ఆంధ్రసచిత్రవా త్రిక

విద్యార్థులు-అల్ల

9-9-59
25న.పై

విఘ్ననాయకుడు

త్వరలో
విడుదల!
శంభూ
ఫిలింస్ వారి
నమ్మిన బంటు
డైరెక్షన్ ... ఆదుర్తి
నిర్మాత ... యార్లగడ్డ వెంకన్న చౌదరి
స్టూడియో... విజయ-వాహిని

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

★

Founder
K. Nageswara Rao

స్థాపితము
1908

★

సంపాదకుడు:
శివలెంక శంభుప్రసాద్

★

సంపుటము 53
సంచిక 49

9-9-59

వికారి భాద్రపద శుద్ధ సప్తమి

★

విడిప్రతి వెల 25 న. పై.
సంవత్సర చందా 13-0-0

★

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము
7, తంబుచెట్టివీధి
మదరాసు-1.

ఉత్తరాలు

విశేషాలు లేకేనా?

ఇటీవల "ఆశ" (విజయనగరం) గారు, దినపత్రికలలో మనం చూస్తున్న నేరముల పాతగాథలు బయటపెట్టటమే ప్రవీణ్ గారి లక్ష్యంగా కనబడుతోందని, 'భాగ్య నగరం గొడ్డుపోయిందా విశేషాలకు' అని ఆరోపణ చేశారు. విశేషాలకేం? తెల్లవారిలేస్తే ఏ కేంద్రమంత్రి గారో, రాష్ట్రమంత్రి గారో ఏదో ఒక ప్రారంభోత్సవం జరపటం, దానికి వాళ్ళూ వీళ్ళూ హాజరవటం, మర్నాడు ఆ వార్త పత్రికలలో పడటం జరుగుతూనే ఉంది. అదికాక, పరిపాలనలో ఉన్న లోటుపాట్లు, బయటపెట్టితే పురపాలక సంఘంవారు, నగరపాలకులు కళ్ళు తెరచి సరిగ్గా కృషిచేసి నగర అభివృద్ధికి సహాయపడతారని ప్రవీణ్ గారి "ఆశ"; ప్రజల "ఆశ". ఎవరినైనా అడుగుతేసరి తెలుస్తుంది, ఆంధ్ర రాజధానిలో ఆర్. టి. సి వారి అవకతవకలు ఇప్పటికయినా ఆర్. టి. సి. వారు బెంగుళూరు, పూనా నగరాలలో సిటీ బస్సు సర్వీసు ఎలా క్రమంగా నడుస్తున్నదో పరిశీలించి ఆ ప్రకారం వ్యవహరిస్తే బాగుంటుందని నామనవి

—సి ఎస్. ఆర్ చంద్రన్, పూనా

'ప్రవీణ్' లాంటివారొకరైనా విజయవాడలో ఉంటే బాగుంటుందనిపిస్తోంది.

వై. యస్. కృష్ణారావు, విజయవాడ.

5-8-59 వారపత్రికలో ప్రవీణ్ గారి విమర్శలోని నిజాలను విస్మరించి, 'ఇంజనీరింగు పదాలు' (జాగ్రత్త!) అంటూ రాజధాని నగర పరువుప్రతిష్ఠలను కాపాడమని హెచ్చరించారు–19-8-59 వార పత్రికలో తుంగభద్రనుండి రామకృష్ణశర్మగారు.

బొంబాయి, ఢిల్లీ వంటి మహానగరాల్లో మాన్‌హోల్స్ మూతలు దొంగిలింపబడినాయన్న వార్తలు వీరు వినలేదనుకుంటాను. క్రిందటి సంవత్సరం ఢిల్లీలో వరదనీరు తొందరగాపోయేందుకు మూతలుతీసి వుంచినందున ఇద్దరు పిల్లలు చనిపోయారన్న వార్త వింతగా వుంటుందా శర్మగారికి?

మాన్‌హోల్స్ సాధారణంగా రోడ్డుకు మధ్యలో వుంటాయికాని రోడ్డుకుప్రక్కగా వుండవు అన్నారు (రాజధాని నగరంలో ఫుట్ పాత్ పైనే ఉన్నాయి) పైగా వాటిని తీసినప్పుడు ప్రమాదాలను తప్పించేందుకు తగు జాగ్రత్త తీసుకుంటారు అన్నారు. అనుభవం లేకుండా 'ముక్కు సూటిగా' వెళ్తే పట్నంలో ఎర్రజెండా లేని యే మాన్‌హోల్ లోనో పడే ప్రమాదం వుంటుందని నా అనుమానం.

వి. ఎ. బసవయ్య, జయపూర్.

(55-వ పేజీ చూడండి)

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం:
పొన్నలూరివారి 'దైవబలం'లో
ఎన్. టి. రామారావు, జయశ్రీ.

రాజధాని కబుర్లు

ప్రవీణ్

కొన్ని ఉపన్యాసాలు మనల్ని మురిపిస్తాయ్, కొన్ని మేను మరిపిస్తాయ్. కొన్ని కన్నీళ్ళు చిలికిస్తాయ్, కొన్ని విమర్శనావర్షం కురిపిస్తాయ్.

కొందరు వేదికపై నిలబడి మాటాడుతూంటే, వేదికలు వారికోసమే సృష్టించబడ్డాయేమో ననిపిస్తుంది. శ్రావ్యమైన కంఠంతో వారు పద్యాలు చదివి వినిపిస్తూంటే, విని ముగ్ధులం ఐపోతాం. వేదిక ఎత్తు చూసి, వారే ఎత్తుగా ఉన్నారేమో అనుకుంటాం. 'శ్రీనాథుడు సీసపద్యాలు రాయడంలో దిట్ట' అంటే 'కాదు మరి?' అనుకుంటాం.

వారు వేదిక దిగివస్తారు. వేదిక ఎత్తుగానే ఉంటుంది: మనిషి కురచగా ఐపోతాడు. మరొకాయన మరో సీములో మరో వేదికపై ఎక్కి మరో ఉపన్యాసం ఇస్తాడు. మళ్ళా నేలపై కూలబడి మెరుస్తూన్న కళ్ళతో వింటాం. 'శ్రీనాథుడేమిటి? సీస పద్యాలేమిటి? కలం, కాగితం చేతికిచ్చినా అతడు సీసపద్యాలు రాయలేడు' అని నోరు చప్పరిస్తే, విని-'అంతే మరీ!' అనుకుంటాం.

కొన్ని ఉపన్యాసాలు వింటూంటే-'ఐస్ క్రీమ్ తిన్నట్లుగా ఉంటుంది. కొన్ని విన్న తర్వాత, నోట్లో చేదు ఎప్పటికీ పోదు. కొన్ని వింటూంటే, బెజవాడ రైల్వేస్టేషన్ ప్లాట్ ఫారమ్‌పై నిలబడి కెనడియన్ ఇంజన్ ఝామ్మని కూస్తూంటే విన్నట్లుగా ఉంటుంది. వినాలనిపిస్తుంది; వినాలంటే భయమేస్తుంది. ఆ కెనడియన్ ఇంజను-కావాలంటే, సన్నంగా అన్నం తినని పోలీసువాడి ఈలలా కూతకూసి పోగలదు కూడా. కొన్ని ఉపన్యాసాలు పొగమంచులా వచ్చి మనల్ని ఆవరిస్తాయ్. మనం తప్పించుకోలేం; తప్పించుకోవాలని ఉండదు కూడా!

కొందరు వక్తలు ఉద్రేకంగా ప్రసంగిస్తారు. జొన్నలగడ్డ సత్యనారాయణ మూర్తిగారొకసారి ఖమ్మంజిల్లాలో మధిర వద్ద వైరాలో 'రాజహంస'ను గురించి బెంగాలీనుంచి ఉదాహరణలిస్తూ ప్రసంగిస్తూంటే-ఆయన కళ్ళజోడు ఎగిరి నేలమీద పడింది. ఆ జోడుగోడు ఆయన పట్టించుకోలేదు. ఎవరో వచ్చి తెచ్చి ఆయనకా కళ్ళజోడు ఇచ్చారు. ఉపన్యాసం ఇస్తూనే, ఆయన అది పెట్టుకున్నారు మళ్ళీ.

కొందరు వక్తలు అసలే ఉద్రేకం చూపించరు: విశ్వనాథవారు 'నేను చెప్పిందే వేదం' అన్న ధీమాతో ప్రసంగిస్తారు. డా. పుట్టపర్తి వినయం కనపరుస్తూనే వ్యంగ్యంగా ప్రసంగిస్తారు. డా. దివాకర్ల తాను చెప్పదలచుకున్నది ముందే నిశ్చయించుకొని, అది శ్రోతలకు సవినయంగా మనవి చేసుకుంటారు. వీరెవ్వరూ ఉద్రేకపడరు: మనల్ని అనవసరంగా ఉద్రేకానికి లోను చెయ్యరు.

కొందరు పదేపదే అదే చెబుతూంటారు. నా మిత్రుడు పత్రికా సంపాదకుడొకాయన

కేంద్ర రవాణా మంత్రిగా నియుక్తులైన డా|| పి. సుబ్బరాయన్.

'అందరూ అదే మాటాడుతున్నారు' అన్న విషయంపై అదేపనిగా మాటాడుతూంటాడు. నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి, ఆయన అదే మాటాడుతున్నాడు. రాసినప్పుడు మాత్రం ఆయన విషయం మార్చి, 'అందరూ అదే రాస్తున్నారు' అన్న విషయంపై పదేపదే రాస్తుంటాడు.

ఈ క్షణంలో ఈ విధంగా ఈ కాగితంపై సిరా విడుపుతూన్న ఈ వ్యక్తి-ఈ విధంగా ఈ కాగితంపై సిరా విడపడంకోసం ఎన్నో ఉపన్యాసాలు వినవలసివచ్చింది. గర్విష్ఠులు, నిగర్వులు; పంచకావ్యాలు చదివిన కవిపండితులు; పంచకావ్యాలు చదివామంటూ, 'మంచానికి కూడే కోళ్ళు' అని రెండు చూపి, ఒకటి కాజేసే పామరోత్తములు-ఎందరివో వక్తల ఉపన్యాసాలు వినవలసివచ్చింది. ఈ ఉపన్యాసాలలో 'అద్భుతం' అని ఇతడు వర్ణించగలవి బహు కొద్ది.

* * *

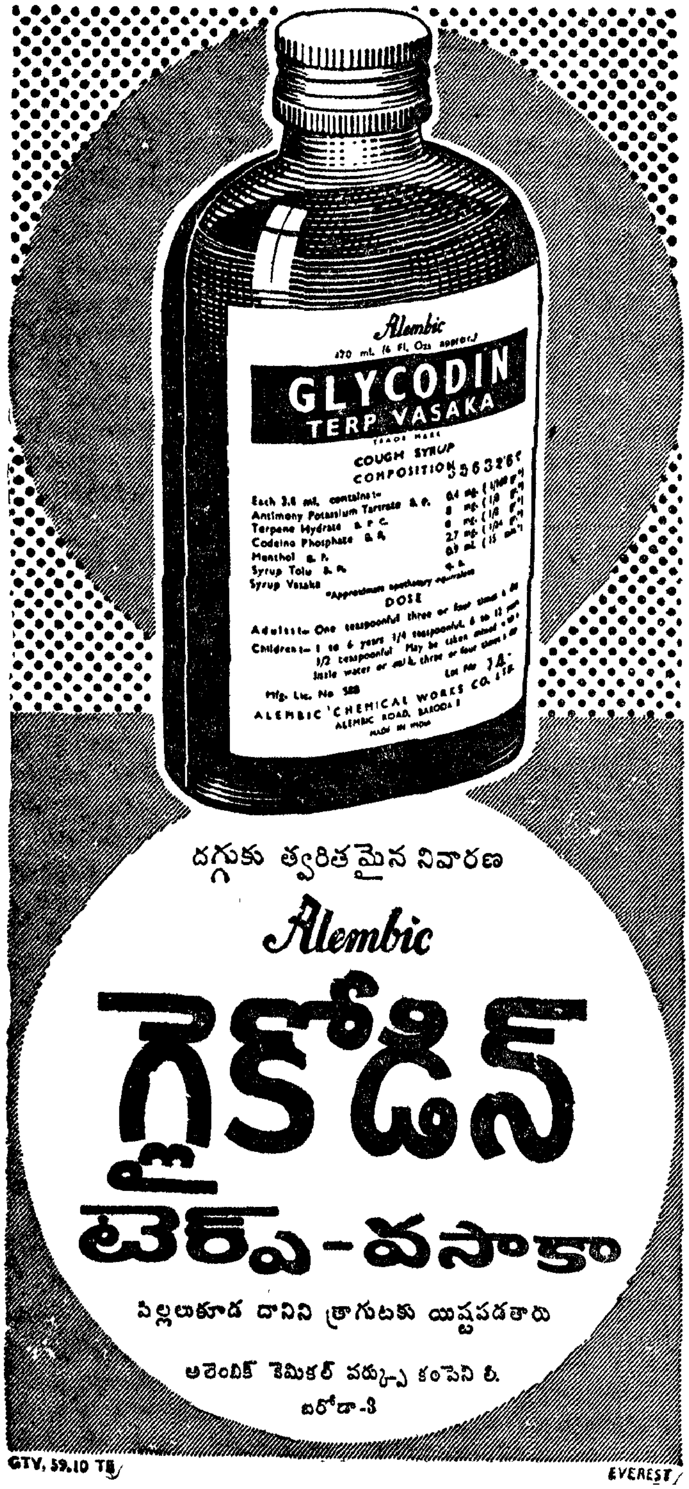
గత వారం హైదరాబాదు వై. యం. సీ. ఏ. లో నవ్యసాహితీ సమితి పక్షాన ఒక రచయితల సమావేశం జరిగింది. అధ్యక్షులు శ్రీ బోయి భీమన్న. సభ్యులు తమ రచనలను తెచ్చి చదివి వినిపిస్తూంటారు. ఈ నెలకొక సారి జరిగే ఇటువంటి సమావేశాల్లో. రాజధాని నగరంలోని కవులు, రచయితలు, విమర్శకులు పలువురు ఒకేసారి సమకూడడం ఆ సమావేశపు ప్రత్యేకత.

శ్రీయుతులు గిడుగు సీతాపతి, కాళోజీ, నారాయణరెడ్డి, రామరాజు, పాలంకి, దివాకర్ల, అడవి రామకృష్ణరావు, కురుగంటి, 'మంజుశ్రీ', వాగ్భూషణ్, తదితరులు, శ్రీమతులు టి. జానకిరాణి, వి. నాగరాజ్యలక్ష్మి, డి. శారద, పి. విమల, తదితరులు ఉన్నారు. వీరిలో చాలమంది విన్నారు. కొందరు తమ రచనలను వినిపించారు. ఈ వినిపించిన వారిలో ప్రవీణుడూ ఉన్నాడు. ఒక ప్రసార నాటిక గొణిగాడు.

ఈ సమావేశంలో ప్రసంగించారు శ్రీ దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి శ్రీ కృష్ణశాస్త్రి ప్రసంగాలను రాజధాని పౌరులు ఇదివరలో వినకపోలేదు. తదితరుల ప్రసంగాలనుకూడా పౌరులు విని ఆనందించక పోలేదు. కాని వారి ఆ నాటి ఉపన్యాసం ఒకటి, మిగిలినవన్నీ ఒకటి. 'అద్భుతం' అన్నది చాలా అద్భుతమైనపదం. తలచుకొన్న కొద్దీ ఆనందం, ఆశ్చర్యం కలిగించేపదం. ఆ పదం ఉపయోగిస్తే, ఆ నాటి వారి ఉపన్యాసాన్ని సరిగ్గా వర్ణించినట్లే అవుతుంది.

శ్రీ కృష్ణశాస్త్రి ఉపన్యాసాన్ని ఇక్కడ పొందుపరచాలని ఉద్దేశం కాదు. ఉపన్యాసం అంతా ప్రచురిస్తే-వారపత్రిక ప్రత్యేక సంచికగా ప్రచురించవలసివస్తుంది. ఇప్పుడున్న పుటలు సరిపోవు. ఉపన్యాస భాగాలను ప్రచురించడంవల్ల ఎంతో అన్యాయం జరుగుతుంది. పోనీ మీరు చేయగలరా చెప్పండి పొగమంచుని పొట్లంకట్టి తీసుకురాగలరా?.

"రెండు మూడేళ్ళలో ప్రయాణంకట్టే వాణ్ణి-నిజం చెప్పక చస్తానా?" అన్నారు

రాజధాని కబుర్లు

కృష్ణశాస్త్రి. అని నిజం చెప్పడం ప్రారంభించారు. ఆయన చెప్పిన మాటలన్నిటిలో జీవం తొణికిసలాడింది. మాటలరిగి పోతున్నాయని, మాటలను అరగదీసేస్తున్నారని మొర పెట్టారు శ్రీ దేవులపల్లి. 'విరహావి పంచి'లాంటి పదాలు ఎన్నుకొని, వాటికి అటూ ఇటూ పదాలు పేర్చి కవిత్వం చెప్తున్నారు. కొంతకాలం ప్రేయసి. తర్వాత ఆకలి. తర్వాత దేశభక్తి. సినిమాల్లో కొంతకాలం చందమామ కనుపిస్తేనే కవిత్వం. ఇప్పుడు జాబిల్లి వెంటపడ్డారు కవులు, రచయితలు.

పుస్తకాలు కాదు—మనుష్యులు ముఖ్యం. కవిత్వంకంటె, సైన్సుకంటె, మనఃకల్పిత విద్యలన్నిటికంటె మనిషి గొప్ప. "ఒంటిగా ఎడారిలో ఉండమంటే పుస్తకాలెన్నిచ్చినా, నాకు తృప్తిలేదు. కుంటాడో, గుడ్డాడో మనిషి కావాలి నాకు" అన్నారాయన. మనిషి కావాలని ఏడుస్తాను నేను—అన్నారు. లక్షలాది మనుష్యులు కావాలి మనకి. వారు మాటాడే సజీవమైన భాష కావాలి మనకి—అన్నారు. దినం దినం, ముందుకు నడుస్తూ పదం, పదం, తనలో ఇముడ్చుకుంటూ, అక్కర్లేని, అర్థంలేని, పదాలను ఒడ్డుకు విసిరేస్తూ—నడిచే ఇంగ్లీషు భాషకి ఆయన నివాళులర్పించారు.

ఆయన ఉపన్యాసంలో ఉపమలు పరవళ్ళు త్రొక్కాయి. కాదు—దివ్వెల్లా ప్రజ్వరిల్లాయి. అదికాదు—ఆటంబాంబుల్లా ప్రేలాయి. "రెండుమూడేళ్ళలో ప్రయాణం కట్టేవాణ్ణి" అన్నారు శ్రీ కృష్ణశాస్త్రి. ఆ ఉపన్యాసం విన్న తర్వాత—అదొక్కటే మేము నమ్మలేకపోయినమాట!

రాజధానిలో వరలు ధరలు :

రాజధాని నగరంలో అన్నింటి ధరలు మండిపోతున్నాయని, అన్నీ ప్రియంగా ఉంటున్నాయనే వారి నినాదాలు చౌకబారు నినాదాలనడంలో సందేహం లేదు. మనుష్యుల ప్రాణాలు చౌకగా లేవంటారా వీరు?

ఈ వారంలో ఇక్కడ మళ్ళీ వర్షాలు విపరీతంగా పడ్డాయి. మూసీకి అవతల కొన్ని ఇళ్ళు కూలిపోయాయి. ఇప్పటివరకు తెలిసిన సమాచారాన్ని బట్టి, నలుగురు చనిపోయారు. మునిసిపల్ సిబ్బంది అవసరం వస్తే, ఆదుకోడానికి సిద్ధంగానే ఉన్నారని హెచ్చరించారు కొత్తమేయర్ శ్రీ

గోవన్ అలీఖాన్. ఇదివరకు ఒకసారి ప్రశ్నించాను. మళ్ళీ ఇప్పుడు ప్రశ్నిస్తున్నాను. "దేనికి? ఎందుకు? ఏం చేయడానికి?" అర్థఘటాకు కిరసనాయిలుకోసం ఆశించి, అరడజను ప్రాణాలను తాకట్టు పెట్టగల సిబ్బందిపై ఆశపెట్టుకోమంటారా మమ్మల్ని? అసలు నగరపాలక సంఘ పెద్దలకు ఏడాదికోసారి వర్షాకాలం వస్తుందని తెలుసా?

మనది వ్యావసాయిక దేశం అంటూ గుర్తుకు తెస్తుంటారు పెద్దలు తరుచు. సిమెంటు గోడ్లన్నీ గోతులతో నింపబడి ఉన్నాయి కాబట్టి, గోతులన్నీ మట్టితో నింపి అధికారులు మరిచిపోతున్నారు కాబట్టి, నగరపాలకులకు తనిఖీలకు రావడం అలవాటు లేదు కాబట్టి, కొన్ని కొన్ని గోడ్లపై వరి గోధుమ విత్తనాలు చల్లితే నగరంలో కొందరికైనా చౌకగా తిండి దొరుకుతుందని ఆశిస్తున్నారట కొందరు!.

ఇలా రాయడం కేవలం అతిశయోక్తి. కాని-అలా ఆశించడం కూడా అతిశయోక్తే మరి! ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం రెండున్నర సంవత్సరాలుగా హైదరాబాదు పై రాజ్యం నడుపుతుండవచ్చు. కాని - ఇప్పటికైనా చౌకదుకాణాలు తెరుస్తారా లేదా జంట నగరాల్లో? తొందర పెడితే ఎలా?

ఇప్పటికి సికిందరాబాదులో తెరిచినవి కాక పన్నెండు చౌకధరల దుకాణాలు తెరిచిందట ప్రభుత్వం. నేడో రేపో మరి ఆరు దుకాణాలు తెరవబడతాయిట. ఈ దుకాణాల్లో కంట్రోల్ ధరకు రోజుకు సరాసరి 60 పల్లాలు బియ్యం, 10 పల్లాలు గోధుమలు అమ్మబడుతున్నాయిట.

సర్వేజనాః సుఖినోభవంతు.

కాని-ప్రభుత్వం మంచి చేస్తూంటే, చూస్తూ ఊరుకోలేరు గదా జనం? ఈ ఇరవై దుకాణాలను నడపడం ఒక ప్రైవేట్ వ్యాపారికి అప్ప చెప్పిందట ప్రభుత్వం. "ఇవన్నీ చిల్లరధాన్యం దుకాణాలకు అప్పగిస్తే బాగుంటుంది కదా? ఆ ధాన్యం ఒక నూర్గురు దుకాణాల వారికి అందచేస్తే, నూరు స్థలాల్లో ప్రజలకు ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది కదా!" అంటూ ఒక ప్రకటన చేసింది ఆ దుకాణదారుల సంఘం.

పంచదార తీపిగా ఉంటుంది కదా? ప్రియంగా ఉండడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. పంచదార సరఫరాకి అన్ని ఏర్పాట్లు చేశాం. సరిగ్గా దొరక్కపోతే మాకు చెప్పండి. ఖబర్దార్! అంటూ ప్రకటన చేశారు ఉత్పత్తిదారులు 'ఇదిఅబద్ధం. ఒకరోజంతా నిలబడితేగాని మాకుకోటాలు దొరకడంలేదు' అంటూ ఖండిస్తూ చిల్లర దుకాణాల వారు మరో ప్రకటన చేశారు.

వినాయక ప్రశస్తి

వేటూరి

శ్రీయును విద్యయు వినయము
మాయోపాయమ్ములేని మాన్యత ధీయుక్
తీయము సద్వర్తనమును
మాయెదలో గుగురు గొల్పుమా గణనాథా.

అనిశము నిను దలపను చే
గొనకొని కార్యాది దలపకుండను దానన్
కనుగొను నా కార్యమ్ములు
దినదినమును విఘ్నరహిత దీక్షలు గాగన్.

ముత్తెపుజిప్ప జిస్కవసి ముత్తెములై నటు నిన్నుకూర్చి నా
చిత్తముజేయు భావన విచిత్రముగా నొక దివ్యతత్వమై
వత్తులచిత్తులం దెలియజాలు మహాప్రభయై వెలుంగు; వే
రిత్తి తలంపులేల నపరివ్కృత జీవితభావనాగతిన్.

విఘ్నగ్రస్తము జీవితమ్ము మదియుద్విగ్నంబహంకారతా
మగ్నంబయ్యెను బుద్ధి బాపు మిట నీ మాలిన్యమున్ బంధనా
దఘ్నుండవన్ గని యుద్ధరింపు భవనిద్రన్ దీర్పుమా నీ యెడన్
లగ్నమ్మైస్మృతిపండ నా మనసులో రాజిల్లు విఘ్నేశ్వరా.

వేగము మీఅగ లోనా
వేగము మితిమీఱమాదు వేదన లిరులై
ఏగతి గానని వేళల
మా గతి యిక నీవె గౌరిమానసపుత్రా.

కడుపునిండిన యుండ్రాళ్ళ గమ్మదనము
మెల్ల కదగంటిజూపుల చల్లదనము
బొజ్జలోపలి బిడ్డల యొజ్జదనము
కలసి మమ్మును సాకును గాక స్వామి!

బొబ్బిలియుద్ధం

ఓ.లు, విద్యార్థులు తదితరులు కలిసి ఆస్థానకవిరచించిన 'బొబ్బిలియుద్ధం' నారాయణగూడా వై. యం. సి. ఏ. లో ప్రదర్శించారు. ఉజ్వలమైన ఆదర్శాలతో ఒక సంస్థను 'విజ్ఞాన దీపిక' పేరిట స్థాపించుకున్నారు.

కొంత కృషిచేసి చూపించి మరీ ప్రారంభోత్సవం చేసుకోవాలని అనుకున్నారట. మంచిదే కదా? ఈ సుగోమని మనుషులంటే దేశమేగతి బాగుపడుతుంది? పడుతూ త్రోసుకుంటూ, ముందుకి మరో ప్రపంచం దిశ పయనించడమే మంచిది!

కాని వారు ఆనాటి రాత్రి ప్రదర్శించిన నాటకం చూస్తూంటే పద్యం, త్రోసుకోడం కనిపించింది గాని ముందుకి [illegible]

పాత్రలకు, పాత్రధారుల వ్యక్తిత్వాలకు సమన్వయం లేదు. పద్యాలు కొందరు హాయిగా పాడేరుగాని, మరి కొందరు అపశ్రుతులు మేళవించారు. దీనికి తోడు కొందరు నటులు మొహాలకు రంగులు పూసుకొని, కాళ్ళుచేతులు ఉన్నాయని మరచిపోయి రంగస్థలం మీదకు వచ్చేశారు. బుచ్చెన్న పాత్రధారి కళ్ళు తెరచి నిద్రపోడమే కాకుండా, ఎవరు పార్టు మరచిపోయినా తెరలోకి తొంగిచూడం ప్రారంభించాడు. ఈ కునుకే మరో పాత్రధారి నిలబడుండే, తన సొమ్ము పోయినట్లు, చొక్కా పట్టుకులాగి కూచోమని సౌంజ్ఞ చేశాడు. బుస్సీదొర చివరి రంగంముందు గడ్డంతోనే తెరముందు వచ్చి ఉపన్యసించి, తర్వాత గడ్డం మరచిపోయి చివరి పార్టు నటించేశాడు. ఈ కున

శ్రీకృష్ణ న్యూఢిల్లీ లేఖ

శ్రీ అజిత్ ప్రసాద్ జైన్, గతవారం రాజకీయ రంగం మీద ప్రముఖంగా కనిపించిన వ్యక్తి. ఇంకొక విశేషమేమంటే కేరళ పరిపాలనా బాధ్యతను రాష్ట్రపతి స్వీకరించే విషయమై పార్లమెంటు ఉభయసభలు అంగీకారం ప్రకటించడం.

ఈ సందర్భంలో జరిగిన చర్చలో జోక్యం కలిగించుకొని ప్రధానమంత్రి చాలా ముఖ్యమైన మాటలు కొన్ని అన్నారు:

"నేను కమ్యూనిస్టును కాను. అయితే కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకిని కూడా కాదని స్పష్టం చేయగోరుతున్నాను. ఈ వ్యతిరిక్తతల్లోనూ—ప్రతికూల మతాల్లోను నాకు విశ్వాసం లేదు. వీటికి ప్రజలు చాలా భయపడిపోతున్నారు. ఈ రోజుల్లో నేను సూటి మనిషిని—డొంక తిరుగుడుతనం నాచేత కాదు." ఇది ప్రధానమంత్రి మాట.

అయితే ఇక్కడొక ప్రశ్న బయలుదేరింది. ఈ సూటితనం — ఈ అప్రతికూలత ఒక్క కమ్యూనిజం విషయంలోనేనా, లేక ఏ ఇజానికైనాకూడా వర్తిస్తుందా? మరి అలా అయితే శ్రీ నెహ్రూ ఒక్క కమ్యూనిజం కేనా? సామ్రాజ్యతత్వం, జమీందారీపద్ధతి, వర్గభేదాలు, కులతత్వాలు వీటికికూడా వ్యతిరేకులు కాదా? వారి అప్రతికూలతకుగల అవధులెంతవి? పరిమితులెటువంటివి? శ్రీ నెహ్రూ పై ఇజాల్లో ఏ ఒక్కదానికి అనుకూలురూ ప్రతికూలురూ కారా?

ఇక్కడే ఇక మనం గ్రహించవలసిఉంది. దశాబ్దాల తరబడి సామ్రాజ్యతత్వం, జమీందారీ విధానం వర్గకుల తత్వాలు మొదలైన వాటిని తెగనాడిన శ్రీ నెహ్రూ వ్యతిరిక్తత అప్రతికూలతగా (అనుకూలతమాత్రం కాదు.) ముందు ఎలా కొనసాగగలదో ఇప్పుడే చూడాలి.

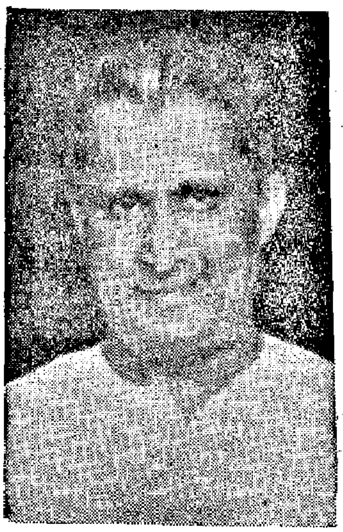
ఆహారమంత్రి పదవికి శ్రీ అజిత్ ప్రసాద్ జైన్ రాజీనామా విచారకరమయినా, సకాలంలో జరిగింది.

ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక రూపొందించినప్పటినుంచీకూడా శ్రీ జైన్ ప్రణాళికాసంఘంవారితో పెనగులాడుతూనే ఉన్నారు. ప్రణాళిక రూపొందిస్తున్న తరుణంలో ప్రణాళికాసంఘ సభ్యుడు శ్రీ కె. సి. నియోగి కొన్ని ముఖ్య ప్రాతిపదికలలో తీవ్రంగా భేదించారు. ప్రణాళిక అమలుకు జాగుతగదన్నారు. ఆయన షది ప్రణాళికా సంఘం ఉపాధ్యక్షుడికి ఒక కార్యోత్సాహం కూడా చేశారు. ఆహారోత్పత్తి నూటికి ఇరవై అయిదువంతులు పెరిగి, ఆహారధాన్యాల ధరలు నూటికి ఇరవై అయిదువంతులు వరకు తగ్గితే వెంటనే సులువుగా ప్రణాళిక అమలుకు సాధ్యపడుతుందని ఆ ప్రకటన సారాంశం.

శ్రీ ఎ. పి. జైన్

అప్పట్లో లాభవర్గాలవారు చెప్పినదాని ప్రకారం ఆహారమంత్రి డాక్టర్ పంజాబ్ రావ్ దేశ్‌ముఖ్ ఈ సూచనకు అవశ్యం అంగీకరించారట కూడా. అప్పుడే ఆహారోత్పత్తి అధికం చేయాలన్న అసాధ్యసంకల్పంపై చర్చించడానికిగాను ముస్సోరీలో రాష్ట్రమంత్రుల సమావేశం ఒకటి హుటాహుటిని ఏర్పాటు చేశారుకూడా. తీరా ఆహారధరలు పాతికవంతులు తగ్గించడం అంత్యదశకు మొదలు అదే, శ్రీ జైన్ పదవికి సంబంధించినంతవరకు.

శ్రీ ఎస్. కె. పాటిల్

అధికార ప్రభుత్వ చరిత్రలో 'ప్రతిఘట కాలం' ఆ క్షణంనుంచీ అవతారమెత్తాయి కూడా. ప్రభుత్వపరంగా ఆహార ధాన్యాల టోకు వ్యాపారం, భూవసతి గరిష్ఠపరిమితులు, సేవా సహకారసంస్థలు సేవా సహకారసంస్థలు చైనా వ్యవసాయ పద్ధతులకు భారతీయమైన అనువాదమని వీరివాదం! ఏది ఏమైనా ద్వితీయ ప్రణాళిక అమలుజరిగి తీరాల్సిందే అని నిశ్చయం! నినాదం! ఏది ఎట్లాపోయినా—ఎవరెట్లాపోయినా సరే!

ప్రణాళికాకాలంలో మొదటి మూడు సంవత్సరాలకు ప్రణాళికా సంఘం ఎనిమిది వందలకోట్ల రూపాయలకు లోటు ఆర్థిక విధానం అమలు జరపాలని నిర్ణయించింది. అన్నిసమానంగా మామూలుగావుంటే ఈ లోటు ఆర్థికపద్ధతివల్ల ధరలు నూటికి మయు మూడుపాళ్లు పెరగవచ్చునని అంచనా వేయబడింది. 'అయితే అయితేఎల్లికికరణాస్తే' అంటూ ఈ విధంగా చాలా మాలాలేని లెక్కలుకట్టుకుంటూ ఆహారోత్పత్తికి అంచనాలు వేయటం తెగ మొదలుపెట్టారు.

అందుకే శ్రీ జైన్‌తోపాటు ఈ అంచనాల (అత్యంచనాల)కు కారణభూతులూ ఆహారశాఖీయులైన ప్రణాళికా సంఘసభ్యులనుకూడా రాజీనామా ఇవ్వమని శ్రీ నెహ్రూ అడిగి ఉండాలి.

నేను ఇందాకే చెప్పాను శ్రీ జైన్ సకాలంలో రాజీనామా చేశారని. వేతనాల సంఘం నివేదిక ప్రకటితమైన రోజునే ఆయన రాజీనామా ఆమోదింపబడింది.

వేతనాల సంఘం నివేదికలో ఒక ముఖ్యాంశం ఉంది. కేంద్రంలోను రాష్ట్రాలలోను, స్థానిక సంస్థలలోను కలిపి జీతాల బిల్లు సంవత్సరానికి నూరు కోట్ల రూపాయలచొప్పున పెరుగుతుందట! జీతాల బిల్లు క్రింద ప్రభుత్వం అదనంగా మరో నూరు కోట్లు ప్రతి సంవత్సరమూ వెతుక్కోవలసి వుంటుందన్న మాట. ప్రారంభదశలోలోటు ఆర్థిక భర్తీ విధానం (నాసిక్‌లో నోట్లు అచ్చువేయడం) ద్వారా ఈ అదనపు

[శ్రీ శ్రీకృష్ణ లేఖ మాకు చేరిన తరవాత రవాణా మంత్రిగా డా॥ సుబ్బరాయన్

వ్యయం తట్టుకోవచ్చును దీనివల్ల ఆహార ధాన్యాలతో సహా అనేక వస్తువుల ధరలు మాత్రం పెరిగిపోతవి. శ్రీ జైన్ ఇంకా పదవిలో ఉన్నట్లయితే వీటన్నిటికీ బాధ్యుడుగా, ఎన్ని నిందలో భరించాల్సి వచ్చేది నిశ్చయంగా. ఇది ఇలా ఉంటేగా -

రవాణా, కమ్యూనికేషన్ల మంత్రిగా శ్రీ పాటిల్ వారసత్వం ఎవరికి వర్తిస్తుందో ఇప్పుడే ఊహించడం తేలికే. చెప్పేయ్యడం కష్టం! వినిపిస్తున్న పేర్లలో ఒకటి డా॥ పి. సుబ్బరాయన్‌ది. మరో వినికిడి ప్రకారం పాటిల్‌కు శ్రీ కె. సి. రెడ్డి వారసుడు కాగా, ఆయన స్థానంలో వర్క్స్ మంత్రిగా శ్రీ సుబ్బరాయన్ నియమితులవుతారని తెలుస్తున్నది. శ్రీ కె. డి. మాలవియ పాటిల్ స్థానంలోకి ప్రమోట్ కావచ్చని, కాగా శ్రీ సుబ్బరాయన్ నూనె-గనుల మంత్రి కావచ్చని మరి కొందరి ఊహ. ప్రధానామాత్యుని దివ్య సముఖానికి ఈ ఊహాగానాలన్నీ కొన్ని ప్రతిపాదనలేమో!

కేంద్ర రవాణా కమ్యూనికేషన్ల మంత్రిత్వ శాఖనుంచి శ్రీ పాటిల్ నిష్క్రమణం అదనంగా మరి కొన్ని చిక్కులు తీసుకు రావచ్చును. క్రితంవారం మనం అనుకున్నాం కూడా. జాతీయ రవాణావిధానం రూపొందించే విషయంలో రహదారి రవాణాలు తగ్గించాలని రైల్వేశాఖ గాఢంగా యత్నిస్తున్నదని, శ్రీ జగ్‌జీవన్‌రామ్‌కు ఇంతవరకు సమాధానం చెప్పగలిగిన వ్యక్తి శ్రీ ఎస్. కె. పాటిల్ అనీ అయితే శ్రీ పాటిల్ వారసుడు అంత దృఢమైన వాడు కాగలడో లేదో ఇంకా తెలియలేదు.

శ్రీ ఎస్. కె. పాటిల్‌కు రెండో ఉద్దేశ్యం శ్రీ వి. కె. కృష్ణమీనన్, విరిద్దరిమధ్య "AVRO 480" 'ఫోకర్ ఫ్రెండ్‌షిప్' విమానాల తగాయిదా ఉండనేఉంది. పైలోటాలు తొలగించడానికి 'AVRO 480' రకం విమానాల తయారీకి (ఇండియాలో) ఒక బ్రిటిష్ కంపెనీతో శ్రీ మీనన్ ఒప్పందంలో అడుగు పెట్టిన సంగతి తెలిసినదే. దానిపై శ్రీ పాటిల్ వెంటనే ఫోకర్ ఫ్రెండ్‌షిప్‌లూ 4పై కొంట్లూ తెప్పించాలనిపట్టుదలతో చేసిన ఒప్పందం ఆయన వారసుడు నెరవేర్చగలడా?

రైల్వేబోర్డులాగానే తంతితపాలా శాఖకు కూడా ఒక బోర్డు ఏర్పాటు చేయాలని శ్రీ పాటిల్ వాంఛించారు. ఇదే ఆయన వారసుడుకూడా కాంక్షించగలడా అనేది ఇంకా తేలకుండా ఉన్న ప్రశ్న! పైగా తంతితపాలాశాఖ డైరెక్టర్ జనరల్ కేరళ గవర్నర్ డాక్టర్ బూర్గుల రామకృష్ణరావుకు సలహాదారుగా నియుక్తులౌతున్నారు.

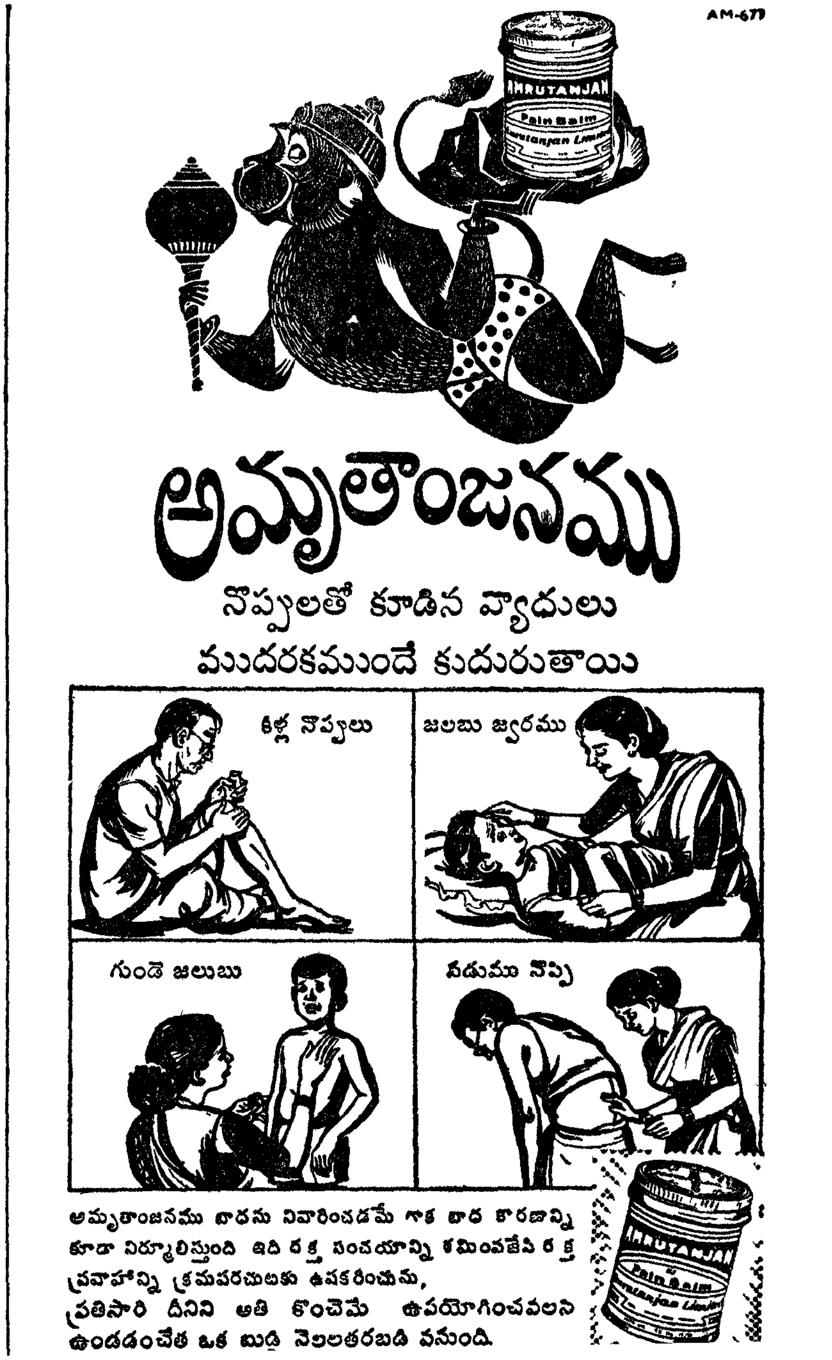
కేవలం యిదేనా శ్రీ పాటిల్ బదిలీతో

ప్రైవేటురంగంలో చాలా అలజడిగా ఉంటున్నది. ఇందుకోసం ఒక ప్రభుత్వ వ్యాపారసంస్థ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దాన్ని విస్తృతం చేశారుకూడా. ఆహార ధాన్యాల టోకు వ్యాపారం ప్రభుత్వం నిర్వహించే ప్రయత్నాలుకూడా జరుగుతున్నాయి. పెట్రోలియం సరకుల ప్రైవేటు వర్తకంలో ప్రభుత్వం కలిగించుకుంటున్నది. నౌకా నిర్మాణ పరిశ్రమలో ప్రైవేటు రంగం ఏర్పాటు చేస్తున్నారు.

నౌకా నిర్మాణకార్యక్రమం అనుకున్నట్లు సాగలేదు. కోస్తా ప్రాంతాలన్నిటికి వర్తించేలా నౌకలనిర్మాణం పదిసంవత్సరాల వెనక నిర్దేశించినవిధంగా జరుగలేదు. కోస్తా నౌకల వ్యాపారం జాతీయం చేయాలని ఇక్కడ కొందరు స్వాగతంగానూ, ప్రకాశంగానూ కూడా భావిస్తున్నారు.

మరి ఇవన్నీ రానున్న రవాణామంత్రి చూసుకుని నిర్ణయించుకోవలసిన విషయాలు.

★

మిస్ మరీచిక

ఈ కథలో మిస్టర్ వధూమాదవం మాత్రం కనిపిస్తాడు మిస్ మరీచిక కనిపించదు. ఒకవేళ కనిపించినా ఆమె మరీచిక కాదనీ, అక్కడ మరీచిక లేదని భావింపగలరని మనవి. మరీచికంటే ఎండమావి కదుటండీ మరి!

1

బస్ స్టాండులో దిగాను ఉదయం పది గంటలవేళ సూర్యరశ్మి క్షణక్షణానికీ లోకంపైకి తీవ్రించుకుంటోంది నీరెండలో యిరవై మైళ్ళ బస్సుప్రయాణం ఒళ్ళు పజ్జాగుజ్జయిపోయినట్టుంది. చల్ల చల్లగా ఓ శీతలపానీయంతో అన్నవాహిక చెమ్మగిల్లితే బాగుండును కళ్ళుమూసుకుని ఏవైపు నడిచినా ఓ 'కాఫ్యాలయం' ఎదురౌతుంది. ముందట ఈ బస్ స్టాండు బూడిద దుమ్మునుంచీ బయటపడితే చాలు తలవంచుకుని చరచరా నడుస్తున్నాను.

హైరోడ్డునుంచీ ఏటవాలుగా క్రిందికి దిగుతున్న దారిలో అడుగులు సాచివేస్తూ హుటాహుటిగా వస్తున్న యువకుడొకడు తారసిల్లాడు

తలవంచుకున్నందువ నాకతడి పల్లటి పాదరక్షలుమాత్రం కనిపించాయి లేదంటే మడత చెరగని నీలిరంగు ఫాంటులో కొంత భాగం కనిపించివుంటుంది. బహుశా ఆ తీవ్ర గమనాన్నిబట్టి నేనతణ్ణి యువకుడను కున్నానేమో! అతడు నన్ను దాటుకున్నాడు. కొంతదూరం వెళ్ళిపోయాడు.

పదడుగులు ముందుకు సాగినతర్వాత అతడక్కడే ఆగి నన్ను గమక పిలవకపోయివుంటే, యిప్పుడిక్కడ కథంటూ ఒకటి పుట్టుకొల్లడానికి అస్కారమే వుండేదిగాదు

అతడు పిలిచాడు నేను వెనుదిరిగి అతడివైపు చూచాను

"మరేమీ అనుకోకండి సార్! మీ పేరు?" అంటూ చేరువకు వచ్చాడు.

నేను విస్తుపోయాను అతడు నన్ను తనకు తెలిసిన మరొకమనిషి క్రింద జమ కడుతున్నాడేమో ననుకున్నాను అంతలో ఆ ముఖం నాకేనాడో సుపరిచితమైందన్న జ్ఞాపకం మనసులోని అట్టడుగుపొరల్ని చీల్చుకుని పైకి రావడానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్టు నామట్టుకు నాకే ఒక భ్రమ కలిగింది అది మేఘాలో మెరపులాంటి జ్ఞాపకం వెలుగువెంబడే నీడ వున్నట్టు ఆ మెరపు వెంటనే మరపు!

ఈ మెరపూ మరపుల ప్రసక్తి అలావుంచి నేను మొదట అతడి ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పుకోవలసి వచ్చింది చెప్పుకున్నాను.

"ఒరేయ్, ఒరేయ్! ఏనా యింతటి దురాగతమా! ఇంత సేపటినుంచి గురకాయించి చూస్తున్నా గుర్తు తెలియనంతగా మారిపోయానా! నువ్వేకాదు నేను రెండు మాసాలనుంచీ చూస్తున్నాను. కనిపించిన

నువ్వు పలానా వాడివిగదా' అని పలకరించ వలసి వస్తోంది ”

నాకప్పటికి తెలిసింది అతడు మధుసూదన మని! అతడిచేయి పట్టుకుని “హోటల్లో కూచుని మాట్లాడుకుందాంరా” అన్నాను

ఉన్నాడో వూడాడో తెలియకుండా నిండుగా పదేండ్లు కాలగర్భంలో కలిసిపోయిన తర్వాత ఓ రోజు వుదయం వున్నట్టుండి బస్‌స్టాండులో ఎదురైన బాల్యమిత్రుడితో సంభాషణకు వుపక్రమించవలసిన తీరు యిదికాబోలు!

నాలుగైదు అధ్యాయాలు మాత్రం చదివి 'బాగుంది, పూర్తిగా చదవాలి' అనుకున్న పుస్తకం ఒపలితిండా బూజు పులుముకుని పదేళ్ళతర్వాత అటకపైనుంచి క్రింద పడితే, మొట్టమొదట ఆ బూజును దులిపివేయవలసి వుంటుంది బూజును గులుపుతుండగా పుస్తకంలోని కథ మదిలో మెదులుతుంది ఐతే ఇక్కడ బూజు పట్టింది మధుసూదనానికి కాదు. వాడికేం! వాడు నిక్షేపంగా వున్నాడు పళపళలాడుతున్న గుస్తులతో, ఎలా పడివుండమంటే అలా పడివుండానికి అలవాటుపడిన క్రాపింగుతో, సౌకుమార్యం ఉట్టిపడుతున్న ముఖభంగిమతో, తాంబూల గరంజితాలై లిప్‌స్టిక్ పూసుకున్నట్టున్న పెదవులతో వాడు ప్రత్యక్షమయ్యాడు ఒకవైపున వాడు ప్రత్యక్షమైన సంభ్రమంతో వుక్కిరిబిక్కిరైపోతూ, మరొకవైపున పదేళ్ళపొడుగునా జీవితంలో జరిగిన సంఘటనల క్రింద, సంఘర్షణాల అడుగున మాటువడిపోయిన బాల్యస్మృతుల్ని పైకి తోడి, వాటిపైన పేరుకున్న బూజును గూడా నేను గులుపుకోవలసి వచ్చింది

హోటల్లో జనం వచ్చేయాడనిచోట ఏకాంతంగా కూచుని నేనేం ఉద్యోగం చేస్తున్నదీ, ఎంత సంపాదిస్తున్నదీ, ఎప్పుడు పెళ్ళయిందీ, సంతాన సౌభాగ్య మెపాటిదీ మున్నగు వివరాలు అడిగి తెలుసుకున్న తర్వాత మధుసూదనం తన కథ చెప్పాక పోసాగాడు వాడికింకా పెళ్ళి కాలేదు అది వాడికి సంతోషకారణమే! పెళ్ళయివుంటే వీడు జీవితాన్ని నాలుగు చెరగుల నుంచీ మాగివుండడానికి వీలుపడేది గాదట నిలకడగా ఒకచోటపడివుండడం తనమనస్తత్వానికి సరిపడని సంగతి కావడంచేత దాదాపు ఒక డజనుఉద్యోగాలను చవిచూచాడు కొన్ని వుద్యోగాలు వీడే మానేశాడు మరి కొన్నింటిలో పైవాళ్ళే వీడిచేత మానిపించేశారు ప్రస్తుతం ఓ గడియారాల కంపెనీకి ఏజంటు “ద్రవ్య మారకం యిక్కట్లవల్ల విదేశీదిగుమతులు నిలిచిపోవడంతో తాత్కాలికంగా వ్యాపారం స్తంభించిపోయింది ఎలాగూ తీరిక దొరికిందిగదా అని పాతనేస్తాలను పరామర్శించి పోవచ్చునని యిక్కడ మకాం పెట్టాను రెండు నెలలయింది,” అన్నాడు

“మంచిపని చేశావు” అన్నాను

“వచ్చినప్పటినుంచీ కళ్ళకు కలికం వేసుకుని గాలిస్తున్నాను మన మిత్రుల్లో కొంతమంది మాత్రం కనిపించారు వాకబుచేయగా నువ్వు మీ వూళ్ళో వున్నట్లు తెలిసింది వద్దామనుకుంటున్నాను ఇంతలో నువ్వే కలిశావు ఎదురైతేనేం! నువ్వు కదలడానికి వీల్లేదు కనీసం రెండు రోజులు నాకు అతిధిగా ఉండిపోవాలి”—అన్నాడు మధుసూదనం

“అభ్యంతరం ఏమీ లేదు గానీ ఒక చిన్న సవరణ. నేను చాలా తొందర పనిమీద వచ్చాను. పని చూచుకుని సాయంత్రమే వెళ్ళిపోవాలి రాబోయే శుక్రవారం మా వూళ్ళో సేవాసమితి వార్షికోత్సవం ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. నువ్వు బుధవారమే వచ్చేయాలి. ఇద్దరమూ నాలుగు రోజుల పాటు కలిసి వుండొచ్చు హామేషా పట్టణాల పైన తిరిగేవాడివి. నీకు పల్లెటూళ్ళ జీవితాన్ని రుచి చూపిస్తాను” అన్నాను

“ఉత్సవంలో నాటకా లుంటాయిగదా! ఉంటే నేను సిద్ధం ”

“నాటకాలకేం కొదవ? పప్పు లేని పెండిండ్లు ఉంటాయి గనుకనా! కాని నువ్విప్పుడో సహాయం చేయాలి.”

“పరోపకారార్థ మిదం శరీరం గదా! అంగులోనూ మిత్రుడివి. ఏం సహాయం కావాలో చెప్పు” అన్నాడు మధుసూదనం

అప్పుడు నేను మధుసూదనంతో శోభాదేవిని గురించి ప్రస్తావించాను. వార్షికోత్సవానికి ఆమెను తీసుకెళ్ళవలసిన అవసరాన్ని వివరించాను చిట్టచివర “మృగాక్షులయందు ప్రగల్భభావముండాలికదా మధూ! నా సంగతి నీకు తెలిసిందే! తీరా ఆమె ఎదుటకు వెళ్ళిన తర్వాత ఒకటి మాట్లాడదలచుకుని మరొకటి మాట్లాడుతానేమో అని భయంగా వుంది పైగా ఆమెకు చిరాకెక్కువనీ, కోపం ముక్కుపైన్నే వుంటుందనీ ప్రతీతి మన మిద్దరంగా వెళ్ళి ఆమెను ఆహ్వానించాలి నాకు బదులుగా నా మాటలన్నీ నువ్వే మాట్లాడేయాలి” అన్నాను

“ఓస్, యింతేనా! ఇంకా యిదేదో గొప్ప సహాయం కాబోలనుకున్నాను. నీ కెందుకూ, ఆ శోభాదేవి గారిని నీ ఆహ్వానాని కొప్పించేభారం నాది. కానీ యిప్పుడు

★ మిస్ మరీచిక ★

మనం మొదట భోజనం కానివ్వాలి నా కాకలిగా వుంది. తెల్లవా రెప్పుడో ఆదరా బాదరాగా లేచి తినీతినకా రెండు మైళ్ళు నడిచి రోడ్డులో బస్సెక్కి వుంటావు గనుక నీకూ ఆకలిగానే వుంటుంది ఇదిగో అబ్బాయ్, టూమీల్స్" అంటూ సర్వరును కేక వేశాడు మధుసూదనం.

భోజన మైన తర్వాత మధుసూదనం నన్ను వాడి గదికి తీసుకెళ్ళాడు ఉద్యోగుల్లోనూ, కాలేజి విద్యార్థుల్లోనూ బ్రహ్మచారులై ఒంటరిగా బ్రతుకు వెళ్ళదీస్తున్న వారి సౌఖ ర్యార్థం గదులు గదులుగా విభజించి కట్టిన ఓ పెద్ద కట్టడంలోని రెండో అంతస్తులో, ఓ మారుమూలగదిలో వాడిమకాము నా

గాంధీ జయంతికి విడుదల!
అంతా చదువతగ్గ క్రొత్త నవల
యమలోకంలో గాంధీజి
రచన: వ్రాడేవు గవ్రరాజు
వెలరూపాయి ఏజంట్లు 25% కమిషన్
డోను పూర్తిసొమ్ము ముందె పంపాలి
6 కాపీలపై ఆర్డరుకు పోసేజి మాదె
యోచనా పబ్లికేషన్స్
సమాచారం దినపత్రిక కార్యాలయం,
రాజమండ్రి.

RATNAM S 'N OIL
సేవించిన పూర్తి సంతోష సౌఖ్యము లనుభవింపగలరు 1 సీసా రూ 11-4-0
ఎడ్వాన్సుతో జాబు వ్రాయండి.
డాక్టర్. రత్నం సన్స్,
మలకపేట బిల్డింగ్స్, ఆజంపురా మార్కెట్ వద్ద—హైద్రాబాదు 2

పండిత డీ గోపాలాచార్యులవారి
జీవామృతం

ఆరోగ్యానికి బలానికి
ఆయుర్వేదాశ్రమం (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్, మదరాసు-17

కోసం తన పరుపును పరచి మధుసూదనం వాలుకుర్చీలో కూచున్నాడు కూర్చున్న మరుక్షణంనుంచీ గది తలుపు తాళం తీస్తుండగా ఆగిపోయిన తన సీరియల్ కథను మళ్ళీ ప్రారంభించాడు

కానీ గదిలో సేదదీరిన తర్వాత వాడి మాటలేవీ నాకు వినిపించడంలేదు ఒకవేళ వినిపించినా అవి నాకర్థం గావడంలేదు గోడపైన రకరకాల కాలెండర్లకు మధ్య వ్రేలాడుతున్న ఫోటో పైకి వెళ్ళిన నా చూపులు, పాశాలుగామారి మనసునుకూడా దానిపైకే లాగేశాయి ఆ ఫోటోలో వున్న యువతిని ఓ సినిమాతారగా భావించడానికి అవకాశ మున్నమాట నిజమే కాని నాకు తెలిసినంతవరకూ తెలుగు, తమిళ, హిందీ చిత్రాల్లో అలాంటి తారను చూచినట్లు జ్ఞాపకంలేదు ఐతే ఈమె ఎవరైవుంటుంది? ఎవరోగానీ యిదివర కెప్పుడో ఈమెను చూచినట్టేవుంది చేయి తిరిగిన చిత్రకారుడు చిత్రంలా తీర్చి దిద్దినట్టున్న మనోహర శిల్పంలా అంతి పొంకంగా కుదిరిన అంగ సౌష్టవం మన కెక్కడోగానీ కన్పించదు ఎన్నడోగానీ కనిపించదు

"ఆ పరిస్థితిలో నువ్వయితే ఏంచేసి వుండే వాడివి?"

నేను వులికిపడ్డాను ఇందాకా మధుసూదనం చెప్పిం దేమిటో నా కవగతం కాలేదు

"నేనా! ఆ పరిస్థితిలోనా? ఏ పరిస్థితిలో?" అన్నాను పరధ్యానంనుంచి తేరుకుంటూ

"ఐతే నీ మనసు ఇక్కడ లేదన్నమాట!"

"లేదురా బాబూ లేదు! గదిలో ఇలాటి సౌందర్యరాశిని ప్రతిష్ఠించుకొని నీ కెవరు చెప్పారు? ఈ ఫోటోను చూస్తూ, చూస్తూ రామాయణంలో పిడకలవేటలాంటి నీ గోడువ గూడా వినాలంటే ఎలా సాధ్యమౌతుంది?"

మధుసూదనం దిగ్గునలేచాడు "నిజంగానా రాజా! అంత బాగుందా ఈ ఫోటో?" అంటూ నాకేసి ఆశ్చర్యంగా చూచాడు.

"బాగుంది మధూ! చాలా బాగుంది కానీ నీ ధోరణిమాత్రం నాకు నచ్చడంలేదు నువ్వు నీ జీవితంలోని రసవద్ఘట్టాలను గోప్యంగా వుంచుకుని, చెత్త అనుభవాలను ఏకరువు పెడుతున్నావు" అన్నాను

"నిజమేరా రాజా! అదంతా ఓ విషాద గాథ" అన్నాడు మధుసూదనం వేడిగా నిట్టూరుస్తూ.

"ఐతేమాత్రం! ఒక విషాదగాథను కథా సాహిత్యానికి దక్కనీయకుండా ఎదలో

వివాహము

చి॥సౌ॥సరోజ శ్రీ వి ఆర్ సుబ్రహ్మణ్యం రాజాసన్స్ ప్రొప్రయిటరు బెంగుళూరు గారి కుమార్తె, శ్రీ ఎం వి గణపతి (సివిల్ అసిస్టెంట్ సర్జన్) కొడైకనాల్. తే 28-8-59 దీన బెంగుళూరులో వీరి వివాహం జరిగినది,

దాచుకుని నువ్వు బావుకోబోయే దేముంది చెప్పు" అన్నాను.

"ఐతే చెప్పమంటావా" అన్నాడు మధుసూదనం.

"చెప్పు చెప్పు ఈ విషాద గాథను భరించలే నేమోనన్న సందేహం నీకనవసరం నేను 'దేవదాసు' సినిమాను అయిదుసార్లు చూచాను"

"ఒక షరతుపైన చెబుతున్నాను రాజా! వివరంగా చెప్పమని నన్ను నిర్బంధించకూడదు ఊరిపేరు అడగొద్దు. అడిగినా నేను చెప్పను ఆవిడ పేరు మరీచిక. బెంగాలీ వాళ్ళనుకు నేవు కాదు, అచ్చంగా మన ఆంధ్రా అమ్మాయి జీవితపథంలో ఆకస్మికంగా నాకెదురైంది చూపులు, మాటలు, మనసులు కలవడానికే 'ప్రేమ' అన్న పేరైతే మే మిద్దరమూ ఆ ప్రేమ తాలూకు ప్రభావానికి లోనయ్యామన్నమాటే! కానీ విధి ప్రతికూలించింది మేము విడిపోయాము శాశ్వతంగా! ఆమెక్కడో నాకు తెలియదు. గడచిన గాథలు జ్ఞప్తికి రాగా, మనసంతా వేదనతో దహించుకపోగా, బ్రతుకే భారంగా, ఒకేనిరాశగా యిలా రోజులు గడుపుతున్నాను"

నేను మీటంది మధుసూదనం హృదయ వీణలోని విషాద తంత్రి నేమో, వాడి ముఖబింబం విచారంతో విన్నబోయింది కంఠం గద్గదమై పోయింది కళ్ళు కన్నీటి కొలనులై పోయాయి

"పోనీలే మధూ! అదేం చిత్రమో గానీ, ప్రేమికులకు సంబంధించిన ఏ విషాదగాథ యినా యిలాగే వుంటుంది అందు కిప్పుడు నువ్వు ప్రత్యేకంగా చింతించి లాభమేముంది చెప్పు. ఈ సారి బుద్ధిగా ప్రేమించక ముందే ఓ అమ్మాయిని పెళ్ళాడు, ఆ తర్వాత తీరిగ్గా ప్రేమించడానికి ప్రయత్నించు ఈ పద్ధతిలో ఆశాభంగానికి

తా వుండగు" అని సలహాతో ఓదార్పును రంగరించి మావాడికి హితబోధ చేశాను

2

మధుసూదనం కాస్త దూరదృష్టివున్న మనిషి. నేను పడుకుని నిద్రపోతుండగా నే క్రిందికి దిగివెళ్ళి చేరువలో నేవున్న మండీలోనుంచీ అతడు ఫోనుమీదుగా శోభాదేవి గారితో మాట్లాడివచ్చాడు ఆమె సాయంత్రం మమ్మల్ని కలుసుకోవడానికి అంగీకరించిందన్న శుభ వర్తమానాన్ని నిద్రలేవగానే నాకు నివేదించాడు టంచనుగా అయిదు కొట్టేసరికి మేము శోభాదేవిగారి సముఖాన హాజరయ్యాము. నిజానికి అసంఖ్యాకమైన కార్యకలాపాలమధ్య శోభాదేవిగారి పని బిజీగా నేకాదు, గజిబిజిగా గూడా వుంది ఆమెను సమావేశాలకు ఆహ్వానింపడంకోసం అప్పుడాగదిలో పోటీ పడుతున్న యిద్దరిలో ఒకరు స్థానికోన్నత పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు మరొకరు హిందీ ప్రేమీమండలి అధ్యక్షులు ఒకరిపైన మరొకరు కుట్రపన్నినట్టుగా, ఆయిద్దరు పెద్ద మనుషులూ పన్నెండో తేది సాయంకాలం ఆరుగంటలకు సరిగ్గా కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించుకుని మీరు రాకతప్పదంటే తప్పదంటూ శోభాదేవికి చెరొకవైపున భీష్మించుకుని కూర్చున్నారు

ఇలాటి చిక్కు అప్పుడప్పుడూ పెద్ద ఆఫసర్లనీ, పుర ప్రముఖుల్నీ ఎదురవడం కద్దు. అప్పట్లో వాళ్ళు ఆలోచనకు ఎక్కువ శ్రమ పెట్టుకోకుండా యిందుకొక పరిష్కార మార్గం సూచించడం కూడా కద్దు ఒకే ముహూర్తంలో రెండు శుభకార్యాలు జరిగి, రెండింటికీ తప్పకుండా హాజరు కావలసి వచ్చినప్పుడు గృహమేధి ఒకచోటకు, గృహిణి ఒకచోటకు వెళ్ళి వెలితిని కప్పిపుచ్చడం అనూచానంగా వస్తున్న సాంప్రదాయం దురదృష్టవశాత్తు శోభాదేవిగారి కా వెసులుబాటు గూడా లేకపోయింది ఆమెభర్త ఆర్మీలో ఎక్కడో ఉన్నతోద్యోగంలో వున్నాడు.

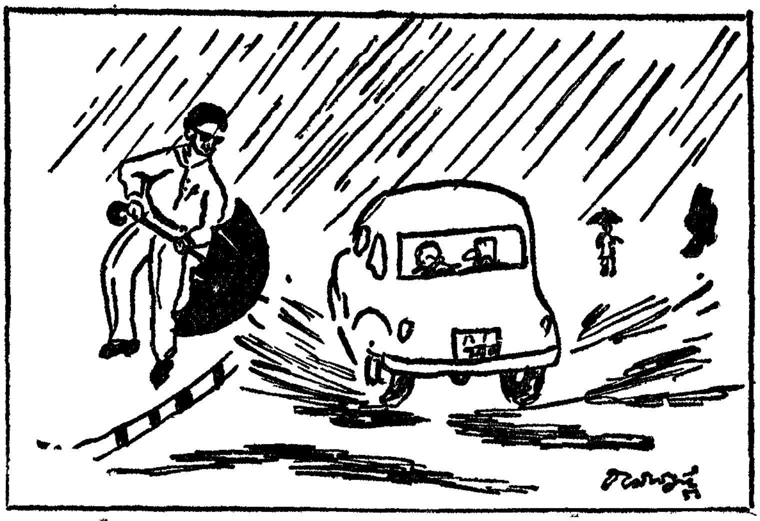
నా మట్టుకు నాకు ఈ సందిగ్ధావస్థలో ఆ ప్రధానోపాధ్యాయులకూ, ఈ ప్రేమీమండలి అధ్యక్షులకూ మధ్య ప్రాణాలకు ముప్పు తలపెట్టరాదన్న ఖచ్చితమైన షరతు మీద ఓచిన్నసైజు ద్వంద్వయుద్ధాన్ని ఏర్పరచడం వినా మార్గాంతరం లేదనిపించింది

కానీ యింతలో వీడికెవరో పిలిచి పెత్తనమిచ్చినట్టు మధుసూదనం స్వయంగా రాజీ ప్రయత్నాలకు పూనుకున్నాడు వాడు హెడ్మాస్టరువైపు చూస్తూ అన్నాడుగదా— "కాదండీ మేష్టరుగారూ! ఎలాగూ మీవి వార్షికోత్సవాలని చెబుతున్నారు ఇక ప్రేమీమండలిలో జరుగబోతున్నదా స్నాతకోత్సవం అది ఎంత నిదానంగా జరిగినా ఎనిమిది గంటలలోగా పూర్తవుతుంది అప్పటికి మీ నాటకంలో అయిదారుసీనులు జరిగివుంటాయి మిగిలిన కథను రంగంపైన చూడాలని సభాసదులు కుతూహలంతో వుంటారు నన్నడిగితే కుర్రాళ్లుదండిగా గుమిగూడే సభల్లో ఉపన్యాస కార్యక్రమాలకు అదే సరైనఅదను తరవాత మీయిష్టం"

మావాడి ప్రతిపాదనను ప్రేమీమండలి అధ్యక్షుడు బొంగురు గొంతుకతో బలపరిచాడు "మా బాగా చెప్పేశారండీ! నాటకానికిముందే మీటింగని చెబితే 'ఆఁ వెళ్దాం లేవోయ్, యిప్పుడు మించిపోయిందేముంది' అని హాయిగా భోజనంచేసుకుని తీరిగ్గా వేంచేస్తారు అలాకాదని నాటకానంతరమే ఏర్పాటు చేశామనుకోండి, ఆ మీటింగెలా తయారవుతుందో మనకు తెలుసు ఏవిధంగా చూచినా ఈసూచన అంగీకారయోగ్యంగా కనబడుతోంది"

నేనాశ్చర్యంగా మధుసూదనం వైపు చూచాను ఆక్షణాన వాడు నాకు మిల్లు గుడ్డలకు కరవొచ్చిపడిన రోజుల్లో పెద్ద ఎత్తున బట్టలదుకాణాన్ని నడిపిన వర్తక ప్రముఖుడిలా గోచరించాడు అప్పుడు మేలు రకం పట్టుగుడ్డ కావలసివస్తే దానితోబాటుగా ఎందుకూ పనికిరాని నాముర్దా గుడ్డనుగూడా విధిగా కొనుక్కోవలసి వచ్చేది!

ఎలాగైతేనేం, మావాడివల్ల ధర్మసందేహం నివారింపబడి హెడ్మాస్టరుగారికీ హిం. ప్రే. మం. అధ్యక్షులుగారికీ రాజీ కుదిరింది వాళ్ళు తమ కార్యక్రమాలను కాస్తాముందుకూ వెనక్కూ జరుపుకోడానికి ఒప్పుకుని, ఆ ఒప్పందంమీద శోభాదేవిగారి ఆమోదముద్ర వేయించుకుని సంతృప్తిగా వెళ్ళిపోయారు

చిత్రం : కె. రామకృష్ణరావు, బందరు.

వాళ్ళలా నిష్క్రమించగానే "యిక మీగొడవేమిటో కానివ్వండి" అన్నట్టుగా శోభాదేవి మావాడివైపు చూచింది

"నన్ను గురించి చెప్పుకోవలసిందంతా ఫోనుమీదనే చెప్పుకున్నానుగదండీ!" అని మధుసూదనం నన్నామెకు పరిచయం చేయడానికి ఉపక్రమించాడు "ఇతని పేరు రాజశేఖరం స్వగ్రామం తిప్పసముద్రం. అక్కడ యువకులు కొందరు కలిసి సేవాసమితిఅన్న పేరుతో ఓ సంస్థను స్థాపించారు పేరులోనే ఆశయం అంతర్గర్భితమైవుంది గనుక యిక మీకు వివరాలు ఏకరువు పెట్టడం అనవసరం. ఆసమితికి పై శుక్రవారం వార్షికోత్సవం తలపెట్టుకున్న విషయంమాత్రం ప్రస్తుతాంశం. సదరు వార్షికోత్సవానికి విచ్చేసి కార్యకలాపాలను మీ చేతిమీదుగా జయప్రదం చేయాలని మా వినయపూర్వకమైన మనవి!"

స్లేటుపలకలాగా పేపరుకాగితంలాగా ఈ వినయపూర్వకమైన మనవేమిటో నాకర్థంగాలేదు స్లేటులోనే పలక, పేపరులోనే కాగితం వున్నట్లుగా మనవి అన్న తర్వాత అందులో ఆటోమాటిక్ గా వినయం అంతర్లీనమై వుండనే వుంటుందిగదా! ఏమిటో మరి, ఈ వినయపూర్వకమైన మనవి సంగతి ఎలావున్నా నాకొకందుకుమాత్రం సంతృప్తి కలిగింది మావాడికి లేని భాషాజ్ఞానం కన్నా వున్న లౌకికజ్ఞానం ఎక్కువ. ఈ లౌకికజ్ఞానంతో వీడు వూళ్ళుతిరిగి ఎవడికి బడితే వాడికి గడియారాలు అంటగట్టడమే గాదు శోభాదేవిగారిలాంటి వాళ్ళనిగూడా ఆహ్వానాలకు ఒప్పించగలడు!

మావాడి మాటలధోరణి శోభాదేవిగారిపైన బాగానే పనిచేసినట్లుంది. ఆమె ప్రసన్నవదనంతో "కానీ మీరదేదో తిప్పసముద్రమంటున్నారు. ఇంతవరకూ ఆ

★ మిస్ మరీచిక ★

విన్నట్టు జ్ఞాపకం లేదు ఎంత దూరముంటుంది? ఏవైపుగా వెళ్ళాలి?" అని ప్రశ్నించింది.

"ఎంతో దూరం లేదండీ! కదిరి బస్సులో కూచుంటే ఒకగంట గంటన్నర ప్రయాణం. ఇక తిప్పసముద్రం సంగతంటారా, 'అది మీరన్నట్టు పల్లెటూరే! కాదంటే దానిని పేటకొంపనుకోండి! కానీ, ఆ మాటకొస్తే భారతదేశమే పల్లెటూళ్ళ దేశం గదండీ! పైగా ఒక చిన్న రహస్యమేమిటంటే, ఏవుద్యమాన్ని స్టార్ట్ చేయడానికైనా పల్లెటూళ్ళే మేలు గదండీ! ఉదాహరణకు, పట్నంలో ఒక గొప్ప నాయకుడే ఉపన్యసిస్తున్నాడనుకోండి వచ్చేవాళ్ళు వస్తుంటే, వెళ్ళేవాళ్ళు వెళ్తుంటే సభాస్థలమంతా ఓ రైల్వే ప్లాటుఫారంలా కనిపిస్తుంది. పల్లెటూళ్ళో అలా జరగదు, ఆ రెస్పాన్సే వేరు. ఊళ్ళోకి వచ్చినవాడు బుడబుక్కలవాడే గానివ్వండి, వాడి వెంట ఓ వందమంది హాజరు పలుకుతారు. స్వయంగా చూడబోతున్నారు గదా, మీకే తెలుస్తుంది."

"కానీ నా అభిప్రాయమేమిటంటే మధుసూదనంగారూ" సులోచనాలు సరిచేసుకుంటూ అంది శోభాదేవి "ఇది మహిళా మండలి గాకపోయె! సేవాసమితి అని చెబుతూనే వుంటిరాయె! దీనికి నా కంటే అర్హత గలిగినవారు మీకు దొరక్కపోయారా?"

ఈ యక్షప్రశ్న తాకిడికి మావాడు తబ్బిబ్బుపడక తప్పదేమో ననుకున్నాను. కాని అలాంటిదేమీ జరగలేదు. మధుసూదనం తన కళ్ళని చేటల్లా ఆకర్ణాంత విశాలాలు చేసుకుని "చూచావా రాజూ! సరిగ్గా నాకు కలిగిన సందేహమే శోభాదేవిగారికి కూడా కలిగింది" అంటూ శోభాదేవిగారికి అభిముఖుడై "నేనూ మా రాజశేఖరాన్ని అదే మాట అడిగానండీ! అందుకు వీడేమన్నాడూ—ఒరేయ్ మధూ! అసలు సేవాశీలమన్నది ఆడవాళ్ళ సొత్తు. వాళ్ళ సహాయ సహకారాలు, ప్రోత్సాహ ప్రోద్బలాలు, లేందే సేవా సమితులేం రాణిస్తాయి? వాస్తవం యిలా వుండగా యిక పల్లెటూళ్ళల్లో ఆడవాళ్ళ వ్యవహారమంతా అదో రకంగా వుంది. ఫోర్ ఎగ్జాంపిల్, నా భార్యే వుందనుకో, ఆవిడ యింట్లో తోసిన చెత్తనంతా ప్రక్క యింట కుమ్మ్రంలో పారబోస్తుంది. ప్రక్కింటావిడ మాత్రం తక్కువ తిన్నదేమిటి? ఆమె ఆ చెత్తకు మరింత చెత్త కలిపి దాన్ని పెరటిగోడపైనుంచి నా దొడ్డిలోకి గిరవాటెడుతుంది. అంచేత పల్లెటూరి పడతులకు వార్షికోత్సవం ప్రబోధకరంగా వుండాలన్న వుద్దేశంతో శోభాదేవిగారిని ఆహ్వానింపదలచుకున్నాం—" అన్నాడు. ఈ సంజాయిషీ విన్న తర్వాత నాకూ మారు మాట్లాడ్డానికి మనస్కరించింది గాదు.

కుర్చీలో చేరగిలబడి ఒకటి రెండు నిమిషాలపాటు అర్ధనిమీలిత నేత్రాలతో పైకప్పు వంక చూస్తూ వుండిపోయి ఆ తరువాత హఠాత్తుగా ప్రశ్నించింది శోభాదేవి.

"ఐతే బస్సులోనే రావలసి వుంటుందన్నమాట?"

"మరి తిప్పసముద్రానికి రైలు మార్గం లేదుగదండీ!" అన్నాడు మధుసూదనం.

"బస్సు వూళ్ళోనే ఆగుతుందనుకుంటాను."

"అబ్బే, లేదండీ! వచ్చిన చిక్కే అది. ఊరికి రోడ్డుకూ రెండు మైళ్ళుంటుంది."

"రెండు మైళ్ళెక్కడిది మధూ! ఒకటిన్నర మైలుకంటె ఎక్కువుండదు" అంటూ యిక్కడ నేను స్వయంగా కలుగజేసుకున్నాను.

"మీరూరుకోండి" రూక్ష వీక్షణాలతో నన్ను వారించింది శోభాదేవి "మీ పల్లెటూరి రస్తాల సంగతి నాకు బాగా తెలుసు. ఎంతో దూరమూ, నాలుగు బారలు! అదిగో ఆకొండ కవతల" అంటారు. రెండు జాములు నడవండి, మీరు గమ్యాన్ని మాత్రం చేరుకోలేరు. బహుశా అవి కబంధుడి చేతి బారలై వుంటాయి."

ఎరుగక పోయి ఈమెతో ఎందుకు మాట్లాడామురా బాబూ అనిపించింది.

"ఐతే సెంలెండి" అంటున్నాడు మధుసూదనం "బస్సు దిగగానే మీకోసం బండి కాచుకుని వుంటుంది."

"అప్పటికీ నయం! పల్లకీ అన్నారు కారు! ఏం బండి? ఎద్దుల బండే గదూ?"

మధుసూదనం నావైపు తిరిగి "మీ వూళ్ళో జట్కాబండి దొరుకుతుందా రాజూ?" అన్నాడు.

"జట్కా దొరకదు. అంతకంటే బాగుండే సవారీ బండి దొరకుతుంది" లోలోపల బెదరిపోతున్నా పైకి మాత్రం బింకంగానే అన్నాను.

శోభాదేవి మళ్ళీ కాసేపాలోచించి "ఇక్కడ బస్సెన్ని గంటలకు బయలుదేరుతుంది?" అంటూ నెక్స్టుపాయింటులోకి వచ్చింది.

బస్సుల రాకపోకల సంగతి మధుసూదనానికి తెలియదు గనుక మళ్ళీ నేనే జవాబు చెప్పవలసివచ్చింది.

"మధ్యాహ్నం రెండు గంటలకో బస్సు బయల్దేరుతుంది. దాన్లో కూచుంటే మీరు మూడున్నరకల్లా తిప్పసముద్రం చేరుకోవచ్చు" అన్నాను.

"భలేవారేనండీ! ఐతే మండుటెండనీ, వడగాడ్పులనీ నా పాలే చేయాలనుకుంటున్నారన్నమాట! ఏం, కొంచెం చల్లటివేళ బయల్దేరే బస్సులు లేనే లేవా?"

"ఐతే మొదటి బస్సుకే రావడం మంచిదండీ! అది ఉదయం అయిదుకల్లా యిక్కడ బయల్దేరుతుంది."

"దాన్నందుకోవాలంటే నేను తెల్లవారుజామున మూడు గంటలకే మేలుకోవలసి వుంటుంది."

"పోనీ పదిగంటల బస్సులో ప్రయత్నిస్తారటండీ?"

"ఇక్కడ ఎనిమిదీ, లేక తొమ్మిది ఆ ప్రాంతంలో బయల్దేరే బస్సులు లేనే లేవా?"

దీనికేం బదులు చెప్పాలో తోచక నేను దీనంగా మధుసూదనం వైపు చూశాను.

వాడు తన కర్తవ్యమిప్పుడే తీరిపోయినట్టు, చేతికి దొరికిన పుస్తకంలో పేజీలు త్రిప్పుతున్నాడు.

"పోనివ్వండి. నేను పది గంటల బస్సుకు రావడానికి ప్రయత్నిస్తాను లేదంటే మొదటి బస్సుకే వచ్చేస్తాను. మీరెవరైనా రోడ్డుదగ్గర వుండాలి. మరో ముఖ్యవిషయం— ఆ వూళ్ళో పిన్నా, పెద్దా, ఆడా మగా అందరూ వరుసగా ఎగబడి నన్ను వింతగా, వినోదంగా చూడ్డానికొచ్చారంటే నేను వూరుకునేదాన్ని గాను. సభ్యత సంస్కారం, క్రమశిక్షణ వీటిపట్ల నాకు పట్టింపు లెక్కువ. చెప్పవలసింది మొగమాటం లేకుండా చెప్పేయడం మంచిదిగదండీ మధుసూదనంగారూ."

"కదండీ మరి!" మధుసూదనం టక్కుమని ఆమె మాటకు తాళం వేసి "ఇక మేము వెళ్ళొస్తామండీ" అంటూ పైకి లేచాడు.

బంగాళాలోనుంచి బయటపడిన తర్వాత "ఇదేమిట్రా మధూ! శోభాదేవిగారితో మాట్లాడ్డానికే నాకు భయం వేస్తోంది. మాట పడకుండా ఈమెను మళ్ళీ సాగనంపేదాకా

ప్రియుడు 'నీ సరసకు చేరగానే నేను స్వర్గంలో కెగసి పోతాను'

ప్రేయసి 'సరే అక్కడ కాస్సేపుండు మానాన్న వస్తున్నాడు.'

నా గుండె గడగడలాడుతూనే వుంటుంది" అన్నాను.

"నీకు గురేం భయం లేదులే రాజా! నేనున్నానుగా" అంటూ అభయమిచ్చాడు మధుసూదనం.

3

మాట ప్రకారం మధుసూదనం బుధవారం సాయంత్రానికల్లా మా వూరికి వచ్చేశాడు. గురువారమంతా బాతాఖానీతో గడచిపోయింది. శుక్రవారం తెల్లవారేసరికి సమితి సభ్యులందరూ వాళ్ళ వాళ్ళ కార్యకలాపాల్లో నిమగ్నులయ్యారు. నాటకానికి, వారి కథలనీ నామేమా పొరకూళ్ళపైన తిరిగే పోగ్రామనీసు అంజయ్యను ఫైనల్ రిహార్సల్సుకు హాజరు ఏరపడవలసిన భారం నాకప్పగించబడింది. మధుసూదనాన్ని రంగాలంకరణపైన అజమాయిషీకి నియోగించి అంజయ్యతో రంగం పేటకు వెళ్ళి తిరిగొచ్చేసరికి పదిబారలు ప్రొద్దెక్కింది.

"ఏమిట్రా భాయీ! శోభాదేవిగారి సంగతి మరచేపోయావా?" జ్ఞాపకం చేశాడు మధుసూదనం.

"లేదు మధూ! అందుకోసమే సుడిగాలిలా యిలా పరుగెత్తుకొచ్చాను." అని అతిణ్ణి వెంటబెట్టుకుని ఆదరా బాదరా రోడ్డుదగ్గరికి బయల్దేరాను.

మార్గమధ్యంలో "గంట ఎంతయింది?" అన్నాడు మధుసూదనం.

గడియారం చూచుకున్నాను. పదిన్నర కావస్తోంది. నా గుండె గుభేలుమంది.

"? రేయ్ మధూ! ఈపాటికి బస్సు వచ్చి అందులోనుంచీ శోభాదేవి దిగి దగ్గర్లో మనం కనపడక పోయేసరికి అగ్గిమీద గుగ్గిలంలా మండిపడి పోతున్నదేమో! ఎందేవోలవల్ల కలిగిన ఆందోళనతో జ్వరం తగిలిన రోగికి మల్లే ఈ వాక్యం ఆదినుంచీ తుదిదాకా కంపించిపోయింది.

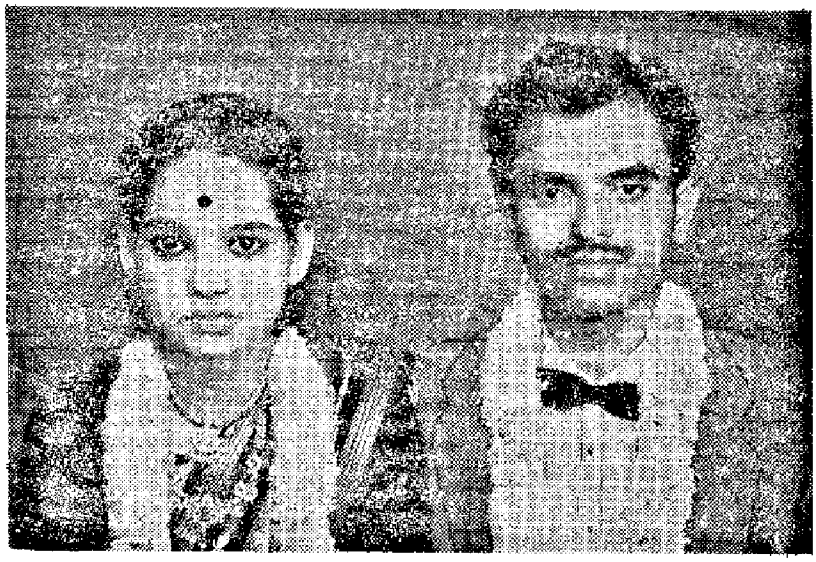
మధుసూదనం పకపకా నవ్వి "అది కాదురా రాజా! ఆమె పట్టణంలో బస్సెక్కితే యిక్కడికి రావటానికి ముక్కాలు గంట కావలసిందే! వచ్చిన తర్వాత మండిపడినా ఉద్దండం చేసినా అందువల్ల [illegible] మధ్యే గమి లేక అంతెందుకూ? ఈ నీ కెంపలో ఆమెను రోడ్డుదగ్గరనుంచీ మీ వూరిదాకా నడిపిస్తానో లేదో చూదువుగాని వుండు!" అన్నాడు.

నేను వులిక్కిపడ్డాను. అంతవరకూ నాకు బండినిగురించి జ్ఞాపకమే లేదు!

"ఇదిగో మధూ! నువ్వు కాసేపు యిక్కడే వుండు. నేను వూళ్ళోకివెళ్ళి బండి తీసుకొస్తాను" అన్నాను.

మధుసూదనం పుట్టబాట కడ్డంగా గీసు తీరుకి తీవిగా నిలబడి, నలువరు ప్రాద్దింగు

(51 వ పేజీ చూడండి)

చి॥ కు॥ సౌ॥ అన్నపూర్ణ. చి॥ సుంకు బలరామ్ (Madico) B.

గార్ల వివాహము చిలకలూరిపేటలో 9-8-59 వ తేదీన వైభవంగా జరిగినది.

జమ్మి వారి "లివర్ క్యూర్"

పసిబిడ్డల లివర్ అండ్ స్ప్లీన్ వ్యాధులకు

క్రమమైన నెలవారి కార్యక్రమం

పసిపాపల లివర్ & స్ప్లీన్ వ్యాధుల విషయంలో మా ఖాతాదార్ల సుఖ, సౌఖ్యముల నిమిత్తము మా డాక్టరుగారు యీక్రింది ప్రదేశములలో ప్రతినెల నిర్ణీతమైన తేదీలలోను గంటలలోను తగిన సలహాలిచ్చుటకై హాజరులో నుండగలరు.

స్థలము	తేదీ	వేళ	అడ్రసు
ఖరగ్‌పూరు	4	ఉ॥ 9-11	మెసర్సు యునైటెడ్ మెడికల్ స్టోర్సు, కెమిస్ట్సు & డ్రగిస్ట్స్
		సా॥ 3-5	ఎస్ ఇ ఆర్ 155 రైల్వే మార్కెటు
నెల్లూరు	6	ఉ॥ 9-11	అజంతా హోటల్ ట్రంకురోడ్
సికిందరాబాద్	8	ఉ॥ 9-12	తాజ్ మహల్ హోటల్ సరోజినీదేవిరోడ్
హైదరాబాద్	9	ఉ॥ 9-12	న్యూ తాజ్ మహల్ హోటల్, (లాడ్జింగ్ సెక్షన్) ఓల్డ్ ఇండియా కాఫీ హౌస్, రెసిడెన్సీరోడ్,
తెనాలి	12	ఉ॥ 9-11	కన్యకాపరమేశ్వరి సత్రం
[illegible]	14	ఉ॥ 9-11	మెసర్సు మెడికల్ స్టోర్సు కొత్తపేట
[illegible]	15	ఉ॥ 9-11, సా॥ 4-6	సిటీ కెమిస్ట్సు, పార్క్ [illegible]
[illegible]	16	ఉ॥ 9-11	మెసర్సు ఆనంద ఫార్మసీ, కెమిస్ట్సు, మెయిన్‌రోడ్
రాజమండ్రి	19	ఉ॥ 9-11	మెసర్సు ఈశ్వరదాస్ & కంపెనీ, జాండు కంపెనీ ఏజెంట్లు, 8/101 ఇన్నీసుపేట,
భీమవరం	20	ఉ॥ 9-11	మెసర్సు ప్రసాద్ సన్సు & కం, కెమిస్ట్సు,

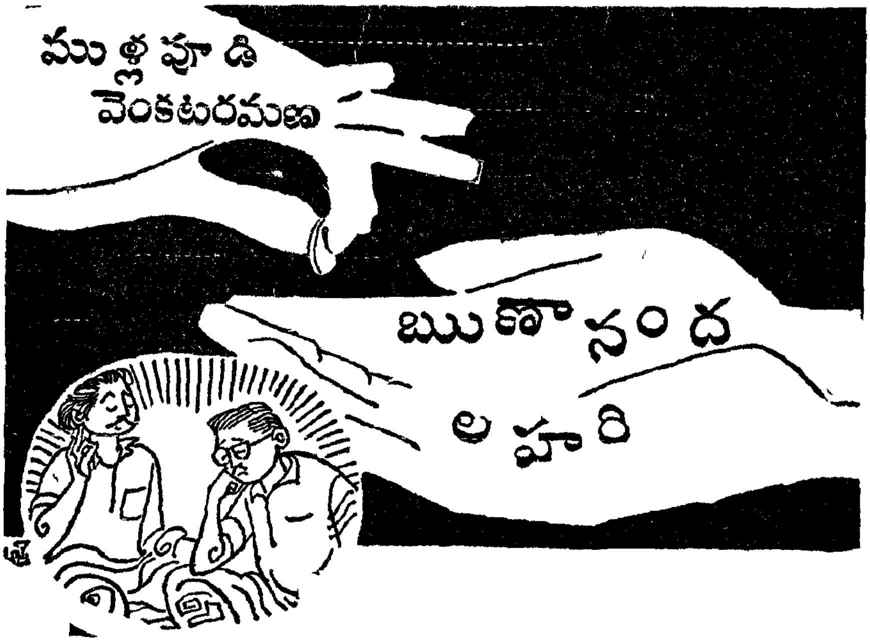
జమ్మి వెంకటరమణయ్య & సన్సు,

బ్రాంచీలు 17/283-వాండీవీధి గాంధీనగర్, బకింగ్‌హాంపేట పోస్టు, విజయవాడ-2 * ఒరుగంటివారివీధి, విజయనగరంసిటీ

* 132/1, మహాత్మాగాంధీ రోడ్, కలకత్తా

ముళ్ళపూడి వెంకటరమణ

ఋణానంద లహరి

ఏం దారి చెప్మా అని అప్పారావు ఆలోచించబోయాడు.

ఓ నిముషంలో అతనికి పదిరూపాయల విలువైన ఊహ పోయింది

ఆల్ రైట్ గుర్నాధం. అన్నపూర్ణతో పెళ్ళి తప్పేమార్గం ఆలోచిస్తాను గాని నువ్వు, ఇందాక మాటిచ్చావు చూడు—ఏది మీ నాన్న మనియార్డరు పంపగానే నాకు పదిహేను అప్పిస్తానన్నావేం ఆ యిరవయీ గనక ఇపుడెక్కడేనా ఎడ్వాన్సుగా అప్పు తెచ్చి ఇచ్చావో నాకు బుర్ర అమోఘంగా పనిచేస్తుంది తెల్లారేసరికి ఫస్టుక్లాసు అయిడియా పుడుతుంది నేను మళ్ళీ నీపాటికొచ్చి నీకు పువ్వుల్లోపెట్టి ఇచ్చేస్తాను, డబ్బు రాగానే ఏమంటావు సయ్యేనా? బాగా ఆలోచించుకో ముప్ఫై రూపాయల అప్పుతో నీ జీవితం అంతా బ్రహ్మాండంగా పోయే అయిడియా ఇస్తాను చెప్పు సరేనా? అన్నాడు

గుర్నాధం గబుక్కున తలవంచుకుని మళ్ళీ మెల్లగా, బాధగా దేవదాసులా తలెత్తి చూశాడు అబ్బే నువ్వలా రేటు పెంచకుండా ఉంటే పదికాదు ఐదు రూపాయలేనా సరేనా ఇస్తాను అన్నాడు

నాజోకుపక్క నీజోకు జోకులా ఉంది సర్లే పడుకుని నిద్రపో రేప్పొద్దున్న అన్నపూర్ణతో పెళ్ళి తప్పినందుకు ఒక గ్లాడ్ సాంగూ, ఎల్లుండి భానుమతిని చేసుకోగల ఛాన్సు పేరుచెప్పి ఒక యుగళగీతం, అసలు ఎవరో ఒకర్ని పెళ్ళంటూ చేసుకోవలసి వస్తున్నందుకు ఓ బ్రహ్మాండమైన శాడ్ సాంగూ పాడుకుంటూ నిద్దరపో, ఈలోగా పాటమధ్యన ఆర్కెస్ట్రా వచ్చినపుడు చక్కగా నువ్వు నాకు బాకీవున్న యాభై రూపాయల అప్పుగురించి జ్ఞాపకం చేసుకుంటూఉండు ఎక్కడలేని దిగుళ్ళూ పోతాయి అంటూ అప్పారావు అక్కడనించి వెళ్ళిపోయాడు.

గుర్నాధం భానుమతితో ఆలోచనలు ఆరంభించడంతో అవి అక్కడే ఆగిపోయాయి కాస్సేపటికి, అన్నపూర్ణ అనే పెళ్ళికూతురు బొమ్మ, దాన్ని బలవంతాన తనకి కట్టబెట్టడానికి రేప్పొద్దున్న, వాళ్ళ నాన్న వేషంలో వస్తున్న రాక్షసుడు రామయ్యగారూ గుర్తొచ్చి, ఈ పెళ్ళి కాదంటే తన తండ్రికి రాగల కోపం గుర్తొచ్చి, అతనికి ప్రాణం బెంబేలెత్తిపోయింది

ఇహ నిహలోకంలో ఉండి లాభం లేదని, సుబ్బరంగా చచ్చిపోతే స్వర్గంనుండి భానుమతిని, ఆమె కాబోయే భర్తనూ దీవించి నీవైనా సుఖపడుమా అని తను ఏడుస్తూ పాడడం మంచిదనీ నిశ్చయంచేసుకున్నాడు ఈవిధంగా తను ఆత్మహత్య చేసుకోబోతున్నట్లు వాళ్ళ నాన్నగారికీ, సంఘానికీ, ప్రపంచానికీ, పోలీసుకమీషనరుకీ నాలుగు పొడుగుపాటి ఉత్తరాలు మొదలుపెట్టి, ఒకటి సగం రాసేసరికి సూయిసైడుకి స్పెల్లింగు కుదరక, కుదిరింది వచ్చాక, వచ్చింది రాస్తే నాన్న తిడతాడని తిట్టి మనియార్డరు పంపడనీ అనుమానం వేసి, ఆ సమస్యలో కొట్టుకులాడి నిద్రలో మునిగిపోయాడు

* * *

పొద్దున్న ఎనిమిదిన్నరకి తెల్లవారింది. లైసెన్సున్నవాళ్ళూ, మొండివాళ్ళూ ఒకటి తిన్నా పది తన్నగల జబ్బపుష్టి గలవాళ్ళూ గొంతున సినిమాపాటలు పాడుతున్నారు లేనివాళ్ళు ఈలలేస్తున్నారు అదీ రాని వాళ్ళు వింటూ వినుకొంటున్నారు

కొందరు, నిన్న సాయంత్రందాకా వదలకుండా అప్పులవాడిలా తగులుకున్న పాటను అది పరాగ్గా ఉండగా విప్పపారేసి, కొత్త పాట తొడుక్కుంటున్నారు కొందరు బద్ధకయోగాసనాలు వేస్తున్నారు మిగతా వాళ్ళు అద్దంలో సౌందర్యారాధన చేస్తున్నారు రాగాలేవీరానివాళ్ళూ దేవదాసులూ, తదితర భగ్నప్రేమికులూ, పిరికివాళ్ళూ ఫస్టుమార్కులు, మెడల్సూ కోరే దురాశాపరులూ, చదివితేనే పాసవుతామని పొరపడ్డ అమాయకులూ, ఏమీతోచనివాళ్ళూ ఈ క్లాసుపుస్తకాల్లో అసలేం రాస్తారో ఓసారి చూదాం అని కుతూహలం గలవారూ, రెండుపైసల పీతలు అడిగితే ఇచ్చేందుకు నోట్సులు రెడీగా ఉంచాలనుకునేవారూ పుస్తకాలు తీసి చదువుతుంటున్నారు అప్పారావు మరుగ్గా ఏ జేబులో ఏ అప్పుందోనని అందర్నీ అడిగి అంకినంతవరకు అప్పులు చేస్తున్నాడు అందులో నే కొంత తీరుస్తున్నాడు – మన సామెంత్ర పోయిందని

గుర్నాధం కళ్ళు తెరిచి తొలిచూపులు ప్రసరించిన వేళకి, రెండు బుర్రమీసాలమీద పెద్ద ముక్కు, కిందా పెద్దాపెల్లం ముకళ్ళజోడుతో ప్రపంచం పుట్టింది ఆ మీసాలకింద మెడెముట్టూ జరీకండువా, రెండు భుజఖండాలూ, వాటికింద కిటికీ, దాని అంచుమీద ఇంకో జరీకండువా దానిమధ్య అప్పారావు తల వెనక వేళ్ళూ ఉన్నాయి.

గుర్నాధం ఇంకా లేవలేదు సార్. రండి ఇలా నించోండి రాత్రి పాకలా పాయింటుమీద ఆడాడేమో టైము తెలిసిందిగాదు ఏదీ ఇప్పుడే కన్ను మూశాడు. కును కట్టిందో లేదో ఇంకా పాపం అంటోంది అప్పారావు కంఠం.

గుర్ గుర్ మని చివ్వుడైంది మీసాల మొహం వేపునించి.

మరేంటి ఓ పక్క లెక్చరర్లు పరీక్షలు గిరీక్షలు అంటూ ప్రాణాలు తీసేస్తారండి ఇక్కడ మా అవసలు వాళ్ళకేం తెలుసు? పాపం మా వాడికి కాలేజీ నేపు వెళ్ళడం అంటేనే భయంగా ఉంది. దానికి తోడు టెరమ్ ఫీజొకటి కట్టాలి రాత్రి పాకలా పాయింటుమీద ఆడింది దంగుకే అందులో స్వార్థం లేదు కేవలం వాళ్ళ కోసమే ఆ కాలేజీ ఋణాన పడుండడం ఎందుకూ ఆ శత్రువా పారేస్తే సరి అని కాని ఆట అడ్డం తిరిగిందాయె మీ అల్లుడు అన్‌లక్కీ ఇన్ కార్డ్స్ అంతమాత్రాన లక్కీ ఇన్ లవ్ అనుకునేరు వరి గురదృష్టవంతుడు నిజంగా వాడి ఇది తలుచుకుంటే మీ గుండెకూడా ఇద్దైపోతుంది

మీసాల మొహం పాకనబడి వగ్గి, ఎవరు నువ్వు చెప్పేది గుర్నాధంమాటే? —మా నాయనగారి గుర్నాధమే? అంది.

గుర్నాధం నవ్వుకున్నాడు విలాసంగా

కొంపతీసి ఇంకెవరండీ అంటున్నాడు అప్పారావు గుర్నాధం ఒకడే ఉన్నాడు వాడిగురించే నేను చెప్పేది నే నేమిటి

(62-వ పేజీ చూడండి)

తెలుగు వెలుగులు

1953 సం॥ అక్టోబరులో ఆంధ్ర రాష్ట్రం అవతరించింది

ముఖ్య మంత్రి పదవిని స్వీకరించటానికి, అవిభాజ్య మద్రాసు శాసనసభా కాంగ్రెస్ పార్టీ ఆంధ్ర సభ్యులను మార్చిమాసం లోనే నాయకుణ్ణి ఎన్నుకోమన్నారు.

మంత్రివర్గంలో ఇద్దరు ఆంధ్ర సభ్యులు నాయకత్వానికి ఉబలాటపడ్డారు.

అందులో ఒకరు లాభం లేదని మొదట్లో నే తప్పుకున్నారు.

చివరికి శ్రీ నాయకంటి శంకరరెడ్డికి, శ్రీ సంజీవరెడ్డికి పోటీతప్పని స్థితి ఏర్పడింది. అప్పటి ఆంధ్రకాంగ్రెసు పార్టీ స్థితినిబట్టి, పోటీ ఫలితంఎలా ఉంటుందో అన్న భయంతో—పోటీ ఉంటే మరొకర్ని నిలబెడదామనీ, ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికయితేనే నాయకత్వం అంగీకరించవలసినదని స్నేహితుడొకాయన సంజీవరెడ్డికి సలహా ఇచ్చాడు. సమాధానంగా శ్రీ సంజీవరెడ్డి నెహ్రూబొమ్మని చూపిస్తూ దాని క్రిందఉన్న, "ధైర్య సాహసాలతో కార్యోన్ముఖులైన వారికే విజయం లభిస్తుంది. పిరికివారికి లభించదు" అన్న మాటలను బిగ్గరగా చదివాడు. భయంలేదని స్నేహితుని వీపు చరచి పంపాడు.

పోటీలేకుండానే నాయకుడుగా ఎన్నిక అయినాడు.

ధైర్యం, సాహసం ఆయన ప్రధాన లక్షణాలని చెప్పటానికే ఈకథ. ఇదే విధమైన ధైర్యం 1951 సం॥లో రాష్ట్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్షపదవికి శ్రీ రంగాతో పోటీ చేసినపుడూ చూపారు. శ్రీ ప్రకాశం, శ్రీ కాళేశ్వరరావుల వంటి అతిరథ మహారథులు శ్రీ రంగా ప్రక్కన నిలబడ్డారు. శ్రీ సంజీవరెడ్డి గెలిచారు. రంగా, ప్రకాశం గార్లు కాంగ్రెసును వదలివెళ్ళారు.

శ్రీ సంజీవరెడ్డిది వట్టి మొండి ధైర్యం, బండసాహసం కాదు. ఎపుడు ముందుకు దూసుకొని పోవాలో, ఎపుడు వైదొలగాలో తెలుసు. నాయకుడుగా తాను ఎన్నికయి కూడా ప్రకాశం గారిని ముఖ్యమంత్రిగా నిలబెట్టి తాను ఉపమంత్రిగానే ఉన్నారు.

శ్రీ గోపాలరెడ్డి ముఖ్యమంత్రిగా ఉంటేనే తాము కాంగ్రెసులోకి వస్తామని కె. ఎల్. పి. వారు షరతు పెడితే, కాంగ్రెసు అధిష్ఠానవర్గం కోరికననుసరించి వైదొలగారు. అధిష్ఠానవర్గం నాయకుని ఎన్నికలో కల్పించుకోదని స్థిరపడినపిమ్మట మరు సంవత్సరం నాయకత్వానికి పోటీచేసి శ్రీ గోపాలరెడ్డిని ఓడించి విశాలాంధ్రకు ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు. శ్రీ అల్లూరి సత్యనారాయణ రాజును పెట్టి రాష్ట్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్ష ఎన్నికలో రంగాగారిని ఓడించారు.

కథ కాని కథ

వసంత ఋతువు

[మొదటి బహుమతి రూ. 10]

ఈ సంఘటన జరిగి ఇప్పటికి సుమారు రెండు నెలలయినా నాకింకా ఇప్పటికీ తల్చుకుంటే పొట్ట చెక్కలయ్యేలా నవ్వొస్తూంటుంది. అప్పుడింకా మేము నాగపూర్ లోనే ఉన్నాము. ఇంక వారం రోజుల్లో విజయనగరం (మాకక్కడికి బదిలీ అవటం మూలాన్న) వెళ్లిపోవాలి మనవైపు వచ్చేస్తున్నాం కదా అని ఒకపక్క సంతోషం, ఇంతేళ్ళయి ఉంటూకూడా వింతలు, విశేషాలూ చూడలేదే అన్న విచారం ఒకపక్క, ఒకేసారి కలిగాయి. అందుచేత రెండు రోజులు వరసపెట్టి వీలైనవన్నీ చూద్దాంఅని మావారికి సలహా చెప్పాను అయినా ఏకళనున్నారో ఒప్పుకున్నారు. సరే అని "మహారాజ్ బాగ్"తో మొదలెట్టి వీలయినన్ని చూశాం మా బిజ్జిగాడు (1 సం॥) కూడా మాతోపాటు అన్నీ వింతగా చూశాడు, ఆ మర్నాడు "తెలంకెడీ" గార్డెన్సుకి ప్రోగ్రాం వేశాం ప్రవేశించడంతోటే కుడివేపున "బాలవిభాగ్"అని పిల్లలు ఆడుకోనేందుకు అన్నిరకాలవీ అందులో ఉంటాయి. అందులో మా బిజ్జిగాణ్ణి కొంచెంసేపు ఆడించి, విశ్రాంతిగా ఉంటుందని ఆ ప్రాంతంలోనే నీలబారుగావున్న ఒక చెట్టుదగ్గరికెళ్లి దానిమీదకివంగి కూర్చున్నాము. అదేం చెట్టో తెలీదుగాని దానికి అరచెయ్యంత తెల్లటి పువ్వులున్నాయి. కొంచెంసువాసన కూడా ఉంది మావారు కొన్ని పువ్వులు కోసి మా బిజ్జిగాడికిచ్చారు, వాడు వాటికేసి వింతగా చూస్తూ తలీపీస్తో ఆడుకుంటున్నాడు నేను మావారు సినిమాకబుర్లలోకి దిగాం. ఇంతలో ఒకతను మెళ్లో చాలా ఖరీదైన కెమేరా వేళ్లాడదీసుకుని మావేపే వచ్చాడు. మేమిద్దరం కీ మార్కు చెయ్యబోయేంతలో అతనే మావారితో హిందీలో ఇలాఅన్నాడు: "నేను ఫలానా పత్రికకి Spring (వసంత ఋతువు) అనే శీర్షిక క్రింద మంచి ఫోటో ఒకటి పంపించాలి. దయచేసి అక్కయ్యగార్ని ఆ పువ్వులు రెండుచేతుల్లో పట్టుకుని, వాసనచూస్తూ, నవ్వుతో, అలా ఆపక్క కొమ్మమీదికి వంగి పోజు పెట్టమనండి" అని ప్రార్థనపూర్వకంగా అడిగాడు. మావారు కూడా నీ సరీ బావుందని నన్నలా చెయ్యమన్నారు. నేను బిజ్జిగాణ్ణి ఆయనకిచ్చి అలాగే నాకు చేతనయినంత పోజు పెట్టాను. ఒక వేపు సిగ్గేసినా, ప్రక్కని మావారుండటం మూలాన్ని, నాఫోటో ఇంగ్లీషు పత్రికలో పడుతుందని, సంబరంకొద్దీ అలాచేశాను అతను మూడు ఓకే అంటూ ఫోటో తీసి తృప్తిగానవ్వి; తెల్లబోయి చూస్తున్న మాబిజ్జిగాడికికూడా ఫోటోలు తీశాడు ఇంతలో ఒక కానిస్టేబులువచ్చి "ఏం చేస్తున్నారిక్కడ? ఇక్కడ ఫోటోలు తియ్యకూడదు" అంటూ ఏదో హడావిడి చెయ్యటం మొదలెట్టాడు, సరే అని మావారు, ఆఫోటో ఏపత్రికలో పడుతుందో ఆపేరు అతన్ని అడిగి తెలుసుకున్నారు. ఆ తర్వాత ఆ పోలీసునీ, ఆ ఫోటోవాలానీ వాళ్ళ మానాన్ని వదలి మేమిద్దరం "పంచశీల" హాల్లో సినిమాకి వెళ్లిపోయాం.

ఒక వారంపోయాక, ఆ తర్వాత వెంటనే వెలువడిన ఆ పత్రికని కొన్నారు మావారు మేమిద్దరం గభగభా ఆత్రుతకొద్దీ పేజీలన్నీ వెదికాము. ఆఖరికి ఒక పేజీలో "Spring" అన్న శీర్షిక క్రింద ఫోటో పడింది. కాని అందులోమాత్రం ఆ వేళ వచ్చిన పోలీసు ఆ చెట్టుతాలూకు పువ్వుని వాసనచూస్తూ, బుంగమీసాల్లో నవ్వుతూన్న పోజు ఉంది!

సోమంచి సూ[illegible] లక్ష్మీ, [illegible]రావు. కాకినాడ.

ప్రేమ పరీక్ష

[రెండవ బహుమతి రూ. 5]

నేను ఇంటర్ చదువుతున్నప్పుడు ఒక గమ్మత్తు జరిగింది. మేము బై. పి. సి విద్యార్థులము. ఫిజిక్సు అంటే మాలో చాలా మందికి హడల్. దానికి తగ్గట్టు మా ఫిజిక్సు లెక్చరర్ క్లాసులో పరీక్షలు పెట్టేవారు కాదు ఒకరోజు అనుకోకుండా కాగితాలు తీసుకోమన్నారు ఇక చూసుకోండి మా చేతులు వణకటము ప్రారంభించాయి. బోర్డుపై అయిదు ప్రశ్నలు రాశారు. ఆ రె ప్రశ్నలు రె [illegible]గున్నాయి మా అందరికి. ఏదో తెలిసిన జవాబులు రాస్తున్నాము. అంతలో ఆయన, "జవాబులు తెలియనివారు ప్రశ్నలన్ని కాగితముపై వ్రాసియివ్వండి. మీ పేపర్లపై మీ మీ నెంబర్లు కూడ వెయ్యాలి," అని చెప్పారు పేపర్లు ఇవ్వని నెంబర్లు ప్రిన్సిపల్ కు పంపుతారట. ఈ దెబ్బతో పేపర్లు గంటలో ట్రేలోవునే టేబుల్ పైకి ఎక్కాయి మిగతా క్లాసులలోకూడా మా మనస్సు అంతా ఫిజిక్సు పరీక్షపైనే వుంది. క్లాసులో పాఠాలు మాత్రము జరుగుతున్నాయి మూడోరోజు సెకండవర్ ఫిజిక్సుక్లాసు. అందరికి గుండె దడపుట్టుకొస్తున్నది అందరం క్లాసులో హాజరయ్యాము. ఆయన క్రొత్తపాఠము మొదలు పెట్టారు. ముగించి పేపర్లనుగురించి చెప్పటము మొదలుపెట్టారు.

"నేను పరీక్ష ఎందుకు పెట్టానో మీకెవ్వరికీ తెలియదు అది ఒక రహస్యము అది ఏమిటో చెప్పమంటారా!" అన్నారు. అందరు "చెప్పండి మాస్టారూ!" అన్నాము ఆయన చెప్పటం మొదలు పెటారు

"నాకు ఒక ప్రేమలేఖ వచ్చింది," అని అనగానే అందరు గొల్లున నవ్వటము ప్రారంభించారు "పూర్తిగా చెప్పనివ్వండి. తర్వాత నవ్వుదురుగాని," అన్నారు మరల క్లాస్అంతా నిశ్శబ్దమైంది. ఆయన చెప్పటము ప్రారంభించారు "ఆ ప్రేమలేఖలోని దస్తూరి మీ పరీక్ష పేపర్లలోని ఏ దస్తూరితో నైనా పోలివుందేమో చూచి వాళ్ళని కనుక్కుందామని పెట్టాను," అన్నారు కాని ఆ ప్రేమపరీక్షలో నేనే ఓడిపోయాను,"

(64-వ పేజీ చూడండి)

తెలుగు వెలుగులు

మించి ఆయనకు వేరే వ్యాపకాలేమీ లేవు. లేని పాండిత్యం ఉన్నదనీ, రాని కవిత్వం వ్రాయగలననీ అనడు ఉపన్యాసాలు సూటిగా, గట్టిగా కుండ బద్దలు కొట్టినట్లుంటాయి. "పడికట్టురాళ్ళు" ఉండవు. దానికి తోడు శంఖస్వనిలాంటి కంఠం. అడ్డుపుల్లకు జవాబులు అంబుల్లా ఉంటాయి. చిరాకుగా లేనప్పుడు కలుసుకుంటే ఆయన ఆర్ద్రత, ఆప్యాయత కనబడతాయి. తనని గురించి తనకు అనవసర భ్రమలు లేవు; ఇతరులకూ ఉండనక్కరలేదంటాడు. అసాధారణ కార్యసాధనా శక్తి, నిజాయితీ ఉన్న వ్యక్తి.

ముఖ్యమంత్రిగా ఇప్పుడో ఆయన

రెండు గదులు

ఆఫీసుపని పూర్తి అయిందనిపించుకోటానికి ఆరయింది. సినిమాకు వెడదామనే ఉద్దేశ్యంతో వాసు తొందరగా హోటలుకెళ్లి భోజనంచేసి హాలుదగ్గఱ హాజరయి టైము చూసుకుంటే ఏడయింది.

"బిగిన్ అయి ఎంతసేపయింది?" అడిగాడు బుకింగ్ ఆఫీసులో ఉన్న అతడిని.

"ఇప్పుడే. పేర్లు చూపించడం అయింది సార్!" అన్నాడు వాడు.

టికెట్ తీసుకుని హాలులోకి దారి తీశాడు ఇంచుమించు. బ్యాటరీ లైటుతో ఒకడు ప్రత్యక్షమయి అన్ని సీట్లు గాలించి ఒకటి ఖాళీగా ఉండటంచూచి అందులో కూర్చోమని చెప్పి వెళ్లిపోయాడు. వాసు కూర్చున్నాక పక్క సీటులోకి చూస్తే ఎవరో యువతి తదేకంగా స్క్రీన్ కేసి చూస్తూ కనిపించింది!

పదినిముషాలు గడిచాక ఎవరో ఆజానుబాహువు వాసు కూర్చున్న దగ్గఱకు వచ్చి హీరోలా పోజుపెట్టి "ఇక్కడ ఈవరకే నేను కూర్చున్నాను మిష్టర్!" అన్నాడు.

"ఇప్పుడు నేను కూర్చున్నాను కనిపించటం లేదా సార్!" అన్నాడు నెమ్మదిగా.

పక్క యువతి నోట్లో గుడ్డకుక్కుకుని అదేపనిగా నవ్వుతూంది.

ఆ వ్యక్తి పెద్ద షేమ్ ఫీలయినట్లయి "నా సీటు ఖాళీచేసి యింకోచోటకి సర్దుకోండి" అన్నాడు.

దానికి వాసు "క్షమించండి. ఈ సీటు మీదనని నాకింతకుపూర్వమూ తెలియదు, ఇప్పుడు మీరు చెప్పాక కూడ అదేమిటో తెలియటంలేదు" అన్నాడు.

"కూర్చోవయ్యా యెక్కడో అక్కడ" అంటూ వెనకనుంచి కేకలేస్తున్నారు.

"మీ రిందాకా యిక్కడ కూర్చున్నారా?" ఆమె ప్రశ్నించిందా పెద్దమనిషిని.

"ఎస్ మేడమ్!" అన్నాడు వాడు.

"పోనీ యిప్పుడు మునిగిపోయిందేముంది; అదిగో అక్కడకు వెళ్లి కూర్చోండి" అని తెలియపర్చింది.

"హుఁ. నమస్తే!" అని వాడు వెళ్లిపోయాడు చరచరా.

"బ్రూట్" అంది ఆమె.

"అలా అంటున్నారేమండి?" అడిగాడు వాసు.

ఆమె గట్టిగా నవ్వి "ఇందాకా అతడిక్కడ కూర్చోలేదండీ!" అంటూ మళ్లా నవ్వింది.

"మీకంటె ముందు వచ్చి కూర్చుని మళ్లా మీరు వచ్చేలోగా బయటకు వెళ్లాడేమో!" అనుమానం వ్యక్తంచేశాడు.

"అసంభవం; అలా జరగదు. నే నసలు చాలా ఎర్లీగా వచ్చి ఇక్కడ కూర్చున్నాను."

వాసు ఇంక సంభాషణ పెంచక చిత్రం చూడటంలో నిమగ్నుడయ్యాడు.

"రామకృష్ణ"

మధ్య మధ్య తన చేతిమీదకు ఆమె చెయ్యి వాలేది అతి సున్నితంగా. ఇహ ఇది బాగో లేదని చేతులు వడిలో పెట్టుకుని కూర్చున్నాడు.

ఇంటర్వల్ యిచ్చారు. లైట్లు ఆన్ చెయ్యబడ్డాయి. ఆమె అటూ యిటూ చూస్తూంది.

"మీపేరు పద్మమణి కాదూ?" అడిగాడు వాసు.

ఆమె త్రుళ్లిపడి "అరె! మీకెలా తెల్సు నాపేరు?" అంటూ వాసు కేసి చూసింది.

వాసు నవ్వుతూ "కంగారుపడబోకండి. ఈ జేబురుమాలు చెప్పింది మీ పేరు నాకు" అంటూ ఆమె కందించాడు.

ఆమెకూడ చిన్నగా నవ్వి "థాంక్స్" అంటూ తీసుకుంది.

వాసు ఆమెను పరీక్షగా చూశాడు. రెండు జడలు వేసుకుంది. ఏవో తెల్లటి పూలు జడలో అవుపించాయి. ఆకర్షణీయమైన కళ్ళు, అందమైన మొహం, చామనచాయ శరీరం. హిందుస్త్రీకి సహజంగా చెప్పబడ్డ కట్టూబొట్టూ ఆమెలో చూడవచ్చు.

"మీ పేరుమరి చెప్పరూ?" అడిగిందీసారి.

"వాసుదేవరావు. స్నేహితు లందరూ సింపిల్‌గా వాసు అంటారు."

"ఓహో" అంటూ ఊరుకుంది.

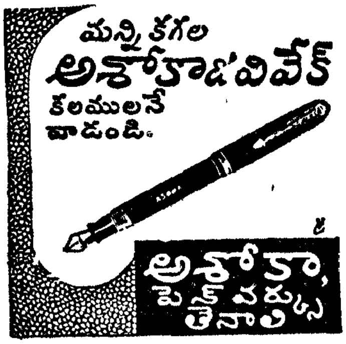
కాఫీ తెప్పించింది. ఒక కప్పు అతడి కందించి తానొకటి తీసుకుంది. వాసు పైసలివ్వబోతే వారించి తనిచ్చేసింది. కొంత నొచ్చుకున్నాడు తను ఆ సాహసం చెయ్యలేకపోయినందుకు.

సినిమా అయ్యాక యిద్దరూ బయటికి వచ్చారు. ఒకళ్ళ కొకళ్ళు నమస్కారాలు చేసుకుని యిళ్ళమొహాలు పట్టారు.

లోపలి గదిలోకి వెళ్లి ఒక గ్లాసుడు మంచినీళ్లు కూజాలోవి తీసుకుని త్రాగి ముందుగదిలోకి వచ్చి పక్కమీద వాలాడు. పద్మమణి గురించి అనుకోకుండానే [illegible]

డిప్యూటీ రక్షణమంత్రి శ్రీ కొత్త రఘురామయ్య తమ కుమార్తె చి॥ సౌ॥ దివ్యజ్ఞాన సరోజినీదేవి (బి. ఏ.) ని, చి॥ కె. ఎల్. వరదరాజన్ (ఎస్. బి, సి. టెక్నాలజీ, ఫిలడెల్ఫియా — కోయంబత్తూరు విజయలక్ష్మి మిల్స్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ శ్రీ వి. ఎల్. బాలకృష్ణనాయుడు సోదరుడు)కు ఇచ్చి ఆగస్టు 21వ తేదీన న్యూఢిల్లీలో వైభవంగా వివాహం జరిపారు. భారతప్రధాని శ్రీ నెహ్రూ, ఉపరాష్ట్రపతి, కేంద్రమంత్రులు, సుప్రీంకోర్టు జడ్జీలు, ఆంధ్ర, మద్రాసు ముఖ్యమంత్రులు, కాశ్మీర్ ప్రధాని బక్షీ గులాం మహమ్మద్ మున్నగువారు వివాహానికి హాజరై వధూవరుల నాశీర్వదించారు. ఫొటోలో ఎడమనుంచి: శ్రీ కె. రఘురామయ్య, బక్షీ గులాంమహమద్, శ్రీమతి రఘురామయ్య, పండిట్ నెహ్రూ, వధువు, వరుడు.

తరచుగ మూత్రవిసర్జన

తరచుగా మూత్రము వెలువడుట మిక్కిలి ప్రమాదకరమైనచిహ్నము. శరీరాన్ని గుల్లచేయటమేకాకుండా యీ వ్యాధి, తనబంధంలో చిక్కిన వారిని ఆరోజుకారోజు మృత్యువుకు ఆసన్నుని చేయును. ప్రథమదశలో శారీరక మానసికశ్రమలకు యిబ్బగించకుండుట, నరములో నొప్పి చూపు మాంద్యము. తొడల్లో తిమ్మిరి. నరముల బలహీనతతో యీ వ్యాధి పొడచూపును. పై లక్షణములతోకూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన చికిత్స చేయించకున్నచో అధికదాహం, ఆకలి, గొంతు నోరు యెండుట, దురదలు, కాళ్ళలో పగుళ్లు దూకంతగ్గడం. శరీరమంతా పోట్లు, కీళ్ల నొప్పులు, కంటిపొరలు, తీయు గడ్డలు రాచపుండ్లు, యిట్టి భయంకర బాధాకరమైన వ్యాధులు యెన్నో సంభవింపవచ్చును.

“వీనస్‌ఛారమ్” మాత్రలు వాడి, అనేక వేల మంది తమబాధల నుండివివారణపొంది మృత్యుకరాళమునుండి రక్షింపబడిరి, “వీనస్ ఛారమ్” శాస్త్రీయ పద్ధతులమీద, ప్రాచీన యూనానివైద్య విధానప్రకారం అమూల్య ఓషధుల శాకపదార్థముల, ద్రాక్షాపిత క్షీరముల సారముతో తయారైనవి. “అమిత దాహం తగ్గి.... పలుమారు మూత్రవిసర్జనచేయు అవసరము, 2 లేక 3 రోజులలోనే మీకు చాలాభాగము నివారణగును కొద్ది రోజులలోనే మీకు సగానికిపైగా స్వస్థత చేకూరినట్లనిపించును. “వీనస్ ఛారమ్” కొద్ది వ్యయముతో, సుఖముగా, తేలికగా సేవించవచ్చును. దీనికి ప్రత్యేకపథ్యము లేదు. నిరాహారముతో మండే అవసరంలేదు. రోగులు పుష్టికరమైన ఆహారము తినేందుకై రోగులు యిదివరకటికంటె యెక్కువరకాల ఆహారపదార్థములు తీసికొనవచ్చును. వివరములు గల ఇంగ్లీషు కరపత్రములు అడిగినచో ఉచితముగా పంపబడును

వెల: 50 మాత్రల సీసా రు. 6-75

ప్యాకింగు పోస్టేజి ఉచితము.

లభించు స్థలము:

VenusResearch Laboratory (A.P.W)

P. O. Box No. 587, Calcutta

రెండు గదులు

జీవితంలో అనేకమంది యిలాగే తారసపడుతుంటారు. వాళ్ళల్లే కలిసి అట్టే మాయమవుతుంటారు. ఇది తనకు బాగా అనుభవమైన విషయమే...కాలేజీలో బి.ఏ. చదువుకుంటున్నప్పుడు క్లాస్ మేట్ గా పార్వతి పరిచయమయింది. తన రూముకి వచ్చి తన చిలిపిచేష్టలతో చికాకుపర్చేది. ఎంతో చలాకీగా చనువుగా ప్రవర్తించేది. మరి కారణం యేమిటో తెలియదుగాని చదువు మధ్యలోనే ఆపుచేసి ఆపట్టణమే విడిచి యెక్కడికో వెళ్ళిపోయింది......అలాగే మిత్రుడు మధుసూదన్ కూడ రెండేళ్ళయింది కన్పించి, ఇక్కడే హైదరాబాదులోనే యెక్కడో పనిచేస్తున్నట్లు తెలుసు. కాని యెక్కడని వెదకగలడు తను...ఇలా ఉంది పరిచయస్తుల సంగతి. వాళ్ళు పరిచయం కావటానికి కారణం, ఆవాతావరణం వేరు. ఇక యీ పద్మమణి ప్రవేశం విలక్షణంగా ఉంది. తన్ను కుర్చీ కాళీ చెయ్యమన్న వ్యక్తితో యెంతధైర్యంగా మొండిగా మాట్లాడింది? ఆమెనుగురించి తను చిత్రించుకున్నది. ఎవరితోనయినా నిరాఘాటంగా మాటాడగలదు; ఆమాటలతో యెదటివారిని ఆకర్షిస్తుంది, అవమానిస్తుందికూడ. సహజ సౌందర్యం ఆమెలో ఒక మెరిట్ గా భావించాడు. మనస్సు సహజంగా అందాన్ని ఆకాంక్షిస్తుంది. ఆ అందం అనేదాన్ని ఒక విధంగా నిర్వచించటం కష్టం.

ఆమెను కలుసుకున్ననాటినుంచి తిరిగీ ఆమెనుకలుసుకుని మాటాడాలనితహతహగా ఉండేది. కన్ను తెరచిన కన్నుమూసిన ఆమె రూపే మెదులుతున్నది. ఆమెమాటలను పునశ్చరణ చేసుకుంటుంటే యేదో చెప్పలేని అనుభూతి కల్గుతుండేది. మళ్ళా ఆమెకై తనకళ్ళు వేటాడేవి. తనపిచ్చికాకపోతే అలాకన్పిస్తే యింకనేం!

ఒకవారం గడిచాక ఆరోజున మునిసిపల్ రేడియోదగ్గర కూర్చుని యేవోపాటలు వింటున్నాడు.

“నమస్తే వాసుగారు!”

ఈమాటలకు ఉలిక్కిపడి అటుచూచి పద్మమణినిచూచి లేచినిల్చున్నాడు.

“ఏమిటో దీర్ఘంగాఆలోచిస్తున్నారు?” అడిగింది.

వాసు స్మితపడి “తమగురించే ఆలోచిస్తున్నా”నుఅన్నాడు.

“ఓ, మీ రబద్ధం ఆడుతున్నారు”

“లేదు మేడమ్! ఒకసారి కలిసినవారు మళ్లా పత్తాలేకపోతే యీ మనిషి అవస్థ యెలాఉంటుందో మీరే ఊహించండి”

ఆమె నవ్వుతెచ్చుకుని “నాగురించే మీరాలోచిస్తుంటే మిమ్మల్ని నేను అభినందించి, ధన్యవాదాలు చెప్పకోకుండా ఉండలేను...ఆఁ నేను. వెళ్ళిపోవాలి. మీ ఎడ్రసు యివ్వడానికి అభ్యంతరం లేదేమో!” అదోలా చూచింది.

ఒక కాగితంమీద తన పూర్తిఎడ్రసు రాసి యిచ్చాడు. తను ఆమె ఎడ్రసు అడగటానికి సాహసించలేకపోయాడు.

ఒక పదిరోజులవరకు మళ్లా ఆమె దర్శనాలే లేవు. ఆమె విషయం తనలో పాతబడిపోయింది కూడ.

ఒక రోజున తలవనితలంపుగా పబ్లిక్ గార్డెన్సులో మధుసూదన్ కన్పించాడు. పట్టుపట్టి రూముకు లాక్కొచ్చాడు. చాల కాలానికి కలిశాడు. వాసు ఆనందానికి అవధి లేకపోయింది.

తలుపు తాళంతీస్తూ “నా కేమిటో ఈ నగరం అంతా క్రొత్త. ఏమీ తోచడం లేదనుకో...దా” అంటూ లోపలికి నడిచాడు.

మధు లోపల అడుగుపెడుతూ అంతా ఒకసారి కలయ చూచాడు. అవి రెండు గదులు సామానంత చెప్పుకో దగ్గదిగా లేదు. ఒక మూల ట్రంకుపెట్టె, దానిపై బెడ్డింగూ ఉన్నయ్. హాంగర్సుకు కొన్ని బట్టలు తోరణాలులాగా వ్రేలాడుతున్నవి. ఇక వెనక గదిలో కూజా తప్ప అంతా కాళీ... వాసు చాపవేసాడు. మధు దానిమీద కూర్చుంటూ “రెండుగదు లెందుకు తీసుకున్నావ్ వాసు?” అడిగాడు.

వాసుకూడ కూర్చుని “ఏం చెయ్యమంటావ్ మధూ! ఇంచుమించు అన్ని గూడాలు తిరిగేసాను రూముకోసం. ఇక్కడ రూము సంపాదించడం అంటే కాళ్ళకు బలపాలుకట్టుకుని తిరిగినా ప్రయోజనం లేదని తేలింది. కొద్దిరోజులవరకూ హోటలులోనే లాడ్జింగ్ కూడ. ఒకచోట రూముందన్నారు, చూపించారు. బాగానే ఉంది. నెలకెంత చెల్లించాలో అడిగితే నలభైరూపాయలన్నాడామహానుభావుడు. ఇలాగే చాలచోట్ల జరిగింది. ఒకోచోట మీ యింట అద్దెకు రూము ఉందా అని అడిగితే ఉద్యోగాలా? యేదో కసిరేసి పొమ్మనేవారు” అంటూ ఆగాడు.

మధు నవ్వి ఊరుకున్నాడు.

“ఆఖరుకు ఈ యింటికి వచ్చాను. రెండు గదులు ఉన్నాయన్నారు. ఒకదాంట్లోంచి మరో దాంట్లోకి దారి. అందుకనే వాటిని వేరుచెయ్యడం వాళ్ళకి యిష్టంలేదు; నేను వాటిని వేరుచేయిద్దామన్నా ఒప్పుకోరని తెల్సు. రెంటికీ యిరవైరూపాయలిస్తు

న్నాను విధిలేక...రాత్రి లైటు ఆర్పుకుని పడుకుంటే యేమిటో భయంభయంగా ఉంటుంది. ఒక్క మనిషిని రెండు గదులలో" అన్నాడు.

మధు అడిగాడు "మీ ఆఫీసులో పని చేసే యెవరినైనా చేరదియ్యక పోయావ్?" అని

"వాళ్లు మనల్ని అడిగినప్పుడు చెప్తే బావుంటుందిగాని, మనం అడుగుతే అంత బాగోదని ఊరుకున్నాను. తీరా అడిగాక మాటగోటుపోవాల్సి వస్తుందేమో అని"

"అది నిజమేలే" అంటూ ఒప్పుకున్నాడు మధు.

ఒక గంటవరకూ ఉండి మధు వెళ్ళిపో నిశ్చయించుకుని "ఎవరినైనా జతగా చేర్చుకునేటప్పుడు కాస్త ఆలోచించి మాత్రం చెయ్యి. దూకుడుగా నిశ్చయిస్తే తర్వాత అవకతవకలకు పాలవాల్సి వస్తుంది" అంటూ హెచ్చరించాడు.

వాసుకు మధు చెప్పినది నిజమే అనిపించింది. అయినా యింతవరకూ ఒకర్ని చేర్చుకునే బుద్ధి తనలో ప్రవేశించలేదు కూడా. ఇలా ఒంటరిగా ఉంటేనే చాల స్వేచ్ఛగా ఉంది. తల్లీతండ్రీ అంతో తన పాట్లు తన్ను పడమని వదిలేశారు. అయినా నిలద్రొక్కుకోగల్గాడు. ఒకటో తారీఖు వచ్చేటప్పటికి వందరూపాయలు చేతిలో పడతాయ్. ఇందులో ఒకరికి పంపాలనే పట్టింపులేదు. ఇష్టమయితే యింటికి పంపచ్చు, లేకపోతే లేదు. తనబాధ్యత తనకు తెలుసు. తనబాగుకూడా తను తెలుసుకోగలడు. దీనికి ఒకరి ఆజ్ఞతోటీ ఆదేశంతోటీ నిమిత్తం లేదు.

ఆరోజు ఆదివారం. ఉద్యోగస్థులకందరకు పండగదినంలాంటిది. వాసు పదింటికే హోటలుకువెళ్ళి భోంచేసి చక్కా వచ్చాడు. ఏదో నవల చదువుతూ చదువుతూ నిద్రపోయాడు.

తలుపు యెవరో తట్టుతుంటే గమ్మున తెలివివచ్చింది. లేచి తలుపుతెరిచి యెదుట పద్మమణిని చూచి ఒకవిధంగా చకితుడయ్యాడు.

ఆమె చిన్నగా నవ్వి "లోపలకు రావచ్చా?" అని అడిగింది.

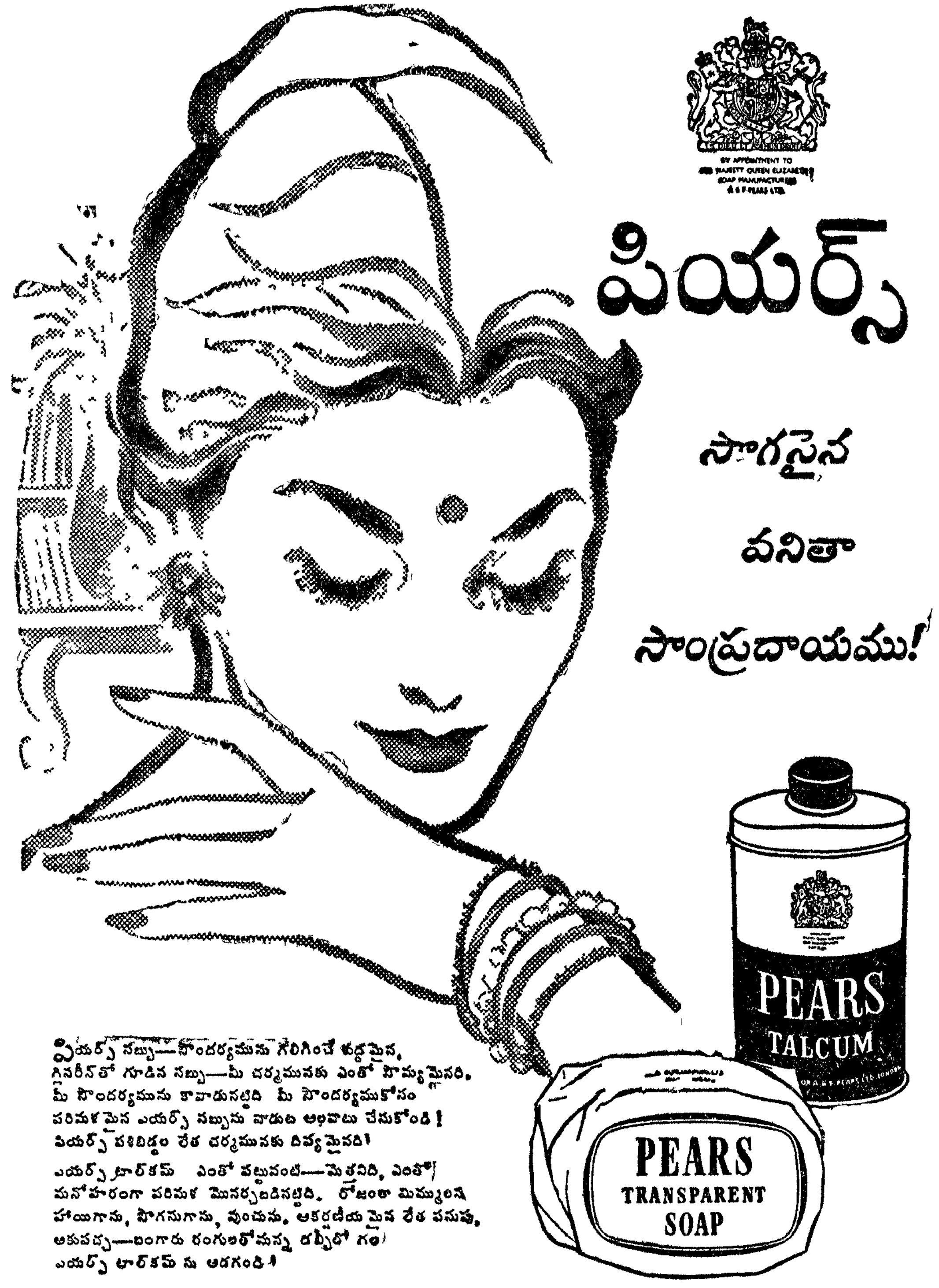
"రండి" అన్నాడు ఆశ్చర్యంనుండి కోలుకొని.

ఆ రోజున ఆమెకు తన అడ్రసు యిచ్చాడు. అది యిలా పరిణమిస్తుందని అతను భావించలేదు. ఆమె లోపలకువచ్చి బెడ్డింగ్ మీద కూర్చుంది. వాసు ఫ్లాస్కు తీసుకుని "ఇప్పుడే వస్తాను కూర్చోండి" అన్నాడు.

ఆమె వెళ్లిరమ్మన్నట్లుగా తల ఆడించింది.

వాసు పరిపరివిధాల ఆలోచించుకుంటూ

PSTP 1-X52 TL

హిందుస్థాన్ లీవర్ లిమిటెడ్ వారిచే భారతదేశంలో తయారు చేయబడినది.

రెండు గదులు

యింతవరకూ బెడ్డింగ్ మీద పడిఉన్న నవలను చదువుతూ కూర్చుంది.

వాసు రెండు గ్లాసులలో కాఫీపోసి ఒకటి ఆమెముందు ఉంచుతూ,

"తీసుకోండి" అన్నాడు.

పద్మమణి కాఫీ పూర్తిచేసి గ్లాసు కింద ఉంచుతూ "నేనిలా అకస్మాత్తుగ రావటం వల్ల మీకాశ్చర్యం వేయటంలేదూ?" అడిగింది.

"ఆశ్చర్యపడటానికి ఇందులో యేంలేదు!" కొద్ది క్షణాలు యిద్దరూ మౌనంగానే కూర్చున్నారు.

పద్మమణి చటుక్కున అడిగింది "ఇందులో మీరొక్కరేనా ఉంటూంట?"

"మీకెందు కనుమానం వచ్చిందో నాకర్థం కావటంలేదు."

పద్మమణి మందహాసపురస్సరంగా "రెండు గదులూ చూస్తుంటే-" అని అర్థోక్తిగా జవాబిచ్చింది.

దీనికి గట్టిగా నవ్వేసి గుమ్మంమీద చతికిలబడి "మీరలా సందేహిస్తారని నాకుముందే తెలుసు...అదో పెద్ద కథ, పాలకోసం రాయిని మొయ్యటం లాటిదే యిదీను. విడి రూము లెక్కడా దొరక్క యిది తీసుకోవలసి వచ్చింది. నెలయ్యేటప్పటికి యిరవై రూపాయాలు పోస్తున్నాను మామ్మగారి దోసిట్లో. నాకు రెండింటి అవసరం లేదు వాస్తవానికి; అయినా డబ్బు మాత్రం ఈయడం తప్పటంలేదు" అన్నాడు.

"అయితే చెడ్డ చిక్కే వచ్చిందే!" కాస్త వ్యంగ్యధోరణిలో అని "విడిగా రూము రెండు కివ్వరుట?" అడిగింది మళ్లా జడ సవరించుకుని.

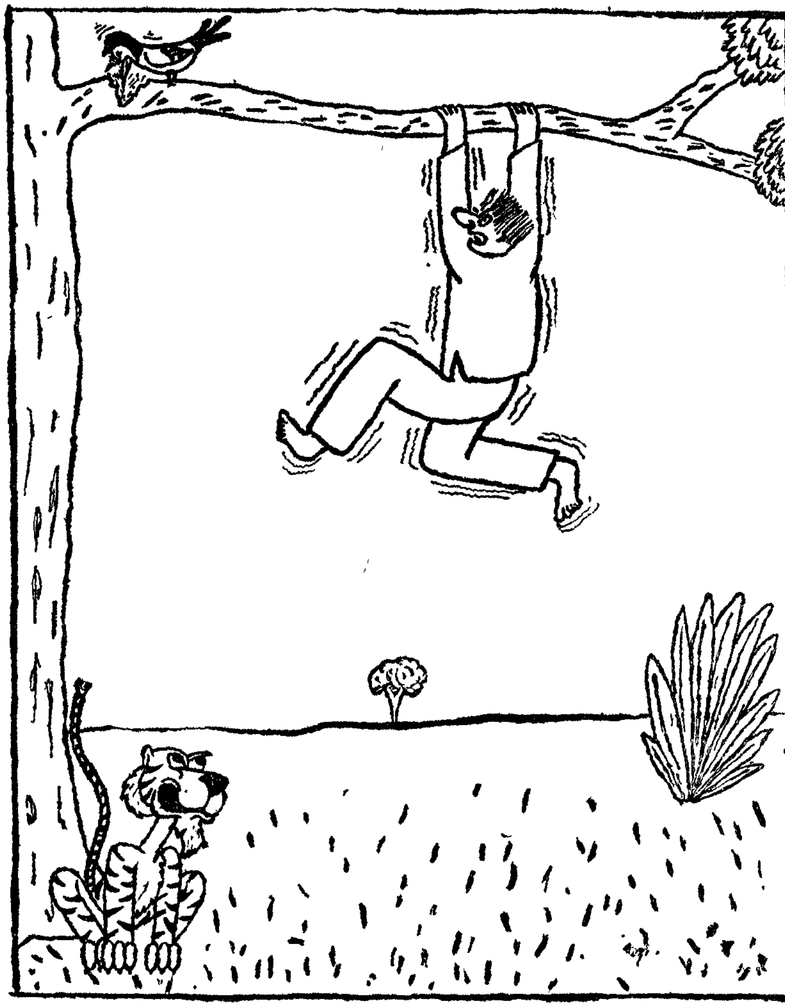
"రెండు గదులకు ఈ యిల్లు సృష్టించిన ఆ విశ్వబ్రహ్మ అవినాభావ సంబంధం యేర్పరిచి మరీ చక్కాపోయాడు. అది అతడి కిష్టమయి కావచ్చు, లేకపోతే మామ్మగారి యిష్టం మీదకూడ కావచ్చు. ఒకదాంట్లోంచి ఒకదాంట్లోకి ఎన్ట్రెన్సు. అందుకనీ ఆవిడ విడిగా యివ్వ తల్చుకోలేదు. నేను కూడ తప్పనిసరిగా ఆ నిబంధనకు బద్ధుడను కావల్సి వచ్చింది."

పద్మమణి ఒక్కక్షణం తల వంచుకుని కూర్చుని తర్వాత "మీ కెవరైనా పార్ట్నర్ గా చేసుకునే అభిలాష ఉందా?" ప్రశ్నించింది.

"ఉంది అంటే ఉంది; లేదంటే లేదు. ఎవరైనా రూము దొరక్క బాధపడుతూ ఉంటే తప్పకుండా ఆశ్రయం యిస్తాను."

"ఆ అభిలాష నాకే ఉంటే?" అంది చటుక్కున.

"ఓ నాకేం అభ్యంతరం లేదు. నెలకయే

చిత్రం: కె. విజయ–విశాఖపట్నం

అద్దెలో మీరు మాత్రం సగం ముందు యిచ్చెయ్యాలి. ముందు యీనెల అడ్వాన్సు యివ్వండి?" అన్నాడు ఆమె వేళాకోళానికి అంది పుచ్చుకుని.

ఆమె వేనిటీబాగ్ తెరిచి అందులోనుంచి రెండు పది కాగితాలు తీసి "ఒకనెల అడ్వాన్సేమి కర్మం! రెండు నెలలది యిచ్చేస్తున్నాను. మళ్ళీ యివ్వటానికి వీలుపడకపోవచ్చు. ఉన్నప్పుడు యిచ్చేయడం మంచిది" అంది అవి అతడిచేతిలో ఉంచుతూ.

ఇప్పుడు వాసు కాస్త శ్రుతి మించినట్లుగా భావించి "మీరు బాగా వేళాకోళం చేస్తారే! నేనేదో సర్దాకి అంటే యిచ్చేయడం కూడానా?" అంటూ తిరిగి ఆమె చేతిలో ఉంచబోయాడు.

పద్మమణి మొహాన్ని శాంతంగా మార్చుకుని "నేను నవ్వులాటకు అనటంలేదు వాసుగారు!... ఇన్నాళ్లుగాను హోటలులో ఉంటున్నాను రూము అంటూ దొరక్క. అక్కడి వాతావరణం ...

అంతా నాకు అసహ్యాన్ని కలిగిస్తున్నారు... నాకు రూము చూసిపెట్టటానికి యెవరున్నారు కనక...ఏదో యాదృచ్ఛికంగా కలిశాం, ఇంచు మించుగా ఒకళ్లనొకరం అర్థం చేసుకున్నాం. ఆత్మీయత అనవసరంగా యేర్పడదంటారు, యేదో జన్మాంతర సుకృతం ఉండితంటేగాని. ఆత్మీయత యేర్పడటం అంటూ తటస్థపడితే అది చిలవలూ పలవలూ యేర్పరచుకొని ఉన్నత స్థాయికి పోతుంది ... ఇదంతా యెందుకు గాని, మీకేవిధమైన అటంకమూ ఉండకపోతే నాకో రూము యివ్వండి. నాకో రూము అవసరమైనా రెండుమూడు నెలలవరకే. బాగా ఆలోచనమీదట సమాధానం యివ్వమని ప్రార్థిస్తున్నాను" అని తిరిగి పుస్తకంపేజీలు తిరగెయ్యడం ప్రారంభించింది.

వాసు ఒక్క అయిదునిముషాలవరకు నిర్విణ్ణుడిలా స్తబ్ధుగా కూర్చుండిపోయాడు.

సర్వ గర్భాశయ వ్యాధులను పోగొట్టి, ఆరోగ్యమగు సంతాన మును కలుగజేయును. అన్నిచోట్ల దొరకును. వెల 2-8-0
కృష్ణాలేబరేటరీ బెజవాడ

Ravi Inks

రవి ఇంక్సు
రోజు వారి పనులలో అన్ని క్వాలిటి పెన్నులకు ఉపయోగమైనవి.
సోల్ ఏజంట్లు
న్యూస్టార్ & కో;
మద్రాసు-21.
స్టాకిస్టులు:
సెక్ కొర్నర్ సుల్తాన్‌బజార్,
హైదరాబాదు (A P.)

పెరీరా వారి
షీమార్
కుటుంబానికంతా ఉపయోగపడు
దగ్గు నివారిణి
అన్ని షాపులలోనూ దొరకును
వ్యాపార వివరములకు వ్రాయండి
విల్‌ఫ్రెడ్ పెరీరా ప్రైవేట్ లి.

★ రెండు గదులు ★

లాడుతున్నయ్ చెయ్యి వణుకుతూండటం వల్ల. ఆమె యింత ధైర్యంగా చొరవచేసి అర్థించినందుకు అభినందించాల్సిందే! తను ఆమెను చేర్చుకోడంవల్ల నష్టపోయే దేదీ లేదనిపించింది. ఆమెకా వెనకగది యివ్వవచ్చు, తను ముందుగది వాడుకుంటూ ఇక యిద్దరికీ సంబంధం ఒక ఎంట్రెన్స్‌లోనే అదమీ పెద్ద లెక్కకురాదు.. మధు మాటలు గుర్తొచ్చాయ్– ఎవరినైనా జతగా చేర్చుకునేటప్పుడు ఆలోచించిమాత్రం చెయ్యమని...ఆఁ; మధు ఛాదస్తం కాకపోతే యిందులో వచ్చే యిబ్బందేదీ తనకు కనిపించటం లేదు.

తలెత్తి పద్మమణికేసి చూచాడు. ఆమె కళ్ళు శ్రావణమేఘాలను జ్ఞప్తికితెస్తు అదే పనిగా కన్నీటిని వర్షిస్తున్నాయ్. బాధపడడామె నా స్థితిలో చూచి "మణీ! ఏడుస్తున్నారా?.. ఛ! ఇంతదానికే! నేనామోదిస్తున్నానుగా. మీరువచ్చి ఉంటే నాకేవిధమైన ఆటంకంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. రేపే వచ్చి ప్రవేశించండి. సరేనా?" అన్నాడు ఆమె ఆవేదనతగ్గిస్తూ.

మళ్లా అన్నాడు "నాకొకటి అయోమయంగా ఉంది; మీ రెందుకింత బాధపడుతున్నారో అనే. నే నసలు మిమ్మల్ని గురించి అనుకున్నదివేరు. ఇప్పటి మిమ్మల్ని చూస్తుంటే మీరెంత గంభీరంగా మాట్లాడుతారో అంత సులువుగా కరిగిపోతారని అర్థమయింది. దయచేసి మీకున్న బాధయేమిటో!" అంటూ ఆగిపోయాడు.

పద్మమణి చేతితో కన్నీటిని తుడుచుకుని "నా బాధలు, నాకున్న పరిస్థితులు మీకు మరోసారి విన్నవించుకుంటాను. దానికిప్పుడు సమయం కాదు. పెద్ద బాధలు లేకపోయినా తమకున్న కొద్ది కష్టాలను పెద్దవిగా చేసి యెదటివారిదగ్గఱ చెప్పుకోటం కొంతమందికి అలవాటు. అలాగే బాధ లధికంగా ఉండికూడ ఆనందంగా కన్పిస్తూ మసలేవారు కూడా ఉండకపోరు. ఈ రెంటిలోనూ యేకోవకు చెందుతానో నాకే తెలీదు; అదిమీరే నిర్ణయిద్దురుగాని తర్వాత" అంది.

పద్మమణి రావటంలో యెంత ఉత్సాహంతో వచ్చిందో యిప్పుడంతకన్న అధికమైన విచారంలో మునిగిపోయిందెవిట అని బాధపడ్డాడు. మరి ఆమెకంత విషమ పరిస్థితులేవి జ్ఞాపకానికి వచ్చాయో అంటూ సమర్థించుకున్నాడు.

ఆ రెండు పదినోట్లు ఆమె చేతి కందిస్తూ "ఇవి ఉంచుకోండి అవసరానికి వస్తాయి' మీరు రాకుండానే మీ దగ్గఱ అద్దె ముక్కుపిండి వసూలుచేసేంత అధమాధముణ్ణికాదు" చిరునవ్వునవ్వి "నేను మిమ్మల్నలా అనుకోటంలేదుగాని, నాకిష్టమయ్యే ఇచ్చాను ఉంచండి. అంత అవసరమయితే మళ్లా తీసుకుంటాను" అన్నది.

వాసు ఒక్కసారిగా కృంగిపోయి "నేనంత హీనంగా అడిగి మీ దగ్గఱ డబ్బు తీసుకున్నానే అని అస్తమానం బాధపడాల్సి వస్తుంది. అంత ఇది నాలో లేదు. కాని ఉన్నట్లుగానే నిరూపిస్తుంటుంది యీ సంఘటన" అంటూ తలవంచుకున్నాడు.

"అయితే ఇలా ఇవ్వండి" అంటూ అతడి దగ్గఱనుంచి ఆ నోట్లు తీసేసుకుంది "వెళ్లొస్తానుమరి" నమస్కారం చేసింది.

"రేపు సాయంత్రం అయిదు దాటాక రూములోనే ఉంటాను. మీ సామానుతో చక్కారండి" అన్నాడు ప్రతి నమస్కారం చేస్తూ.

"అలాగే" అంటూ వెళ్లిపోయింది.

ఆ విచిత్రపు వ్యక్తి గురించి వింతవింతగా ఆలోచించుకుంటూ అలాగే ఆమె వెళ్లేకేసి చూస్తూ నిలబడిపోయాడు అతను.

పద్మమణి రూములో ప్రవేశించి పదిహేనురోజు లయిపోయిందప్పుడే. ఈ పదిహేను రోజులలోను వాసు కొన్ని గుక్కర సంఘటనల నెదుర్కోవల్సివచ్చింది. ఇంటి మామ్మగారు ఉండబట్టలేక అడిగేసింది—"ఆ అమ్మాయి మీ ఆవిడ అనుకుంటాను చక్కనిచుక్క; చందనపు బొమ్మలాగుంటుంది. అదృష్టవంతుడివి నాయనా!" అంటూ.

కాదని చెప్తే యేం ముప్పు వస్తుందో అని యెటూ స్థిరంగా ఆవిడకు సమాచారం ఇవ్వక గోడమీద పిల్లిలా తప్పుకున్నాడు.

తనతోపాటు వర్కు చేస్తున్న కోక్లర్కు కూడ యేదో పనిమీద రూముకివచ్చి మామ్మగారిలాగానే అవస్థలో పడ్డాడు. ఏదో సర్ది చెప్పి అతణ్ణి వదుల్చుకోటం అయింది.

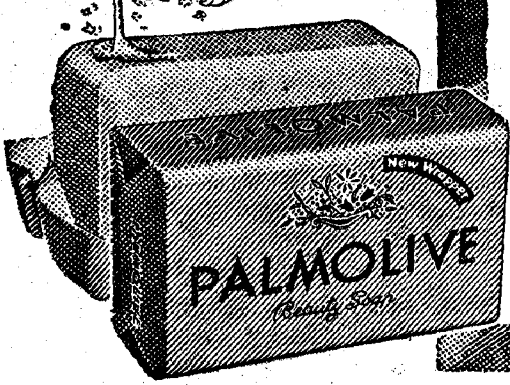
అనుకున్న విధంగానే పద్మమణికి వెనకగది ఇచ్చి యేర్పాట్లు అన్నీ చేసాడు. సర్వసాధారణంగా మధ్యతలుపులు చేరవేసుకునే ఉంచుతారు. దానివల్ల వెనకగది వెలుతురుకు ఆటంకం ఏమీ లేదుకూడ; కిటికీ కావల్సినంత వెలుతురును ప్రసాదిస్తుంది అన్నిహంగులూ ఆద్వయం బాగానే యేర్పరచుకున్నారు. చిక్కంతా ఒకచోటే—మగా, ఆడ భేదం ఉండటంవల్లనే!...పద్మమణి యేం చేస్తుందో యింతవరకు వాసుకు తెలియదు. తను పదింటికి ఆఫీసుకు వెళ్ళిపోతాడు విధిగా. అప్పటికి ఆమె రూములోనే ఉంటుంది. తను ఆఫీసునుంచి అయిదింటికి తిరిగి వస్తాడు. అప్పటికి యే డిటెక్టివ్ నవలా చదువుతూనో ఆమె కన్పిస్తుంది. మరి ఈ

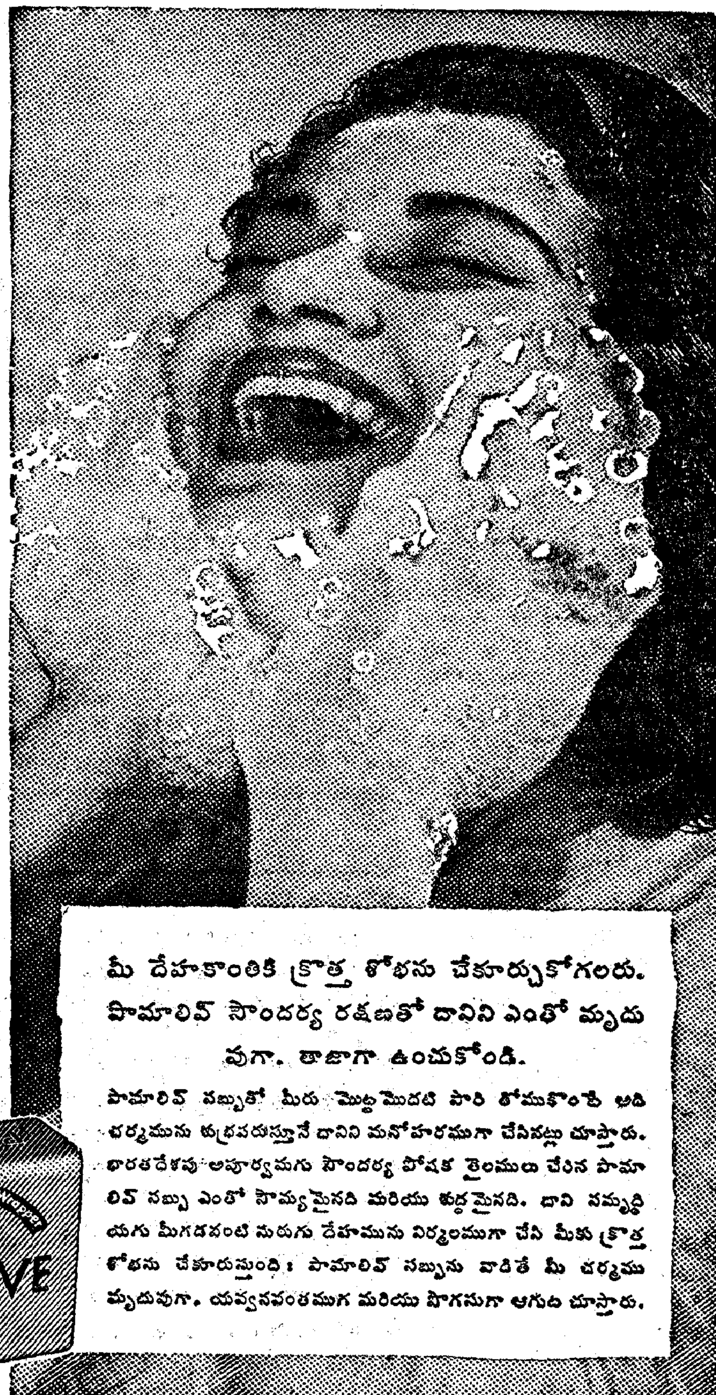
పామోలివ్ సౌందర్య రక్షణ

మీ దేహకాంతికి క్రొత్త శోభనిస్తుంది!

భారతదేశపు అపూర్వమగు సౌందర్య పోషక తైలములతో తయారైనది!

మీ దేహకాంతికి క్రొత్త శోభను చేకూర్చుకోగలరు. పామోలివ్ సౌందర్య రక్షణతో దానిని ఎంతో మృదువుగా. తాజాగా ఉంచుకోండి.

పామోలివ్ సబ్బుతో మీరు మొట్టమొదటి సారి తోముకొంటే అది చర్మమును శుభ్రపరుస్తూనే దానిని మనోహరముగా చేసినట్లు చూస్తారు. భారతదేశపు అపూర్వమగు సౌందర్య పోషక తైలములు చేసిన పామోలివ్ సబ్బు ఎంతో సౌమ్యమైనది మరియు శుద్ధమైనది. దాని సమృద్ధియగు మీగడవంటి నురుగు దేహమును నిర్మలముగా చేసి మీకు క్రొత్త శోభను చేకూరుస్తుంది: పామోలివ్ సబ్బును వాడితే మీ చర్మము మృదువుగా. యవ్వనవంతముగ మరియు సొగసుగా అగుట చూస్తారు.

పూర్తిగా సౌందర్యముగా కనపడుటకు పామోలివ్ సబ్బుతో స్నానము చేయండి!

PSO.G 1537 T

భారతి-బొగడపూలు

"పందిట్లో పెండ్లి వుతున్నాదీ...
కనువిందవుతున్నాదీ...
నటనమే ఆడెదనో......
నటనమే ఆడెదనో..."

అనే లీల పాట శ్రావ్యంగా వినిపిస్తోంది.

పెళ్ళిపందిట్లో మంచి సందడిగా వుంది. పచ్చటి తోరణాలు, రంగురంగుల కాగితపు బుట్టలూ, వాటికి వేళ్ళాడగట్టిన కాగితపు చమ్కీ దండలూ ట్యూబ్‌లైట్ల కాంతిలో వింతగా మెరుస్తున్నాయి. అతిథులందరికీ పెళ్ళిపీటల ముందుగా కుర్చీలు వేశారు. ఆడవాళ్ళంతా ఒకప్రక్క కూర్చున్నారు. మొగవాళ్ళంతా ఒకప్రక్క కూర్చున్నారు. ఒకప్రక్క నాదస్వరం, ఇంకోప్రక్క బాజా బజంత్రీల సందడి జోరుగా వుంది. ఈ గొడవలో పురోహితుల మంత్రాలు ఎవరికీ వినపట్టంలేదు, అందరిచేతికీ తలా కాసిని అక్షతలూ యిచ్చారు. నాదస్వరం, బాజా భజంత్రీల గొడవా ఒక్కసారిగా ఆగాయి పురోహితుని కేకతో...

ఉన్నట్టుండి ఒక్కసారిగా మళ్ళీ మోగాయి మంగళవాద్యాలు. సూత్రధారణ జరుగుతోంది. అంతా అక్షతలు నూతనదంపతులమీద విసురుతున్నారు తలో విధంగా దీవిస్తూ. వెనకవైపునుండి విసురుతున్న వాళ్ళ అక్షతలు ముందున్న వాళ్ళ మీద పడి ఆగిపోతున్నాయి. నేను వెనకవైపునే వున్నా, స్త్రీలు కూర్చున్న స్థలానికి కొంచెం యివతల ప్రక్కగా కూర్చున్నాను. నామీద కూడా అక్షతలు పడ్డాయి. వెనకాలవున్నా కూడా నామీద పడేసరికి కొంచెం ఆశ్చర్యం వేసింది. అయినా ఎవరో వేళాకోళానికి వేశారులే అని వూరుకున్నాను. ఇంకోసారి పడ్డాయి. ఈసారి ఎవరో కొద్దిగా నవ్విన చప్పుడూ దానికి తాళం వేస్తున్నట్లు గాజుల గలగల వినిపించి, ప్రక్కకు తిరిగి చూశాను. ఆమె నావంక చూసి నవ్వుతోంది. ముందు నేను గుర్తుపట్టలేదు. రమ్మన్నట్టు మెల్లగా చెయ్యి వూపింది ఆమె.

ఎవరా అని ఆలోచించాను. చటుక్కున జ్ఞాపకానికొచ్చింది. భారతికదూ! అవును భారతే! గబగబా లేచి ఆమె కూర్చున్న దగ్గరకు వెళ్ళాను. ఆమె లేచి నిలబడి ఇంట్లోకి దారితీసింది. నేను ఆమెను అనుసరించాను. లోపల వాకిడి గుమ్మం దాటి దొడ్లో చెట్టు [illegible] దగ్గరకు చేరుకున్నాం.

"కూర్చో!" అంది తను కూర్చుంటూ. నేను ఆమెకు ఎదురుగుండా కూర్చున్నా.

"ఎంత మారిపోయావు బుచ్చీ!" అంది భారతి. ఎంత తియ్యగా పిలిచింది. 'బుచ్చి'. అవును. నా పేరు భూషణం అయినా యింట్లోనూ, మిత్రులూ అంతా నన్ను 'బుచ్చి' అని పిలుస్తుండేవాళ్ళు. భారతికి నన్ను అలా పిలవటమంటేనూ, నేను భారతి చేత అలా పిలిపించుకోవటమంటేనూ, యిద్దరికీ సరదాగా, ఆనందంగా వుండేది.

"ఏం! నువ్వు మాత్రం మారిపోలేదూ?" అన్నాను.

"నేను మారటానికి ఏముంది కానీ, నిన్ను చూస్తుంటే నవ్వొస్తోందబ్బా", అంది.

"ఏం"

"ఆ బుగ్గ మీసాలూ, చేతిలో పొన్ను కర్రా, పంచెకట్టూ, నెరసిన జుట్టూ..."

"ఆ! ఆ! అంతటితో ఆపు. నీ జుట్టు మాత్రం నెరవలే? ఇదో ఈ పాపిట్లో చూడు. ఎలా నెరిసిందో!" అంటూ ఆమెకు యిం

"జలజ"

కొంచెం దగ్గరకు జరిగి, పాపిట దగ్గర వేలు పెట్టి చూపించాను. మెల్లగా నా చేతిని పక్కకు తీసేస్తూ నా కళ్ళల్లోకి అదోలా చూసింది.

"పాతరోజులు జ్ఞాపకానికి వస్తున్నాయి. అవునా!" అన్నాను ఆమె భావాన్ని చదివినట్టుగా. మొహం అదోలా పెట్టింది.

'ఇంతకీ నేను దురదృష్టవంతురాల్ని' అంది గొణుక్కున్నట్టు.

"నేను మాత్రం దురదృష్టవంతుణ్ని కాదూ! ఇలా అవుతుందని నేను ఎప్పుడైనా వూహించానా. " ఇంకా ఏదో అనబోతూ భారతి మొహం వంక చూసి ఆగిపోయాను. దెబ్బతిన్న పాములా చూసింది.

"నీ తెలివి తక్కువ నమ్మకాలే మనల్నిద్దర్నీ యిలా వేరుచేశాయి." అంది ఆఖరికి, నిరాశగా ఆకాశంలోకి చూస్తూ. నేను ఆమె మొహం వంకే చూస్తూ కూర్చున్నాను. పాతకాలం నాటి డైరీ పుటలు వెనక్కి తిరిగి ఆగిపోయాయి. నలభై ఏళ్ళ క్రితం నాటి మాట—

* * *

కాలేజీ మెట్లు దిగుతుంటే, గబగబా మెట్లెక్కుతున్న భారతి కనబడింది 'ఊష్' అని ఈల వేసి పిలిచాను. వెనక్కి తిరిగిచూసి క్లాసుకు టైమైందంటూ పరుగెత్తుకు పోయింది. వాళ్ళ క్లాసు అయ్యేదాకా బయట కాంటీన్‌లో మకాం వేశాను అంతసేపు కూర్చోవాలంటే విసుగేసుకొస్తుంది. అయినా ఓపికపట్టి కూర్చున్నాను.

"ఏరా! యిక్కడ కూర్చున్నావ్," అన్నాడు అప్పుడే కాఫీ ముగించి బయటకు వెడుతున్న పాపారావు.

'అవును రా, నీకు లాస్టు అవరు క్లాసు లేదుగా. ఇంటికి పోక యిక్కడెందుకూ,' అన్నాడు ఏడుకొండలు నా కళ్ళల్లో ఏదో వెతికిపట్టుకోవాలని ప్రయత్నిస్తూ.

"వాళ్ళ రాణీగారి కోసమై వుంటుంది," అన్న పాపారావు వైపు చురుగ్గా చూశాను.

"ఓ! అయాం సారీ! మీరు తొందరలో పెళ్ళి చేసుకోబోతున్నట్టున్నారు;" అన్నాడు పాపారావు నాకు క్షమాపణ చెప్పి బయటకు నడుస్తూ. ఏడుకొండలు అతన్ని అనుసరించాడు.

'అవును చేసుకోబోతున్నాం!' అని మనస్సులో అనుకున్నా. ఇంకా బుర్రలో ఏవో ఆలోచనలు అల్లిబిల్లిగా తిరుగాడు తున్నాయి. కాలేజీలో చేరిన కొత్తలో జరిగిన సంగతులు జ్ఞాపకానికొస్తున్నాయి. అవును ఆ రోజుల్లో కాలేజీలో భారతితో మాట్లాడ్డానికి ఎంతభయంగా వుండేది. ఆమె ఏమైనా అంటుందని భయంకాదు. చూసిన వాళ్ళు ఏడిపిస్తారే! ఎంతమంది ఎన్ని విధాలుగా మాట్లాడుకున్నారు కాలేజీలో. ఆఖరికి గోడమీద కూడా రకరకాలుగా పేర్లు పెట్టి వ్రాసేవారు.

ఇంతలోకి భారతి క్లాసునుంచి బయటకొచ్చింది ఇద్దరం కలిసి యింటికి బయలుదేరాం

సగందారిలో రోడు రెండుగా చీలుతుంది. ఒకదారినపోతే యింటికి నేరుగా పోవచ్చు. ఇంకోదారినపోతే పార్కుకు పోవచ్చు. పార్కునుంచి యింటికి అడ్డదారివుంది. ఇది కొంచెందూరం దారి.

ఇద్దరం రోడు మొగలోకొచ్చాం. భారతి మెల్లగా యింటిదారి పట్టింది.

"హాల్టాన్! యిటు! యిటు!" అన్నాను పార్కువైపు చూపిస్తూ.

"ఉహూ! ఈవేళరాను," అంది.

"ఏం!"

"ఇంటిదగ్గర పనుంది."

"ఏంపని?"

"పెద్ద కుర్రానికి పళ్ళుతోమాలి" అంది ఫకాలున నవ్వుతూ 'ఫెడేల్' మని చెంప దెబ్బకొట్టినట్టయి బిక్క మొహం వేసుకు నుంచున్నాను.

"ఆహా! అబ్బాయి గారి మొహం చూడండి ఎలావుందో ఆముదం త్రాగిన వాడి మొహంలా!" అంది యింకా విరగబడి నవ్వుతూ.

ఇద్దరం పార్కుకు చెరువుని మూలగా బొగడచెట్టు క్రింద కూర్చున్నాం బొగడ పువ్వుల వాసన గుప్పున కొట్టింది. ఒరువుగా గాలివాలి పీల్చుకుంటూ తలక్రింద పుస్తకాలు పెట్టుకు పడుకున్నా వెల్లకిలా.

"ఊ! ఎందుకు రమ్మన్నావ్?" అంది.

"ఊరికినే రోజూ కార్యక్రమం మార్చటం యిష్టం లేక"

"అహా! అయితే యిక పోదాంపద," అంది లేవబోతూ.

"అప్పుడే! కాస్సేపు కూర్చొనిపోదాం," అన్నాను

"ఊ పోదాంపద!" అంది అయిదు నిముషాలు పోయాక.

"ఎక్కడ నపదొరికిందిరా బాబూ," అనుకుంటూ లేచి కూర్చున్నాను. భారతికూడా లేచి నిల్చుంది. చెయ్యి అందించాను. నన్ను చెయ్యిపట్టుకులాగి నుంచోబెట్టింది రెండు బొగడపువ్వులు ఆమె తలలో తురిమాను.

రోజూ యిద్దరం కాస్సేపు పార్కులో కూర్చోవటం, అక్కణ్నుంచి బయలుదేరే ముందు, నేను భారతి తల్లో బొగడపువ్వులు తురమటం దినసరి కార్యక్రమం అయిపోయింది ఈ కార్యక్రమంలో ఏమాత్రం లోపం జరిగినా ఆ రోజు గడిచినట్టే వుండేదు. ఏదో పోగొట్టుకున్న వాడిలా బాధపడతాను. భారతికి బొగడపువ్వులంటే ప్రాణం. వాటిని చూడకుండా ఒకరోజైనా వుండలేదు. అందుకనే వాళ్ళ దొడ్లో బొగడపూల చెట్లు పెంచుతుంది అయినా నేను ఆమె తల్లో బొగడపూలు తురిమినప్పుడు ఆమె పొందే ఆనందం వర్ణనాతీతం

"ఇంటికి పోదామా!" అంది నేను తురిమిన బొగడపూలు సర్దుకుంటూ.

"ఊ!" అని తలూపాను. ఇద్దరం యింటి ముఖం పట్టాం

* * *

"ఏమిటట మీ నాన్నగారు కేక లేస్తున్నట్టున్నారు," అంది భారతి, నేను చదువుకుంటున్న రూములోకొచ్చి మా యిలూ, వాళ్ళ యిల్లూ ప్రక్క ప్రక్కనే. మా నాన్నగారు కేకలు వేయటం అక్కడదాకా వినపడినట్టుంది

"ఏం లేదు! వూరికినే," అన్నా అయన యింకా మా అమ్మతో గట్టిగా మాట్లాడం

"ఏం లేకుండా వూరికినే ఎందుకు కేక లేస్తారు. నీ మీదేనా?" అంది గుచ్చి గుచ్చి నా కళ్ళల్లోకి చూస్తూ.

"ఊ. ఏముంది, మామూలే. పెళ్ళిగొడవ. మా మావయ్య ఈ రోజు ప్రొద్దున్న వూరు నుంచి వచ్చాడులే. వాళ్ళమ్మాయిని నాకిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యాలని—" మధ్యలోనే ఆగిపోయాను, భారతిముఖంలో మారుతున్న భావాలను కనిపెట్టి. ఆమె కళ్ళలో ఎర్రజీర కనపడుతోంది బుగ్గలు ఎరుపెక్కి మొగం జేగురురంగులోకి మారుతోంది.

"మరి నువ్వేమన్నావ్?" అంది అదోలా, కొంచెం దూరంగా జరిగి కూర్చుంటూ.

"ఇష్టం లేదు. చేసుకోనని చెప్పాను అందుకే ఈ గొడవంతానూ."

"ఎం?" అంది.

"ఇష్టం లేక. భారతీ! నన్ను పరీక్షించాలనికదూ ఈ ప్రశ్నలన్నీ అడుగుతున్నావ?.. చెప్పవూ?" ఆమె రెండు చేతులూ పట్టుకుని ఆమె కళ్ళలోకి చూశాను ఆమె కళ్ళల్లో ఏ భావమూ కనపట్టంలేదు చాలా దీనంగా మాత్రం చూసింది.

ఆఖరికి అంది; "మేం బీదవాళ్ళంగా! మీ అంతస్తుకు తగనివాళ్ళం," అని.

"అయితే?" అన్నాను, డబ్బుకీ మన ప్రేమకీ ఏమిటి సంబంధం అన్నట్టు.

"మీ యింట్లో వాళ్ళు మన పెళ్ళికి వప్పుకోరు" అంది తన చేతుల్ని వెనక్కు లాక్కుంటూ.

"నా యిష్టం! వాళ్ళ యిష్టాయిష్టాలతో నీకు పనిలేదు, అన్నాను. భారతి ఏదో చెప్పబోయింది ఇంతలో ఎవరో గదివైపు వస్తున్న చప్పుడై వూరుకుంది. మా నాన్నగారు గదిలోకి వచ్చి నావంకా, భారతి వంకా కోపంగానూ, అసహ్యంగానూ చూస్తు విసురుగా మళ్ళీ బయటకు వెళ్ళిపోయారు ఆ వెనకనే భారతి కూడా లేచి వాళ్ళ యింటికి వెళ్ళిపోయింది.

* * *

రోజులు గడుస్తున్నాయి. నేనూ, భారతీ యధాప్రకారం కాలేజీకి పోతున్నాం. అక్కణ్నుంచి పార్కుకి అంతామాములే, ఆ రోజు జరిగిన గొడవ అంతా మర్చిపోయాం.

ఒకరోజు ప్రొద్దున్న మా యింటికి ఒక జ్యోతిష్కుడు వచ్చాడు నాకు జోస్యాల్లో వాటిల్లోనూ కొంచెం నమ్మకముంది. కొంచెమేమిటి, బాగా నేవుందని చెప్పాలి. లోపలకు రమ్మని చెయ్యి చూపించాను కాస్సేపు దీర్ఘంగా నాచేతివంకా, మొహం వంకా చూశాడు ఏదో ఆలోచిస్తున్న వాడిలా కాస్సేపు పోజు పెట్టాడు.

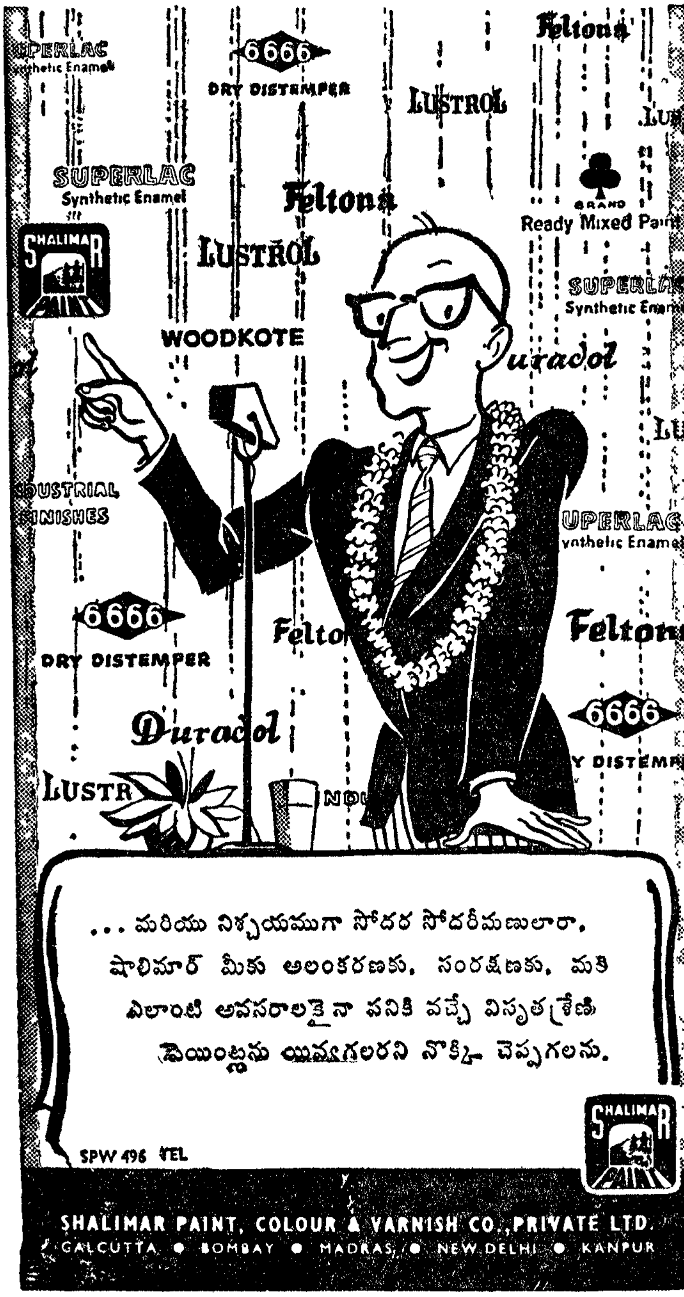
"నీకు ద్వితీయ వివాహయోగం వుంది నాయనా!"

"ఆ! ఆ" అన్నా నోరు తెరుచుకుని.

"అవును నాయనా! నీకు ఇంకో...

రెండు బొగడ పువ్వులు ఆమె తలలో

★ భారతి... ★

వివాహమయిన మూడు సంవత్సరాల్లో నే గతిస్తుంది. నాది బ్రహ్మవాక్కు. దీనికి తిరుగులేదు" అన్నాడు, యింకా నాచేతిని దగ్గరకు తీసుకుని దానిపై రేఖలు పరిశీలిస్తూ. స్పృహతప్పిపడి పోతానేమో అనుకున్నా. ఆ షాక్ నుంచి తేరుకునేసరికి అయిదు నిముషాలయినా పట్టేవుంటుంది. ఆ జ్యోతిష్కుడు యింట్లో వాళ్ళకేదో చెయ్యమని చెప్తున్నట్టున్నాడు. ఆ క్షణంనుంచి నా గుండె వేగంగా కొట్టుకోవటం మొదలెట్టింది. జోతిష్కుడు చెప్పిన వాక్యాలే తిరిగి తిరిగి జ్ఞాపకం వస్తున్నాయి. మొదటిభార్య చని పోవటం రెండవ పెళ్ళి జరగటం యిదంతా వూహించలేక పోతున్నాను భారతి-నాభారతి గతేంకాను! నేను భారతిని పెళ్లి చేసుకుంటే మూడు సంవత్సరాల్లో చచ్చిపోతుంది. అబ్బా! ఊహించలేను. నా భారతి నా కళ్ళెదురుగా చనిపోవటం వూహించలేను. "నీ భారతి చచ్చిపోతుంది. నీకు రెండో పెళ్ళి తప్పదు." అని ఎవరో చెవులో అరుస్తున్నట్లు బాధపడి రెండు చెవులూ గట్టిగా మూసుకున్నా. ఆ జోస్యుని పీక నులుముదామన్నంత కోపం వచ్చింది. కానీఅప్పటికేఅతడువెళ్ళిపోయినట్టున్నాడు. ఇల్లంతా నిశ్శబ్దంగావుంది. ఆ నిశ్శబ్ద వాతావరణాన్ని భరించలేక కాలేజీకి యింకా టైమున్నాసరే బయలుదేరి వచ్చేశాను.

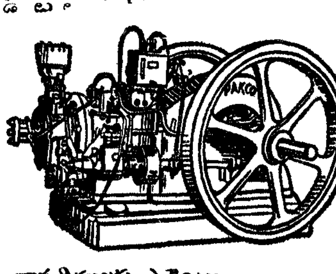
క్లాసులో పాఠాలు ఏం జరుగుతున్నాయో తెలియటంలేదు. కళ్ల ముందు భారతి మెదులుతోంది. అలా సాయంత్రం వరకూ గడిపాను. కాలేజీ అవగానే భారతి నా దగ్గరకు వచ్చింది. ఆమెను చూచి ఏమీ లేక చిరునవ్వు నవ్వాను. ఆ వేళంతా భారతిని తప్పించుకునే తిరుగుతున్నా, ఏం అనుకుందో! ఏం అనుమానించిందో.

ఇద్దరం కలిసి యింటికి బయలుదేరాం. రోడ్డు మొనలో కొచ్చాక పరాగ్గా యింటి ముఖం పట్టాను.

"హలో.. ల్డా—న్ యిటు, యిటు," అంది భారతి వెనకనుంచి విరగబడి నవ్వుతూ. నేను వెనక్కి తిరిగి భారతివంక చూశాను. నవ్వాపేసింది భారతి నా మొహంలోకి చూస్తూ, ఇద్దరం పార్కుకు చేరుకుని బాగడ చెట్టు క్రింద కూర్చున్నాం.

"అలా వున్నావేం ' బుచ్చీ!" అంది భారతి నా చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంటూ. ఏం మాట్లాడాలో, ఎలా మాట్లాడాలో తెలియక భారతి వళ్ళో తలపెట్టుకుని పడుకుని రెండు చేతులతో మొహం కప్పేసుకున్నా. ప్రొద్దున్న జరిగిన విషయం, ఉదయంనుంచీ నేను పడుతున్న బాధ భారతికి చెప్పటానికి

PAKCO 'పాకో' స్లో-స్పీడ్, కోల్డు స్టార్టింగ్ క్రూడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు
—: ప్రత్యేక లక్షణములు :—
* పనిచేయ ప్రారంభించుట తేలిక
* తక్కువ ఇంధన ఖర్చు
* క్రమమైన నడక
* దిట్టమైన నిర్మాణం
* ఎక్కువ మన్నిక
* అద్భుతంగా పనిచేయును
* బాష్ - ఫ్యూయల్, ఇంజక్షన్ పరికరములు

మద్రాసు ఆంధ్ర, కర్ణాటక, కేరళ రాష్ట్రములకు ఏజెంట్లు
Grams: 'LAMP' **K. S. SHIVJI & CO.,** (Estd 1903)

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక

కథా రచయితలకు మహదవకాశం

దీపావళి కథల పోటీ

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక **4-11-59** తేదీకి దీపావళి ప్రత్యేక సంచికగా వెలువడుతుంది. ఈ సంచికకు ముఖ్యాకర్షణగా కథలపోటీ నిర్వహిస్తున్నాము.

మొదటి బహుమతి రూ. 75/-

రెండవ బహుమతి రూ. 50/-

పోటీ నిబంధనలు:

1. పోటీకి ప్రవేశ రుసుము లేదు. ఎవరైనా పాల్గొనవచ్చును
2. కథలు వారపత్రికలో 5 పేజీలకు మించరాదు.
3. రచనలు స్వతంత్రమైనవై ఉండాలి. ఏవిషయం మీదనైనా కథ వ్రాయవచ్చును.
4. 8-10-59 తరవాతవచ్చే కథలను పోటీకి స్వీకరించము.
5. నిరాకరించిన కథలు తిప్పి పంపగోరువారు తగిన స్టాంపులు కథతోపాటె పంపాలి
6. కథలు కాగితానికి ఒకవైపునే వ్రాసి పంపాలి.
7. పోటీలో నెగ్గని కథ లేవైనా ప్రచురణార్హమని తోస్తే మామూలు సంచికలలో ప్రచురిస్తూ ఉంటాము.

అక్టోబరు 3లోగా కథలు మాకు చేరాలి.

"ఏం జరిగిందో చెప్పవూ" అంది నా చేతుల్ని ముఖంమీదనుంచి తీసేస్తూ ఆమె గొంతులో ఏదో ఆతృత ఉట్టిపడుతోంది. అంత హృదయంగా వేదనలోనూ కూడా ఆమె కంఠ మాధుర్యాన్ని గ్రహించగలిగాను. చెప్పలేక చెప్పలేక చెప్పాను, పొద్దున్న జరిగిన విశేషం, అప్పట్నుంచి నేను పడుతున్న బాధనూ.

ఫక్కున నవ్వింది భారతి. ఆ నవ్వుకు వులిక్కి పడి లేచి కూర్చున్నా, ఇంకా నవ్వుతూనే వుంది నన్ను చూసి పొట్ట చేత్తో పట్టుకుని. ఆమె నవ్వు చూస్తే నాకూ నవ్వాగింది కాదు. నేనూ నవ్వేశాను.

"అయితే నీకు జ్యోతిష్యంలో నమ్మక ముందన్నమాట," అంది యింకా నవ్వుతూనే.

"చాలా వుంది," అన్నా.

"ఏమో బాబూ! నాకు యిలాంటి విషయాలంటె అసలు నమ్మకంలేదు," అంది.

"నాకుమాత్రముంది. ఒకసారి యీ జ్యోతిష్యుడే నేను స్కూలుఫైనలు ఫస్టియర్ తప్పుతానని చెప్పాడు. సరిగ్గా అలాగే పోయింది," అన్నాను

"నీ ముఖారవిందమును తిలకించిన ఎటివాడైననూ శెలవిచ్చునదదియే!" అంది గ్రాంధికంలో నవ్వుతూ.

"అదికాదు లే భారతీ! నాకేమోభయంగా వుంది."

చురుగ్గా చూసింది నావంక భారతి తల వంచుకొని అందిలే. "నన్ను పెళ్ళాడ్డం యిష్టం లేదన్నమాట," అని.

'షాక్' తిన్నాను. అసలు అలాంటి గురుద్దేశమే లేదు నాకు. ఎటొచ్చీ భారతిగురించే భయంకానీ, యిష్టం లేకపోవటమా! ఎంత మాటంది భారతి?

"ఎంతమాటన్నావు భారతీ! నాసంగతి నీకు తెలీదూ. నాకున్న నమ్మకాల్ని గురించి చెప్పాను కానీ మరేంకాదు. నువ్వలా భావిస్తే చచ్చిపోతాను తెలుసా." అన్నాను. భోరున ఏడవాలనిపించింది. కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుని భారతివంక చూశాను. ఆమె కూడా నిశ్శబ్దంగా ఏడుస్తోంది. చేతిరుమాలుతో ఆమె మొహం తుడిచాను.

"మరయితే ఏంచేద్దాం?" అంది. నిరాశ ఆమె ప్రతిఅక్షరంలోనూ ధ్వనించింది. నేను కాస్సేపు మాటాడలేదు ఆమె మొహం లోకే చూస్తు కూర్చున్నా ఆమెలోని సంక్షోభం మొహంలో ప్రతిఫలిస్తోంది.

నాకో ఆలోచన తట్టింది. అది మధ్యాహ్నంనుంచీ నా బుర్రలో మెదులుతూనేవుంది. కానీ భారతికి చెప్పటానికి భయం 'ఇప్పుడు చెప్పాలి. తప్పదు.' అనుకున్నా.

(45-వ పేజీ చూడండి)

అన్వేషణ

పోతుకూచి సాంబశివరావు

(గతవారం తరువాయి)

సంగీతాలయానికి వీలైనన్నిసార్లు వెళ్ళింది రాణి. ఒక రోజు రాజారావు అక్కడే కనిపించాడు, ఆకస్మికంగా కోరుకున్నట్లు. రాణి నమస్కరించింది. చదువుతున్న నాటకం పుస్తకం చూశాడు రాజారావు.

"నాటకాలంటే సరదా అనుకుంటాను!" రాజారావు ఆమె ప్రక్కనే కూర్చుని మరోక పుస్తకం తీశాడు.

"మరేనండి.. మీరు నాటకాలు వేస్తారా!"

"వెయ్యను.. .. కాని వేసేవాళ్లు నా స్నేహితులున్నారు!"

"ఏమండీ నాకు నాటకాల్లో వేషాలు వెయ్యాలని ఉంది" కనుబొమ్మలు ఎగరేస్తూ రంగులు మారుస్తున్న నర్తకిలా కులికింది రాణి.

"ఇంతకుముందు వేషాలు వేశారా?"

"చదువుకునేటప్పుడు బడిలో వేసేదాన్ని.. అయినా బాగా వేషం వెయ్యగలననే ధైర్యముంది!" తీవిగా నవ్వింది రాణి.

"ఆడవాళ్ళు వేషాలకు దొరక్క అవస్థ పడుతూంటే, మీ కోరిక చెల్లకపోవడమేమిటి?" నిశ్శబ్దాన్ని చెదరగొట్టకుండా మెల్లిగా నవ్వాడు రాజారావు

రాజారావు రాణిని కృష్ణమూర్తికి పరిచయం చేశాడు. కృష్ణమూర్తి ఆ నగరంలో నటకుడిగా, నాటక సమాజ నిర్వాహకుడుగా పేరు పొందాడు. ఎక్కడ ఏ నాటకం జరిగినా, నృత్యం ఎర్పాటైనా, గానకచ్చేరీ పెట్టినా, అక్కడ ప్రత్యక్షమౌతా డతను. ఇతర ప్రాంతాలనుంచి ఏ కళాకారుడు, ఏ సినిమా నటులు నగరానికి వచ్చినా ఏదో విధంగా వాళ్లని పట్టుకుని ఒక సభ ఏర్పాటు చేసి అభినందనలు ఇవ్వనిదే అతనికి సంతృప్తి లేదు, అతని జీవితంలో నాటకాలు ప్రతి నిముషం ప్రతిధ్వనిస్తూ ఉండడంవల్ల అందరూ అతనికి నాటకాలకృష్ణమూర్తి అని పేరుకూడా పెట్టేశారు. "నవయువక నాటక మండలి" స్థాపించి దానిని అభివృద్ధికి తెచ్చాడు.

రాణి పరిచయంతో తనకు పెన్నిధి లభ్యమయినంతగా పొంగిపోయాడు కృష్ణమూర్తి. ఇంతవరకు పేడిమూతుల మునలమ్మలు, తెలుగుమాట సరిగారాని అరవ వనితలు తన నాటకాలలో పాత్రలు ధరించి, వీలైనంత చిత్రవధ చెయ్యడం కళ్లారా చూసి భరించి, ప్రేక్షకులకు తన బాధ తెలియకుండా చిరునవ్వుతో ఆగిపోయేవాడు. పైగా ప్రేక్షకులు ఆపాత్రధారుణీతులు ప్రశ్నిస్తే, ఆడదే దొరకని యీ నగరంలో ఆమాత్రం ధైర్యంగా ఆడవాళ్లని నాటకరంగంలోకి తెచ్చిన తన సాహసధైర్యాలకు అభినందనలు ఇవ్వతగునని ఉపన్యాసమిచ్చేవాడు. అది కూడ ఒక నిజమని తెలుసుకుని ప్రేక్షకులు ఆ పాత్రలు చూపిన హాస్యం ఆనందించిపోయేవారు. ఇటువంటి ఇరుకు సంఘటనలు రాణి ప్రవేశంతో తన నాటకరంగంలో అదృశ్యమైపోగలవని సంతోషించాడు కృష్ణమూర్తి.

మర్నాడు రమ్మని, క్రొత్త నాటకంలో ఒక పాత్ర వెయ్యాలని ఆదేశించాడు కృష్ణమూర్తి రాణికి. స్వీయ విషయాలుగురించి ప్రశ్నించినా ముభావంగా సమాధానం యిచ్చి ఊరుకుంది రాణి. ఎక్కువగా స్వంత విషయాలు ప్రథమసమావేశంలోనే ఆడదాన్ని ప్రశ్నించడం అపాయకరమని అనుభవం కలిగిన కృష్ణమూర్తి నవ్వుతూ రాణిని సాగనంపాడు ఆ నాటికి

ఒకనెలు బడిలో రిహార్సల్సు జరుగుతున్నాయి ప్రతికినదినాల్లో భార్యనాహింసించి ఆమె మరణానంతరం ఆమె విలువ అర్థం చేసుకుని పిల్లల కుటుంబాన్ని సముదాయించలేక వ్యథపడిన భర్త కథ ఆ నాటకం రాణికి యిచ్చిన పాత్ర చాలా చిన్నది. కష్టాలు భరిస్తూ విషాదంగా నటించడం. ఆ పాత్ర మరణించడంతో నాటకంలో ఆమె స్థానం ఆఖరయి పోతుంది.

కృష్ణమూర్తి తక్కిన నటకులను రాణికి పరిచయం చేశాడు. భూమారావు. కృష్ణమూర్తి కుడిభుజం నల్లబుగ్గలతో, ముంగు బట్టతల ఏర్పడిన చిన్న క్రాపుతో. మడత నలగని పులక్ పాంటుతో కొంచెం సిగ్గుగా నవ్వుతూ—కులుకుతూ నమస్కరించాడు... ఆచారి. ఆజానుబాహుడై, చిన్న సన్నని నామం పెట్టి, చక్కగా వెనక్కి గిరిజాలు దువ్వుకుని, పంచెకట్టు లాల్చీలో నాటకాల గురువులా నవ్వకుండా చెయ్యి ఆడించాడు.. హుస్సేన్ అలీ వెడల్పైన తెల్లని వదనం—స్ఫుటమైన ముక్కు, వంకీలమధ్య పాపడి—బుష్‌కోటు పాంటుతో, సిగరెట్టు పీలుస్తూ చిదానందంగా నవ్వాడు. జగదీశ్వర్ ... వార్తాపత్రికలా కనిపిస్తున్న బుష్‌కోట్—గాలిలో ఊగుతూ సన్నగా రివటలా ఉన్న శరీరం—ముద్దమాటలు నిముష నిముషానికి వెకిలినవ్వు ఒంగి ధనుస్సులా నమస్కరించాడు. శ్రీనివాసు. ఎర్రటి కళ్ళతో, తెల్లషరాయి పాంటుతో నాజూకుగా నవ్వుతూ "మా నాటకాల్లో మీరు చేరడం వల్ల ఈ రోజు నిజంగా శుభదినం!" అన్నాడు. ఈ శుభదినం నాడు టీ లాంటి పానీయం సేవించడం ధర్మం కనుక తక్షణం అటువంటి ఏర్పాటు చేయించడం న్యాయమని వక్కాణించాడు శ్రీనివాసు శ్రీనివాసు అన్నాని కాకపోయినా, క్రొత్త నటీమణిముందు కొంచెం హోదాగా ఖర్చుపెట్టడం కూడా నాటక నిర్వాహకుల గొప్పతనం సూచిస్తుందని టీ తెప్పించాడు కృష్ణమూర్తి.

ఎక్కడ ఏ విధంగా ఏడ్వాలీ, ఏరకమైన విచారభంగిమలు ముఖంలో ప్రదర్శించాలీ, ప్రక్కనే ఉన్న పాత్రలతో ఏ స్థాయిలో సంభాషణ నడపాలి అనే ముఖ్య విషయాలు కృష్ణమూర్తి తన దర్శకత్వ నిపుణత రాణి అర్థం చేసుకునేలా అనుభవజ్ఞుడైన కళాకారుడిలా తనే నటిస్తూ చెప్పాడు లావుగా పొడుగ్గా గరుత్మంతుడి ముక్కుతో, ఒత్తు జుట్టుకిరీటంతో, గంధర్వుడి ఆకారంతో ఉన్న కృష్ణమూర్తి స్త్రీపాత్ర విషాదభంగిమలు చూపిస్తుంటే తక్కిన నటకులు నవ్వుకున్నారు.

"నేను యీ ఏడ్చేపాత్రలు వెయ్యలే

'రెండు పెళ్లిళ్లు చేసుకున్నాడు రాజుగారు.'

'పాపం—'

'పాపమేమిటి—'

'అది కాదు. తెలియక మొదటిసారి పొరబాటుచేశాడు.

సరే— తెలిసి రెండోసారి మళ్లీ చేశాడు కదా.'

వండి!" సాగదీస్తూ అన్నది రాణి విశాలంగా నవ్వుతూ

"అబ్బ! ముత్యాలు ఒలకబోసింది పిల్ల!" అన్నాడు శ్రీనివాసు రాణి నవ్వుచూసి

"ఈ మొదటిసారికి ఏకు సేగాని నాటకం మరి ఎలా?" కృష్ణమూర్తి తన యజమానితనము తగ్గించదలచుకోలేదు.

"ఈసారికి ఏదోవిధంగా ఏడమ్మా .. వచ్చేసారినుంచి నవ్వేలా నాటకంవేద్దాం!" అంటూ జగదీశ్వర్ ఏడ్పులోని రకాలు వరుసగా చూపించాడు అతడి ఏడ్పులు చూసి, శ్రీనివాసు పిల్లికూతలు, భూమారావు కుక్క అరుపులు, ఆచారి అంబోతురంకె, హుస్సేన్ అలీ ఒక భావగీతం వరుసగా వినిపించారు. ఆ గల్లంతుచూసి "అందరూ ఆట సమయంలో నిశ్శబ్దం!" అంటూ నవ్వుతూ శాసించాడు కృష్ణమూర్తి.

నవ్వులు ఆపుకుంటూ రాణి నటించింది.

"భేష్! ఇలాచేస్తేచాలు!" అన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

"ఇలాచేస్తే సినిమాలోకే తీసుకుంటారు" అన్నాడు శ్రీనివాసు.

"ఆమె సినీతార అయితే ఆమె మనల్ని పలకరిస్తుందా!" జగదీశ్వర్ ఆశ్చర్యంతో ఒగర్చాడు మాటల్లో.

"ఆమె సినీతారఅయితే ఆమె ప్రక్క చిన్న చిన్న వేషాలయినా దొరుకుతాయిలే" ఆడవాళ్ళ స్నేహంలో ఆశావాదిగా పరిణమించిన భూమారావు నవ్వాడు.

"ఆ! ఇంట్లో బంట్రోతులుగానైనా చేరవచ్చు మనం!" తన తెలివికి అంతా నవ్వుతారనుకున్నాడు ఆచారి

"ఛీ! నీ నీచబుద్ధి పోగొట్టుకోలేదురా తమ్ముడూ!" శ్రీనివాసు కేక లేశాడు.

"రాణి ఇంకా సినీమాతార కాలేదులెండి!" నవ్వింది రాణి

అందరూ మళ్ళీ నవ్వుకున్నారు

ఒక వారంరోజులు రిహార్సల్సు సాగాయి రాణి నటులందరితోను పరిచయం ఏర్పరచుకొని చనువు పెంచుకుంది. ఎవరితో మాట్లాడుతున్నా నవ్వుతో పలకడం నేర్చింది రాణి సరదాగా సంఘంలో మసిలితే మనుష్యులు ఇట్టే సన్నిహితులౌతారన్న విషయం ఆమె అనుభవంలో తెలుసుకున్నది. పైగా తాను స్త్రీ అవడంలో, పురుషులు మరీ ఆకర్షింపబడ్డారు ఆ నాటకమండలిలోని నటులంతా రాణికి అతిసన్నిహితులై పోయారు, ఆ వారంరోజుల్లో

కృష్ణమూర్తి నాటకం రిహార్సల్సు దర్శకత్వం వహించడమే కాకుండా నాటకానికి డబ్బు సేకరించే జాగృత నాటక మండలి కార్యదర్శిగా నిర్వహించవలసి వచ్చేది ఒక్కొక్కసారి నాటక రిహార్సలు శ్రీనివాసుకు, భూమారావుకు అప్పగించి ధనం కోసం ఎగురుగానున్న వారిపై దండయాత్రకు బయలుదేరేవాడు. ఈ అవకాశాలు భూమారావు, శ్రీనివాసు కూడ రాణితో

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవునదిన్ని, మీ సరియైన దర్శనుగురించిన్ని మీరు తెలుసుకోనగోరినట్లయితే ఒక పోసుకార్డుపైన మీకు యిష్టమగు ఒక పుష్పము పేరున్నూ, మీరు వ్రాయుతేది, వేళ వివరములున్నూ మీ సరియైన చిరునామాయున్నూ వెంటనే వ్రాసి పంపండి.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, మీరు కార్డు వ్రాసిన తేదిలగాయతు 12మాసములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమార్గము ఏ వ్యవహారములో మీకు జయముకలుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పరదేశగమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, అకస్మాత్ద్రవ్యలాభము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి రు 1-4-0 లకు మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము (వి. పి. చార్జిలు ప్రత్యేకం) గుప్తగ్రహము లేనయినా వున్న యెడల శాంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము వివరములు మా పూచీపైన పంపబడును. మేము పంపిన ఫోకట్ మీకు తృప్తిగా నుండనియెడల పైకము వాపసు చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు మీ అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. DevDutt Shastri, Raj Jyotishi (WP-13) Jullundur City

★ అన్వేషణ ★

ఎక్కువ పరిచయం చేసుకోవడంలో ఉపయోగించుకోసాగారు.

ఒక కాలేజీభవనంలో నాటకం ఏర్పాటు చేశారు. ఒక మంత్రిగారు అధ్యక్షత వహించడానికి ఒప్పుకున్నారు. నటీనటుల పేర్లు, ముఖ్యంగా ఆకర్షణకు రాణి ఫోటో, అచ్చయిన కరపత్రాలు నగరంలో ప్రతీచోట కనిపించాయి. కిళ్ళీగుకొట్లదారులు, హోటలు మనుష్యులు, విద్యార్థులు, అందరూ రాణి బొమ్మచూసి మురిసిపోయేరు. నాటకం చూడాలనే ఉత్సాహం వారందరిలోనూ రగిలింది. వీధిలో పోయే కొంటె కుర్రవాళ్ళు బస్సు స్టాండులకు, గోడలకు అంటించిన రాణి ఫోటోలు చింపుకుపోయారు. తన ఫోటోలు చూసుకుని జరుగుతున్న సులభ ప్రచారానికి సంతోషించింది రాణి. పదిమందికి ఒక పట్టున తెలియాలంటే నాటకం ఎంత ప్రబలమైన సాధనగా ఉపయోగపడుతుందో ఆ పరిస్థితి నిశ్చయించింది. ప్రచారానికి తగిన న్యాయం చేకూర్చేలా చక్కగా నటించాలని నిశ్చయించుకుంది రాణి.

అనుకున్న కాలానికి అరగంట ఆలస్యంగా నాటకం తెరవిడింది. మధ్యతరగతి కుటుంబీకుని యిల్లు తెరమీద కనిపించింది. రాణి ప్రవేశించింది రంగురంగుల కోటాల్లో ఆమె ముఖం విద్యుద్దీపాల ఉజ్జ్వలకాంతిలో పదిరెట్లు అందంతో మెరసింది అందానికి తగ్గ సముచితమైన శరీరాంగాల కదలిక, కదలికకు లయతాళములు కలిపే పద్ధతిలో నాజూకు స్వరకంపన ప్రేక్షకులను ముగ్ధులను చేసింది నాటకంలోని ఆమె పాత్ర చిన్నది కావడంచే, జనం ఆమె నటనను ఎక్కువ ప్రశంసించలేకపోయినా అభ్యుదయ నటీమణి కావచ్చుననే ఆశకలిగి, ఆమెను చూడాలనే తహతహలు మాత్రం పొందారు.

హాలు ప్రేక్షకులతో కిక్కిరిసి ఉంది. అనుకున్నట్లు కాకుండా ఎక్కువగా టిక్కెట్లు అమ్ముడుపోయినందుకు కృష్ణమూర్తి సంతోషంగా తన శ్రమకు ఫలం దక్కిందని బాధ్యతల బరువు తలదిగినట్లు విశ్రాంతిగా నిట్టూర్చాడు ఒక్కసారి

అధ్యక్షులు యథాధోరణిలో నాటకం గురించి ప్రశంసావాక్యాలుపలికారు. నాటక సమాజం యింకా పురోగమనం సాగించి ఉత్తమరీతుల్లో నాటకాలు ప్రదర్శించి ఉన్నత స్థితికి రాగలదని తమ ఆశ వ్యక్తపరచారు కరతాళధ్వనులమధ్య నాటకం ముగిసింది.

నాటకమయ్యాక కోటా ముఖం కడుక్కుని, తెచ్చుకున్న చీరలు గ్రీన్‌రూంలో రాణి సర్దుకుంటోంది. నటకులంతా రంగస్థలంవదలి గ్రీన్‌రూం ప్రవేశించారు. ఆనందంగా తారాజువ్వలా ఒక విసురు పర్యటన చేసి నటకులందరికీ ఒక గుత్తఅభినందనల పత్రం విసిరి చటుక్కున ప్రేక్షకుల హాలులోకి వెళ్ళిపోయాడు కృష్ణమూర్తి నటకులంతా రాణిని ఉత్సాహంగా పొగిడారు.

"ఎలా వుందండి నా నటన!" అమాయకంగా చిరునవ్వుతో, సిగ్గుతో ప్రశ్నించింది. రాణి.

"అమోఘం!"

"అద్భుతం!"

"అత్యద్భుతం!"

"అధ్యక్షుడు నిన్ను చూసి చివరకు కుర్చీ అంటిపెట్టుకు పోయాడుగా!"

"అసలు నాటకానికి కళఅంతా రాణిదే!"

భూమారావు, ఆచారి, శ్రీనివాసు, హుస్సేన్‌అలీలు ముఖం రుద్దుకుంటూ పొగడ్తలు విసిరారు!

జగదీశ్వర్ కొంచెం సాహసించి రాణి ముందుకువచ్చి ఆమెతో కరచాలనంచేసి తన్మయత చెంది, ఆ తన్మయతలో కళ్ళుమూసుకుని, రాణినటన అపూర్వమని పొగిడి, చేతి వేళ్ళలో ప్రాకిన విద్యుచ్ఛక్తి ప్రభావానికి కలిగి తల ఒంచుకుని ఒక చిరునవ్వు నవ్వి, ఓరచూపుచూసి మళ్ళీ కలుసుకుందామంటూ కొబ్బరినూనెసీసా తీసి ముఖం నూనెతో నింపుకున్నాడు.

మరియమ్మ జీవితానుభవంలో తారసిల్లిన స్త్రీ వ్యక్తులు నాటకాలలో నటించేశక్తి కలిగి ఉండడం తటస్థించలేదు. పురాతన పద్ధతిలోని గొల్లకలాపం, దేవాలయనృత్యం, తోలుబొమ్మల వెనకాలగానం, పద్యనాటకంలో రెండువచనాలు వల్లించివచ్చే భాగవత కథలలోని పాత్రలు నటించిన స్నేహితులను సంద్యాలలో తాను వేశ్యగా ఉన్నప్పుడు చూసింది. సాంఘిక వచన నాటకాల్లో క్రొత్తరీతిని సహజత్వం ఉట్టిపడుతూ

> **గుణ పాఠశాల**
>
> విరాగి. "సంసారం గుణపాఠం నేర్పే పాఠశాల. ప్రేమ గుడ్డిది."
>
> ఒకడు! "అంటే సంసారం 'గుడ్డివాళ్ల పాఠశాల' అన్నమాట!"

గృహిణిగా నటించిన రాణిశక్తి మరియమ్మకు నిజంగా ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ప్రక్కనకూర్చున్న వనితలకు తనకూతురని రాణిని పరిచయంచేసి, వారి అభిమానానికి సంతోషించింది మరియమ్మ. తిన్నగా కూతురిని కలుసుకోవాలని గ్రీన్‌రూమ్‌లోకి వచ్చేసింది. ఆమెను అభ్యంతర పెట్టేశక్తి ఆనాటక సమాజంలోని ఏవీరుడికీ ఉన్నట్లు కనిపించలేదు. పైగా రాణి ఆదరణ పొందాలని మరియమ్మకు అందరూ నమస్కరించి ఆ సౌందర్యరాసికి కన్నతల్లి కౌగల్లినందుకు మా అభివందనలన్నట్లు వినమ్ర శిరస్సులతో నటకులంతా గౌరవం చూపారు.

కృష్ణమూర్తి ప్రేక్షకుల పొగడ్తలతో మునిగి తేలుతున్నాడు. అమెరికాలో సినిమాలకు దర్శకుడై పర్యటనలో ప్రజలను చూస్తున్నట్లు రివిగా అందరికీ నమస్కరిస్తున్నాడు. కొందరు పెద్దలకు రాణిని పిల్చి పరిచయం చేశాడు. తన నాటక సమాజానికి మూలమైన ఆదాయానికి ఆధారస్థంభాలైన ప్రేక్షకులను చిరునవ్వులతో ప్రీతికలిగించడంతో కలిగె మంత్రప్రభావం ఎన్నటికీ వృధా కాదని కృష్ణమూర్తి విశ్వాసం. రాణితోమాట్లాడే అవకాశంకురించి ఎక్కువ లెక్కచేయకుండా ప్రేక్షకులను కార్లో ఎక్కించే సందడిలో ఉన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

అప్పటికే చాలా రాత్రి గడిచిందనిరాణి, మరియమ్మ, కృష్ణమూర్తిదగ్గర సెలవుతీసుకోబోయారు. ఆసందడిలో వారిని సాగనంపే బాధ్యత భూమారావుపై వదిలాడు కృష్ణమూర్తి. రిక్షాపిలిచి, రిక్షావానికి ఖర్చు యిచ్చేసి, తల్లీకూతుళ్ళను సాగనంపాడు భూమారావు రాణి వెడుతూ వెనక్కి చూసి నవ్వితే భూమారావు వదనంలో సిగ్గు వేడిలో చిగురునవ్వుపొంగి అతని నున్నటి బుగ్గలలో నిగ్గులు తేరింది.

రామనరసు, రాజారావు కూడ నాటకానికి రావడం రాణి చూసింది తెరసందుల్లోంచి. రామనరసు పెద్ద కంపెనీయజమాని కనుక పిలిచి పలకరించిపోవచ్చునని సర్దుకుంది. కాని రాజారావు నాటకాంతంలో తన్ను కలుసుకుని అభినందనలు కూడ తెలుపలేదేమి అనే సంశయం రాణికి కలిగింది. ఎదురుగా కనిపించినపుడు ఎంతో సన్నిహితత్వంతో మాట్లాడే రాజారావు యిట్టే మనుష్యులను మరచి అదో ధోరణిలో విచిత్రంగా కాలం గడుపుతాడేమో అనిపించింది. ఎంతోమంది మగవాళ్ళు తన అందానికి ముగ్ధులై తన్ను పలకరించడానికి తాపత్రయపడుతూంటే తనే ముందు పలకరించినా, స్నేహంకోసం ఎక్కువ పాటుపడని రాజారావులో ఏదో విచిత్ర మనస్తత్వం ఉండి ఉండాలనుకుంది రాణి.

కృష్ణమూర్తి నాటకమయిన మర్నాడు

రాణి యింటికివచ్చాడు. విజయ ఉన్నప్పుడు మునుపు మరియమ్మ యింటికివచ్చే స్నేహితులకు, ప్రస్తుతం వచ్చే స్నేహితులకు, సంస్కృతి, సభ్యతల్లో ఎంతో భేదం గమనించింది రాణి. కృష్ణమూర్తి స్వయంగా తన యింటికి రావడం అదృష్టమని పొంగిపోయింది రాణి.

చేతిలోని పొట్లం విప్పాడు కృష్ణమూర్తి. నీలం సిల్కు చీర చిన్న చిన్న నల్ల పువ్వులతో నల్ల తాచులా కౌగిలంలో చుట్టచుట్టుకుని పండుకుంది. ప్రక్కనే ఎర్రనిరంగులో సిల్కు జాకెట్టు ముంగిస పోట్లాటలో పాము క్రక్కిన రక్తంలా సిల్కు చీర నంటి పెట్టుకుంది

"మా నాటకమండలికి సహాయంచేసే నటీమణుల సహకారానికి కృతజ్ఞత చూపడం సాధర్మం. ఇది మేమివ్వగలిగే చిన్న బహుమతి!" కృష్ణమూర్తి దర్జాగా నవ్వుతూ ఆ చీర జాకెట్టు రాణిచేతిలో పెట్టాడు.

"కృష్ణమూర్తిగారి మనస్సు వెన్నలాంటిది!" తన సహజమైన వందిమాగధ స్తోత్రము వదలలేక పోయింది మరియమ్మ. ఇంట్లో ఉన్న నిన్నటి చేగోణీలు తెచ్చి ప్లేటులో ముంగుపెట్టింది మర్యాదగా. చల్లబడి సాగుతున్న చేగోణీలతో కొంచెం రభసపడి, కొన్ని తిని, మర్యాదగా తక్కినవి యింక తినలేనని ఊరుకున్నాడు కృష్ణమూర్తి.

"రాణీ! నువ్వు మాశాఖగా మన సమాజంలోని మిత్రులను ఏ విభేదాలు లేకుండా అంతా సరదాగా ఉంటాము.. నువ్వుకూడ అలాగే వుండాలి. ఎప్పుడైనా ఇంటికి వస్తూవుండు...కలిసి సరదాగా కబుర్లు చెప్పుకోవచ్చు!" కృష్ణమూర్తి వదనం గంభీరమయి ఏదో ఔదార్యము చూపిస్తున్నట్లు పోజ చూపింది.

ఏ నీచతరగతి వంశంనుంచో రాణి అభివృద్ధికి వస్తున్నదని అర్థం చేసుకున్న కృష్ణమూర్తి తన ఆహ్వానంలో ఆమెను మరి కొంచెం ఉన్నత వాతావరణంలోకి వచ్చేలా తను అవకాశ మిస్తున్నట్లు భావించాడు.

రాణి వీలైనప్పుడు కృష్ణమూర్తి యింటికి వెళ్ళేది. నాటకాల పేరుమీద వచ్చే అనేక వ్యక్తుల్లో ఎందరో స్త్రీలనుకూడ సహజంగా చూస్తూండడంవల్ల భర్త ప్రవర్తన తప్పుపట్టక, వారితో కలిసిమెలిసి తిరగలేక దూరంగానే వుండేది కృష్ణమూర్తి భార్య. అయినా ఇంటికి వచ్చే వారిని ఆహ్వానించవలసిన బాధ్యతమాత్రం గృహిణిలా నిర్వహించేది ఆమె. రాణికి కృష్ణమూర్తి స్నేహం ముఖ్యమవడంచే తక్కిన విషయాలు ఎక్కువ పట్టించుకోలేదు

కృష్ణమూర్తి యింటికి తరచు ఇతర నటకులు కూడ వచ్చేవారు. నగరంలోని తదితర నాటక సమాజాలు, వారి కార్యక్రమాలు, క్రొత్తనటీనటుల వార్తలు, నాటకాల పోటీలు, క్రొత్తగా ఉద్భవించిన నాటకరచనలు, రేడియో నాటకరీతులు మొదలగు వాటిగురించి విస్తారంగా గంటల తరబడి ప్రసంగించేవారంతా ఆ ప్రసంగంలో తనకు తెలిసీ తెలియని సంగతులు హాస్యంగామాట్లాడి, చిలిపిగా నవ్వుతూ, అందాలు ఒలికిస్తూ కులుకుతూ కాలక్షేపం చేసేది రాణి. ప్రసంగాలు పూర్తయ్యాక ఎవరో ఒకరు వీలు చూసుకుని రాణిని ఇంటిదాకా సాగనంపి, రిక్షా ఖర్చులు చెల్లించి, వీలుంటే దారిలో దోసే, కాఫీ యిప్పించి, ఏదో ఘనకార్యం చేసినవాళ్ళల్లా తిరోగమనం చేసేవారు ఆమె యింట్లోకి వెళ్ళాక. అంత చనువు యిచ్చిన రాణిని అవకాశం దొరికినపుడల్లా ఇంటిదగ్గర కలుసుకోసాగారు నటకులు. భూమారావు వచ్చినప్పుడు పెసరట్టు, జగదీశ్వర్ కు అరటిపళ్ళు, హుస్సేన్ అలీకి మిఠాయి, ఆచారికి పులిహోర, వివిధ రీతుల్లో ఫలహారాలు పెట్టించి సరదాగా కబుర్లు చెప్పి వారిని పంపించేది. ఎవరైనా సినిమాకు గాని, హోటలుకు గాని, పార్కుకు గాని రమ్మంటే అభ్యంతరం చెప్పకుండా, తన విరామకాలాన్ని కూడ సద్వినియోగం చేసుకుంటున్నట్లు భావించి, వారికి సంతృప్తికలిగించేది రాణి

క్రమంగా రాణి కృష్ణమూర్తి సన్నిహితులైనారు. నాటకాలవల్ల తనకు వ్యక్తిగతమైన పేరు ప్రతిష్ఠలు లభిస్తున్నాయని రాణి కృష్ణమూర్తి నాశ్రయించింది. తన నాటకాలు రక్తి కట్టడమే కాకుండా, ధనాదాయం రాణి ప్రవేశంతో అధికమవడంచే, కొంత ధనంతో ఆమెకు ఉత్సాహం, సంతృప్తి కలిగిస్తూ, ఎక్కువ చనువు పెంచుకుంటూ, ఆమెమీద ఆధారపడ్డాడు కృష్ణమూర్తి. పరస్పరంగా ప్రయోజనాలు సాధించుకోవలసి రావడంతో వారి స్నేహం బాగా పెరిగింది.

ఆధునిక యువకులు నవనాగరికత నాజూకుల్లో సంఘంలో చేసే మోసాలు, స్త్రీల కష్టాలు, కూలీల హక్కుల సంరక్షణ, గ్రామీణుల అభివృద్ధి మొదలైన విషయాలు ప్రతిబింబించే నాటకాలు కృష్ణమూర్తి వేయించాడు. నాజూకైన విద్యార్థినిగా, గడ్డమోసే కూలియెంకిగా, సంఘ సేవ పేరుతో తిరిగే విలాసాల గృహిణిగా, పల్లెపడుచుగా వివిధపాత్రలు ధరించి ప్రజల మన్ననలు పొందింది రాణి. క్రమక్రమంగా తనపై పెరుగుతున్న ప్రజల గౌరవం రాణికి కొంచెం గర్వం కలిగించింది కూడా.

రాణి వేసిన నాటకాలు చూసిన కిళ్ళీ దుకాణదారులు, హోటలు యజమానులు, దర్జీవాళ్ళూ, బట్టలవర్తకులు, బస్సు కండక్టర్లు, దారిలో కనిపిస్తే నమస్కారం పెట్టి

మంగలి: 'ఏ రకం క్రాపు చేయమన్నారు సార్.'

అతను: 'ఉండు - ఇప్పుడు మాట్లాడించకు.'

తమద్వారా ఏపనులు కావలసినా ఉచితంగా చేస్తూ ఆమె అనుగ్రహం సంపాదించడానికి తహ తహ లాడజొచ్చారు

కృష్ణమూర్తిలోని సహజమైన మగప్రవృత్తి రాణి స్నేహాన్ని అపార్థం చేసుకుంది. ఒక రోజు కృష్ణమూర్తి రాణిని గండిపేట రమ్మని పిలిచాడు. రాణి స్నేహమర్యాదగా ఒప్పుకుంది. ఒక టాక్సీ కుదిర్చాడు కృష్ణమూర్తి. విహార సమయంలో తనతో ఒంటరిగా ఉన్న స్త్రీపై కృష్ణమూర్తికి సహజమైన కామప్రకోపం కలిగింది. ఆమె సుఖాన్ని అర్థించేలా ప్రవర్తించాడు. రాణి అమాయకంగా కోపంగా దూరమయింది. ఆమెను అర్థం చేసుకోవడంలో తన ప్రవర్తనలో పొరపాటు జరిగిందని గుర్తించాడు కృష్ణమూర్తి. తిరుగుప్రయాణంలో క్షమించమన్నాడు. ఏ సంగతి జరగనట్లే ప్రవర్తించింది రాణి. కృష్ణమూర్తి తన ప్రవర్తనవల్ల ఆమె దూరమయి తన నాటకాలకు ఆటంకం కలగించదని సంతోషించాడు

తదితర నటకులతో రాణి ప్రతీచోట కనిపిస్తోందనే వార్తలు కృష్ణమూర్తికి అసూయ కలిగించాయి. రాణిని మందలించాడు విచ్చలవిడిగా నగరంలో ఆడది పరపురుషునితో తిరగకూడదని. తోటి స్నేహితులైన నటకులకు, నాయకుడైన తనకు ద్రోహం తలపెట్టకూడదని. హితబోధ చేశాడు. కృష్ణమూర్తి ఉద్దేశించిన ద్రోహంలోని అంతరార్థం గుర్తించుకున్న నటకులంతా తమలో తాము నవ్వుకున్నారు. పెన్నిధి వస్తుంటే కాలదన్నే తెలివితక్కువవాడు ఆధునిక యుగంలో అరుదన్నట్లు వాళ్ళనవ్వులు కృష్ణమూర్తిని ఎకసక్కెలు చేశాయి.

కృష్ణమూర్తి తన యుక్తులు ఉపయోగించేడు. విభజించి పాలించు సిద్ధాంతాన్ని వినియోగించాలనుకున్నాడు. తన సంఘంలోని ప్రతీవానితో రాణి స్నేహం చేస్తోందని తెలిసినవార్త చిలవలు పలవలుగా ఊహించి, విషయాలు కల్పించి, ఒకరు లేనప్పుడు మరొకరిపై రాణి గురించి అసూయా ద్వేషాలు రగల్చ ప్రయత్నించేడు. ఒకరోజు హఠాత్తుగా మరొక స్త్రీని నాటకసంఘంలోకి తీసుకువచ్చి, మన క్రొత్త సభ్యురాలని అందరికీ పరిచయం చేశాడు.

(ఇంకా వుంది)

విద్యార్థులు- అధ్యాపకులు-

గీతా-మూర్తి

విద్యాప్రమాణం తగ్గటానికి కారణాల తోరణాలు

దేశంలో విద్యాప్రమాణాలు తగ్గిపోతున్నాయనేది దాదాపు అందరూ అంగీకరించిన విషయమే. ఇలా తగ్గిపోవటానికి తమకు తోచిన కారణాలను రచయితలు ఈ క్రింది వ్యాసంలో విపులంగా చర్చించారు. ఈ విషయమై బాధ్యతగల పెద్దలు, విద్యార్థులు తమతమ అభిప్రాయాలు (క్లుప్తంగా) వ్రాసి పంపితే ఈ శీర్షికలో ప్రచురిస్తాము.

శతాబ్దాలనుంచీ విద్యకు నిలయమైన భారత దేశంలో సుమారొక దశాబ్దంనుంచీ విద్యా ప్రమాణం నానాటికీ దిగజారిపోతూంది. కొంతకాలంనుంచీ విద్యావేత్తలూ, ప్రభుత్వమూ కూడా దీని విషయమై ఆందోళన చెందుతున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం యీ విషయాన్ని పరిశీలించే నిమిత్తం ఒక కమిషన్ నియమించడం, ఆకమిషన్ కొన్ని సలహాలనీయడం కూడా జరిగింది. కాని యింతవరకూ విద్యాప్రమాణాలలో కించిత్తు అయినా మంచి మార్పులు రాలేదు సరికదా, అవి నానాటికీ దిగజారిపోతూ నేఉన్నాయి

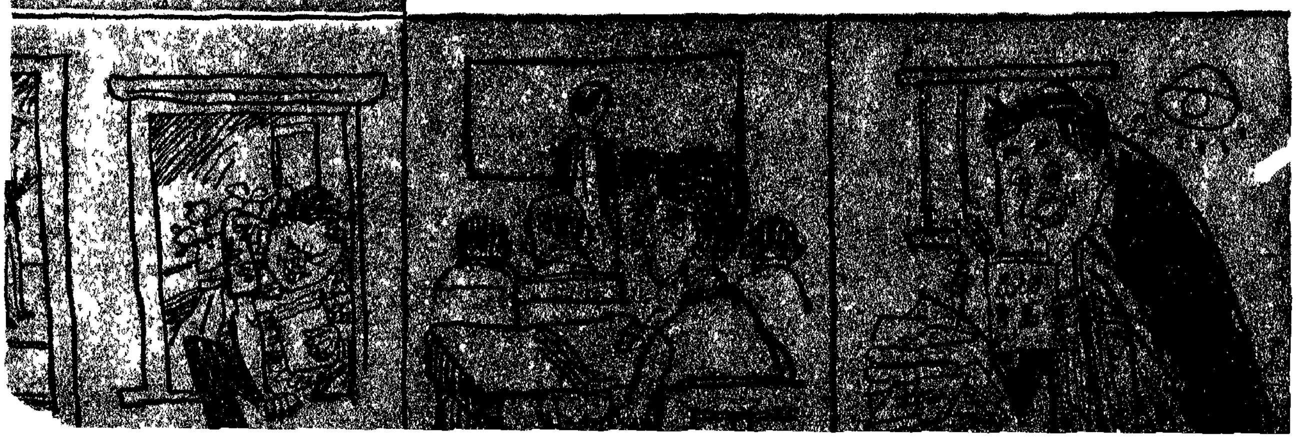
మన దేశపు యీవిద్యా స్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకొని, మేం ఈ మధ్య యితర దేశాల విద్యావిధానాలను, విద్యాప్రమాణాలను పరిశీలించాము. ఇంచుమించు (మేం పరిశీలించినంతమట్టుకు) అన్ని దేశాలో విద్యాప్రమాణం చాలాబాగుంది. అంతే కాదు, కొన్ని దేశాల్లో ఈ ప్రమాణాలు నానాటికి హెచ్చుతూవున్నాయి కాని దురదృష్టవశాత్తు మన దేశానికే యీగతి పట్టింది.

భారతదేశంలో విద్యా ప్రమాణం దెబ్బతినడానికి తోడ్పడిన కారణాల్లో ముఖ్యమైనవాటిని యీ వ్యాసంలో పొందుపరుస్తున్నాం:

క్రమశిక్షణ

క్రమశిక్షణ అంటే ఆత్మనిగ్రహం అని అర్థం. ఇది విద్యార్థియొక్క ప్రథమ లక్ష్యం, లక్షణంకూడాను. ఇది లోపించినప్పుడు మానవజీవితం తుఫాను రేగిన సముద్రంలోని చుక్కానిలేని నావ మాదిరి అవుతుంది. ముఖ్యంగా విద్యారంగంలో యిది అవసరం. కేవలం విద్యార్థులకే కాదు

(34 వ పేజి చూడండి)

విద్యార్థులకు మాత్రమే

అష్టాంగ యోగం

సులువుగా ప్యాసయ్యేందుకు ఎనిమిది సలహాలు

1. విపరీతమైన శ్రద్ధతో, అమిత వేగంతో నోట్సు రాసుకుంటున్నట్టు కనబడు. రాసేది నోట్సు అనుకునేందుకు వీలుగా అప్పుడప్పుడు సరిగా వినిపించనట్టు "ఒక్కసారి ఆ సెంటెన్స్ మళ్లీ చెబుతారా?" అని లెక్చరర్‌ని అడుగు.

2. ఆయనకి సాధ్యమైనంత దగ్గిరగా కూర్చో. (అగంటసేపూ మేలుకుని ఉండదలచిన వారికి మాత్రమే ఇది వర్తిస్తుంది.)

3. లెక్చరర్ గారు వేసే జోకులకు కొత్తావినూతనంగా నవ్వేసెయ్. (రెండోసారి మూడోసారి వేసినవైనా సరే.) ఎప్పుడు నవ్వాలో తెలుసుకోవటం పెద్దకష్టం కాదు. పాఠం చెబుతూ చెబుతూ ఆయన చటుక్కున ఆగి అందరికేసి నవ్వుతూ చూస్తే, ఏదో విట్టువేసేవాడని ఊహించు.

4. లెక్చరర్‌ని క్లాసు బయట కలుసుకుని "ఈసబ్జెక్టు మీద ఇంకా ఏమన్నా పుస్తకాలు చదవమంటారా?" అని అడుగు. చదివేస్తానని కాదు; ఊరికే అడుగు.

5. క్లాసులో ఇతర పుస్తకాలేవైనా చదువుకోదలచినప్పుడు, తెరి చదువుకో. పాకెట్ సైజ్ నవలలైతే, పక్కవాడు కూడా పసికట్టలేడు.

6. టెక్స్టుబుక్కులు ఎలాగూ చదవేదిలేదు గనక, కొనటం దండగ అనీ, గైడ్లు వుండనే వున్నాయనీ నీకు తెలుసు. మహా అయితే ఒకటి కొను. నవలలు దాచటానికి పనికొస్తుంది.

7. 'లెక్చరర్ సులభంగా సమాధానా లివ్వగలడు' అని తోచిన ప్రశ్నలే అడుగుతూ వుండు. వాటికి కూడా ఆయన సమాధానం చెప్పలేకపోతే, నీకు తెలిసే అడిగినట్టు మట్టుకు బయటపడకు.

8. మీ మేష్టారికి 'లిటరేచర్' రాసే అలవాటుండి, ఆయన రచనలు పత్రికల్లో తరుచు పడుతూంటే, క్లాసులో అందర్లోనూ నిలేసి, "మేష్టారూ! 'భారతి'లో ఆ వ్యాసం రాసింది మీరేనాండీ?" అని భయభక్తులతో వణికిపోతూ అడుగు. దీని వల్ల నువ్వు హఠాత్తుగా మంచి అభిరుచిగల విద్యార్థివైపోతావు.

* ఈ సలహాలు పాటిస్తూ, ఇంకా క్లాసుపుస్తకాలేవైనా చదవాలా, అక్కర్లేదా అంటే అది నీ ఓపిక, నీ సరదా. ★

★ విద్యార్థుల అల్లర్లు ★

(32-వ పేజీ తరువాయి)

విద్యా సంస్థలకుకూడ యిది అవసరం. 'An educational institution which does not observe descipline does not deserve to exist' అని ఒక ఆంగ్ల పండితుడన్నాడు. 15 సంవత్సరాల క్రితం వరకు మనదేశంలో విద్యాప్రమాణం బాగానే వుండేది. ఈ నాటికికూడా ఓల్డు మెట్రిక్, ఓల్డు ఇంటర్, లేక ఓల్డు స్కూలు ఫైనల్ అన్న బోర్డుకు విలవ ఉంది. దానికి కారణం ఆ రోజుల్లో విద్యార్థులు అలవరచుకున్న క్రమశిక్షణే.

కాని యీనాటి భారతీయ విద్యార్థి స్థితి యేమిటి? అతనికి క్రమశిక్షణం టకాళ్ళా చేతులుకట్టిపడేయటం. తన యిష్టంవచ్చినట్టు వ్యవహరించడంఘనత. క్రమశిక్షణలోపించి నందువల్ల ఈ నాడు కళాశాలల్లోను, విశ్వవిద్యాలయాల్లోను యెన్నెన్ని హృదయ విదారక సంఘటనలో జరుగుతున్నాయి. ఉదాహరణకి; రెండుమూడు సంవత్సరాల క్రితం అలహాబాదు, లక్నో, పాట్నా విశ్వ విద్యాలయాల్లో జరిగిన అల్లర్లు తక్కువా? అవి అలావుంచి నిన్న కాక మొన్న కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయంలో జరిగిన సంఘటన ఒకసారి గుర్తుకు తెచ్చుకోండి. రెండున్నర మాసాల్లో 14 సార్లు క్లాసులకు పోకుండా స్ట్రైకుచేశారు. కాలేజీలవద్ద మీటింగులు పెట్టి, లౌడ్‌స్పీకర్లతో ప్రచారం చేసి క్లాసుల్ని అల్లరిచేశారు. ఇంతటితో ఆగక వైస్ ఛాన్సెలర్ని బయటకు తరిమి, రిజిస్ట్రార్ని, ప్రొవైస్ ఛాన్సెలర్ని బయటికి పోకుండా, యింట్లో బంధించి, చీఫ్ ప్రొక్టరు గారును బలవంతంగా లాక్కొని, తమకు వ్యతిరేకంగా వున్నవాళ్ళను బాధిస్తూ సుమారు ఇరవై రోజులు అక్కడ నిరంకుశంగా, నిర్దాక్షిణ్యంగా, అరాజకం చేత రాజ్యం చేయించారు. ఈ విధంగా క్రమశిక్షణను అతిక్రమించిన విద్యార్థులకు చదివే ఓపికా తీరికా, అభిరుచీ ఎక్కడుంటాయి?

రాజకీయాల ప్రభావం

ఈనాడు కళాశాలలు, విశ్వ విద్యాలయాలు—ముఖ్యంగా యు. పి. బీహార్లలో—కలుషిత రాజకీయాల ప్రభావానికి గురైనాయి. పైన చెప్పిన సంఘటనలకు మూలకారణం కొన్ని రాజకీయ పార్టీల స్వార్థం. ఈ విషయం యీ మధ్య జరిగిన కాశీ విశ్వ విద్యాలయ కమిషన్ రిపోర్టులో సుస్పష్టమైంది. రాజకీయపార్టీలకు చెందిన కొందరు చోటానాయకులు తమ స్వార్థానికై అమాయకులైన విద్యార్థుల్ని అధికారులకు వ్యతిరేకంగా రెచ్చగొట్టి వారి జీవితాల్ని పాడుజేస్తున్నారు. అంతేకాదు దేశాన్ని అధోగతిపాలుజేస్తున్నారు. ఈ విషయం ఆంధ్రదేశంలో విచిత్రంగా వుండొచ్చుకాని ఉత్తరాదిని యిది ఒక సమస్య. ఈ సమస్య యీ ఛోటా నాయకులతోనే అంతం కాదు. దేశాన్ని ఉద్ధరిస్తున్నామని చెప్పుకొనే కొందరు పెద్దనాయకులు మద్దతు ఇవ్వగా, స్వయంగా ప్రొఫెసర్లు యీ కొండను వెనుకనుంచి చేయించారు ఈ ఆందోళన నడిపించారు. ఈ విధంగా వీరి స్వార్థప్రయోజనాలకు, లక్ష్యసాధనకు ఉపకరణంగా తయారైన విద్యార్థి యేం చేయగలడు? ఏం చదవగలడు?

తల్లిదండ్రుల బాధ్యత

పిల్లల మంచి చెడ్డలు తల్లి-దండ్రులమీద ఆధారపడి వుంటాయి. వారు యెట్లా తయారుచేస్తే పిల్లలు అట్లా తయారవుతారు. తమ పిల్లల్ని అన్నివిధాలా అభివృద్ధిలోకి తీసికొనిరావలసిన బాధ్యత తల్లిదండ్రులదే. వారు యీ కర్తవ్యాన్ని గమనించి చక్కగా నిర్వర్తించగలిగితే దేశానికి, తమ పిల్లలకి అమోఘమైన సేవచేసినవారవుతారు. కాని యీనాడు చాలమంది తల్లిదండ్రులకు తమ సంతానంయొక్క భవిష్యత్తు విషయమై ఆలోచించే అభిలాష—అవకాశం కూడా లేదు. దీనికి నిరక్షరత, ఆర్థికబాధలు మొదలైన అనేక కారణాలున్నాయి. రోజూ బడికి వెడుతున్నారా లేదా? బాగా చదువుతున్నారా లేదా? అనే ఆరాయే చాలా మందికి వుండదు. పిల్లలు యింటిదగ్గర కనిపించకపోతే బడికి వెళ్లినట్టే. ప్రాథమికావస్థలో వున్న పిల్లలు తల్లిదండ్రుల భయం, శ్రద్ధ లేనిదే తమంతతాము ఎట్లాగదవగలరా? ఇదితల్లి-దండ్రులలోటు. సంతానానికి తీరని అపచారం. ఇక పునాదివున్నా లేకపోయినా ప్రతిసంవత్సరం పైక్లాసుకువెళ్ళడం మాత్రం ఖాయం. లేకపోతే పంతుళ్ళకు పని ఉండదుగా!

చిత్రం: ఎం. వెంకటేశ్వరశాస్త్రి
—కాకినాడ.

పేజీకి అర్ధరూపాయి

పాఠ్య పుస్తకాల విషయంలో కూడా మన దేశం చాల వుపేక్షగా వుందనే చెప్పాలి ప్రభుత్వం తనకు చేరిన వాటిలో వుత్తమమైన పుస్తకాలనే తీసుకొంటుంది. కాని పబ్లిషర్ల యొక్క యేకాధిపత్యం కారణంచేత ఉత్తమ రచయితలు యీ పుస్తకాలను తయారుచేయుటానికి ముందుకు రావటం లేదు. ఎందుచేతనంటే శ్రమకు తగిన ఫలితం వారికి దక్కటం లేదు. పబ్లిషర్లు పేజీకి అర్ధరూపాయి చొప్పున యిస్తారు. అందుచేత వుత్తమ రచయితల పేరుమీద సామాన్యరచయితలు వీటిని తయారుచేస్తారు. పాఠ్యక్రమమే సరిగా లేనప్పుడు స్టాండర్డ్ రావాలంటే యెట్లా వస్తుంది?

మేష్టర్ల జీ(వి)తాలు

ఉన్నత విద్యకు పునాది ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, వున్నత పాఠశాలలే. పునాది సరిగా వున్న విద్యార్థి ఉన్నత విద్యలోకూడా సులభంగా నెగ్గుకొస్తాడు. అందుచేత ప్రాథమిక విద్య పటిష్ఠంగా వుండాలి. అలా జరగాలంటే ఉపాధ్యాయులు బాధ్యతగా పనిచేయాలి. వారు బాధ్యతగా పనిచేయాలంటే ముఖ్యంగా వారు ఆర్థిక బాధలనుంచి ముక్తిపొందాలి. కాని దురదృష్టవశాత్తు యీనాడు మన దేశంలో ప్రాథమికోపాధ్యాయుల స్థితి చాల హీనంగావుంది. (ఈ మధ్య కొన్ని రాష్ట్రాలల్లో వీరి జీతాలు పెరగడం చాల సంతోషకరం) వీరికి వచ్చే జీతం చాలీచాలనిది. నిత్యం ఆర్థికబాధలకు లోనుకాని ఉపాధ్యాయుడు సామాన్యంగా ఉండడు. జీతంరాళ్లు రావడం, అప్పులవాళ్ళు రావడం ఒకేసారి జరుగుతాయి మళ్ళీ మర్నాటి నుంచే బాధ. అతనికి వంట్లో నీరసం, యింట్లో అశాంతి. ఇట్టి పరిస్థితుల్లో ఉపాధ్యాయుడు తన సమయాన్ని సద్వినియోగం చేసి విద్యార్థుల్ని యెట్లా అభివృద్ధిలోకి తీసుకురాగలడు?

కాపీ కాపీ కాపీ

ఉద్యోగం సంపాదించడానికి ఒక డిగ్రీ అవసరం కాబట్టి దాన్ని ఏ వుపాయ

చేతనైనా సంపాదించాలనేది యీనాడు చాలమంది విద్యార్థుల్లోవున్న అభిప్రాయం. ఎక్కువ కట్నం రావాలంటే అబ్బాయి కాలేజీలో చేరాలి (పరీక్ష తప్పినా ఫరవాలేదు ఎంచేతంటే చదువు సాగుతూండగానే పెళ్ళి కావచ్చుగా) అంచేత అబ్బాయి డిగ్రీ యేవిధంగా సంపాదించినా వారికి ఫరవాలేదు. స్టాండర్డు అక్కర్లేదు. కావలసింది డిగ్రీ.

ఉద్యోగానికి స్టాండర్డు ముఖ్యంకాక డిగ్రీయే ముఖ్యం కాబట్టి యీనాటి విద్యార్థుల్లో కాపీచేయడం ఒక అలవాటయిపోయింది. ఈ అలవాటు హైస్కూళ్లలోను, కాలేజీల్లోను యెక్కువగా వుంది. ఈ మధ్య ఆంధ్రదేశంలో చాల హైస్కూళ్ళలో కాపి జరుగుతూండగా పట్టుకోవడం జరుగుతోంది. కొన్ని స్కూళ్ళ పరీక్షాఫలితాలు నిలుపుచేయడంకూడ జరిగింది. కాపీమూలాన సెంటర్లు కోల్పోయిన హైస్కూళ్ళలో మావూరు ఒకటి దీనికి రెండుసార్లు వార్నింగు యివ్వబడింది మూడవసారి సెంటరు తిరిగి యివ్వలేదు. ఇప్పుడు పరీక్ష వ్రాయాలంటే 60 మైళ్లు వెళ్ళాలి. కాపీకి అలవాటుపడ్డ విద్యార్థులు యెన్నడూ పరిశ్రమ చెయ్యలేరు. వీరు కొన్ని ప్రశ్నల్ని గెస్ చేసి, దైవంమీద భారంవేసి కాపీలు తీసుకొని బయలుదేరతారు. ఇట్టి పరిస్థితుల్లో స్టాండర్డు యెట్లా వస్తుంది?

నోట్సు

ఈనోట్సు చేస్తున్న దారుణం ఇంతా అంతా కాదు ఆర్ట్సు విభాగంలో యీనాడు నోట్సులేని పుస్తకంకాని, సబ్జక్టుకాని లేదు "పరీక్షలో యెక్కువ మార్కులు సంపాదించడానికి యివి బాగా తోడ్పడుతున్నాయి కదా, వీటిలో తప్పేముంది!" అని ఎవరైనా అడగవచ్చు. నోట్సు చదివిన విద్యార్థి అసలు పుస్తకాలు చదవలేడు. వాటిలోని ముఖ్యవిషయాలను యీ నోట్సువారికి అనాయాసంగా అందిస్తుంది. అంచేత వీరు యెన్నడూ అసలు పుస్తకాలను చూసిన పాపానపోరు ఈవిధంగా విద్యార్థి విజ్ఞానం బహుసంకుచితం కావటమేకాక స్వతంత్రంగా ఆలోచించే శక్తి చిక్కి శల్యమైపోతుంది.

ఈనాడు యీనోట్సులెంత ప్రబలంగా వున్నాయి అంటే వీటిని చదవని విద్యార్థి మార్కుల విషయంలో నిరాశ పొందవలసిందే. ఉదాహరణకి; మేం బెనారస్‌లో ఎమ్. ఏ. చదువుతున్నప్పుడు మా క్లాసులో "ముఖర్జీల గైడ్సు" లంకా లిటరేచర్సు" చదివినవాళ్ళకి 60% దాటి మార్కులు వస్తే మూలగ్రంథాలను చదివిన 'అమాయకులకు' 50% వచ్చేటప్పటికి బ్రహ్మాండమైపోయింది. "నోట్సు స్టూడెంటు" తరువాతపడిన "ఒరిజినల్ స్టూడెంటు" తప్పకుండా దెబ్బ తింటాడు ఇంకొక ఉదాహరణ ఒకసారి క్లాసులో ఇద్దరు ఈవిధంగా మాట్లాడుకొంటున్నారు:

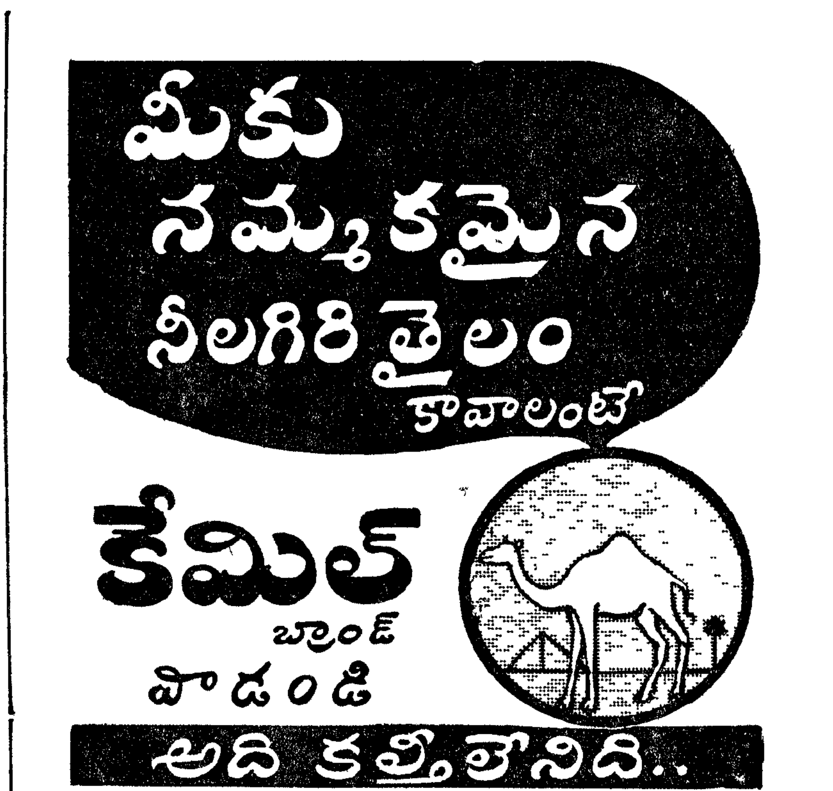
ఒకడు. "లా యెట్లా ప్యాసవ్వాలో తెలియడం లేదురా"

రెండవవాడు: "అదెంతరా! రెండు నిమిషాలు. అలహాబాదు గైడు కొన్నామంటే, పదిహేనురోజులు చదివితే చాలు, రెండుసార్లు ప్యాసవుతాం". నిజంగాకూడా డబుల్ కోర్సు తీసుకొన్న విద్యార్థులు రెండుమాసాలే 'లా' కోర్సు చదువుతారు. ఈ గైడుద్వారా ప్యాసవుతారు. రెండు మాసాలు చదివిన 'లా' యెంత కట్టుదిట్టంగా వుంటుందో మనకు తెలియదా?

డిటెక్టివ్ నవలలు

ఈ నవలలు కొంపతీస్తున్నాయంటే నమ్మండి విద్యార్థులే కాదు, పెద్దలు కూడా వీటిని నల్లమందు లాగ చదవడం మొదలెట్టేరు ఈనాడు యీ డిటెక్టివ్ నవలలు చదవని విద్యార్థులు ఆంధ్రదేశంలో చాల అరుదు చక్కగా చదువుకొని, తమ అమూల్యమైన కాలాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని భావి భారతపౌరులు కావలసిన వీరు యీవిధంగా పాడైపోతున్నారు ఉదాహరణకి మాతమ్ముడొకడు స్కూలుఫైనల్ లో 362 మార్కులు సంపాదించుకొని కాలేజీలో చేరాడు. అక్కడ నవలల వలలో పడ్డాడు. మొదటి సంవత్సరం ఒక్క తెలుగుపేపరే వ్రాశాడు. రెండో సంవత్సరంలో పరీక్ష మాని యింటికి వచ్చేశాడు. ఏమిరా? అని అడిగితే తనకు చదువంటే అభిరుచి పోయిందన్నాడు. అంతకుముందు యింజినియరింగు చదువుతాననేవాడు వాడి యీ విముఖత్వానికి చాలరోజులవఱకు మాకు కారణం తెలిసిందికాదు. ఒకరోజున నేను వాడిపెట్టె తెరిస్తే అన్నీ నవలలే. సరిగ్గా 188 నవలలు అందులో వున్నాయి. అప్పుడు తెలిసింది అసలు కారణం. ఈ విధంగా విద్యార్థులు యెక్కువ టైము ఈ నవలలు చదవడానికి వుపయోగిస్తున్నారు.

పైన వుదహరించిన విషయాల్లో మార్పు వచ్చిననాడే భారతదేశపు విద్యాప్రమాణం పెరగడానికి అవకాశంవుంది. ఆ శుభసమయం కోసం ఎదురుచూద్దాం. ★

నక్షత్రఫలితాలు

[9-9-59 మొదలు 15-9-59 వరకు]

గ్రహస్థితి.

కే			
	వృశ్చిక, ధనుర్మకర కుంభములలో చంద్రుడు.		
			ర బు శు
శ	గు		కు రా

* [అశ్విని చూ, చే, చో, లా] *

ఈ వారము మీకు యోగ్రప్రదము, బంధువుల సహాయముతోను, అధికారుల సహాయముతోను ఫలము పొందుతారు. ఆదాయము వృద్ధి అవుతుంది వైద్య జ్యోతిష శాస్త్ర ప్రసంగాలు చేస్తారు ఈశాన్యదిక్కునుండి క్షేమము తెలుస్తుంది విద్యార్థులకు మంచి కాలము. కవులకు, శిల్పులకు, గణిత శాస్త్రజ్ఞులకు, నటీనటులకు యోగ కాలము. 12, 13 తేదీలలో ధనలాభము, కార్యసిద్ధి

* భరణి [లీ, లూ, లే, లో] *

ఈవారము మీకు యోగదాయకముగా వుంటుంది. ఆశించినసొమ్ము చేతికివస్తుంది. నూతన కార్యములు ప్రారంభిస్తారు. కోర్టు దావాలలో అనుకూలత వుంటుంది. పండిత గోష్ఠిజరిపి విషయాలు తెలుసుకుంటారు. వారమంతా శుభయోగములున్నా కొంత ఆందోళనగా వుంటుంది. ధనలాభము, పుత్రుల అభివృద్ధి కార్యసిద్ధి. 10 న అధిక ఖర్చులు. విద్యార్థులకు చదువు బాగా సాగుతుంది. న్యాయవాదులకు, న్యాయస్థాన ఉద్యోగులకు, పండితులకు, ఉపాధ్యాయులకు మేలుకాలము.

* కృత్తిక [అ, ఈ, ఊ, ఏ] *

ఈ వారము వినోదాలలో పాల్గొనుట, దధిక్షీర మధుర పదార్థయుక్త భోజనము, రజిత పాత్రలలో భుజించుట, తలచిన కార్యములలో జయము, నీటి మీద ప్రయాణము, తెల్లని వస్త్రములు కొనుట మొదలగు యోగములు కలుగుతవి. ప్రత్తి, దూది, నూలు, బట్టలు, వెండి, బియ్యము, ద్రవపదార్థముల క్రయవిక్రయములలో వర్తకులకు లాభము. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీనటులకు మేలుకాలము. వారాంతమున అధిక ఆందోళన.

* రోహిణి [ఓ, వా, వీ, వూ] *

ఈ వారము ధనధాన్యాభివృద్ధి, పశువృద్ధి. కృషిమూలముగా లాభము, వివాహాది శుభకార్యములలో పాల్గొనుట, ఇష్టవస్తు లాభము, పరోపకారమువల్ల కీర్తి వంటి రాజయోగములు కలుగును. విద్యార్థులు బాగా చదువుకుంటారు విలువగల వస్తువుల క్రయవిక్రయములలో వర్తకులకు రెట్టింపు లాభము. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీనటులకు యోగకాలము, స్త్రీ తోనూ, ఆప్తులతోనూ విందువినోదము. 10 న కుటుంబకలహము

బి. నరసింగరావు

* మృగశిర [వే, వో, కా, కీ] *

ఈవారము మీకు రాబడి తక్కువ. కార్యభారము ఎక్కువ. గృహావసరములు తీరక కలతలు. ఆరోగ్యము చెడుచున్న సూచనలు కనపడగానే ఔషధ చికిత్స పొందడమే కాకుండా గ్రహారాధనవలన శాంతి చేయించడము మేలు ఉద్యోగస్తులకు కొత్త సమస్యలు, వర్తకులకు ఆందోళన 9, 10 పితృవర్గ సహాయము కార్యలాభము. ప్రయాణము. 11 న రాజకీయవాదులకు ఆందోళన, అధిక ఖర్చులు 10 న అనారోగ్యము.

* ఆర్ద్ర [కూ, ఘ, జ, ఛ] *

ఈ వారము మీకు మొదట్లో నిరాశగా వున్నా, మిత్రసహాయమువల్ల కార్యలాభము పొందుతారు ధనలోపమువల్ల ఆందోళన, ఉద్యోగస్తులకు బదిలీ అయ్యే సూచనలు. ఆప్తుల ఆరోగ్యము ఆందోళన కలిగిస్తుంది. వారములో అవయోగములున్నా మిత్రసహాయము, కార్యసిద్ధి, విదేశీయుల పరిచయము విచిత్ర వస్తుసంపాదనవంటి శుభయోగములు కూడా వుంటాయి.

పునర్వసు [కే, కో, హా, హీ] *

ఈ వారము మీకు మిశ్రమయోగము, కార్యాచరణలో ఆటంకములు కలుగుతాయి. మీ బుద్ధిబలము ఉపయోగించి ప్రయత్నించినా కార్యసిద్ధి వుండదు. చేతికి వచ్చే డబ్బు అవసరాలకు సరిపోక ఇబ్బందిచే అశాంతిగా వుంటుంది దూరమందున్న ఆత్మీయులకు అనారోగ్యముగా వుందని తెలిసి దుఃఖపడతారు. అయినప్పటికీ దైవానుగ్రహము చేత అన్నీ సరిపడతాయనే మనోధైర్యముతో వుంటారు. ఉద్యోగస్తులకు అస్థిమితము. వర్తకులకు ఆందోళన నిలకడలేనిస్థితి, ప్రయాణము. 12 నష్టద్రవ్య లాభము. పుణ్యక్షేత్ర సంచారము దేవతా దర్శనము. సంతతులను చూచుట 10 న ఆరోగ్యచింత.

* పుష్యమి [హూ, హే, హో, డా] *

ఈ వారము అనుకున్నట్లుగా డబ్బు చేతికి రాకపోవుటచేతను అధిక ఖర్చుల చేతను అశాంతి కలుగుతుంది కోర్టు వ్యవహారములు కొంతవరకూ అనుకూలిస్తవి ఉద్యోగస్తులకు అధికారులతో తొందరలు వర్తకులకు అశాంతి. భార్యకు ఆరోగ్యము బాగుండదు వ్యవహారముల పరిష్కారములో దుష్టస్త్రీలతో వివాదము. 9 ధనలాభము. 10 న కార్యభారము, త్రిప్పట, వివాదములు. భార్యకు ఆరోగ్య భంగము 14 న కార్యసిద్ధి.

* ఆశ్లేష [డీ, డూ, డే, డో] *

ఈ వారము తలపెట్టిన పనులు మీద వేసుకొని కార్యసాధన అయినప్పటికీ నిరుత్సాహపడక పట్టుదలతో ప్రయత్నించి

ఈవారము ధరలు:

నూలు, వస్త్రములు – నిలకడగా వుండును.
నూనెదినుసులు:– మందముగా వుండును.
ఆహారధాన్యములు కొంత హెచ్చును.
బెల్లము, పంచదార, చింతపండు మార్పులేదు
పప్పుదినుసులు – మార్పులేదు
వెండి, బంగారము కొంచెము తగ్గును.
కొన్ని ప్రాంతములలో సువృష్టి గాను, కొన్ని ప్రాంతములలో అతివృష్టియు కల్గును

జన్మనక్షత్రమును బట్టిగాని, జన్మనక్షత్రము తెలియనివారు నామనక్షత్రము (వారివారి పేర్ల ననుసరించి పేరు మొదటి యక్షరము)ను బట్టిగాని ఫలితాలు తెలుసుకొనునది కృష్ణుడను పేరునకు మృగశిరానక్షత్రమును, స్వామి అను పేరునకు స్వాతియు, శ్రీధరుడను పేరునకు చిత్తయును, క్షేత్రపాలకుడను పేరునకు హస్తయును, భీముడు, భరతుడు అనే పేర్లకు పూర్వాషాఢయునూ చూచుకొనునది

తుగుకు ఫలప్రాప్తి పొందుతారు. సోదర సహాయము కొంత అనుకూలత కలిగిస్తుంది. ఉద్యోగస్తులకు అధికారుల దురుసుమాటలచే మనోవ్యధ కలుగుతుంది. అవసరాలు తీరనందున ఇంట్లో అశాంతి. ప్రమాదమువల్ల గాయములు కలుగవచ్చును. రసాయనిక పదార్థములు, ఎరువుల వ్యాపారస్తులకు గనుల యజమానులకు లాభము. 10 న ప్రమాద సూచన, 11 న కార్యభారము ఆటంకములు, 14 న సోదర సహాయము, కార్యలాభము.

* మఖ [మా, మీ, మూ, మే.]

ఈ వారము మీకు యోగదాయకము. బంధుసహాయము, అధికారుల సహాయము కలుగుటచేతను, ఆటంకములు గడిచి కార్యలాభము పొందుతారు. ఆదాయము వృద్ధి అవుతుంది. కవులు నూతన రచనలు చేస్తారు. బంధువుల క్షేమవార్త తెలిసి సంతోషిస్తారు. విద్యార్థులు వుత్సాహముగా కొత్త విషయాలను నేర్చుకుంటారు. గణితశాస్త్రజ్ఞులకు, కవులకు, శిల్పులకు చిత్రకారులకు నటీనటులకు మేలుకాలము.

* పూర్వఫల్గుణి (పుబ్బ) *
మో, టా, టీ, టూ

ఈ వారము మీకు మంచి భాగ్యయోగం. అనుకున్న డబ్బు చేతికి వస్తుంది. ఇబ్బందులు తీరుతాయి. దావాలలో గెలుపు పొందుతారు. పిల్లలబాగుకొరకు చేసే ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయి. విజ్ఞానాభివృద్ధి కలుగుతుంది. విద్యార్థులకు చదువు బాగా సాగుతుంది. న్యాయస్థాన వుద్యోగస్తులకు, న్యాయవాదులకు, పండితులకు, ఉపాధ్యాయులకు మేలుకాలము.

* ఉత్తరఫల్గుణి (ఉత్తర) *
(టే, టో, పా, పీ)

ఈ వారము మీకు యోగదాయకము. ధనయోగం వుంటుంది. సంగీత సభలు, కవితాగోష్ఠివంటి వినోదాలలో పాల్గొని మృష్టాన్న భోజనము వెండి పాత్రలలో చేసారు. శుభకార్యాలలో పాల్గొంటారు. నూలు, బట్టలు, బియ్యము, వెండి వర్తకులకు లాభము. విద్యార్థులు ఉత్సాహముగా చదువుకుంటారు. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీనటులకు మేలుగా వుంటుంది.

* హస్త [పూ, ష, ణ, ఠ] *

ఈ వారము యోగదాయకముగా వుంటుంది. అసంపూర్తిగా వుండిపోయిన పనులు లాభకరముగా ముగుస్తవి. శుభ పుణ్యకార్యాలలో పాల్గొంటారు. నూతన గృహ నిర్మాణమునకు ప్రయత్నిస్తారు. ఉద్యోగస్తులకు హోదా పెరుగుతుంది. వర్తకులకు విలువగల వస్తువు క్రయ విక్రయములలో ఎక్కువ

అగజానన పద్మార్కం గజానన మహర్నిశం
అనేక దంతం భక్తానాం ఏకదంత ముపాస్మహే.

లాభము. వారమంతా శుభయోగముతో కూడియున్నా కుటుంబ కలహముచే ఆందోళన కలుగుతుంది. వారాంతమున మిత్రులతో విందు వినోదము.

చిత్త [పే, పో, రా, రీ]

ఈ వారము రాబడి తక్కువ. కార్యభారం ఎక్కువ. గృహావసరములు తీరక స్పర్థలు వస్తవి. అనారోగ్య సూచనలు కనపడగానే ఔషధ చికిత్స పొందవలెను, రవికి శాంతి చేయవలెను మంచిది. ఉద్యోగస్థులకు కొత్త సమస్యలు. వర్తకులకు ఆందోళన. విద్యార్థులకు చదువు సరిగా సాగదు. వారమంతా భయాందోళనలతో కూడి వున్నా పితృవర్గమునుండి సహాయము, కార్యలాభము కలుగుతవి.

* స్వాతి [రూ, రే, రో, తా]*

ఈ వారము మొదట్లో నిరాశగా వున్నా మిత్రసహాయమువల్ల ఆందోళన తీరుతుంది. ఇంట్లో ఉన్నవారి అనారోగ్యమువల్ల ఆందోళన కలుగుతుంది. ఉద్యోగస్థులకు స్వల్పఅనుకూలత. వర్తకులకు వారాంతమున లాభము. వారమంతా ఉద్రేకముతో వుంటుంది. విదేశీయుల పరిచయము, అపురూప వస్తు సంపాదనలు కలుగుతవి. 11-న అధిక ఖర్చులు, మనోవ్యథ.

* విశాఖ [తీ, తూ, తే, తో] *

ఈ వారము ఆశించిన సహాయము లభించక, అవసరములుతీరక, ఆందోళనకల్గుతుంది. అయినప్పటికీ దైవానుగ్రహమువల్ల కష్టములుగడిచి కార్యసిద్ధి పొందుతారు. ఉద్యోగస్తులకు అధికారుల అనాదరణ, వర్తకులకు చాంచల్యము, పుణ్యపురుషుల సాంగత్యమువల్ల మనోవికాసము కలుగుతుంది. వారమంతా అశాంతిగా వున్నా నష్ట ద్రవ్యలాభము పొందుతారు. 11 న అధిక ఖర్చులు.

★ నక్షత్రఫలితాలు ★

*** అనూరాధ [నా, నీ, నూ, నే] ***

ఈ వారము అనుకూలతకన్న ప్రతికూలత ఎక్కువ. ఇచ్చి పుచ్చుకు నేపట్ల వివాదములు వచ్చి మనోవ్యధ కలుగుతుంది. కోర్టు వ్యవహారములు అనుకూలించినా అమిత ఖర్చుల వల్ల ఆ సంతోష ముండదు భార్యకు అనారోగ్యం కలిగే సూచనలున్నవి మినుములు, కొర్రలు, రాగులు, ఉప్పు, నవ్వులు, నూనె వ్యాపారస్తులకు లాభయోగము ఇతరజాతుల వల్ల గౌరవము కలుగుతుంది. 10, 11 న బంధువుల రాక, అధిక ఖర్చులు.

*** జ్యేష్ఠ [నో, యా, యీ, యూ,] ***

ఈ వారము ఎంత ప్రయత్నించినా యత్న కార్యాలకు అటంకములు కలుగుతూనే వుంటాయి. అయినప్పటికీ పట్టుదల వల్ల కార్యలాభము పొందుతారు. సోదర సహాయమువల్ల ఒడిదుడుకులు సర్దుకుంటాయి. దెబ్బలుతగిలే ప్రమాదము జాగ్రత్తవల్ల తప్పవచ్చును. గనుల యజమానులకు, లోహ, ఖనిజ, వ్యాపారస్తులకు, భూస్వాములకు కష్టముతో కూడిన లాభము పోలీసుశాఖ ఉద్యోగులకు మేలుకాలము. 11 న ప్రయాణసూచన

*** మూల [యే, యో, బా, బి] ***

ఈ వారము మీకు యోగదాయకము. ప్రయత్నించిన పనులు నెరవేరుతవి. లాభము కలుగుతుంది. ఈశాన్యదిక్కునుండి క్షేమ సమాచారము తెలుస్తుంది. శుభకార్యములలో పాల్గొంటారు. బంధుదర్శనము, గణిత జ్యోతిషశాస్త్ర చర్చలుజరుగుతాయి. ప్రత్తి, దూది, నూలు, బట్టలు, ఇత్తడి కంచువర్త

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏజంట్లు
మెసర్సు సీతారామాంజనేయ స్టోర్సు ఎజెన్సీస్
విజయవాడ సికిందరా బాగు

కులకు లాభము. కవులకు, శిల్పులకు, నటీనటులకు మేలుకాలము. 10 న అధికఖర్చులు.

పూర్వాషాఢ [బూ, ధ, భా, డా]

ఈ వారము మీకు శుభయోగము ఆశించినడబ్బు చేతికివస్తుంది. ఇంట్లో శుభకార్యాలు జరుగుతవి పుణ్యకార్యాచరణ, ప్రభుత్వ సన్మానము వైద్యజ్యోతిషశాస్త్రములకంటె ప్రసంగాలు జరుగుతవి. విద్యార్థులు నూతనాంశాలు నేర్చుకుంటారు. న్యాయవాదులకు, న్యాయస్థాన ఉద్యోగులకు, పండితులకు, ఉపాధ్యాయులకు మేలుగావున్నా కొంత ఆందోళనకూడా వుంటుంది. పిల్లల అభివృద్ధికి కొన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తారు.

ఉత్తరాషాఢ [బె, బో, జా, జీ]

ఈ వారము మీరు తలపెట్టిన కార్యములలో జయము పొందుతారు. వండిపాత్రలలో మృష్టాన్న భోజనము బంధుమిత్రులతో చేస్తారు. వినోదములలో పాల్గొంటారు. విద్యార్థులకు చదువు, వుత్సాహముగా సాగుతుంది. ప్రత్తి, దూది, నూలు, బట్టలు, వెండి, బియ్యము, ద్రవపదార్థ జనిత వస్తువుల క్రయ విక్రయములలో వర్తకులకు లాభదాయకము కవులకు, గాయకులకు, నటనటులకు మేలుకాలము. 11 న అధికఖర్చులు.

*** శ్రవణము [జూ, జే, జో, ఖా] ***

ఈవారము మీకు యోగప్రదము. ధనధాన్యవృద్ధికలుగుతుంది. వివాహాది శుభకార్యాలలో పాల్గొంటారు ఇష్టవస్తులాభము, పరోపకారమువల్ల కీర్తి కలుగుతుంది విద్యార్థులకు చాలా చురుకుగా చదువు సాగుతుంది. ఖరీదైన వస్తువుల క్రయ విక్రయములలో వర్తకులకు అమితలాభము పొందుతారు వాహన యోగములు కలుగును. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీనటులకు యోగకాలము. 10 న కుటుంబకలహము.

*** ధనిష్ఠ [గా, గీ, గూ, గే] ***

ఈ వారము కార్యభారము ఎక్కువ. వింతమాటలు వినుట, పరాక్రమమువల్ల ఘనత, ప్రయాణము, ధనలాభము వుండును. అకాలభోజనమువల్ల అనారోగ్య సూచనలు కనపడగానే జాగ్రత్తపడుట మంచిది. ఉద్యోగస్తులకు స్వల్ప అనుకూలత విద్యార్థులకు సరిగా చదువు సాగదు. రాజకీయవాదులకు వారము తో అలజడితోపాటు అనుకూలతను 11 న అనారోగ్యము

శతభిషం [గో, సా, సీ, సూ]

ఈ వారము తలపెటిన పనులు నెరవేరవు. ఆలశ్యము కలుగుతుంది వర్తకులకు తక్కువ లాభము. ఆత్మీయుల అనారోగ్యం చికాకు కలిగిస్తుంది ఉద్యోగస్తులకు వనపర్వత ప్రాంతములకు బదిలీఅయే సూచనలున్నవి. రహస్యములను కనిపెట్టుటకు నియోగింపబడుతారు. వారమంతా చికాకుగావున్నా వారాంతమున మిత్రసహాయము, విదేశీయుల పరిచయము, కార్యసిద్ధి జరుగును.

*** [పూర్వాభాద్ర, సే, సో, దా, దీ] ***

ఈ వారము ధనాభావము ఎక్కువ. ఎవరి సహాయమువల్ల కార్యసాధన చేదామనుకుంటారో వారివల్లనే ఆటంకములు కలుగుతవి. అయినను దైవబలంవల్ల క్రమేణా కార్యానుకూలత అవుతుంది ఇంట్లోవారి ఆరోగ్యము బాగుండదు. ఉద్యోగస్తులకు ఒత్తిడి, వర్తకులకు నిరాశ, విద్యార్థులకు మంచిరోజులు కావు. వారమంతా ఆందోళనవున్నా సాధుసజ్జనసాంగత్యము, పుణ్యక్షేత్ర సంచారము, దేవతాదర్శనము వింతలను చూచుట, నష్టద్రవ్యలాభము కలుగుతవి.

ఉత్తరాభాద్ర [దూ, శం, ఝా, థ]

ఈ వారము అనుకూలతకన్న ప్రతికూలత ఎక్కువ యత్నకార్యములు శ్రమాధిక్యముతో ఫలిస్తవి. కోర్టుదావాలు అనుకూలిస్తవి. పరోపకారానికి యత్నపడి నాగక నిందలు పొందుతారు. భార్య ఆరోగ్యము సరిగా యుండదు. ఇచ్చి పుచ్చుకు నేపట్ల వివాదములు, ఉద్యోగస్తులకు అధికారుల ఒత్తిడి ఉన్నా తోటివారి సహకారము లభిస్తుంది. వర్తకులకు వారమంతా నిరాశ, వారాంతమున మేలు విద్యార్థులకు చదువు బాగా సాగదు.

*** రేవతి [దే, దో, చా, చీ] ***

ఈ వారము ఎన్ని అవాంతరములు వచ్చినా పట్టుదలతో ప్రయత్నించి కార్య లాభం పొందుతారు. ఆశించినధనం సమయానికి అందక అప్పు చేస్తారు. ఆత్మీయుల వల్ల నిందల పాలవుతారు దెబ్బలుతగిలే ప్రమాదము జాగ్రత్తవల్ల తప్పవచ్చును. గనుల యజమానులకు, భూస్వాములకు, ఇంజనీరింగుశాఖ ఉద్యోగస్తులకు, రంగులు, లోహపుసామానుల వ్యాపారస్తులకు కష్టముతో కూడిన లాభము. 10 న ప్రమాద భయం ★

★డిస్మెంసాల్
కుసుమ, బహిష్టు నొప్పులకు
అద్భుతముగా పనిచేయును
వివరములకు — AGENTS
R. K. BROTHERS
4/27. RAJAHMUNDRY

వనితాలోకం

ఇంకా ఏం మేనరికాలు?

మేనరికమంటే తల్లి తమ్ముడి లేక అన్న కూతురినో, తండ్రి చెల్లి లేక అక్క కూతురునో పెళ్ళి చేసుకోవటం. దీనినే ఆయా ప్రాంతాల ననుసరించి మేనపిల్ల చేసుకోవటం, వరుస చేసుకోటం అని కూడ వ్యవహరిస్తున్నారు. ఈ సాంప్రదాయం మన హిందూమతములో ఎన్నో వందలాది సంవత్సరాలనుంచి పీఠం వేసి కూర్చున్నది ఇప్పటికీ కొంతమంది మేనరికాన్ని శిలాశాసనంలా అమలు జరుపుతున్నారు- ఈ కాలంలో మేనరికా లేమిటి అనే ఏ కొద్దివారో తప్ప!

మేనరికం చేయుట మనేది ఒక విధిగా కాక భావ్యతననుసరించి గుర్తించాలి. అంతే కాని మేనరికమని వధూవరుల ఇష్టానిష్టాలు గుర్తించకుండా వివాహంచేస్తే అనర్థాలు తప్పవు

ఈ కాలంలో చాలమటుకు (పట్టణాలలో) ఇరువురి కుటుంబాలు ఆస్థిలో సముజ్జీలుగా ఉంటేనే తప్ప మేనరికాన్ని ఒప్పుకోవటంలేదు. ఒక వేళ చేసినా ఏ కొట్లాటలు రాకుండా వుంటే పరవాలేదు. ఎవరికీ నష్టముండదు. కాని అంతస్తులలో తారతమ్యాలున్నపుడు (ముఖ్యంగా ఆడపిల్లవారు కొంచం బీదస్థితిలో వుంటే) కొట్లాటలు రాకుండా వుండటమనేది కలలోని వార్త. ఎంతో అణకువ మణకువతో ప్రవర్తిస్తూ తన బంధువులే కదా యని అనుసరించుకపోగల్గితే పరవాలేదు. లేకపోతే కీచులాటలు తప్పవు. ముఖ్యంగా ఆడపిల్లల తలిదండ్రులు (మన తలిదండ్రులు) ఈవిషయము గుర్తించి మరీ పెళ్ళిచేయాలి. అందుకే నేమో తమ అంతస్తులో వున్న వారికిగాని లేక తమకన్న కొంచెం తక్కువంతస్థయినా పరవాలేదన్నారు అనుభవజ్ఞులు.

ఎలాగో పెళ్లికొడుకువారిని ఒప్పించి (పిల్ల సుఖపడుతుందని భావించి) పెళ్లి చేసారనుకొందాం అంతటితో ఈ సమస్య తీరిపోలేదు. పెండ్లి వారికి విందు సరిగా చేయలేదనో అల్లుడికి పండుగ బహుమాన మివ్వలేదనో, ఇచ్చింది ఖరీదైనది కాదనో, వదినగారింట్లో తనకు గౌరవం సరిగా జరుగలేదనో— ఇలా చిన్న సాధింపులు మొదలుపెడితే ఆ చిన్న అగ్నికణా లేవాయువుతోడైనట్లు పెద్దగా విజృంభించి ఇరువురి కుటుంబాలు మనస్పర్థలతో పతనమయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. పెద్దలలా అవస్థపడుతుంటే భార్యాభర్తలు ఏమిచేయాలో తోచక

ఓలేటి నాగరత్నమ్మ

పాట్లెళ్ళమధ్య నలిగిచచ్చిన నక్కల్లా బాధపడాల్సొస్తుంది.

సరిగ్గా పైన చెప్పిన రీతిగానే మాబంధువర్గంలోనే జరిగింది. మా పెదతండ్రి కొడుకు మేనరికం చేసుకొన్నారు మా పెద్ద తండ్రి మంచిస్థితిపరుడు. అతని చెల్లెలు ఒకస్కూలు హెడ్మాస్టరుగారి భార్య. సాధారణ కుటుంబం – మా పెద్దమ్మకు మేనరికం సుతరామూ ఇష్టంలేదు. కాని మా పెద్దతండ్రి పట్టుబట్టి మేనరికమని పెళ్లి జరిపించాడు. మా మామగారు (పెద్దతండ్రి వియ్యంకుడు) మా పెద్దమ్మ స్వభావము తెలిసినవాడగుటచే భయపడూనే పెళ్లి కొప్పుకున్నాడు. తనకూతురే కష్టాలు పడవలసి వస్తుందో అని అతడు భయపడినట్లే జరిగింది. అల్లునికి పండుగనాడు మంచి లాంఛనా లేవీ ఇవ్వలేదని, తమ పరువుకే భంగకరమని మా మామగారిని నానా మాటలన్నది, కోడలును ఆ కోపంచేత 'ఛీ'దరించుకుంటూ పనిమనిషి కన్నా హీనంగా చూడసాగింది. కూతురుని చూసిపోయేందుకు వస్తే దుర్భాషలాడింది. ఎంతడబ్బు లేకపోయినా పరువుకేం లోటు లేదు కదా! అతనికి కోపమొచ్చింది మాటా మాటలతో వాగ్వివాదాలు పెంచుకొని ఇరువురి కుటుంబాలు మాట్లాడటం మానేశారు. రాకపోకలు బందయిపోయినాయి. ఏడు సంవత్సరాలైనా ఇప్పటికీ వారు తు. చ. తప్పకుండా తమ సత్యాగ్రహోద్యమాలు జరుపుతున్నారు పెద్దవారిలాగున్నా మా వదిన పుట్టంటికిపోయేభాగ్యానికి తిలోద

సరళ సలహా!

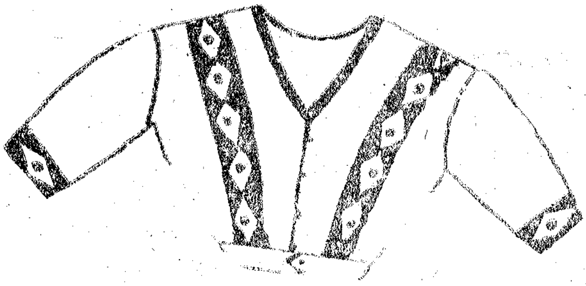
మనలో మన మాట.

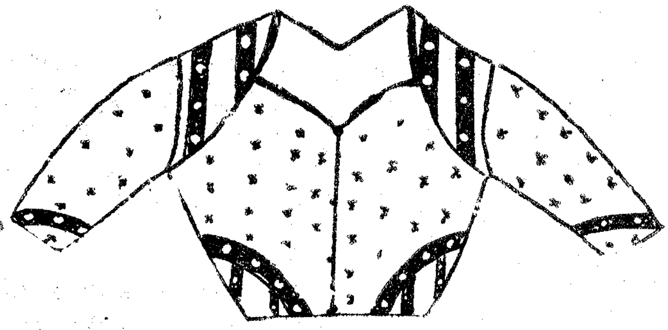
ఇదుగో ఎందుకయినా మంచిది. మరీ అంత హల్లూ పెల్లూ పనికిరాదు. సరదాకు సమయం, సందర్భం అంటూ ఉండాలి.

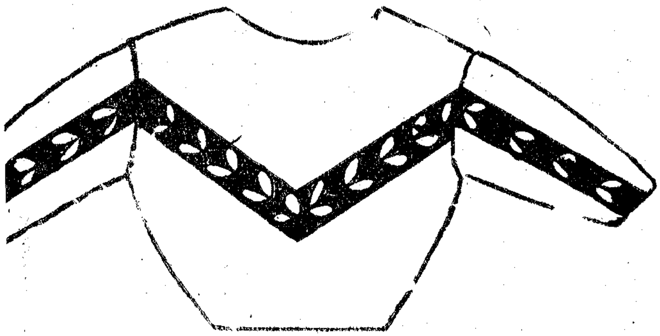
మరీ బహిరంగంగా నైలాన్‌లు, క్రేప్ సిల్కులూ కట్టటం ఈడొచ్చిన పిల్లలకు బాగులేదు. ఆడదాని అందం నమ్రతలోనే ఉంది. అంతేకాదు 'ఆనెస్టీ'కి బాహ్య ప్రకటన 'మాడెస్టీ' స్కూల్లో బాయ్ స్టూడెంట్సు గోలచేస్తున్నారని బళ్లోకెళ్లనని కూర్చుంటే మొన్న మా మేనత్త కూతురికి కూడా ఈ మాటే చెప్పాను.

సహజత్వం పెట్టని ఆభరణం. తెచ్చుకోని సౌందర్యం. కోప్పడకండి- ఆడవాళ్లకు సిగ్గులోనే ఉంది సహజత్వం. అంటే సౌందర్యం!

అదొక్కటే ఉంటే వేరే నగలూ నాణ్యాలూ అవసరం లేదనే నేను గట్టిగా నమ్ముతాను. మరి మీరేమంటారు?

అంచులతో

ఈ క్రింద ఇచ్చిన జాకెట్లకు కొన్నింటికి బట్ట అవసరములేదు. బార్డర్సుతో కుట్టుకొనవచ్చును. ఇంట్లోవున్న చీర అంచులతోకాని, బజార్లో అమ్మే అంచులతోకాని ఈ జాకెట్లు కుట్టుకొనవచ్చును. బొమ్మలను గమనించిన జాకెట్ ఎలా కుట్టుకోవాలో బోధపడుతుంది. దానిని పట్టి కుట్టుకొనవచ్చును.

సంధ్య,
(నెల్లూరు.)

★ ఇంకా ఏం మేనరికాలు ? ★

కాలు వస్తుంది. గోరుచుట్టుపై రోకటిపోటన్నట్లు ఇంట్లోవారుకూడా సరిగా చూడనందువల్ల కుమిలి కృశించి పోతూ వుంది. నాతో చెప్పుకొని ఏడుస్తుంది. నేనేమి చేయగలను చెప్పండి?

ఇంకా చాలా రకాలవారున్నారు. మామగారు తాముడిగిందివ్వలేదని భార్యతో మాట్లాడనిభర్తలు, తనకు పిల్లనిస్తానన్న (మేనరికం) ఇవ్వకుండా వేరే వానికి పెళ్లి చేస్తుంటే పెళ్లిలో గలాటా చేసేవారు (పిల్లపై ఇష్టం చేతకాదు! మామగారు కొంత ఉపాహారం క్రింద ముట్టచెబితే చల్లబడుతారు) చాల కుటుంబాలు నే నెరుగుదును.

మామగారే ఇష్టపడి లాంఛనప్రాయంగా, కూతురుమీది మమకారంచేత సంతోషపూర్వకంగా ఇస్తే పుచ్చుకొన్నా పరవాలేదు కాని, అదో తమదే జన్మహక్కని వారిని పీడించితే (డబ్బున్నవాడయితే పరవాలేదు) వారిమూర్ఖత్వమే బయల్పడుతుంది.

మేనరికం చేసేప్పుడు ఒక్క ఆస్తే కాదు చూడవలసింది. పిల్లవాడు గుణవంతుడా కాదా? చదువుకొన్నాడా? తనభార్యను పోషించుకోగల సమర్థత వుందా? అనికూడ యోచన చెయ్యాలి. అంతేకాని కూతురు పెళ్ళి చేయాలని, వరునికి డబ్బుందికదా అని ఏకురూపికో అయోగ్యునికో, తాగుబోతుకో ఇచ్చిచేస్తే తమ కూతురిగొంతును తామే నులిమేసిన వారవుతారు. కూతురు సుఖించకపోగా కష్టాలు తెచ్చిపెట్టిన వారవుతారు. తరువాత చింతించటం చేతులు కాలినతరువాత ఆకులు పట్టుకొన్న చందమవుతుంది.

అందుకే వివాహం చేసేటప్పుడు వధూవరులను సంప్రదించి చేయాలి.

ఇంకొంతమంది ఉంటారు. తమపుత్రుడు విద్యావిహీనుడైనా, కురూపియైనా ధనవంతులగుటచే మేనరికమనే నెపంతో బలాత్కారంగా వివాహం జరిపించటం. ఎంత డబ్బుంటే మాత్రం ఆమె ఆశలు ఫలిస్తాయా? ఆశలు నిరాశలయినప్పుడు మనోవ్యాధితో కుమిలిపోతుంది. ఆ పెద్దలు కనీసం సానుభూతికూడ చూపకుండా—అనుభవించలేని అదృష్టహీనురాలని చప్పరిస్తారు. అదే ఆపిల్లవాడు కొంత విద్యావంతుడైయుండి, కొంత చూపసిగావుంటే, పిల్ల బాగున్నను డబ్బులేనివారయితే మేనరికం కాదుగదా ఇంకే 'రికం'యైనా చేసుకోరు. అప్పుడు పెద్ద సంబంధాలు కావాలి. పిల్ల సినీస్టారులా వుండాలంటారు. బంధువులనికూడా తలంచరు. అకస్మాత్తుగా కనపడినా ముక్తసరిగా మాట్లాడేసి వూరుకుంటారు. రక్తసంబంధాన్ని కూడ విస్మరిస్తారు!

పిల్లవాడు బాగలేకపోతేనేమో 'మేనరికం' కావాలి. డబ్బులేకపోయినా పరవాలేదప్పుడు. బాగుంటేనేమో మేనరికమే చేసుకోవాలనే మైనా సిద్ధాంతముందా అని ప్లేటుతిప్పేస్తారు.

ఆడపిల్లవారు స్థితిమంతులై వరుడువైపు సాధారణ కుటుంబమైతేకూడ ధనగర్వంతో మేనరికాన్ని త్రోసిపుచ్చటం జరుగుతుంది. కాని ఇలాంటి సందర్భాలు చాల అరుదు.

చాలమటుకు వరుడువైపువారు ధనవంతులైతేనే ఇలాంటివి జరుగుతుంటాయి. పిల్లవారికి డబ్బులుబాగావున్నట్లయితే మేనరికం చేసుకుంటానని ప్రీతిగా ప్రవర్తించటం, అకస్మాత్తుగా దొంగలుపడో, వ్యాపారంలో నష్టంవచ్చో బీదవారైతే ఏదో చిన్నపుడనుకొన్నది. పిల్లవాని కిష్టములేకపోతే నేనేమి చేయాలి అని పిల్లవానిపై నెపముత్రోసేస్తారు. ఇంతలో అదృష్టవశాత్తు తిరిగి స్థితిమంతులైతే తప్పక మేనరికం చేసుకోవాలని పట్టుపట్టడం ఇలావుంటుంది పెదమనుష్యుల వ్యవహారం.

కాని నేటి భారతదేశంలో స్త్రీ కూడ పురుషులతో సమానంగా విద్యావంతురాలౌతున్నది కాబట్టి ఇలాటి ఉపద్రవాలు రాకుండా సోదరీమణులు ముందుగనే జాగ్రత్తపడతారనుకొంటాను. అయినా ఇంకా మేనరికాలా? ★

చర్చా వేదిక:

'యత్రాకృతిః తత్రగుణాః'

అన్నది మహాకవి భవభూతి! మరెవ్వరో కాదు. రూపం అంటే ఆకృతి ఎక్కడైతే ఉందో అక్కడే గుణంకూడ ఉందన్నాడు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే దేహసౌందర్యం ఎక్కడైతే ఉన్నదో ఆత్మసౌందర్యంకూడా అక్కడే ఉన్నదన్నమాట!

ఒకప్పుడు మా బంధువులింట్లో జరిగిన సంఘటన నాలో ఏ తెగని ఆలోచన కలిగించింది. ఆయన పండితుడు కొడుకు డిగ్రీలుగల తెలుగు పండితుడు. కూలంకష విషయ పరిజ్ఞానం తండ్రి పాండిత్యానికి సంకేతం కాగా, కేవలం డిగ్రీ కొడుకు చదువు కర్త. మరి ఒకసారి ఆ డిగ్రీ పండితుడు పిల్లను చూసివచ్చాడు.

వచ్చిందే తడవుగా 'ఆ పిల్ల మాలతిలా ఉన్నది' అని తన మాధవత్వం వెల్లడించాడు. ఈ మాలతీ మాధవ కథలో ఉత్ప్రేక్షగాలిలా ఒక ప్రవచనం వదిలాడు తండ్రి.

"అబ్బాయీ, ఏదో పెద్దవాణ్ణి – చెబుతున్నా విను. అందమైన పిల్లను చేసుకోవలసిందే–కాదనను కాని అంత అప్సరసలు మనకువద్దు. అందం ఏమైనా కొరుక్కు తింటామా–పోకిళ్లా(డి)లతో మనం వేగలేము! ఇత్యాదిగా–

పండిత పుత్రుడు ఇలా అన్నాడు.

'సహజసౌందర్యం కవిత వ్యవసాయానికి తొలకరికదా నాన్నా—మరి భవభూతి చూడు 'యత్రాకృతి స్తత్రగుణాః'

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక

దసరా ప్రత్యేక సంచికలో

[14 అక్టోబరు, 1959]

వనితాలోకం రచనల పోటీ

మొదటి బహుమతి: రూ. 50/-

రెండవ బహుమతి: రూ. 30/-

"ప్రేమ వివాహాలు"

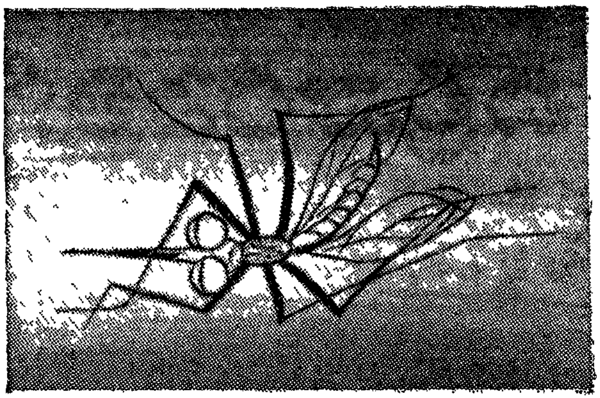
ప్రేమించి పెళ్ళిచేసుకోవడం ఆనాడూ ఉంది, ఈనాడూ ఉంది. అన్నగార్ల కిష్టంలేకపోయినా సుభద్ర అర్జునుణ్ణి, రుక్మిణి శ్రీకృష్ణుణ్ణి ప్రేమించి పెళ్లిచేసుకున్నారు. దమయంతిని సాక్షాత్తు దిక్పాలకులేవచ్చి మధ్యపెట్టినా నిరాకరించి, నలుణ్ణి పెళ్లాడింది. ఆయా నాయికలు ఆయా నాయకులను ప్రేమించటానికి బలవత్తరమైన ఆకర్షణాలు బోలెడున్నాయి. ప్రేమవివాహాలు ఈనాడూ జరుగుతున్నాయి. తల్లిదండ్రులు యువతీయువకుల ఇష్టానిష్టాలతో ప్రమేయం లేకుండా చేసే పెళ్లిళ్లు క్రమంగా తగ్గుతున్నాయి. ముందుముందు ఇంకా తగ్గుతాయేమో! ప్రేమించి పెళ్లాడే స్త్రీలు పురుషులలో ఏయే గుణగణాలు చూసి ప్రేమిస్తున్నారు? స్త్రీ ప్రేమించడానికి ముఖ్యాకర్షణ అందమూ, ధనమూ, గొప్ప ఉద్యోగమూ, తెలివితేటలూ, స్వభావం తనకనుగుణంగా ఉండడమూ? ఇంకా ఇతర కారణాలున్నాయా? తీరా ప్రేమించి పెళ్లాడినా దాంపత్యం సుఖంగా ఉంటుందని హామీ ఏమిటి? మొదలైనవాటిని స్త్రీదృష్ట్యా చర్చిస్తూ "ప్రేమవివాహాలు" అనే విషయమై వనితాలోకం రచనల పోటీ నిర్వహించదలచాము. ఈ పోటీలో స్త్రీలు మాత్రమే పాల్గొనాలి. ఫలితాలు దసరా సంచిక (14-10-59) లో ప్రచురిస్తాము.

రచన వార పత్రికలో రెండు పేజీలకు మించకుండా (అంటే సుమారు 4 అరటావులలో – కాగితానికి ఒకవైపే) ఉండాలి. పోటీలో నెగ్గని రచనలను తిప్పి పంపగోరేవారు రచనలతోపాటే తగినన్ని స్టాంపులు పంపాలి. రచనపై "వనితాలోకం రచనల పోటీకి" అని స్పష్టంగా వ్రాయాలి.

21

కీటక పత్రిక

పేరుపడ్డ దోమల నాయకురాలి దుర్మరణము!

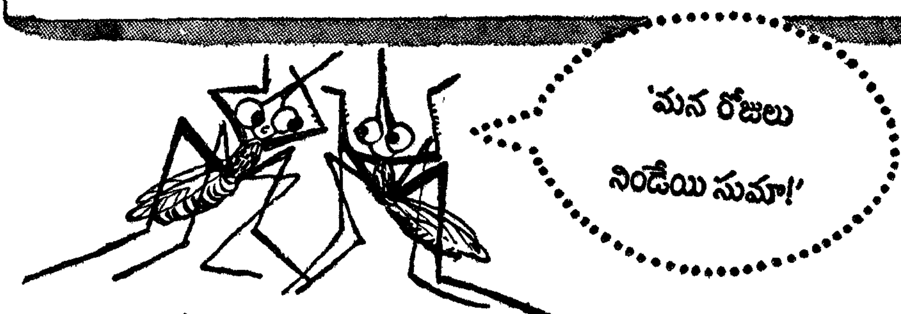
ఆమెను ఫ్లిట్ ఆయుధదారుడు హఠాత్తుగా పైనబడి అమానుషంగా హత్యచేసేరని తెలుస్తోంది. ఆమె వెంటనే మరణించింది.

ఫ్లిట్ ఆయుధదారుని ఘాతక చర్య!

మలేరియా దోమల సంఘమునకు పేరు వడ్డ నాయకురాలైన కుమారి చురుక్కుకుట్టు అనోఫిలిస్ ఆదివారము ఉదయము దుర్మరణము పొందిందని తెలియవచ్చింది.

ప్రొద్దున్నే మానవ రక్తపానము తరువాత మామూలుగా మంచాం వారి వీధిలో షికారుకు వెళ్లిన

స్టాండర్డ్-వాక్యూమ్ ఆయిల్ కంపెనీ (పరిమితమైన బాధ్యతతో యు.ఎస్.ఏ. లో సంస్థాపితము)

★ యత్రాకృతిః తత్రగుణాః ★

అన్నాడు. సౌందర్యం ఉన్నచోటనే గుణం కూడా ఉన్నదనికదా దాని తాత్పర్యం! కాబట్టి నీభయ సందేహాలు నిరాధారమైనవి' అని—

'అందం కొరుక్కు తింటావా' అన్నాడు తండ్రి.

'అందమే ఆనందం అన్నారు కదా నాన్నా'

'ఈ సినిమాలొచ్చి మతులు విరుస్తున్నయ్ అందమే ఆనందంట ఒరేయ్ నాయనా— సినిమా వేరు బతుకు వేరురా — తెర మీద యుగళగీతాలు ఆలపించుకుంటూ గడపినట్లు బ్రతుకులో సాధ్యం కాదురా వెర్రివాడా' అన్నాడు తండ్రి—

'పోనీ ప్రఖ్యాత ఆంగ్లకవి కీట్సు మహాశయుడు చూడు. 'ఎ థింగ్ ఆఫ్ బ్యూటీ ఈజ్ యే జాయ్ ఫరెవర్' అన్నాడు. సుందర వస్తువు చిరానంద హేతువు అని కదా దానిభావం! అందం కానిదేదీ ఆస్వాద్యమూ కాదు, అమృత మధురమూ కాదు. అది అనుభూతి విశేషంగా జీవితంలో పర్యవసించనుకూడా లేదు.

అందాకా ఎందుకు నాన్నా — అందం ఎక్కడలేదు? విశ్వపురుషుని సృష్టి నిండా నిండువారకుని అమందానంద దాయకమైనది సౌందర్యం కాదా! సచేతన మయిన సుందరత అంత విశ్వపురుషుని ఆనంద ఖేలనమే కాదా! జీవితంలో అందం నందన వనంలో చందమామవంటిది. అందాన్ని కోరేది నేను కాదు. అది దేవుడిచ్చిన నా స్వభావం. నా ప్రయోజకత్వం అందులో ఏమీ లేదు. అయినా అందానికి ఉన్న అర్థం ఒకటే. ఆనందకరమయిన సహజత్వమే అందానికి నిర్వచనం అదే భావంతో నేను అందాన్ని వాంఛిస్తాను. ఆరాధిస్తాను," అన్నాడు కుమారుడు సన్నియర్ గా సీరియస్ గా. పాశ్చాత్య కవిత్వ తత్వజ్ఞానం ఏదో సంపాదించుకుని వాదిస్తా నేరా నాతో. అయినా కావ్యతః రసోత్పత్తికోసం ఏవో కవులు కమ్మగా వ్రాస్తారు ఇది జీవితం—ఇక్కడ మనం బ్రతకాలి — అనుభవించాలి. ఇక్కడ ఆ ధర్మాలు వర్తించవు. ఆ ధర్మాలు పనికిరావు. అయినా ఈ పాశ్చాత్య భావధోరణులు మాను. మనం ప్రాచ్యులం" అన్నాడు తండ్రి ఆత్మజ్ఞతా హంకారపు హుంకారంతో.

'క్షమించాలి నాన్నా — సత్యం శివం సుందరం అన్నది ప్రాచ్యులు, ట్రూత్ బ్యూటీ-బ్యూటీ ట్రూత్ - అది తెలుసుకో - తరించు అన్నది పాశ్చాత్యులు! ఇద్దరికీ భేదం గున మనోభావాలలో నేమో' కుమారుని వాద' 'ఇంద్ర ధనుస్సు చూసి ఇల్లు మరచిపోయే రోజులు గతించాయి. వాగలేను నీతో ఇక వేగలేను. ఇది వ్యవహారజగత్తు, నీది కవిత్వపు మత్తు—'భార్యా రూపవతీ శత్రుః' అన్నారు పెద్దవాళ్లు ఈ అనుభవపాఠం గుణపాఠం అయింది ఎందరికో నాతో మరి వాదించక' తండ్రిగారు ఇక విసిగిపోయినట్లు ఊరుకున్నారు.

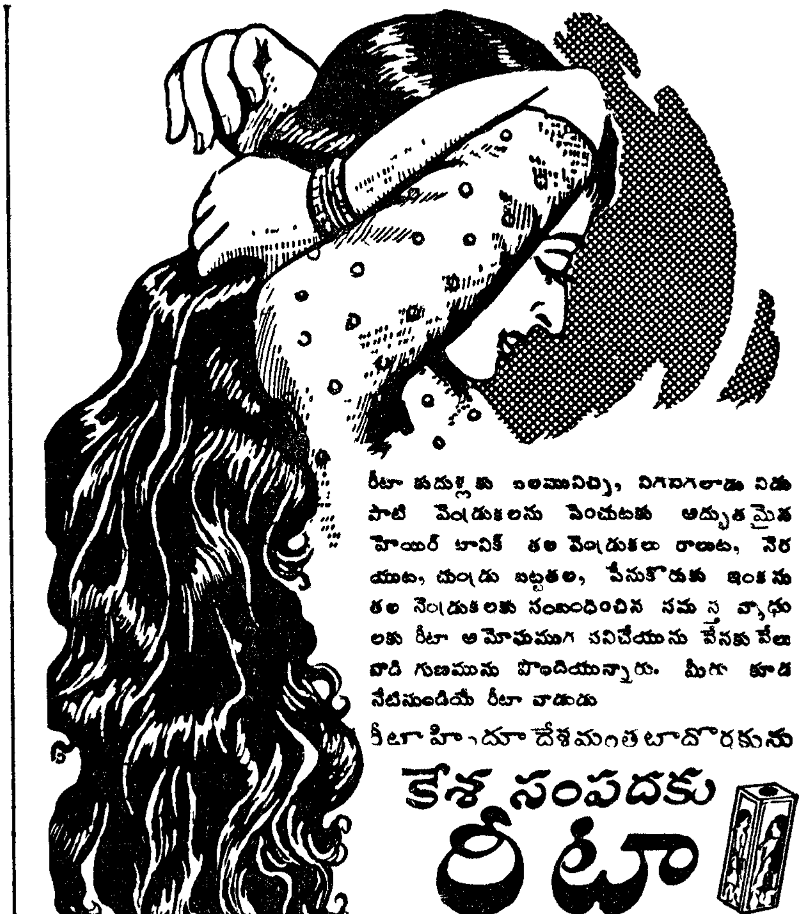
'కాలదోషంపట్టిన ప్రవచనాల శీర్షికలో ఇంకా ఇది ప్రకటించలేదేమో నాన్నా— ఆ మాటకు అర్థం లేదంటాను. రూపహీనయైన భార్యయే భర్తకు శత్రువులా కనిపిస్తుంది భార్యా రూపవతీ శత్రుః అనే ప్రవచనానికి ప్రతిగా 'యత్రాకృతిః తత్ర గుణాః' అనే ప్రవచనం నేను చెబుతాను.

"సహజ సౌందర్యం కేవలం సత్యమయితే సత్యసంధుణ్ణి కాదు గనక ఊరుకునే-వాణ్ణే- సాధ్యమయినంతవరకు అంత్యాలు మాత్రం రానీయకుండా. కాని 'శివం' కూడా అన్నాడు. సౌందర్యంలో శుభం శ్రేయస్సు ఉన్నదని కదా దానిభావం—ఎవరి శ్రేయస్సు వారు కోరుకోటం అపచారం కాదుగా నాన్నా—

ఇంతలో తల్లి వచ్చి ఆ వాదానికి స్వస్తి ఇలా చెప్పింది.

'మీ పిచ్చిగానీ అందం కొరుక్కు తింటామా అంటారేమిటండీ! చిదిపి దీపం పెట్టినట్లు ఉంటుంది పిల్ల ఆ అమ్మాయి అందం అంతా వినయం, సిగ్గు... బుద్ధిమంతనమూ, పొందికానూ. చాల్చాలెహ ఊరుకోండి—అందాన్ని చూసి భయపడేవార్ని మిమ్మల్నే చూశాను. మీరు ఎప్పుడూ వేనోళ్ల పొగడే సీతా, సావిత్రి, అనసూయా, ఊర్మిళా వీళ్లంతా చాలా అందమైనవాళ్లు కూడాననే సంగతి మరచిపోకండి. వాళ్ళు అందకత్తెలు కాకపోతే వాళ్ల భర్తలు చేసుకునేవాళ్లూ కాదు— అంత పతివ్రతలు అయ్యేవాళ్ళూ కాదు.

మాట్లాడక ఆ సంబంధం ఒప్పుకోండి—

వంటలు

గోధుమతో రకరకాలు

"ఆకృ॥దకుమారి"

గోధుమతో అనేకరకాల ఫలహారాలు చేసుకోవచ్చు. అందులో నాకు తెలిసినవి కొన్ని చెప్తా ఈ ఫలహారాలు చౌకగా తేలికగా అయిపోతాయి. పైగా కమ్మగా, ఎంతో రుచిగా వుంటాయి. ఇలాటివి స్త్రీలకు ఎంతో ఉపయోగం. మధ్యాహ్నం యేదో ఒక టిఫిన్ చేసే అలవాటుగలవాళ్లు యీ ఫలహారాలు చేసుకుంటే బాగుంటుంది.

ఇడ్డెనలు

కావలసిన పదార్థాలు:

గోధుమరవ అర్థశేరు, మినపపప్పు పావుశేరు, ఉప్పు రెండు చెంచాలు, సోడాఉప్పు అర చెంచా నీళ్ళు ముప్పావు శేరు

చెయ్యవలసిన పద్ధతి ఇడ్డెన రేపుచేస్తావనగా ఈ రోజే మినప పప్పును ఆరుగంటల సేపు నాననివ్వాలి. బాగా కడిగి దాన్ని మెత్తగా, కాటుకలాగా రుబ్బాలి. రుబ్బుకొన్నప్పుడు ఆపిండిలో ½ శేరు నీళ్ళు కలపాలి. దాంట్లో ఉప్పూ, రవ్వకలిపి ఆ రాత్రల్లా ఉంచాలి ప్రొద్దున్న అర్థపావు నీళ్లు, సోడాఉప్పూ కలిపి, ఇడ్డెనపాత్ర బాగా కడిగి అందులో ఇడ్డెన్లు పెట్టాలి.

వడలు

కావలసిన పదార్థాలు · గోధుమరవ పావు శేరు, ఉల్లిపాయలు రెండు చిన్నవి, పచ్చిమిరపకాయలు రెండు, అల్లం చిన్నముక్క కొతిమిలి కొంచెం, కరివేపాకులు ఆరు, పెరుగు రెండు పెద్దచెంచాలు, ఉప్పు 1 చిన్న చెంచా, నీళ్ళు ½ పావు.

చెయ్యవలసిన పద్ధతి. మనం ఫలహారం తయారుచేసేముందు 1 గంటసేపు గోధుమనూక, ఉప్పువేసి పెరుగులో నానవెయ్యాలి. ఉల్లిపాయలు, మిరపకాయలు సన్నగా తరిగి ఉంచుకోవాలి. అర్థపావు నీళ్ళలో పై రెంటినీ కలపాలి

భగోణి బాగా శుభ్రంగా తోమి, కడిగి, పొయ్యిపై పెటి దానిలో నూనె పోసి, మనం తడిపివుంచుకున్న పిండిని వడలుగా చేసి కాగుతున్న నూనెలో ముంచెత్తాలి వడలు ఎర్రగా వేగాక తీసి తినండి. కమ్మగా ఎంతో బాగుంటాయి.

పొంగల్

పొంగల్ రెండురకాలుగా చెయ్యవచ్చు.

1వ రకం కావలసిన పదార్థాలు గోధుమ రవ్వ-పావుశేరు. పెసరపప్పు-1/4 పావుశేరు. ఉల్లిపాయి-1. పచ్చిమిరపకాయలు-4. కరివేపాకు, కొంచెం నూనె, ఉప్పు, మిరియాలు-10 గింజలు. అల్లం-కొంచెం. జీడిపప్పు, పెల్లుల్లి పాయ. చెయ్యవలసినపద్ధతి. మొదట పచ్చిమిరపకాయలు. ఉల్లిపాయ సన్నగా తరిగివుంచుకోవాలి 1 శేరునీళ్ళు తీసికొని అందులో 2 చెంచాల వుప్పువేసి కలిపివుంచుకోవాలి. గిన్నె కుంపటిపైవుంచి కొంత నూనెవేసి కాగాక తాలింపు వేయాలి. దానిలోనే ఉల్లిపాయ, మిరపకాయ ముక్కలువేసి వేగనివ్వాలి. ఉప్పుకలిపివుంచిన శేరునీళ్ళు తాలింపులో పోసి కళపెళ కాగనివ్వాలి. కాగుతున్న నీటిలో పెసరపప్పువేసి కొంచెం ఉడకబెట్టాలి తర్వాత గోధుంరవ్వవేసి రెండూ బాగావుడికే దాకానూ, నీళ్ళు యిగిరిపోయేదాకాను ఉంచాలి. 5 నిమిషాలు ఆరనిచ్చి తింటే చాలాబాగుంటుంది.

రెండవపద్ధతి

గోధుంనూక-½ శేరు. పెసరపప్పు ½ పావుశేరు. మిరియాలు-10 గింజలు. జీలకర్ర-కొంచం. నెయి-2 పెద్దచెంచాలు ఉప్పు 2 చెంచాలు. జీలకర్ర, మిరియాలు కలిపి పొడిచెయ్యాలి చెయ్యవలసినపద్ధతి పెసరపప్పు వేయించి వుంచుకోవాలి అర్థశేరు నీళ్ళు కాగబెట్టి అందులో ఉప్పుతో పాటు గోధుంనూక, పెసరపప్పు వెయ్యాలి ఇరవైనిముషాలతర్వాత జీలకర్ర, మిరియాల పొడి వెయ్యాలి. ఆఖరికి నెయ్యికలిపి పొంగల్ బాగాఉడికినతర్వాత దించెయ్యాలి.

బోండా

కావలసిన పదార్థాలు · గోధుమపిండి ¼ పావుశేరు, ఉప్పు చిన్నచెంచాలో సగం, నిమ్మ, కారం చిన్నచెంచా. బోండా లోపలకు. బంగాళదుంపలు 2 ఉల్లిపాయ 1 పచ్చిమిరపకాయలు 3 అల్లం చిన్నముక్క కరివేపాకులు కొంచెం. ఆవాలు, మినపప్పు, కొంచెంఉప్పు

చెయ్యవలసిన పద్ధతి మొదట బంగాళదుంపల్ని ఉడకబెట్టి తోలువొలిచి మెత్తగా చిదపాలి. ఉల్లిపాయ, మిరపకాయలు, కరివేపాకులు సన్నగాతరిగి వుంచుకోవాలి. భగోణిలో కొంత నెయ్యివేసి ఆవాలు, మినపప్పువేసి తాలింపువేసి అందులో అల్లం, ఉల్లిపాయి, పచ్చిమిరపకాయి మొదలైనవి వేసి చిదిపినదుంపల్ని వెయ్యాలి ఉప్పువేసి కలిపి ఉండలుచేసి గడిగా వుంచుకోవాలి. తర్వాత కారం, ఉప్పు, నీళ్లలో గోధుంపిండిని కలపాలి. మనం తయారుచేసి వుంచుకున్న ఉండల్ని ఈపిండిలో ముంచెత్తి కాగుతున్న నూనెలోవేసి గోధుంరంగు వచ్చేదాకా వుంచితియ్యాలి. వేడిమీదతింటే ఒకేకమ్మగా వుంటాయి. ★

యత్రాకృతిః తత్రగుణాః

లేకపోతే పచ్చి మంచినీళ్ళు ముట్టుకోను."

ఆవిడమాటలతో అద్భుతంగా చలించి ఆనందబాష్పాలతో పారవశ్యంతో కొడుకుభుజంపై తట్టి, తల్లివైపు చూపిస్తూ 'యత్రాకృతి స్తత్రగుణాః' అన్నాడు

పైన జరిగిన సంఘటన చూసిన తర్వాత 'యత్రాకృతిః తత్రగుణాః' అనే ప్రవచనానికి అన్వయం నేటికీ కలదనిపిస్తున్నది. ఉంటే ఆ పరిమితి ఎంతవరకు? సౌందర్యం సద్గుణాలకు సంకేతమా? సద్గుణాలు, సౌందర్యము రాశీభూతమై ఒకే వ్యక్తిలో సమకూడటం సకృత్తు కదా? చాలా అందమైనవాళ్లు గుర్గ్గురులు కాదా? రూప విహీనులైనా శీల సుందరులైన వారెంతమంది లేరు? ఇత్యాది ఆలోచనలన్నీ రేగాయి.

ఇంతకూ అవితథ వాక్యులు కగా కవులు—అందులోను మహాకవి భవభూతి! ఆయన ప్రవచించిన ఆ సూక్తి సీతవంటి మహా పతివ్రతలకే చెల్లుతుందా? సరే సర్వత్రా ఈ సూక్తి వర్తించజాలకపోతే ఇందుకు గల పరిమితులు ఏమిటి? అసలు భవభూతి మహాకవి పేర్కొన్న 'ఆకృతి' కి నిర్వచనం యేమిటి? భౌతిక స్వరూపమా—అంతర్వర్తిని యైన స్వభావ స్వరూపమా?

అనేక సూక్తులకు కాలానుగుణ్యంగా వ్యాఖ్యానం చెప్పి, సమకాలీన సంఘ ధర్మాలకు తగినట్లు నిర్వచనాలు చెప్పిన సోదరీమణులు ఇటువంటి సాహితీ సూక్తులపై కూడా తమ దృష్టిని ప్రసరింపజేసి—సమగ్రంగా చర్చించాలని కోరుతున్నాం. సమాజానికి సాహిత్యం దర్పణం వంటిదని మన భావన. కాగా, పై సూక్తిలో సమాజం ఎంతవరకు ప్రతిబింబిస్తున్నదో తమ తమ అనుభవాలతో—ఎరుకలతో క్లుప్తంగా వ్రాసిన వ్యాసాలు 'వనితాలోకం' లోని చర్చావేదికకు పంపగోరుతున్నాము. ★

★ భా ర తి... ★

[27-వ పేజీ తరువాయి]

'వాదో ఆలోచన,' అన్నాను భయపడు తూనే.

ఏమిటన్నట్టు నాకళ్లల్లోకి చూసింది ఆశగా.

"చెప్పనా?"

'ఊ' అన్నట్టు తలూపింది.

"నేను మా మేనమామ కూతురు సరోజను పెళ్ళిచేసుకుంటాను. నాకు ఎలాగా రెండో పెళ్ళి రాతవుంది. కాబట్టి ఆమె జీవితం ఎలానూ మూడేళ్ళల్లో ముగుస్తుంది. అప్పుడు మనిద్దరం పెళ్ళి చేసుకుందాం," అని గబగబా అన్నాను. బట్టీపట్టిన పాఠం తప్పచెప్పు తున్న కుఱ్రాడిలా చెప్పేశాను.

భారతి చటుక్కున దూరంగా తొలగి కాళ్ళు ముడుచుకు కూర్చుంది. నన్నేదో అంటరాని పురుగుని చూసినట్టు చూసింది. ఆమెవాలకంచూసి భయపడి పోయాను.

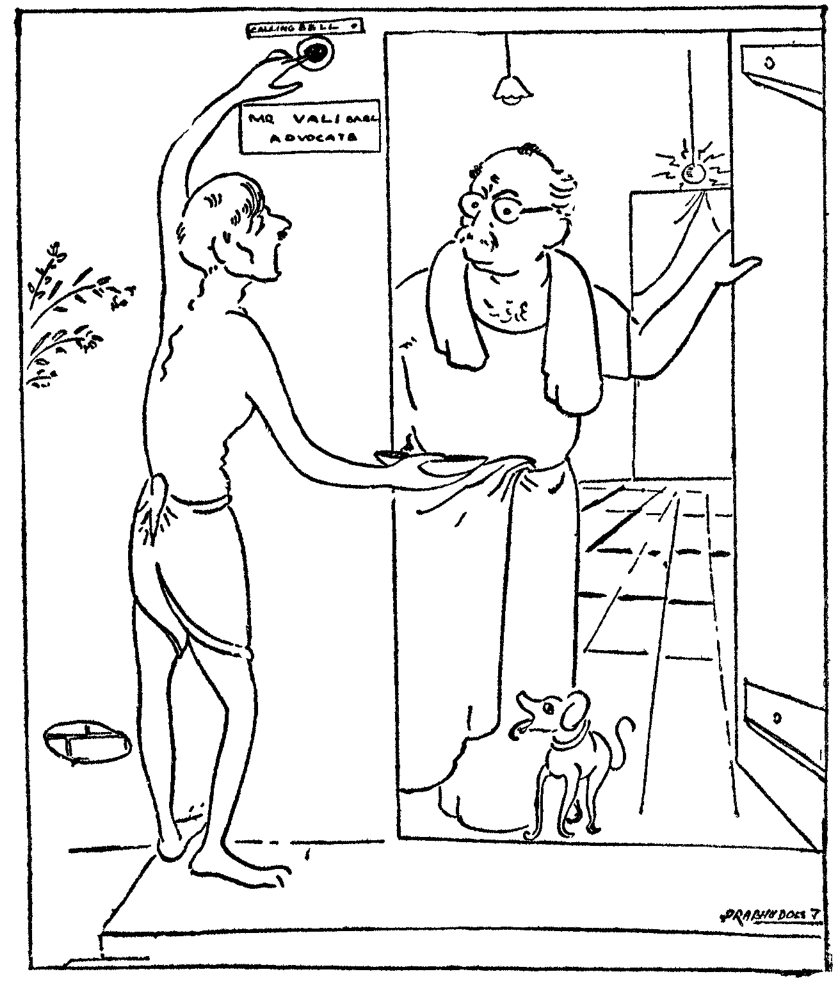
ఏదో గొణుక్కుంటున్నట్టు మాట్లాడు తోంది భారతి నాకేం స్పష్టంగా వినపడ్డం లేదు 'నాతోటి ఆడదానికి అన్యాయం జరిగితే చూస్తూ ఎలా వూరుకుంటాను? అందులో నాకోసం?" ఇంకా ఏమేమో అనుకుంటోంది.

కనుచీకటి పడింది. వీధిలోనూ, పార్కు లోనూ దీపాలు వెలిగాయి. ఇద్దరం యిళ్లకు బయలు దేరటానికి లేచాం. బొగడచెట్టునీడ నల్లగా నామీదా భారతిమీదా పడుతోంది. చీకట్లోకూడా తెల్లగా విచ్చుకొని కనబడుతున్న బొగడ పువ్వుల్ని తుంపి భారతి తలలో తురిమాను. వెనుతిరిగి నాకంటే ముందు నడుస్తూన్న భారతి తలలోంచి రాలిపడ్డ బొగడ పువ్వుల మీద కాలువేశాను. నా గుండెల్లో యేదో అదిరినట్లయ్యింది. ఇదంతా గమనించ కుండానే ముందుకు సాగుతోంది భారతి. గబ గబా కాలికింద పువ్వుల్ని తీసి కళ్ళకద్దుకుని జేబులో వేసుకున్నాను వేగంగా నడిచి భారతిని కలుసుకున్నాను.

ప్రహారిగోడ మలుపు తిరిగాం. గోడ నీడ ఇద్దరిమీదా క్రూరంగా పడుతోంది. ఈనీడే ఇలా జీవితాంతం వరకూ వెన్నాడితే?

"ఈ పెళ్ళిసంగతి మాఅమ్మతో చెబుతా" అన్నాను సరేనని తలూపిందో, వద్దని తలూ పిందో నాకు ఆ చీకట్లో స్పష్టంగా కనబడ లేదు. అయినా 'నా భారతికోసం ఈ పెళ్ళి చేసుకోవాలి నేను' అని నిశ్చయించు కున్నాను ఇళ్ళకు వెళ్లాం.

భోజనాలదగ్గర మా అమ్మతో సరోజను పెళ్ళిచేసుకుంటానని చెప్పాను. ఆవిడ ఆనం దంతో ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిపోయింది.

చిత్రం : టి. ప్రభుదాసు-కడప.

మాఅమ్మ మానాన్నకు చెప్పింది "నాకు తెలీదూ కుఱ్రవెధవ ఆ మన్యా యేదో వద్దన్నాడు కానీ ." సంతోషంలో ఆయ నేదో అనేస్తున్నాడు.

*　　*　　*

సరోజకూ నాకూ వైభవంగా పెళ్ళి జరి గింది. పెళ్ళిపందిట్లో ఒక మూలగా కళ్ళ నీళ్ళు తుడుచుకుంటున్న భారతి కనబడింది. తోటి ఆడది తన స్వార్థానికి బలి కాబోతోం దనో లేక మూడేళ్ళే అయినా తనకా అదృ ష్టం పట్టకుండా పోతోందనో బాధపడు తున్నట్లుంది....

మొటమొదట సరోజతో మాట్లాడానికే భయపడేవాణ్ని. నా ప్రేమకోసం, స్వార్థం కోసం దేవతముంగు వేటపోతులా బలి కాబో తూన్న 'వ్యక్తి' అని జ్ఞాపకం వచ్చినపుడల్లా శరీరం నిలువెల్లా వణికిపోతోంది. అలాంటి పరిస్థితిలో ఆమెతో కాపురం చెయ్యటం అసంభవమైన విషయం అని అనుకునేవాడ్ని కానీ సరోజకు ఈ విషయాలేం తెలుసు? ఎలా తెలుస్తాయి? అంగుకని నన్ను తనవైపు త్రిప్పుకోటానికి నానా ప్రయత్నాలూ చేసేది. ఆ ప్రయత్నాల్లో ఎన్నోరకాలు. ఆడది ఎన్ని ప్రయత్నాలు చెయ్యగలుగు తుందో అన్నీ చేసేది.

ఆఖరికి సరోజకు లొంగిపోయాను. అలా లొంగిపోవటంవల్ల ఒక రకమైన ఆత్మ సంతృప్తి కలగటం నాకే ఆశ్చర్యమేసింది. 'ఏమిటీ యిలా లొంగిపోయాను' అని ఆలో చించుకోవటానికే భయమేసేది. భారతికి ద్రోహంచేస్తున్నానేమోనని బాధపడేవాణ్ణి, 'ఈ పెళ్లి చేసుకోవటంతోనే ఆమెకు ద్రోహం చేశావు,' అని ఘోషిస్తోంది అంత రాత్మ నాకు తెలీకుండానే సరోజకు దగ్గ రవుతున్నాను అయినా జ్యోతిష్కుగు పెట్టిన గడయకోసం ఎగురు చూస్తునే వున్నాను

రెండున్నర సంవత్సరాలు నిరభ్యంత రంగా గడిచాయి.

ఆదివారం భోజనంచేసి ఆయాసంగా

★ భారతి... ★

కూర్చున్నాను. సరోజ తమలపాకుల పళ్లెం చ్చి ప్రక్కన కూర్చుంది. ఆమెలో ఏదో ఒక కొత్తశోభ పుట్టిపడుతోంది. శరీరం నునుపుదేరినట్టుగా అనిపిస్తోంది రంగు కూడా వచ్చింది.

తమలపాకుల చిలకలు చుట్టి నోటికందిస్తూ ఏవో కబుర్లు చెబుతోంది సరోజ. మొదట్లో ఈ కబుర్లంటే అసహ్యించుకునే నేను, ఇప్పుడు ఆ కబుర్లనే ఆసక్తిగా వినటం ఆశ్చర్యంగానేవుంది. ఈమార్పు ఎందుకొచ్చింది? ఎలా వచ్చింది? అది అర్థంకాని సమస్యగానే వుండిపోయింది అసలదే అర్థమయితే ఆమార్పు రాకుండా కాపాడుకోగలిగేవాడినేమో.

భారతిని ప్రేమించికూడా పొందలేకపోయాను. కానీ సరోజను ప్రేమించకుండానే పొందగలుగుతున్నాను. ఎంతలో ఎంత తేడా? ఇదేనా 'విధి కృత'మంటే?

దొండపండులా ఎరుపెక్కిన పెదాలమీదకు చిరునవ్వు తెచ్చుకుంటూ నాకళ్ళలోకి సూటిగా చూస్తు ఏదో చెప్పటానికి ప్రయత్నిస్తోంది సరోజ. చేపపిల్లల్లా మిలమిలలాడుతున్న ఆమె కొంటె కళ్లు ఏదో సందేశాన్ని అందచేస్తున్నాయి. గాలికి రెపరెపలాడి నుగురుమీద పడ్డ ఆమె నల్లని వుంగరాల జుట్టును వెనక్కుతోసి ఆత్రుతగా ఆమెతలను రెండు చేతుల్లోకీ తీసుకుని ఎర్రని ఆమె పెదాలమీద గట్టిగా ముద్దు పెట్టుకున్నా. నా భుజంమీద చేతులానిస్తూ నా మీదకు వంగి, "నీళ్ళు పోసుకున్నా, మూడో నెలండి" అంది నా చెవులో. వెంటనే తన రెండు చేతులతో నా కళ్లు గట్టిగా మూసుకుంది. ఎంత సిగ్గుపడిందో...

ఎంత సంతోషంగా అంది! నాగుండెల్లో రాయి పడింది ఇంక ఆరునెలల్లో పిల్లనో పిల్లాడినో కంటుంది. తను మూడేళ్ళు కాపురంచేసిన చిహ్నంగా ఒకబిడ్డని ఈలోకంలో వదలిపోతుందా! ఈ పాతకాలపు విషయాలు జీవితాంతం జ్ఞాపకంగా వుండిపోవటానికి ఆబిడ్డ ఒక చిహ్నంగా మిగులుతుందా పోతూపోతూ ఎలాంటిపని చేసిపోబోతోందో. ఈ ఆలోచనలతో నా మొహం వివర్ణమై వుండాలి అందుకే నన్ను చూసిన సరోజ "అలా వున్నారేమండి?" అంది.

"అబ్బే! ఏంలేదు. కొంచెం తలనొప్పిగా వున్నట్లుంది," అన్నాను, ఆమెనుంచి తప్పించుకోవాలని.

"అయ్యో! వుండండి. అమృతాంజనం తెస్తాను," అంటూ లోపలికి వెళ్ళబోయింది.

'చచ్చాంఫో!' అనుకొని, "అబ్బే ఫరవాలేదు. అదే తగ్గిపోతుంది," అన్నా మంచం మీద పడుకుంటూ.

ప్రక్కన కూర్చొని నుదురు చేత్తో రాస్తు పైటతో విసురుతోంది సరోజ.

ఎప్పుడు నిద్రపోయానో తెలీదు.

* * *

కుమ్ముంముంగున్న బల్లమీదకూర్చున్నా. ఇద్దరు ముగ్గురు నర్సులు అతికంగారుగా అటూ, యిటూ తిరుగుతున్నారు. వాళ్ళ మొహాలలో కనపడుతున్న నిరాశ, నిస్పృహ చూస్తూంటే నాకు ఆదోలా అనిపించి మనస్సు కకావికలమై పోతోంది. సరోజ నొప్పులతో బాధపడటం వినపడుతోంది. మూలుగు గట్టిగా వినిపిస్తోంది. ఎంత బాధపడుతుందో ఏమో!

గదిలోంచి బయటకొచ్చి కంగారుగా యింకో పక్కకు వెళ్ళబోతున్న నర్సుని పిలిచాను, పరిస్థితి అడుగుదామని. వినపడలేదో, లేక వినపడినా వినపడనట్లు నటించి వెళ్ళిపోయిందో అర్థంకాలేదు. దిగాలుగా ఆ బల్లమీద కూర్చున్నా, నుదురుమీద చెమట తుడుచుకుంటూ, లోపలనుంచి వచ్చిన డాక్టరు వెంటపడ్డాను. పది అడుగులు వేసి వెనక్కు తిరిగిచూశా డాయన 'ఏం' అన్నట్టు.

"ఎలా వుందిసార్," అన్నాను. గొంతు వణికింది. డాక్టరు ఏమీ మాట్లాడ్డంలేదు.

"మరేం ప్రమాదం లేదుకదూ!"

"ఏ విషయం యిప్పుడు చెప్పటం కష్టం. మొత్తానికి ప్రమాదమైన కొన్ను మరేం భయపడకండి. ఇప్పుడే అయిదు నిముషాల్లో వస్తా," అని ఆయన తన గదిలోకి వెళ్లాడు.

తిరిగి వచ్చి బల్లమీద కూర్చున్నాను. చటుక్కున జ్యోతిష్కుడు చెప్పిన మాటలు జ్ఞాపకం వచ్చాయి: 'నీకు రెండో పెళ్ళి తప్పదు. నాది బ్రహ్మవాక్కు. దీనికి తిరుగు లేదు,' చెవులు గింగుర్లెత్తేలా ఎవరో గురుస్తున్నట్టు బాధపడ్డాను. తిరిగి తిరిగి అవే మాటలు వినపడుతున్నాయి ... శరీరం నిలువెల్లా వణికిపోతోంది. ఈ మూడేళ్ళు ఆమెతో వున్న మమతేమో నన్ను 'అలా' ఫీలయ్యేలా చేసింది. ఇదివరకల్లా రోజులు లెక్కపెడుతున్న నేను, ఇదే 'ఆఖరి' రోజేమోనని భయపడ్డాను.

'చావకూడదు! సరోజ చావకూడదు.— కానీ జోస్యం! జోస్యానికి తిరుగులేదా! సరోజ చావవలసిందేనా?'

"అమ్మా ... అమ్మోయ్." 'సరోజేనా. ఎప్పుడూ గట్టిగ కూడా మాట్లాడ్డం ఎరగని సరోజ ఎంతగట్టిగా ఏడుస్తోంది. ఈబాధంతా ఆడవాళ్ళకే పెట్టాలీ ఆ మాయదారి భగవంతుడు."

"అమ్మో.. అ.. మ్మో.. య్"

"కేర్ కేర్ కేర్"

* * *

కళ్లుతెరిచి చూసేసరికి మంచంమీద వున్నాను.

'ఎక్కడవున్నాను? ఏం జరిగింది? నా సరోజ ఏది?" అన్నాను.

"ఇక్కడే హాస్పిటల్ బెడ్ మీద వున్నారు ఏంలేదు. మీరు కూర్చున్న బల్లమీద నుంచి స్పృహతప్పి పడిపోయారు. అంతే. మీ భార్యకువచ్చిన భయమేంలేదు. మీకు మొగపిల్లాడు పుట్టాడు." మెల్లగా చిన్నపిల్లలకు విశదీకరిస్తున్నట్టు చెప్పుకుపోతోంది నర్సు. నా కళ్ళు ఆనందంతో మెరిశాయి

* * *

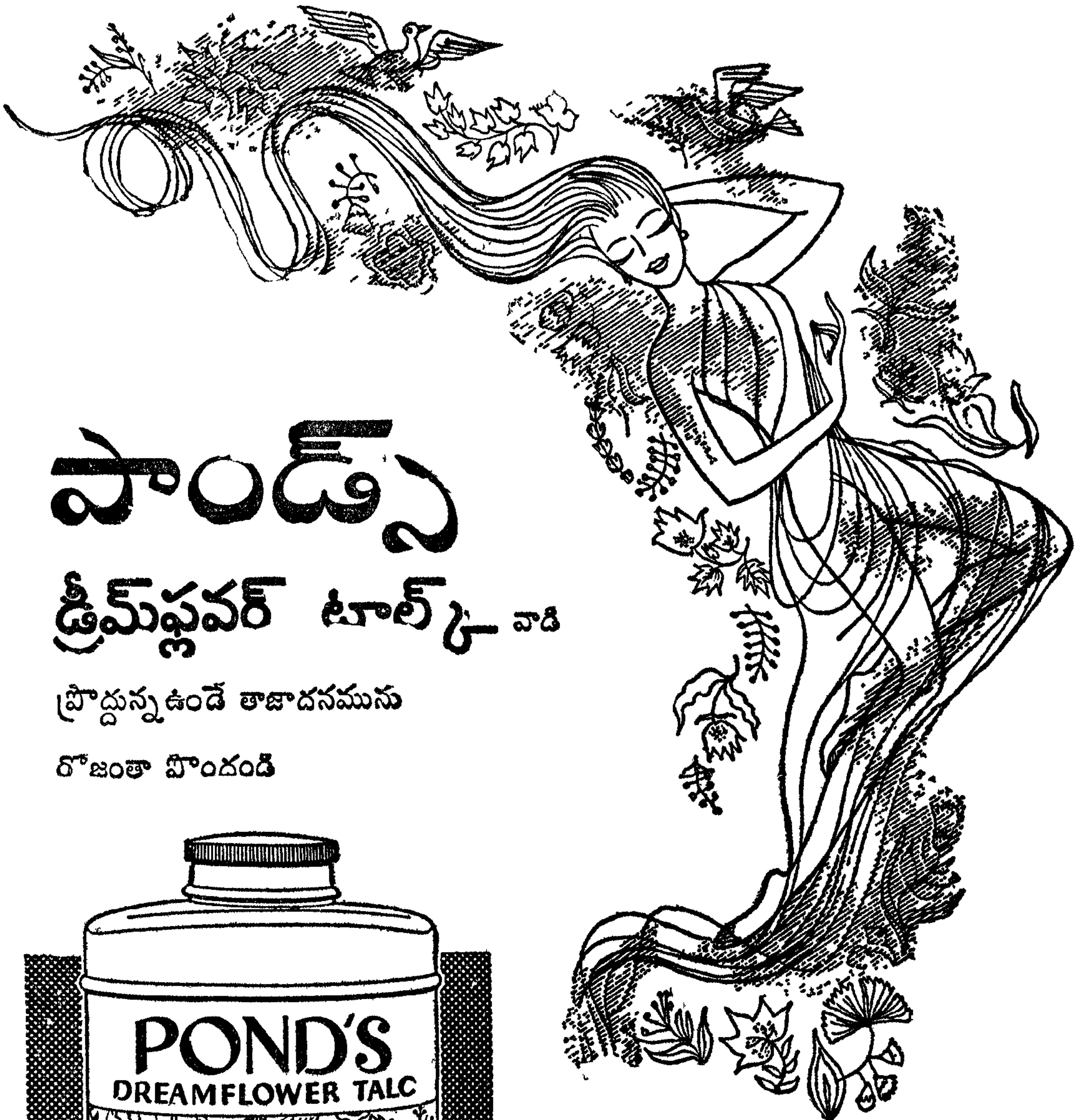
నాకు కొడుకుపుట్టిన ఆరునెల్లకే భారతి వివాహం అయిపోయింది. పెళ్ళికి పిలిచింది. కానీ వెళ్ళలేకపోయాను. సిగ్గూ, భయం నన్ను నిస్సహాయుడిగా చేశాయి.

మళ్ళీ యిన్నాళ్ళకు యిక్కడ పెళ్లి పందిట్లో కలుసుకున్నాం. దొడ్లో ఓ మూల నుంచి బొగడపువ్వుల వాసన వస్తోంది. మెల్లగాలేచి ఆ దిక్కుగావెళ్ళి రెండు బొగడపువ్వులు కోశాను భారతికి దగ్గరగా వచ్చి ఆ పువ్వులు ఆమెచేతికి అందించాను. కళ్లకద్దుకుని తల్లో తురుముకుంది నా కళ్ళలో రెండు అశ్రుబిందువులు నిలిచాయి.

★

నారసింహ లేహ్యము
బంగారుతో చేరినది మేహము, నిశ్శక్తి, నిస్సత్తువ వగైరా హరించి బలము రక్తవృద్ధి కల్గించును 40 రు డబ్బీ రు 1 8 0 పోస్టేజిరు 1-1-0
కె. వి. ఎ అంధీకంపెనీ ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేపి (PO) నెల్లూరుజిల్లా.

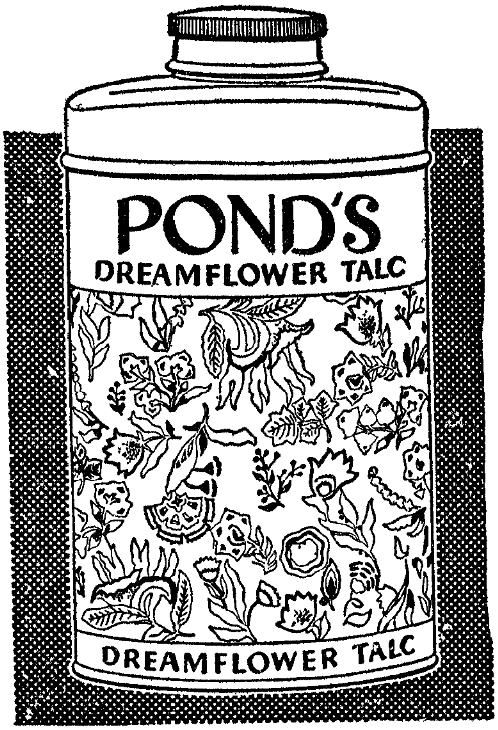

పాండ్స్

డ్రీమ్‌ఫ్లవర్ టాల్క్ వాడి

ప్రొద్దున్న ఉండే తాజాదనమును

రోజంతా పొందండి

స్నానముచేసిన తరువాత పాండ్స్ డ్రీమ్‌ఫ్లవర్ టాల్కం పౌడరును రాసుకొంటే రోజంతా తాజాగా, మరియు హాయిగా ఉండగలరు!

తేలికైన సువాసనగల పాండ్స్ డ్రీమ్‌ఫ్లవర్ టాల్కం పౌడరు ఎంతో మృదువుగా ఉంటుంది మరియు చెమటను పీలుస్తుంది. దీనిని రాసుకొని తాజాదనపు హాయిని రోజంతా అనుభవించండి!

చిస్‌బ్రొ-పాండ్స్ ఇన్‌కార్పొరేటెడ్ (పరిమితమైన బాధ్యతతో యు ఎస్ ఎ లో స్థాపించబడినది)

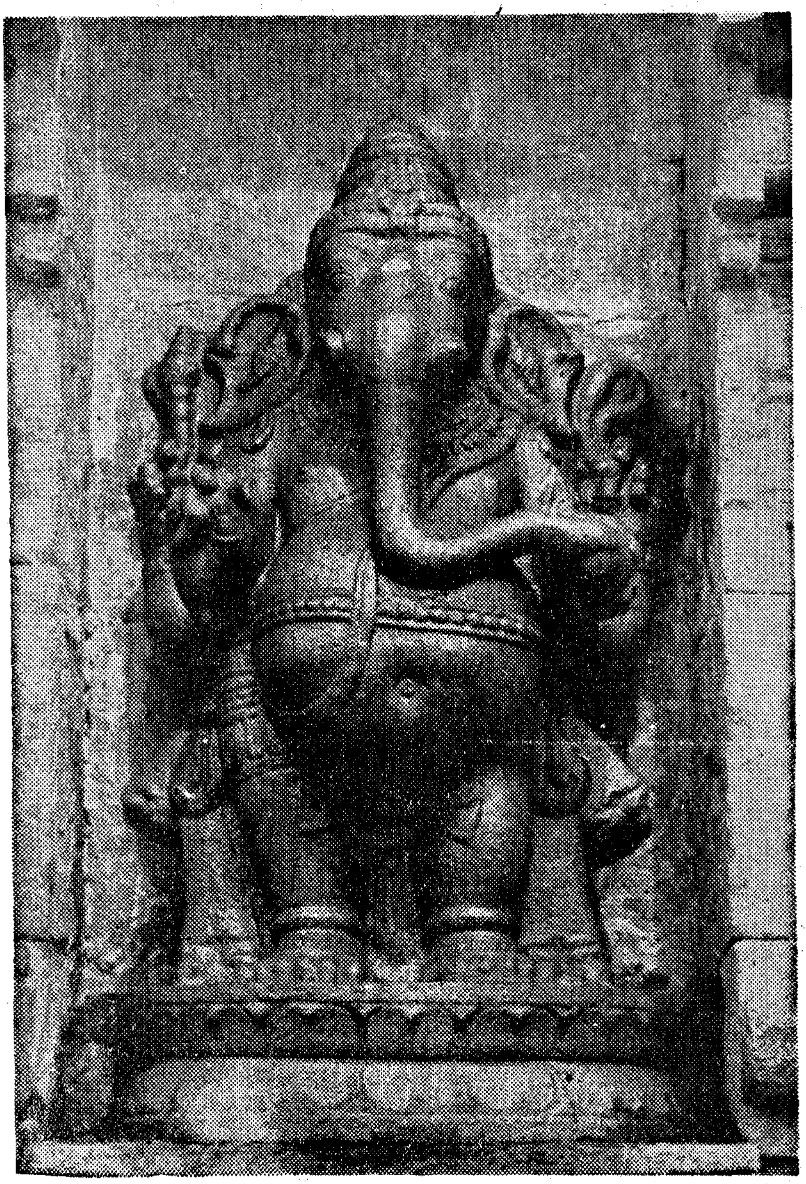
P. 7730

బాల సాహితి

తిక్క శంకరాయి

శాంతి

అనగనగా ఓ తిక్కవరం. ఆ ఊళ్ళో ఓ శంకరాయి. వాడు వాళ్ళమ్మా నాన్నలకు ఏకైక పుత్రుడవడం వలన చాలా గారాబంగా పెంచుకుంటున్నారు. వాడు చిన్నప్పటి నుండి కూడా అందరిలా కాకుండా విచిత్రంగా పనులు చేసేవాడు. వాడు చిన్నగా వున్నపుడు వాళ్లమ్మ 'మా అబ్బాయికి తెలివిపాలు కొంచెం జాస్తిఅయి అట్లా చేస్తాడు' అనేది. కాని వాడు పెద్దయాక కూడా విపరీతపు పనులు చేస్తూండేసరికివూళ్ళో వాళ్ళంతా 'తిక్క శంకరాయి' అని బిరుదిచ్చేశారు.

బాలగణపతి
[illegible]పురం (మాయువరం) కోవెలలో
ఫొటో: ఎస్. రామకృష్ణ

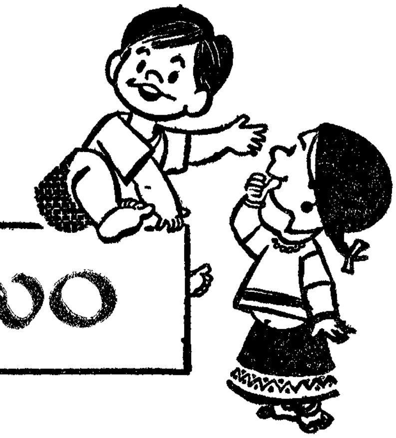
శంకరాయికి వాళ్ళమ్మ రోజూ చక్కగా నవ్వారుమంచం మీద పరుపువేసేది పండుకోవడానికి. అదేమో కాస్త కదిలినప్పుడల్లా కిర్రుమనే రకం. నేను కదిత్తే అది ఎందుకు కిర్రుమంటుందో అని చాలా ఆశ్చర్యపోయేవాడు. 'అది మనకు అర్థంకాని మంచాలభాష అయ్యుండలి. పిచ్చుకలు, మేకలు, అన్నిటికీ మనకర్థం కాని భాషలున్నట్లుగానే మంచాలకూ వుంది కాబోలు' అనుకున్నాడు శంకరాయి.

అలా కొన్నాళ్ళయ్యాక వాళ్ళమ్మ ప్రొద్దుటే నిద్రలేచేసరికి శంకరుడు మంచంక్రింద గుర్రు కొడుతూ కన్పించేవాడు. మొదట్లో నిద్రలో దొర్లిపోయాడేమో ననుకుందిగాని నాలుగురోజులు వరుసగా మంచం క్రింద కన్పించే సరికి 'ఏమిరా నేలమీద నిద్రపోతున్నావు' అని అడిగేసింది. 'అమ్మా మరేమో ఆ మంచం నన్ను మొయ్యలేక కాస్తోకూస్తో కదిలేసరికి కిర్రుకిర్రుమని ఏడుస్తుంది. అందుకని నాకు జాలేసి క్రింద పడుకుంటూన్నాను'అన్నాడు. వాళ్ళమ్మ 'నా నాయన కెంత జాలి గుండే' అనుకుందిగాని నలుగురికీ

(50-వ పేజీ చూడండి)

ఆంధ్ర సచిత్ర వార పత్రిక

బాలల సంఘం

దసరా ప్రత్యేక సంచికలో

కథలపోటీ - వ్యాసాలపోటీ

సెప్టెంబరు 21 లోగా రచనలు మాకు చేరాలి.

ఆంధ్ర సచిత్ర వార పత్రిక "బాలల సంఘం" సభ్యులకు రెండవసారిగా రచనల పోటీ ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. పోటీ ఫలితాలు దసరాకు వెలువడే ప్రత్యేక సంచికలో (14-10-59) ప్రకటిస్తాము. రచనలకు గడువు తేదీ (21-9 59). వ్యవధి తక్కువగా ఉన్నందున సభ్యులు త్వరపడాలని కోరుతున్నాము.

ముఖ్య విషయాలు

ఈ క్రింది విషయాలు జాగ్రత్తగా చదివి మీ రచనలు పంపండి:

(1) ఇప్పటివరకు సభ్యత్వపు కార్డులు అందినవారు మాత్రమే ఈ రచనల పోటీలో పాల్గొనాలి.

(2) రచనమీద సభ్యుని పూర్తి పేరు, చిరునామా, సభ్యత్వపు సంఖ్య, పుట్టిన తేది, A వర్గమో, B వర్గమో స్పష్టంగా వ్రాయాలి

(3) ఈ ప్రక్కన ఉన్న "కూపన్" (పోటీ చీటి) లో సభ్యుడు వివరాలన్నీ జాగ్రత్తగా నింపి, కత్తిరించి, రచనకు జతచేసి పంపాలి. ఈ చీటి జతచేయని రచనను పోటీకి స్వీకరించేది లేదు

పోటీ రచనాంశాలు

A వర్గం సభ్యులకు

మీకు ఇష్టంవచ్చిన కథ

[రచన స్వతంత్రమైనదిగా ఉండాలి. 4 అరటావులకు మించకుండా ఒకవైపునే వ్రాయాలి.]

★

B వర్గం సభ్యులకు

మీ సూళ్లు

పోటీ చీటీ

[సభ్యులు తమ రచనలకు దీన్ని జతపరచాలి]

వర్గము ... A లేక B

సభ్యత్వపు సంఖ్య ...

సభ్యుని లేక సభ్యురాలి పూర్తి పేరు

పుట్టిన తేదీ నెల సం॥

తరగతి లేక ఫారము ...

పాఠశాల పేరు ...

పూర్తి చిరునామా

తిక్క శంకరాయి

(48-వ పేజీ తరువాయి)

తెలిస్తే నవ్విపోతారని మర్నాటి నుండి వేరే మంచం వేసింది.

ఏ దొంగవాడేనా యింట్లోకివస్తే వుపయోగంగా వుంటుంది కదా అని విలువిద్య నేర్చుకుందా మనుకున్నాడు, శంకరాయి. గొడ్లను మేపే పిల్లలంతా వెదురుపుల్లల్తో తలోవిల్లు కట్టుకుంటూవుంటే తానూ ఒకటి కట్టుకున్నాడు. 'ఇరవయ్యేళ్లు నెత్తిమీద కొచ్చి యిప్పుడీ బాణాలేవిట్రా' అనేస్తుందేమో అమ్మ అని బాణాలు వేసుకోడానికి వూరిబయట పొలాల్లోకి వెళ్ళాడు. అక్కడో గాడిద కన్పించింది. వెంటనే ఒక దంటుపుల్లను గురిచూసి గాడిద మీదకు వదిలాడు శంకరాయి. కాని అదిపోయి పొలాన్నుండి ఇంటికి పోతున్న రెడ్డికి తగిలింది. ఆ రెడ్డికి వీడిసంగతి బాగా తెలుసు. కాబట్టి, కోపం చేసుకోకుండా 'ఏరా శంకరాయీ! నీకు గురి బాగా కుదిరినట్లుందే, సరిగా నా మీదకే బాణం వదిలావూ' అన్నాడు. 'అయ్యయ్యో మీ మీదికి నేను బాణం వేస్తానా. గాడిదమీదకు పోవే అని వదిత్తే మీరు గాడిదలాగా వున్నారనుకుందో ఏమో మీకు తగిలింది. ఈ పుల్ల ఇట్లా చేస్తుందని నాకేం తెలుసూ' అన్నాడు శంకరాయి దీర్ఘం తీస్తూ. 'నన్ను గాడిదంటావట్రా' అని శంకరాయి వీపుచక్కగా చదునుచేశాడు రెడ్డి వళ్లుమండి.

శంకరాయివాళ్లమ్మ ఓరోజున వూరి కాచివరనున్న వడ్రంగి దగ్గర్నుండి ముక్కాలిపీట తెమ్మన్నది. సరేనని వెళ్లాడు శంకరుడు. పీట తీసుకుని కొంతదూరం వచ్చేసరికి కాళ్లు నొప్పెలెత్తాయి. పీటనుదించి తానూ దానికెదురుగా కూర్చున్నాడు. కాస్త నిదానించి పీటకేసి చూచేసరికి దానికి మూడుకాళ్లున్న విషయం గమనించాడు. అప్పుడా పీటతో 'ఓ మోసకారి పీటా, నాకు రెండుకాళ్లే నాయె నీకేమో మూడుకాళ్లున్నాయి కదా నా చేత మోయించుకోవటం నీకు న్యాయంకాదు. జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. కాని ఇహనైనా నీవు నడిచి ఇంటికిరా త్వరగా రా. నీవు ముందో నేను ముందో ఎవరు బంగారోచ్చి' అంటూ గబగబా యింటికెళ్లిపోయాడు.

వెళ్లగానే వాళ్లమ్మ 'పీటయేదిరా' అన్నది. శంకరయ్య చాలా ఆశ్చర్యంగా 'ఏవిటీ, అదింకా యింటికి రాలేదూ. మూడుకాళ్లున్నాయికదా అదేముందుగా వచ్చేసి వుంటుందనుకున్నానే. పందెం కూడా వేసుకున్నాము' అన్నాడు. వాడిని నాలుగు తిట్టేసి వాళ్లమ్మే వెళ్లి పీటను తెచ్చుకుంది. ఆ పీట పెట్టిన చోటనే అట్లే వుందిగాని కొంచెం గూడా ముందుకు నడవలేదట. 'నన్ను తిట్టించడానికే అదట్లా చేసింది' అంటాడు శంకరాయి. మీరేమంటారు? ★

వినాయకచవితి
వినోదప్రశ్నలు

(1) వినాయకుణ్ణి చూసి నవ్విందెవరు?

శ్రీకృష్ణుడు, ఇంద్రుడు, చంద్రుడు, మన్మథుడు. సూర్యుడు.

(2) వినాయకుడు చేసే "ఉద్యోగం" ఏమిటి?

ఉండ్రాళ్లు తినుట, పార్వతీదేవి అంతఃపురానికి కాపలా, ఎలుకపై ఎక్కి షికార్లు కొట్టుట, ప్రమథగణాల నాయకత్వం అందరిచేతా పూజలు చేయించుకొనుట.

(3) వినాయకుడికి ఎన్ని దంతాలు?

ఒకటి, రెండు; నాలుగు.

(4) వినాయకచవితి ఏ మాసంలో వస్తుంది?

మాఘం, భాద్రపదం, కార్తికం, ఆషాఢం

(5) ఏ పక్షంలో వస్తుంది?

బహుళపక్షం, కృష్ణపక్షం, శుక్లపక్షం.

(ఈ పేజీ తిరగేస్తే ఇక్కడే జవాబులు)

* * *

(1) చంద్రుడు (2) ప్రమథగణాల నాయకత్వం (3) ఒకటి (4) భాద్రపదం (5) శుక్లపక్షం.

కథల పోటీ - వ్యాసాల పోటీ

(4) రచన చక్కగా విడివిడి అక్షరాలతో దూరపు పంక్తులలో వుండాలి. కాగితానికి ఒకవైపే వ్రాయాలి. 'A' వర్గం సభ్యులు తమ కథలు 4 అరటావులలోను, 'B' వర్గం సభ్యులు తమ వ్యాసాలు ఒక అరటావులోనూ వ్రాయాలి.

(5) రచన పెట్టిపంపే కవరు వెనుకవైపు "సచిత్ర వారపత్రిక బాలలసంఘం పోటీ రచన" అని వ్రాయాలి. A, B వర్గాలలో ఏదో గ్రహించి ఆ విధంగా పోటీచీటి పూర్తిచేసి, తమ వర్గాలకు పెట్టిన పోటీలో పాల్గొనాలి. 15 ఏళ్లు దాటినవారికి సభ్యత్వం రద్దయిపోతుంది గనుక, వారు పోటీలో పాల్గొన వీలులేదు.

(7) సెప్టెంబరు 21 తరువాత వచ్చేవాటిని పోటీకి స్వీకరించేది లేదు పోటీలో నెగ్గని రచనలు తిప్పిపంపటం సాధ్యంకాదు. కనుక స్టాంపులు పెట్టవద్దు.

(8) A వర్గం పోటీకి ప్రథమ ద్వితీయ స్థానాలలో వచ్చిన వారికి రెండు బహుమతులు, అదేవిధంగా B వర్గానికి రెండు బహుమతులు ఇస్తాము. బహుమతి పొందిన రచనలను దసరా సంచికలో రచయితల ఫోటోలతో ప్రకటిస్తాము. ఏ బహుమతు లిచ్చినదీ

మిస్ మరీచిక

(13-వ పేజీ తరువాయి)

లిల్లిపుట్ దేశస్థుణ్ణి చూచినట్టుగా నావైపొక నిర్లక్ష్య వీక్షణాన్ని విసిరి "ప్రతి చిన్న విషయానికీ యింతగా బెంబేలు పడిపోతూ, ఎక్కడికక్కడే ఒదుగుళ్ళు పోతే యింక నీ బ్రతుకేం కొనసాగుతుందిరా బాబూ! మనిషి అన్నతర్వాత దేనికైనా సిద్ధపడాలి మాకొటి హెచ్చు తక్కువా చూడకుండా ఎలా వీలైతే అలా నడిచి వెళ్ళిపోవాలి." అంటూ భుజంపైన చేయివేసి నన్ను ముందుకుతోశాడు. వాడివెంట అప్రయత్నంగా నడవసాగాను.

రోడ్డుపైన బస్సులు వాడుగ్గా నిలిచేచోట మనుష్యులెవ్వరూ లేరు. ఆ పరిసర ప్రదేశం కూడా నిర్జనంగా వుంది లేదంటే దూరంగా వేపచెట్టెక్కి ఓ కుర్రాడు మేకల కోసం కొమ్మలు నరుకుతున్నాడు. వాణ్ణి దాపుకు పిలిచి బస్సువెళ్ళిందీ, లేనిదీ వాకబు చేశాను.

"పదిగంటల బస్సు యిలా గెళ్ళిపోయి రెండు గడియలైంది బాబూ!" అన్నాడు కుర్రాడు

"దానిలోనుంచీ ఎవరూ దిగలేదేమిటి?"

"ఎవురు దిగుతారు బాబయ్యా! అది యిక్కడెక్కడా ఆగకుండా యిమానం లా ఎళ్ళిపోతే!"

నేను మధుసూదనం ముఖాన్ని చూచాను. మధుసూదనం నా ముఖాన్ని చూచాడు ఇద్దరమూ ఒకరికొకరం డిటోగా తెల్లబోయాము.

"కాని తెల్లారిపూట యిక్కడో విచిత్రం జరిగింది బాబూ!" మళ్ళీ ప్రారంభించాడు కుర్రాడు.

"ఏం జరిగింది?" అన్నాను పరధ్యానంగా.

"ఉదయం ఎనిమిదిగంటలబస్సొచ్చి యిక్కడాగిందా బాబూ! దాన్లోంచి ఓ డాకరమ్మగారు దిగేశారు..."

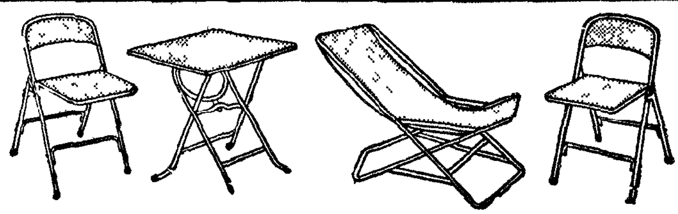
"డాక్టరమ్మగారా! ఎలా వుంటుందిరా బాబూ, మనిషెలా వుంటుంది?" కంగారుగా ప్రశ్నించాను

"ఎర్రటి మనిషండీ! తెల్లటిచీర కట్టుకున్నారు కళ్ళకద్దాలున్నాయి. కాళ్ళకు జోళ్ళున్నాయి. చేతిలో ఓ చిన్న సంచీ వుంది."

"కొంప మునిగిందిరా మధూ! ఈ ఆనవాళ్ళన్నీ శోభాదేవిగారికి సరిపోతున్నాయి" అని "మరైతే ఆమె ఎలా వెళ్ళింది?" అని కుర్రాణ్ణి ప్రశ్నించాను.

"ఎక్కడికైనా వెళ్ళిపోయుంటే చిత్రమేముంది బాబూ! బస్సాగింది. ఆమె దిగారు.

UTILITY
HIGH CLASS MODERN STEEL FURNITURE
FOR HOSPITALS, HOMES, OFFICES, CLUBS, HOTELS
AGENTS
B. SHANKERLAL & CO. PRIVATE LTD.
SALES & SHOWROOM
ABID ROAD, HYDERABAD. (PHONE:4473)
UTILITY METAL WORKS
INDUSTRIAL ESTATE HYDERABAD (PHONE:34340)

ఇండియా అంతటా స్టాకిస్టులు కావలెను.

1959 మా స్వర్ణోత్సవ సంవత్సరము

నూతనోత్సాహమునకు
మరులుగొల్పు
పరిమళమునకు
అశోకా
రాయల్‌టాల్క్
పౌడర్ డీలక్స్

వేలాది సినీతారలు, సౌందర్యవతులు ఈ అపూర్వమైన అశోకా రాయల్ టాల్క్ పౌడరు, డీలక్సును ఉపయోగించి, వారి సౌందర్యమును పెంపొందించుకొనుచున్నారు.
GP
విజయా కెమికల్స్, మద్రాసు-7.

★ మిస్ మరీచిక ★

అటూ యిటూ చూచారు పొద్దు చూచారు. చేతిగుడ్డతో ముఖం తుడుచుకున్నారు. కాసేపు యిక్కడే పచార్లు చేశారు. ఆ పైన చెట్టుక్రింద నీడలో నిల్చున్నారు. ఇలాగా డాక్టరమ్మగారు అపసోపాలు పడుతూనే వున్నారు, యింతలో కదిరినుంచీ ఈ వైపెళ్ళే బస్సొచ్చి యిక్కడాగింది. దాన్లో ఎక్కి ఆమెగారొచ్చినదారి వెంబడే వెళ్ళిపోయారు."

"పాపోస్మి, పాపోస్మి" అనుకున్నాను సగం స్వగతంగా, సగం ప్రకాశంగా.

"నెవర్ మైండ్, నెవర్ మైండ్" అన్నాడు మధుసూదనం నిర్లిప్తంగా.

"అదేమిట్రా మధూ! ఊరువూరంతా ఆమెకోసం ఎదురుచూస్తోంది. పైగా ఊళ్లో తిరిగి అయిన పాంప్లెట్లన్నీ పంచిపెట్టేశాయి. వాళ్ళకు నేనేమని చెప్పుకోను?"

"నువ్వు మరీ డెస్పరేట్ అయిపోతున్నావురా రాజా! నేను నీకు ఒకేఒకమాట చెబుతున్నాను. కోడిలేనంతమాత్రాన తెల్లవారక పోదు. కానీ మనజాగ్రత్తలో మనం వుండడం మంచిది! ఏ పరిస్థితిలో గానీ, ఎవరితో గానీ నువ్వు శోభాదేవిగారు రాలేదని గానీ, రారని గానీ చెప్పకూడదు 'ఇదిగో పదినిమిషాల్లో రాగా' అని 'అదిగో కారుశబ్దం కనిపించడం లేదూ?' అని కాలం దొర్లించేయాలి. అంతగా అవసరమయితే చిట్టచివర ఓ క్షమాపణ చెప్పుకుంటే సరిపోతుంది."

4

మధుసూదనం సలహా అమల్లో పెట్టడం కన్నా నాకు గత్యంతరం తోచిందికాదు. మేము ఊళ్ళోకి తిరిగివచ్చేసరికి మా చుట్టూ ఓ జనసమూహం ప్రోగైంది. "శోభాదేవిగారు రాలేదా? ఎందుకు రాలేదు? ఎప్పుడొస్తారు? ఆమెకు స్వంతకారుందా? పోని టాక్సీలో రమ్మనలేకపోయారా?"—ఇలా ఒక్కుమ్మడిగా మాపైన ప్రశ్నలవర్షం కురిసింది. "వస్తారొస్తారు. మీరు కాస్త ఓపికపట్టాలి. రాత్రి ఎనిమిగంటల కెప్పుడో మీటింగైతే మధ్యాహ్నానికల్లా వచ్చి తిప్పసముద్రంలో తీరుబాటుగా కూచోడానికి పట్టణంలో శోభాదేవిగారు చేస్తున్నది గోళ్ళు గిల్లుకునే ఉద్యోగంకాదు. ఎన్నిసభలు, ఎన్ని సమావేశాలు, ఎన్ని ఎంగేజిమెంట్లు! వాటినన్నింటినీ వదిలించుకోవాలి. బస్సో, కారో, టాక్సీయో ఏదో ఒక ప్రయాణ సౌకర్యం చూచుకుని బయల్దేరాలి గతుకుల రోడ్డుమీద ఇరవైమైళ్ళు రావాలి ఇంత నాటకం ప్రారంభమై తెరలేచేదాకా వేషం మీకెప్పుడైనా కనిపిస్తుందా? అలా కనిపించి వేషధారికూడా ప్రేక్షకుల్లో కలిసిపోతే ఇక నాటకంలో స్వారస్యమేముంది? అసలు గొప్పవాళ్ళ సంగతే అంత! వాళ్ళు ఎనిమిది గంటలకు మీటింగంటే ఇంటిదగ్గర సరిగ్గా ఏడూ యాభైయయిదుకు బయల్దేరుతారు. ఏడూ యాభైతొమ్మిదికి సభాస్థలికి చేరుకుంటారు ఎనిమిది కొడుతుండగా ఆసనం స్వీకరిస్తారు. ఆ మరునిమిషాన ప్రోగ్రాం ప్రారంభమైపోతుంది" అంటూ మధుసూదనం ఎన్నికలైపోయిన తర్వాత వాగ్దానభంగాన్ని సమర్థించుకునే ప్రజాప్రతినిధికి మల్లే ఓ సుదీర్ఘమైన జవాబును అందుకు తగిన హావభావాలతో మేళవించి శ్రవణానందకరంగా ఉపన్యసించేశాడు

మధుసూదనం సంజాయిషీ కార్యకర్తలకు నిరుత్సాహం కలిగించకపోవడం అటుంచగా వాళ్ళ ఉత్సాహం ద్విగుణీకృతమయినట్లుకూడా తోచింది! ఏండ్లుగా పూండ్లుగా ఇళ్లల్లో ఎక్కడో ఎంత న్నెరుగకుండా పడివుండిన కుర్చీలు, బల్లలు, బెంచీలు పందిరిక్రిందికి చేరుకుంటున్నాయి. అప్పుడే బిగించిన మైక్ సెట్ లోనుంచి పాడడానికి నోరుగలిగిన ప్రతి స్థానిక గాయకుడు ముందు పడడంతో అక్కడో చిన్న గలాటా తయారైంది తెరలు క్రిందికిదించి స్టేజిపైన 'ఆఖరు వద్దిక' ప్రారంభించడానికి సన్నాహాలు జరుగుతున్నాయి సూర్యాస్తమానం చేరువకాను, కానూ ఎక్కువైపోతున్న ఈ సంరంభంలో ఉత్సాహం బొత్తిగా అడుగంటిపోయి, బాగా దెబ్బబడిపోయినవాణ్ణి బహుశా నేనొక్కడినే నేమో! నాకక్కడ నిల్చోడానికికూడా మనస్కరించడం లేదు. ముఖం చాటుచేసుకుని దూరంగా వెళ్ళిపోతే బాగుండు ననిపించింది అందుకుతగ్గట్టుగా కార్యదర్శి నాకో పని పురమాయించాడు. ఆర్కెస్ట్రావాళ్ళకూ, ఇంకా కొంతమంది అతిథులకు సత్రంలో భోజనపు టేర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి నేనైతే ఆ ఏర్పాట్లపైన చక్కగా పర్యవేక్షణ జరుపగలనని తోచింది కార్యదర్శి గారికి!

సత్రంలో పొయిమీదినుంచీ ఆఖరుపాత్ర దింపేసరికి గంట ఎడున్నరయింది. 'నాలుగైదు నాటికలు ప్రదర్శింపబడనున్నాయి గనుక ప్రోగ్రాం పూర్తయ్యేసరికి అర్ధరాత్రి దాటిపోతుంది. అంచేత భోజనాలు ఎనిమిదికి లోపుగానే పూర్తయిపోవాలి' అని కార్యదర్శి కబురు పంపించాడు

ఆ కబురు తెచ్చినవాడిపేరు నాగేశం

"అది సరేగానీ నాగేశం, కార్యక్రమం సరిగ్గా ఎనిమిది గంటలకు ప్రారంభమైపోవచ్చు నంటావా?" అన్నాను.

"ఆటంకమేముంది? శోభాదేవిగారు కూడా వచ్చేశారుగా" అన్నాడు నాగేశం.

"ఏమి టేమిట! వచ్చేశారా! శోభాదేవి గారు! నిజంగా?"

"అదేమిటి రాజా! నువ్వే లోకంలో వున్నావు? ఇది భూలోకం అదే పనిగా నువ్వు వెళ్ళి పిలిచివస్తే ఆమెగారు రావడంలో ఆశ్చర్యమేముందయ్యా, రాకపోతే ఆశ్చర్యపడాలి గానీ .."

అంతకుమించి నే నాశ్చర్యాన్ని ప్రకటించడానికి వీల్లేకపోయింది. కానీ ఇదంతా నాకు అయోమయంగా వుందనిమాత్రం ఒప్పుకోక తప్పదు. ఉదయం ఏడు గంటలప్పుడు బస్సుదిగి తనకు యథోచిత స్వాగతసత్కారాలు లభించలేదన్న కినుకతో తిరుగుబస్సులో నగరానికి దారితీసిన శోభాదేవి మళ్ళీ యిప్పుడెలా వచ్చింది? ఏ బస్సులో వచ్చింది? ఇంతకూ ఉదయం రోడ్డులో బస్సుదిగింది శోభాదేవిగారేనా? వేరొకరా?

సంశయాలతో నేనిలా కొట్టుమిట్టాడుతుండగానే మరొక వార్తాహరి పంతెంచి వచ్చి "ఇంకా భోజనాలు వడ్డించలేదా? సరే సరే, యిలాగైతే ప్రోగ్రాం ప్రారంభమైనట్టే" అంటూ వేగిరించాడు.

నేను అటూ యిటూ చూచాను. వాడినీ వీడినీ పిలిచాను కానీ ఎవడికి వాడు ఎదుటివాడికి పనులు పురమాయించడం తప్పితే స్వయంగా పూచిక పుల్లంత పనిచేయడానికైనా తీరికలేక అల్లిబిల్లీ తిరుగుతూ వుండడంవల్ల చివరకు నేనే విస్తళ్ళువేసి, పేరుపేరునా పిలిచి అతిథుల్ని బంతిలో కూచోబెట్టవలసి వచ్చింది.

ఇక్కడ భోజనాలు వడ్డించాం. అక్కడ ప్రార్థన ప్రారంభమైంది

ప్రార్థనానంతరం గ్రామ ప్రముఖులు, నేటి సభకు అధ్యక్షులు, సమితికి విరాళం యివ్వనున్నట్లు ఈసభలో వాగ్దానం చేయనున్నవారు, అయిన పాపన్నగారి ఉపన్యాసం ప్రారంభమైంది

పాపన్నగారికి ఉపన్యాసానుభవం తక్కువ. ఉబలాటం ఎక్కువ. కాంగ్రెసది జన్మస్థానాన్నైనా కనిపెట్టినవారున్నారు

ఆమె: "నేను నిన్ను పెళ్లాడలేను. ఎంచేతంటే నిన్ను ప్రేమించలేను గనుక చెల్లిగా ఉంటాను ఇకనుంచీ."

అతడు: "ఉన్న చెల్లెళ్లకు పెళ్ళిళ్లు కాక చస్తుంటే ఇదేమిటి [illegible]"

నుండి వెలువడే వాక్యాలు ఆగవు, అలాగని ఒకే మూసాన ముందుకు సాగవు. చెప్పదలచుకున్న విషయం స్ఫురించిన మాటల్ని బట్టి మారిపోతూ వుండడం ఆయన ఉపన్యాసంలోని ప్రత్యేకత.

తొలిపలుకుల్ని సంగ్రహంగా ముగించి, శోభాదేవిగారు మాట్లాడగలరని తరువాతి కార్యక్రమాన్ని ప్రకటించి అక్కడ పాపన్నగారు కూర్చునేసరికి ఇక్కడ భోక్తలు పాయసందాకా వచ్చారు.

రెండు క్షణాలవరకూ నిశ్శబ్దం. ఆ తరువాత శబ్దవిస్తరణ యంత్రంలో ఓ మృదుమధురమైన కంఠస్వరం వినిపించింది.

“అధ్యక్షా! సోదరులారా! సోదరీమణులారా! ఈ రోజు రాత్రి మిమ్మల్ని ఇంతమందిని ఇక్కడ కలుసుకోగలిగినందుకు సంతోషంగా వుంది. నాకీ అవకాశాన్ని కలిగించిన సేవాసమితి నిర్వాహకవర్గంవారికి నేను కృతజ్ఞురాలిని! వారంరోజులకు మునుపు మీలో ఒకరైన రాజశేఖరంగారు నన్ను కలుసుకుని సేవాసమితి ఆశయాలను వివరించి చెప్పారు. ఆయన చెప్పకమునుపే నాకు ‘సేవ’ను గురించి కొద్దిగా తెలుసు. మానవసేవే మాధవసేవ అన్నారు పెద్దలు. ‘నిద్రించి యీ లోకమంతా సౌందర్యమయమనుకున్నాను. మేల్కాంచి ఈ బ్రతుకంతా సేవామయమని తెలుసుకున్నా..” అని ఆంగ్లంలో ఓ సామెతవుంది”

ఉపన్యాసాన్ని శ్రద్ధగా వింటున్నానేమో, ఒక విస్తరిలో మజ్జిగకు బదులుగా మంచినీళ్ళు వడ్డించాను. ‘ఉప్పు, ఉప్పు’ అని ఎవరో కేక వేయడం విని, ఆపరధ్యానములో మరో విస్తరిలోని పాయసంలో చేరెడు ఉప్పు దిమ్మరించేశాను. అంతటితో అక్కడున్నవాళ్ళందరూ ఒక్కుమ్మడిగా “బాబూ, మా భోజనాలు పూర్తికావస్తున్నాయి. ఇక నువ్వు సెలవుతీసుకోవచ్చు” అని నన్ను అక్కడినుంచి సాగనంపేశారు.

జనంతో కటకిటలాడిపోతున్న సభాస్థలంలో త్రోవచేసుకుని ముందుకు వెళ్తున్నాను. రంగుకాగితాల తోరణాల వెనుక ఉపన్యాసకురాలి ముఖం స్పష్టంగా కనిపించడం లేదు. వేదిక దగ్గరకు వెళ్ళి మిరుమిట్లుగొలుపుతున్న విద్యుద్దీపాల కాంతిలో పైకి చూచాను. ఆ చూచినక్షణంలో నేను నిట్టనిలువునా కొయ్యబారిపోయాను. నా కళ్ళు గనుక నన్ను మోసగించక పోయినట్లయితే ఆవిడ శోభాదేవి కాదు. శోభాదేవి యింత బక్కపలచగా వుండదు. మరైతే ఈవిడెవరని నేను పెద్దగా వితర్కించుకోవలసిన అవసరంకూడా లేకపోయింది! ఈవిడ మరీచిక! మా మధుసూదనం ప్రేయసి!!

మధుసూదనం కోసం చుట్టుప్రక్కలా కలయ పరికించాను. వేదిక వెనుకవైపుకు అప్పుడే నా బుర్రలో ఓ అనుమానం మెరుపులా మెరిసింది.

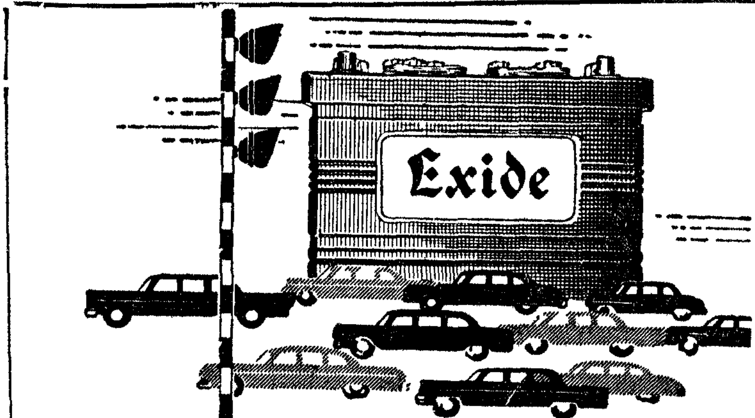
నాలుగడుగుల్లో చరచరా వేదిక చెంతకు వెళ్లాను. ఈసారి ఉపన్యాసకురాలి ముఖాన్ని బాగా పరకాయించి చూచాను. కొద్ది క్షణాల క్రితం ఏదైతే నా ఊహలో అనుమానంలా భాసించిందో అది కేవలం అనుమానం కాదు అక్షరాలా నిజం!

మాయ అన్న తెర తొలగిపోయిన తర్వాత సత్యమూ నిత్యమూ అయిన పరతత్వాన్ని సందర్శించిన యోగీశ్వరుడిలా నేనక్కడే పదిపదిహేను నిమిషాలవరకూ స్తంభీకృతుడినై నిలిచిపోయాను.

5

నాటికలు జయప్రదంగా ముగిశాయి. నాటికన్నా మధుసూదనం ఏకపాత్రాభినయం దిగ్విజయంగా రాణించింది. ప్రపంచమే ఒక నాటకరంగం అన్న పరమసత్యాన్ని ఒంటబట్టించుకున్న కొద్దిమందిలో మా మధుసూదనం ఒకడు. మానవుడు దేనికైనా సిద్ధపడి ఉండాలన్నది వాడు జీవిత సౌధాగ్రాన చెరగని అక్షరాలతో లిఖించుకున్నమాట. వేదిక పైనుంచీ గ్రీన్‌రూములోకి రాగానే నేను వాణ్ణి బారెడుపొడుగు పుష్పహారంతో మళ్ళీ ఒకసారి అలంకరించాను. అంతటితో నేను ఊరుకోవలసింది. కానీ హర్షాతిరేకంలో ఔచిత్యాన్ని విస్మరించి “శోభాదేవిగారూ! పదిమందిలో కించపడిపోవలసిన నన్ను ఈ విధంగా ఆదుకోగలరని నేననుకోలేదు. మీరు నా పరువును నిలబెట్టారు. ఇందుకు నేను మీకెలా కృతజ్ఞత చెప్పుకోవాలో తోచడం లేదు” అంటూ చేతులుసాచి గాఢపరిష్వంగంలోకి తీసుకున్నాను.

“ఎక్కడ ఫోటోగ్రాఫర్! పిలవండి, పిలవండి ఫోటోగ్రాఫర్‌ను పిలవండి. ఆలసించిన ఆశాభంగం. మంచిసమయం. మించిన దొరకదు” అంది శోభాదేవి పాత్రధారిణి మిస్ మరీచిక, ఉరఫ్ మధుసూదనం! ★

అతి త్వరగా ‘స్టార్ట్’ అగుటకు ఎల్లప్పుడూ సిద్ధం

మీరు “సెల్ఫ్ స్టార్టర్”ను యెన్నిమార్లు ఉపయోగించినా కూడా, మీరు వాడే సిల్వర్ ఎక్సైడ్ యెల్లప్పుడు బరువు లాగుతుంది. మీ సిల్వర్ ఎక్సైడ్ బ్యాటరీ యొక్క దీర్ఘకాలం ఉపయోగించేట్లుగా అధిక కాలము మనగల ప్రత్యేక మైక్రోఫోరస్ ప్లాస్టిక్ పోర్విక్ సెపరేటర్లు, త్వరగా అరగని సిబి 95 అలాయ్ ప్లేట్లు కలిసి తయారైంది

ఇంకా విశేషమేమంటే—

కొరుకుటకు వీలుగాని, ఆఘాతాల తట్టుకోగల బలమైన రబ్బరు కంటెయినరు గలదు.

అడిగి తీసికోండి

సిల్వర్ ఎక్సైడ్

IS 395 ISI

మిగతవి ఆగినా ఇది సాగిపోతూంటుంది.

క్లోరైడ్ & ఎక్సైడ్ బ్యాటరీస్ (ఈస్టర్న్) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ EBSC 35.
మద్రాసు, ఆంధ్ర, కేరళ, మైసూరు రాష్ట్రములకు ప్రధాన ఏజంటు

క్రీడారంగం:

టెస్ట్ మేచ్

ఇంగ్లండులో పర్యటనచేస్తూన్న భారత క్రికెట్ జట్టుకి ఏ మాత్రము అదృష్టము లేదు. అసలు ఈజట్టులో ప్రపంచ విఖ్యాత ఆటగాళ్ళులేరు. దానికి తోడు కొంచెము ప్రతిభను చూపించిన ఆటగాళ్ళందరు గాయాలవల్ల అనారోగ్యంవల్ల, అన్ని టెస్టుమాచ్‌లలో ఆడలేక పోయారు. రెండవ టెస్టుమాచ్‌లో ఆడుతున్నప్పుడు గాయపడుటచేత మూడవ టెస్టులో కంట్రాక్టరు ఆడలేకపోయారు. పాలిగోటెస్టులో యింతకు ముందు అనేకసార్లు భారతదేశం తరపున ఆడి ఖ్యాతిగాంచిన మంజ్‌రేకర్ ఆడలేక పోయారు అఖరిదైన అయిదవ టెస్టుమాచ్ నుంచి ఉమ్రిగర్ గాయంతిగలడంవల్ల విరమించుకోవలసి వచ్చింది. ఈయన నాల్గవ టెస్టులో 118 పరుగులు చేశారు.

అయిదవటెస్టులో టాసు మన జటువారు గెలిచారు. పిచ్ అనుకూలంగా ఉండడంవల్ల మొట్టమొదటి బాట్ చేయుటకు ఎన్నుకున్నారు. అయితే టాసుగెల్లడం మూలంగా వచ్చిన లాభమును ఉపయోగించుకో లేక పోయారు మన వారందరు మొదటియిన్నింగ్సులో 140 పరుగులు చేశారు. భారతజట్టు వికెట్ కీపర్ తమానే 32 పరుగులను చేశారు. ఇంగ్లండు జట్టు తరపున ట్రూమన్ బాగా బౌల్ చేశారు. ఈయన 24 పరుగులు మాత్రమే యిచ్చి 4 వికెట్లను తీశారు.

ఇంగ్లండు జట్టు మొదటి ఇన్నింగ్సులో 361 పరుగులకు అవుటు అయ్యారు. ఇంగ్లండు జట్టు ఆటగాళ్ళలో రామన్ సుబ్బరావు, యమ్. జె. కె. స్మిత్, ఆల్. స్వెటమన్ చాలబాగా ఆడేరు. రామన్ సుబ్బరావు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని గుంటూరు దేశస్థులు. అయినను వీరు ఇంగ్లండులో ఉండటంచేత ఇంగ్లండు జట్టు తరపున ఆడారు. ఇంతవరకు ఇంగ్లండు తరపున ముగ్గురు భారతీయులే ఆడారన్న సంగతి ఈయన విశిష్టతను తెలియజేస్తుంది ఈయన అయిదవ టెస్టులో 94 పరుగులు చేశారు. స్మిత్ 98 పరుగులు చేశారు. స్మిత్ దీనితో యీ ఏడాదికి 3000 పరుగులు పూర్తిచేశారు 1949 లో హటన్ యీ ఘనకార్యం సాధించారు. నేటివరకు మరి యెవరికి యీ ఘనత దక్కలేదు.

రెండవ ఇన్నింగ్సులో కూడ నడ్‌కర్ణి తప్ప మిగత భారతీయ బాట్స్‌మన్ ఎవరు బాగా ఆడలేదు. నడ్‌కర్ణి బాగా సమర్థంగా బాట్ చేసి 76 పరుగులు చేశారు. రెండవ ఇన్నింగ్సులో భారతీయజట్టు 194 పరుగులను చేశారు. ఇంగ్లండు 5 వ టెస్టులో భారతదేశమును ఒక యిన్నింగ్సు 27 పరుగుల తేడాతో నెగ్గారు ఆడిన అయిదు టెస్టులను నెగ్గి ఇంగ్లండు దేశం తమ ఆధిక్యతను సుస్పష్టం చేశారు.

ఈ టెస్టుమాచ్‌లన్నిటిలో భారతీయ బాట్స్‌మన్ వైఫల్యమునకు కారణం ఫాస్టు

నడ్‌కర్ణి

బౌలర్లను ప్రతిఘటించలేకపోవడమే. క్రికెట్ పిచ్ పొడువు 22 గజములు. సాధారణంగా ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఫాసు బౌలర్లు అంచుమం 60 మైళ్ళవేగంతో వేస్తారు. అంటే బంతి బౌలరు చేతిని వదలిన సెకండుకు పూర్వమే వికెట్టు దగ్గరికి వస్తుందన్నమాట. బాట్స్‌మన్ ఇంత వేగమైన బంతులను ఆడాలంటే సమాన వేగంతో జరగాలి. దీనికి అలవాటుండాలి భారతదేశంలో ఫాస్టు బౌలర్లు లేనందువల్ల భారతీయ బాట్స్‌మన్ ఎవరూ ఫాస్టు బౌలర్లులను సమర్థంగా ఎదిరించలేక పోయారు.

మొత్తానికి మన జట్టువారు ఈ పర్యటన విజయవంతంగా చేయలేదనే చెప్పాలి. ఇంతవరకు ఇంగ్లండులో జరిగిన టెస్టుమాచ్‌లలో భారతదేశం 1952 వ సంవత్సరములో ఒక టెస్టును నెగ్గినది. అయితే 1952 లో జరిగిన మొత్తం టెస్టులలోకూడ ఇంగ్లండే నెగ్గినది. దేశంలో ఆటస్థాయి ఎక్కువగా వున్నప్పటికీ నెగ్గనందువల్ల, ఇప్పుడు నెగ్గుతారని ఎవరు అనుకోలేదు. అయితే వీరు మరీ బొత్తిగా అధ్వాన్నంగా ఆడి పోవ్వాస్పదులయ్యారు. ఇంగ్లండు దేశ పత్రికలలో మన వారిని గురించి మరీ చులకనగా వ్రాశారు. వీటిని బట్టిచూస్తే మనవారికి మనశక్తిసామర్థ్యాలపై నమ్మకంలేకపోతే యితరదేశాలకు పర్యటనకు పంపటం సమంజసము గాదనే చెప్పాలి.

— రావు.

రాజధాని కబుర్లు

(5 వ పేజీ తరువాయి)

కోటు, చివరి రంగాల్లో లాయర్ని వేసుకునే వల్లగాను

నాటకం అంతా ఈవిధంగా నడిచినా, శ్రీ కాశీనాధుని రామచంద్రమూర్తి తుదిని పాడిన పద్యాలు ప్రేక్షకులను కదిలించాయి. "స్టేజి వీక్" స్పాట్ లైట్ లేకుండా ఉంటే ఇంకా ఈ పాత్ర రాణించేది. వెంగళరాయడు, పాపారాయడు_ఈ రెండుమాత్రం చక్కగా నిర్వహింపబడ్డాయి నాటకంలో.

మరచిపోయాను—ఈ నాటకంలో బుస్సీ స్వగతం కూడా తెలుగులో చెబుతాడు కాని అది ప్రదర్శకుల లోపం కాదు కదా?

ఉపన్యాస స్వాతంత్ర్యదినం నాటి ఒక తమాషా: ఉదయం దీపక్ మహల్ ట్రాఫిక్ ద్వీపం పై జరిగినసభలో ఒక కమ్యూనిస్టు ఉపన్యాసకుడు మంత్రి శ్రీ తిమ్మారెడ్డి ఒక జమీందారని ఆయనకు కొన్ని వేల ఎకరాలు భూమి ఉందని ఒక కథ చెప్పాడు!

'నివేదికలగూరగంప'

'కుంభకర్ణుడి పునర్జన్మ': ఈ శీర్షిక క్రింద పేర్కొనబడిన విషయాలన్నిటిలోను శ్రద్ధ తీసుకుంది నగరపాలక సంఘం. కాని 'కుం. పు 3'లో పేర్కొన్న సంగతులో మాత్రం ఇంకా దీపంవెయ్యాలని తోచలేదు అక్కడ త్రవ్విన గోతులవద్ద రోజూ దీపం వుంచారు. వారం క్రిందట ఒక గోతిలో ఒక పౌరుడు పడ్డం, పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేయడం జరిగింది.

శ్రీకృష్ణజన్మస్థానం చెప్పని కథ

"పునర్, పునర్, పునర్, పునర్వివాహితుడి కథ చెప్పు" అంది న్యూ జ. స్థా "హుం" అని హుంకరించింది శ్రీ కృ జ. స్థా. హుంకరించి, "ఇప్పుడు కాదు. జనం కోసం పడుతున్నారు" అంది. "నాకే కాదు; జనానికూడా ఆత్రుతగా వుంది ఆ కథ వినాలని" అంది కృ జ. స్థా "ఏ జనం?" అంది శ్రీ కృ జ. స్థా. "వాళ్ళూ వీళ్ళూ; ఇక్కడా, అక్కడా" అంది కృ. జ. స్థా. "వచ్చే వారం తప్పకుండా చెబుతా. తప్పకుండా! మరి మనిషిని చూపించమనవుగదా?" అంది శ్రీ కృ. జ. స్థా.

[వచ్చే వారం పునర్ పునర్ పునర్ పునర్వివాహితుడి కథ]

★

★ ఉత్తరాలు ★

(2-వ పేజీ తరువాయి)

చిలకా? గోరింకా?

కొంతమంది పెద్దలను కనుక్కోగా, మైథిలిగారి అనుమానం నిజమేనని, 'చిలుకలు' స్త్రీజాతికి, గోరువంకలు పురుష జాతికీ చెందినవేనని తెలిసినది.

—కె. ఘంటేశ్వర శర్మ, తెనాలి.

ప్రత్యక్షంగా చిలుక స్త్రీకిని, గోరువంక పురుషునకూ సరిగా సరిపోతుంది. కవుల వర్ణనలలో కూడా ఈవిధంగానే వర్ణింపబడినది.

—రాజ్, ఏలూరు.

చిలుక, గోరువంకల ఆదర్శ దాంపత్యం అనేది కావ్యజగత్తులో మాత్రమే. ఇతర జంతువులలో లాగానే చిలుకల్లో ఆడచిలుక, మగ చిలుక, అలాగే గోరువంకల్లో ఆడా, మగా వుంటాయి. చిలుకకూ, గోరువంకకూ సంపర్కం వుండనే వుండదు—

—తీగవాపు రామకృష్ణారావు, వాల్తేరు.

ఒక వేళ చిలుక భార్య అయినా, ఆవిడ సొంగుడు ఆ మైథిలి గోరువంక గారి సోదరిని వివాహం చేసుకోవచ్చు గదా అప్పుడు చిలుక మగవాడూ, గోరువంక స్త్రీ అవ వచ్చును గా.

ఇంతకూ చిలకాగోరువంక దంపతులకు పుట్టే బిడ్డలు చిలుకలా? గోరువంకలా?

—కె. హేమాద్రి, గొల్లప్రోలు.

* * *

సాహసం

మొదటినుంచి చక్కగా వ్రాస్తూ మీ 'స్వరలహరి' రచయిత మధ్యలో కొన్ని అపస్వరాలు పలికించారు. ఇంతవరకు సి. రామచంద్ర సంగీతం ఏ చిత్రంలోనూ దెబ్బతినలేదు. మాకు తెలియనిది మీరచయితకు తెలిసే తెల్పితే సంతోషిస్తాం

గోపికాహృదయాన్ని కరీంఖాన్ గారు ఆవిష్కరించినంత మనోహరంగా మరొకరు వ్యాఖ్యానించలేరనటం సాహసం. తెలుగులో శ్రీమతి బాలసరస్వతి పాడినవి, హిందీలో శ్రీమతి గీతాదత్ పాడినవి చాల మందికి తెలుసు. ఇవికాక సి. రామచంద్ర స్వంత కృతులే ఉన్నాయి. 'పహలీఝలక్' లో 'నామారోనజరియా కెబాగ్,' 'అజాద్' లో 'నాబోలే,' 'కారీగర్' లో 'దర్శన్ ప్యాసేనైన్,' 'ఆశా' లో 'చల్ చల్ కన్ హాయి,' 'తుమ్ నాఆయి,' 'ఝుంఝూర్' లో 'తునుబిన మోరేకోన్ ఖబరిలా' అన్న పాటలు సహృదయులకు లలిత సంగీతప్రియులమీద సమ్మోహనాస్త్రాలు. ఏదో ఒక పాటకు ఖాన్‌సాహెబ్ గారి ప్రభావం ఉంటే ఉండవచ్చు.

రామచంద్రాభిమానులకు మరొక శుభవార్త. త్వరలోనే తమ స్వంతచిత్రంలో నటించబోతున్నారు.

వె. ఆ. కృ. రంగారావు, (బొబ్బిలి)

సి. రామచంద్రను గురించిన వ్యాసం రసిక హృదయానురంజకంగా వుంది శాస్త్రీయ సంగీత స్వరలాలిత్యంతో నైతేనేమి, లలిత సంగీతసరళిలో నైతేనేమి ప్రజాహృదయాలను ఆకర్షించడంలో అతనికి అతడే సాటి. అతడు తన గాత్ర సంగీతం లోకంటే, సంగీతసమ్మేళన దర్శకత్వంలోనే ఎక్కువ ప్రతిభను చూపించినట్లు రచయిత వ్రాశారు. కాని అతడు పాడిన కొన్ని పాటలనుబట్టి చూస్తే ఇప్పటి ప్రసిద్ధ గాయకులెవరూ అతనితో పోటీపడలేరనిపిస్తుంది.

వలికల చంద్రశేఖరం, (మైలవరం)

సి రామచంద్ర సంగీతము సమకూర్చిన వాటిలో వర్మఫిలింస్ వారి 'పతంగా' ను పేర్కొనక పోవటము చాల శోచనీయము. చితల్‌కర్ ను పైకి తెచ్చినది ఆ చిత్రమే.

మాగంటి కృష్ణమూర్తి (గుంతకల్లు)

సుజాత చిత్రంపై ప్రధాని నెహ్రూ యిచ్చిన సర్టిఫికెటును నిర్మాత వాడుకున్న పద్ధతిపై విమర్శ చాలా బాగున్నది. ఇటుపై సినిమానిర్మాతలు పైరకపు సర్టిఫికేట్లను వ్యాపారనిమిత్తం వినియోగించకుండా, సర్టిఫికేట్లు యిచ్చినవారిని బజారున కెక్కించకుండా చేయుగురని ఆశించుచున్నాను.

మొజ్జాడ కృష్ణమూర్తి (హైదరాబాద్)

* * *

నిశ్చయంగా లోపాలా?

26-8-59 వారపత్రికలోని 'నేనాంధ్రుణ్ణి' అనే వ్యాసం చదివాక, అమధ్య శ్రీ మురర్జీదేశాయ్, అమెరికా పర్యటనలో విలేఖరులతో "We Indians are weak and timid people" అన్న మాటలు జ్ఞాపకం వచ్చాయి ఈ రచన అంతా, Presumptions పైన, Unfounded findings పైన ఆధారపడి వుంది. శుద్ధ ఆంధ్రుణ్ణని చెప్పుకుంటూ "బి. వి." అని పేరు ముందర ఇంగ్లీషు పొడి అక్షరాలని తెలుగులో వ్రాసుకున్నారు. ఇదే రచయిత గారి ఆంధ్రసంప్రదాయం కాబోలు.

ఆంధ్రులు స్వరాష్ట్రంలో వుంటున్నా, యితర రాష్ట్రాలకి చెదిరిపోయినా యింటా, బయటా వాతావరణానికి (సాంఘిక) అనుగుణంగా నడచుకోవటం, తప్పనిసరి అయిన అలవాట్లను అలవరచుకోవటం వల్ల ఆంధ్రత్వాన్ని కోల్పోయినట్టేనా? దీనిని లోపమంటారా లేక సుగుణమంటారా? పరిస్థితులనుబట్టి యితర వేష భాషలను అలవరచుకుంటే ఆంధ్రులు అనుకరణప్రియులు అయినట్టేనా? అలా, అయితే యావద్భారతీయులూ అనుకరణప్రియులే! మన ప్రస్తుత విద్యావిధానము, జీవిత విధానము, మన వస్త్రధారణ అంతా పాశ్చాత్యానుకరణేకదూ? ఇంతకూ యావద్భారతీయుల్లో, నరసింహంగారి దృష్టిలో ఆంధ్రులేనా అనుకరణలో అందెవేసినవారు? మన సంస్కృతీ మన నాగరికతా వర్తమానంలో ఎంత అధమస్థితికి దిగజారిందో అందరికీ తెలిసిందే! దీనికంతకూ కారణం రెండువందల ఏండ్లలో మనలో నరనరాల్లో కలిసిపోయిన పాశ్చాత్య నాగరికతా వ్యామోహం. ఇపుడు వాటన్నిటి విషయమై యిన్ని పేజీలు 'విమర్శన' పేరుతో వ్రాసేస్తే ప్రయోజనమేముంది? బలమైన ఆధారాలతో విమర్శిస్తే హర్షనీయమవుతుంది.

పల్లంట్ల చిట్టిబాబు, జయపురం (ఒరిస్సా).

తమ భాషనే మరచిపోయినట్లు తోచేటట్లు ఆంధ్రుడే కానట్టుగా ప్రవర్తించే రాష్ట్రేతర ఆంధ్రులు చాలామంది కనబడతారు. తెలుగువాడు కనబడినప్పుడు కూడ. వాడు తెలుగువాడని తెలిసియుండికూడ హిందీలోనూ మాట్లాడే మహానుభావులున్నారు. పైతరహా మనుష్యులు "నేనాంధ్రుణ్ణి" చదివిన తరువాత తమ తప్పులను గమనిస్తారని ఆశిస్తాను.

—గోష్టి రఘువేంద్రరావు, పోడోలు (మ. ప్ర.)

రచయిత, వారి వ్యాసములో ఆంధ్రుల 'సైకాలజీ'ని బాగా పసికట్టి, నిర్భయంగా వెల్లడించారు. వారు రాసిన విషయములు మాకు యిక్కడ (నాగపూర్ లో) ఎవరైనా యిద్దరు ఆంధ్ర సోదరులు కలసినప్పుడు స్వయముగ అనుభవమవుతున్నది కూడా.

—వెంపటి వీరవెంకటరావు, నాగపూర్.

శ్రీ బి. వి. నరసింహంగారి 'నేనాంధ్రుణ్ణి' అనేది చాల బాగుంది. ఈ నాటి ఆంధ్ర దేశీయుల వేషభాషలు అనుకరణాశక్తితో ఎలా వక్రించాయో అర్థమౌతుంది. ఇంత చక్కగా సులభశైలిలో 'తెలుగోడి' గుణస్థితి వివరించిన రచయితకి, దానిని పాఠకులకందజేసిన మీకు నా అభినందనలు.

సుధాకరం, అమలాపురం.

* * *

కుమారి కె. లక్ష్మిగారు కావ్యలోకంలో అన్న వ్యాసం చాల చక్కగా వ్రాసినారు... ప్రముఖ సినీనటుడు శ్రీ రమణారెడ్డిగారి మాజిక్ ప్రదర్శనముపై వ్యాసం బాగుంది. వారు అన్నట్లు జీవితమే ఒక పెద్ద మాజిక్.

బొమ్మదేవర నాగరత్నం (వుయ్యూరు)

సినిమా

అద్దంలోకి తొంగిచూసినపుడు అందులో మన బొమ్మ కనబడకపోతే ఒంటరిగానున్నట్టుంటుంది. కొంచెం దిగులుగావుంటుంది.

మద్రాసు ప్రభుత్వంవారి ఆదర్శప్రాయమైన బాలచలన చిత్రమందిరం గానీ, దాను గత వారం అక్కడ ఆరంభించిన డాక్యుమెంటరీ చిత్రాల ప్రత్యేక ప్రదర్శనం గానీ చూడగానే వారు అలాంటి మంచి పనులు చేసినందుకు సంతోషంతోపాటు, మనకి విజయవాడలోను, హైదరాబాదులోనూ ఈ బాపతు సదుపాయాలు లేవన్న దిగులుకూడా రవ్వంత కలుగుతుంది.

మద్రాసు, మౌంట్‌రోడ్‌లోని గవర్నమెంట్ ఎస్టేట్‌లో లోగడ శాసనసభకోసం అని కట్టించిన విశాల భవనం కాళీ కావడంతో, విద్యామంత్రి శ్రీ సి. సుబ్రహ్మణ్యం కృషి ఫలితంగా దానిని పిల్లల కోసం చలనచిత్రాలు ఆడేందుకని కేటాయించి చక్కని సినిమాహాలు తయారు చేశారు. ఇప్పుడక్కడ వారానికి మూడు నాలుగు రోజులు పిల్లల చిత్రాలు విదేశాల నుండి తెచ్చినవి వేస్తున్నారు. టిక్కెట్టు తే. తేవ పిల్లల్ని తీసుకువచ్చిన పెద్దలకైతే పావలా.

గతవారం అందులోనే మరో గొప్ప కార్యక్రమం ఆరంభించారు డాక్యుమెంటరీ చిత్రాల ప్రదర్శనం. డాక్యుమెంటరీ చిత్రాల విషయంలో మన దేశం అతి కొద్ది కాలంలో గొప్ప ప్రమాణాలు అందుకొంది. చాలా మంచి చిత్రాలు—ప్రపంచావధిని మంచి చిత్రాల శ్రేణిలో నిలుపతగ్గవి తీసింది. నాలుగైదు చిత్రాలు అంతర్జాతీయ ఉత్సవాలలో బహుమతులుకూడా సంపాదించుకున్నాయి.

సౌందర్య ప్రధానమైన చిత్రాలేకాక, ప్రజాబాహుళ్యానికి తెలియతగ్గ విషయాలను సరదాగా తెలియచెబుతూ తీసినచిత్రాలూ ఎన్నో వున్నాయి. వీటిని, మామూలుగా కథాచిత్రాలు ఆడే సినిమాలలో వేస్తూనే వుంటారు.

విజ్ఞానం వినోదం అందంగా కలిపి రూపొందించే ఈ చిత్రాలకోసం—కేవలం వీటికోసమే—పావలా డబ్బులూ, ఓ ముప్పావు గంట కాలమూ జనం ఖర్చు పెడతారా పెట్టరా అన్న సంగతి తేల్చుకోవాలని ఢిల్లీలో ఫిలింస్ డివిజన్‌వారు ఇందుకై ఒక చిన్న సినిమా కేటాయించి అక్కడ డాక్యుమెంటరీలూ, వార్తాచిత్రలూ ఆడారు. ప్రతి ఆటకీ హాలు నిండుతూనే వచ్చింది. డబ్బిచ్చి చూసినవాళ్లంతా కూడా చాలా బాగున్నాయని మెచ్చుకున్నారు.

* * *

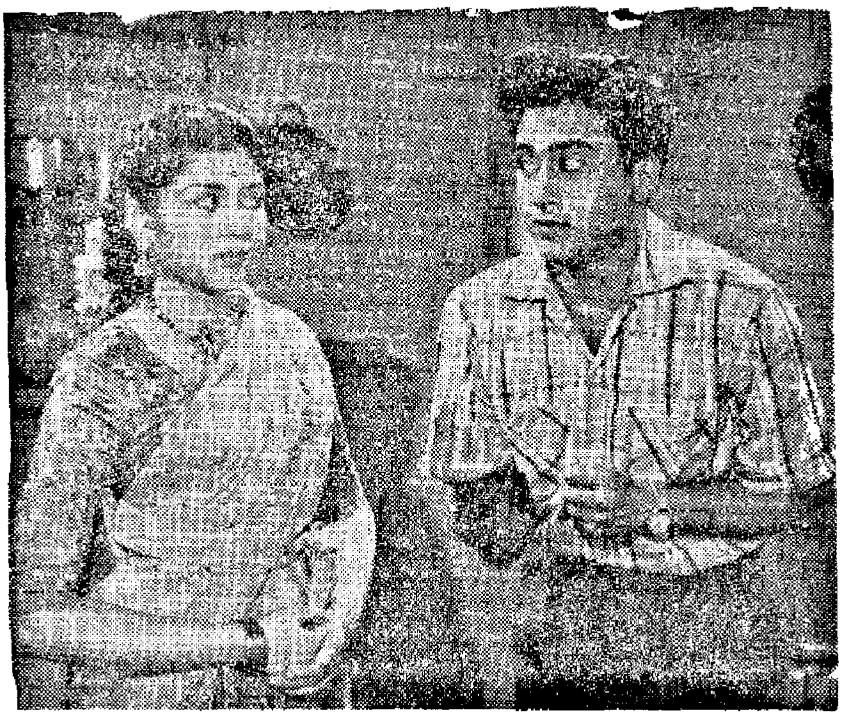
గతవారం మద్రాసులో ఈ ఉద్యమానికి గవర్నరు శ్రీ మేధీ ప్రారంభోత్సవం జరిపారు.

ఈ కార్యక్రమంలో ఒక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సహకరించడానికి ఇదే తొలిసారి అనీ, మిగతా రాష్ట్రాలుకూడా ఈ విధంగా చేస్తాయని ఆశిస్తున్నామనీ ఫిలింస్ డివిజన్ కంట్రోలరు అన్నారు.

ఇన్నాళ్లకి ప్రత్యేకం డాక్యుమెంటరీ చిత్రాల ప్రదర్శనం ఏర్పాటు కావడం చాలా సంతోషంగా ఉందని మంత్రి శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం అన్నారు.

కేవలం డాక్యుమెంటరీలకి, పిల్లల చిత్రాలకి ఇలా ఒకహాలును కేటాయించడం మాటలతో నియమాలమీద తేలిపోయే పని కానిమాట నిజమే.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వం మరికొన్ని మాటలాడుకుని, మరికొన్ని నియమాలలోనైనా ఇటువంటి ఏర్పాటు చేస్తారని, రాజధానిలోను తరువాత విజయవాడలోను ఇది ఆరంభమైతే, క్రమేపీ ఇతర పట్టణాలలో కూడా అవకాశాలను బట్టి స్థానికుల, స్థానిక సంస్థల సహాయ సహకారాలతో ఈ ఉద్యమాన్ని వ్యాపింపచేయవచ్చునని డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలమీద, పిల్లల చిత్రాలమీద విశేషమైనసరి, గౌరవం గలవారంతా ఆశిస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవ రెడ్డి హైదరాబాద్‌లో నాటకరంగస్థల నిర్మాణం పట్ల శ్రద్ధ వహించి దేశం మొత్తంమీద గొప్పది అనిపించుకోతగ్గ స్థాయిన ఒకటి

భాస్కర్ ప్రొడక్షన్స్ వారి 'మనోరమ'లో కృష్ణకుమారి, బాలయ్య

నిర్మింపచేయడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారని ప్రసిద్ధ చలనచిత్ర దర్శకుడు, నిర్మాత అయిన శ్రీ బి. ఎన్. రెడ్డి ఈ విషయంలో కృషి చేస్తున్నారనీ విదితమే. వీలునుబట్టి ఈ విషయం కూడా పరిశీలించి ఒక ఏర్పాటు చేస్తారని ఆశించవచ్చు.

పిల్లల చిత్రాల ప్రదర్శనకు కూడా వీటిలోనే ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు కాబట్టి రెండు ఉద్యమాలకు ఒక వసతి ఏర్పరచడం పెద్ద విశేషం కారాదు. పిల్లల చిత్రాలు ఈనాడు దేశంలో కొన్ని ఉన్నా వాటికి వ్యాపారసాయిలో చిత్రాలు ఆడే సినిమాలలో చోటు దొరకదు కాబట్టి ఈ ఏర్పాటు ఎలాగా తప్పదు. ఈ కారణంవల్లనే అర్నెల్ల క్రితం శ్రీ ముదిగొండ లింగమూర్తి అధ్వర్యాన ఆంధ్ర ప్రభుత్వం తెలుగులో డబ్ చేయించి సిద్ధంచేసిన పిల్లల చిత్రం జల్‌దీప్ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అంతటా ప్రక్కిరిసిన యూడోవారం ఆడుతున్నట్లుగాని, నేడే బ్రహ్మాండమైన శతదినోత్సవాలు జరుపుకొంటున్నట్లుగాని ప్రకార్లు వినబడటంలేదు.

కొత్త చిత్రాలు

గోపాల్ ప్రొడక్షన్స్ అనే కొత్తసంస్థకు ఆగస్టు 28 న ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. వీరు 'కామమ్మ కథ' అనే జానపదచిత్రం నిర్మిస్తున్నారు. రచయిత అయ్యగారి విశ్వేశ్వరరావు. దర్శకుడు ఎస్. వి. స్వామి. నిర్మాత ఆకుల లక్ష్మయ్య.

* * *

'రోనా' ఫిలింస్ కు నటుడు, దర్శక నిర్మాత వి. నాగయ్య గతవారం ప్రారంభోత్సవం చేశారు. వీరు సాంఘికచిత్రం నిర్మిస్తారు. ఈ చిత్రానికి కథ, మాటలు యడవల్లి లక్ష్మీనారాయణ, పాటలు సముద్రాల వ్రాస్తున్నారు. సంగీత దర్శకుడుగా శంకర్‌రావు అనే నవయువకుడిని పరిచయం చేస్తున్నారు. సాంకేతిక పర్యవేక్షణ, నాగయ్య నిర్వహిస్తున్నారు. నిర్మాత యడవల్లి.

* * *

గోపీకృష్ణ ఫిలింస్ అనే కొత్త ప్రొడక్షన్, డిస్ట్రిబ్యూషన్ కంపెనీకి ప్రముఖ ఖనిజ వ్యాపారులు, సాహితీ పరులు తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. ఈ సంస్థ అధిపతి పెళ్లకూరి గోపీకృష్ణ 'కవి తిక్కన, ఖడ్గ తిక్కన' అనే చిత్రం నిర్మించడానికి సన్నాహాలు చేస్తున్నారు.

"గాంధారి గర్వభంగం" చిత్ర విజయాన్ని పురస్కరించుకొని, అర్ధ శతదినోత్సవాల సందర్భంగా నిర్మాతలు కృష్ణా ఫిలింస్ వారు ఆ చిత్రంలో పాల్గొన్న పాత్రధారులకు, టెక్నీషియన్‌లకు గతవారం మైలాపూర్ వుడ్‌లాండ్స్ హోటలులో విందుచేశారు. రచయిత శ్రీ శ్రీ, అధ్యక్షత

మద్రాసు ఓడియన్‌లో ఆడుతున్న 'ది లెజెండ్ ఆఫ్ ది లాస్ట్' చిత్రంలో సోఫియాలోరెన్; జాన్ వేన్

వహించారు. ఆయన, ఘంటసాల వెంకటేశ్వరరావు, ఇంటూరి వెంకటేశ్వరరావు నిర్మాతలను, టెక్నీషియన్‌లను అభినందించారు. నిర్మాతల తరఫున వై. కన్నయ కృతజ్ఞత తెలియచేశారు.

సంగీత వార్తలు

సంగీత విద్యాధరి లతా మంగేష్కర్ గతవారం జరిగిన ఒక రికార్డింగ్‌తో మొత్తం ఇప్పటికి అనుకేల సినిమాపాటలు పూర్తిచేసింది. సినిమా పరిశ్రమలో సంగీతం 'విలువ' ను తారస్థాయికి తీసుకు వెళ్ళిన వారిలో లతాది అగ్రస్థానం. ఈ రోజున లతా, వారానికి 80 పాటలు, హీనపక్షం రోజుకు రెండు పాటలు రికార్డు చేస్తూంది. అవసరాన్నిబట్టి కాక, సామర్థ్యాన్నిబట్టే, ఆమె ఏకసంతగ్రాహి అని అంతా అంగీకరిస్తారు. సాధారణంగా ఆమె ఏపాటా రెండు టేకులను మించి పాడనవసరం ఉండదు. అయితే మద్రాసులోని ఒక చిత్రానికి 16 టేకులు తీసేసరికి ఆమె చాలా విసుక్కో బాధపడింది.

గాయకుడు, సంగీత (నాగిన్) దర్శకుడు హేమంతకుమార్ తూర్పు ఆఫ్రికాలో గానసభలు చేస్తూ పర్యటిస్తున్నాడు. గత వారం ఏడెన్‌లో గాంధీ స్మారక నిధికై రెండు కచేరీలు చేశాడు. అక్కడా, మర్నాడు ఆఫ్రికా చేరాక నైరోబీలోను ఆయన గానసభలు విశేషంగా జనాన్ని ఆకర్షించాయి.

నాగిన్ చిత్రంలో యావద్భారతాన్ని విణ్ణతం పాటు స్వరకల్పన చేసిన 'బీన్' మీద ట్యూన్‌లను ఎవరూ మరచిపోలేరు. అందులో బీన్ వాయించిన కల్యాణ్‌జీ వీర్‌జీ సంగీత దర్శకుడుగా పైకివచ్చాడు కూడా. ఇప్పుడు ఆ వాద్యంపై ఆయన గానసభను రెండురీళ్ల చలనచిత్రంగా తీస్తున్నారు.

వివాహం

చలనచిత్ర నిర్మాత, అశ్వరాజ్ ప్రొడక్షన్స్ అధిపతి శ్రీ కె. గోపాలరావు తమ కుమార్తె చి॥ సౌ॥ వేదవతిని చి॥ పి. ఎస్. సత్యనాగాయుడుకు ఇచ్చి మదరాసు లాయడ్స్ రోడ్‌లో 'సత్యాగ్రహ' భవనంలో వైభవంగా వివాహం జరిపించారు. చలనచిత్ర పరిశ్రమ ప్రముఖులు పలువురు వచ్చి వధూవరులను ఆశీర్వదించారు. సాయంకాలం విందు, శ్రీ ఘంటసాల వెంకటేశ్వరరావు గానసభ, రాత్రి కూచిపూడి భాగవతులచే 'ఉషాపరిణయం' ప్రదర్శనం జరిగాయి.

హాస్యనటులు

తారుమారుతో నటుడు వేమూరి పరబ్రహ్మ శాస్త్రి రెండు మూడు చిత్రాలలోనే నటించారు. ఆయన అకాలమృత్యువుకు గురికావడంతో తెలుగు సినిమా, ఒక మంచి నటుడిని కోల్పోయింది.

ఆ ప్రాంతాలలోనే వచ్చిన ఇతర హాస్య చిత్రాలు బొండాంపెళ్ళి, బారిస్టర్ పార్వతీశం (తొలి హాస్య చిత్రాలు అనవచ్చు). దగుపుకున్న భార్య, ధరిమేనా వచ్చిన కొన్ని సాంఘిక చిత్రాలూ మెచ్చతగ్గ హాస్యాన్నీ హాస్యనటులనూ పరిచయం చేశాయి.

చేతికి పదనివేళ్లున్నా ఐతే తెలుగులో హాస్య చిత్రాలను వేళ్ళమీద లెక్కపెట్టెయ్యొచ్చునని, ఒక హాస్యప్రియుడి అచంచల విశ్వాసం. ఈ కోవకు చెందే వాటిలో పైన చెప్పిన మూడూ, పక్కింటి అమ్మాయి, చక్రపాణి, వద్దంటే డబ్బు, వరుడు కావాలి, అప్పు చేసి పప్పు కూడు, అత్తా ఒకింటి కోడలే, పెళ్ళి సందడి, కొంత ఉద్వేగం కూడా మేళవించుకొని సర్వజనరంజకంగా రూపొందిన పెళ్ళి చేసిచూడు, మిస్సమ్మ, వ్యంగ్య ప్రధానాలైన పెద్ద మనుషులూ, అంతా మనవాళ్ళే, సార్వకాలిక సర్వజన మనోహరమైన కథావస్తువును, పాత్రను నిలుపుకున్న సత్యమే జయం, ఆహ్లాదకరమైన అతిశయోక్తిలాంటి 'గృహప్రవేశం' స్థూలంగా చెప్పుకోవచ్చు.

'గృహలక్ష్మి' చిత్రంలో 'భారీ' హాస్యం చేసిన పెదబొండాం చినబొండాం ఆ రోజుల్లో పిల్లలకీ పెద్దలకీ కూడా పేరు చెబితే చాలు నవ్వొచ్చేటంత పేరు తెచ్చుకున్నారు. రెండేళ్ళ తరవాత, బొండామే ముఖ్యపాత్రగా 'బొండాం పెళ్ళి' చిత్రం వచ్చింది. లావు తగ్గడంకోసం అని ఒంటికి బాగా ఆముదం పట్టించి గచ్చుమీద జేకి జేకి అరిగిపోవాలని చూసిన బొండాం చుట్టూరా బొండాంలాటి కథను అల్లారు.

హాలివుడ్‌లో కొన్నాళ్లు ఉండివచ్చిన తొలి తెలుగు దర్శకుడు రఘుపతి ప్రకాష్, దీంతోపాటు, కిందటి తరంలో ఆంధ్ర దేశాన్ని ఉర్రూతలూగించిన మొక్కపాటి వారి నవల ఆధారంగా 'బారిస్టర్ పార్వతీశం' చిత్రం తీసి జమిలిగా విడుదలచేశారు. పార్వతీశం వేషాన్ని లంక సత్యం అద్భుతంగా నటించాడు. అంగవైకల్యంగాని, సమృద్ధిగాని లేకుండా, దేవుడు నిష్పక్షపాతంగా తయారుచేసిన మామూలు మనుషుల్లాగే ఉండే లంక సత్యం, పాత్రనుబట్టి హాస్యానిక్కావలసిన అవకాశాలు ఏర్పాటు చేసుకుని హాయిగా నడిపాడు. ఇతనే రెండేళ్ళ తరవాత బాలనాగమ్మలో పులిని చంపానని అనుకున్న చాకలి వేషం హుషారుగా నటించాడు.

గుడ్డలు తీసుకుపోయి ఇంటో పడేసుకుని, అవి ఉతక్కుండా పడుకునే చాకలిని ఉతికేయాలని, సృష్ట్యాదినుండీ (ఈ 'ఏర్పాటు' ఏర్పాటయినప్పటినుండీ) దేశదేశాల వారికీ ఉండే ఉత్సాహం అంతా లంక సత్యం నటన చూసిన తెలుగు ప్రేక్షకులద్వారా తీరిపోయి వుండాలి.

దుఃఖానికి సమాంతరంగా హాస్యాన్ని పోషించి మెప్పులందుకున్న నటుడు ఏలేశ్వరపు కుటుంబశాస్త్రిగారు 'హరిశ్చంద్ర'లో నక్షత్రకుని పాత్రను నిర్వహించాడు. ఆయన, తరువాత ఏ కారణంవల్లనో చిత్రాలలో నటించలేదు. సాంఘిక చిత్రంలో ఒకటి రెండు హాస్య సన్నివేశాలతో అందరి మనసులలోను చిరముద్ర వేసి, తలచుకున్నపుడల్లా సంతోషం కలిగించే నటులు కొందరు కొన్నాళ్లు కొనసాగించి ఇంకో మార్గం అనుసరించటమో, సినిమానుండి విరమించుకోవడమో చేశారు. వందేమాతరంలో రాజాబహదూర్ వేషం వేసిన కృష్ణమూర్తిగారు ఈ కోవలోవారు. ఈయన ఇంకా చాలా చిత్రాలలో వేస్తాడని అప్పట్లో అంతా ఆశించారు. ఆ చిత్రంలోనే అల్లుడు వేషం వేసిన సుబ్బారావు ముచ్చట్లు రెండేళ్లపాటు ఇంటింటా వినిపించేవి. మధురమీదకెక్కి అతను తొంపెళ మాడడం, ఆ ముచ్చట్లూ అవీ సామెతలయేటంత స్థాయినిఅందుకున్నాయి. 'వందేమాతరం అల్లుడులాగ—' అనేవాగు సందర్భంవచ్చినప్పుడుజనం. 'సుమంగళి'లో కాశీపతిశాస్త్రి, సత్యనారాయణ వ్రతంలో కోమటి వేషం వేసిన రామ్మూర్తి, రైతుబిడ్డ, మాలపిల్ల చిత్రాలలో బి. ఎస్. ఆర్. (సంగీత దర్శకుడు భీమవరపు నరసింహారావు గారే. ఇటీవల ఈయన దొంగలున్నారు జాగ్రత్త అనే చిత్రం దర్శకత్వం నిర్వహించారుకూడా) తలుచుకొన్నపుడల్లా సంతోషం కలిగిస్తారు. ఆంధ్రదేశంలో నేటికీ సామెతల్లో బతికిఉన్న మరో పేరు సింగరాజు లింగరాజు. లోభిత్వానికి చక్కని హాస్యప్రధానమైన రూపకల్పనచేసి కట్టిన ఈ పాత్రను ప్రసిద్ధ రచయిత కీ. శే. బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంత కవి గారు నిర్వహించారు. ఒక్కసారే ఇలాటి హాస్యపాత్రను ధరించినా, ఎంత సమర్థంగా చేశారూ అని ఇప్పటికీ అనిపిస్తుంది. కేవలం సంభాషణల మీదనే కాక, పాత్రగుణావగుణ కల్పనలో కూడా సున్నితమైన హాస్యం పొందుపరచిన పాత్ర ఇది. ఈనాడు హాస్య నటులు ధరించే పాత్రలను తీర్చిదిద్దటంలో ఒకనాటి శ్రద్ధాభక్తులు లోపించాయనీ, హాస్య సంభాషణల మీదా, నటుడి పేరు మీదా ఆధారపడి, పాత్రకు పెట్టదగ్గ చిలవలూ, పలవలూ నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారనీ పాతరోజులు తలుచుకున్నపుడు అనిపిసుంది.

శంభు ఫిలింస్‌వారి 'నమ్మినబంటు' చిత్రంలో సావిత్రి

సన్నగా, పొట్టిగా చక్కటి విట్టులా ఉండే శివరావు, 1940–50ల మధ్య దాదాపు యాభై చిత్రాలపాటు ఏకచ్ఛత్రాధిపతిగా పరిపాలించాడు. మంగళిశాస్త్రి అనే చిన్న వేషంతో పైకి తన్నుకొచ్చిన శివరావు, కేవలం అదృష్టం వల్లనే పైకొచ్చినవాడు కాదు. అంతకు పూర్వం కాకినాడ నాటక సంఘాలలో తిరిగి నాటకాలలో ఆడిపాడి పేరు అనుభవం సంపాదించుకున్నాడు. రంగస్థలంపైనుండి సినిమాకు రాబోయి రాలేకపోయినవారిలో కుంపట్ల సుబ్బారావు ఒకరు. రాణించి నిలబడి పైకొచ్చిన వారిలో శివరావు ఒకరు. ఈయన బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి. బాగా (హాస్య చిత్రాలకి సరిపడ) పాడేవాడు. ముఖ్యంగా సినిమాకు సంబంధించిన ఫోటోగ్రఫీ, సినిమా ప్రాసెస్సు, వ్యాపారంలో డిస్ట్రిబ్యూషను, ఎగ్జిబిషను, దరిమిలా నిర్మాణం, దర్శకత్వం వగైరాలన్నిటిలోనూ (చివరి రెండు మినహా) అనుభవం గడించాడు. శివరావు ఉచ్ఛదశ కొచ్చేవరకు, ఆయన సంభాషణలలో రెండర్థాలమాటలు మెండుగా ఉండడం మామూలు అయిపోయింది. ఆయన నోటి మాట నానుడి అయేది కొన్నాళ్ళపాటు [illegible]

[illegible]ఫిటికి దోహదం చేయడం జరిగింది. ఏది ఏమైనా జానపద పథంలో, జానపదులను సంతోషపెట్టగలిగే హాస్యాన్ని శివరావు సమృద్ధిగా సృష్టించాడు. శివరావు, కనకం పేరుపోగిన జంట. అంజలి, నాగేశ్వరరావు, శివరావు విధిగా ప్రతి ఫిల్మ్‌లోను ఉండే పాత్రలు. శివరావు 'పరమానందయ్య శిష్యులు' అనే చిత్రం ఒకటి నిర్మించాడు.

కాకినాడ యంగ్ మన్స్ హాపీ క్లబ్ నుంచే బయల్దేరి, జీవితంలో అన్ని విధాల అనుభవాలూ చవిచూచి, నిజజీవితంలో శిక్షణను పొంది నవ్వగలగడం నేర్చుకొన్న రేలంగి, గుణసుందరి కథలో పేరు తెచ్చుకున్నాడు. ఈ దశకం ఆరంభంలో పాతాళభైరవితో ఉచ్ఛస్థితి నందుకొన్నాడు. జానపద కథలో పాత్ర వేసినా, పౌరాణికంలో వేషం కట్టినా, సాంఘికంలో తిరిగినా, ఏపాత్ర నైనా సున్నితమైన మృదువైన హాస్యంతో నింపి సమకాలిక జీవితానికి, ఈనాటి మనుషులకూ దగ్గరగా తీసుకువచ్చి చూపడం రేలంగి శిల్పానికి ప్రాతిపదిక అనిపిస్తుంది. ఇలా అతనిని పరిచయం చేసుకున్న ప్రతి ప్రేక్షకుడూ అతనికి స్నేహితుడయ్యాడు. ఈ స్నేహం దేశమంతా వ్యాపిం[illegible]

[illegible] నటించాడు. రేలంగి ఆయనకే ఒకఘటంలో చెల్లుచేసే 'బాక్సాఫీసు' హాస్యం తటస్థపడింది గాని, శ్రమపడి నయానా భయానా, తనదరకు అది రాకుండా చూసుకుని తప్పించుకున్నాడు. రేలంగి సాధారణంగా ముక్కుకు సూటిగాపోయే మొండి వాడి పాత్రలే వేస్తాడు. మనకి చిరాకు, కోపం, అసహ్యం కలిగించే గుణాలు ఇందులో ఉండవు. పైపెచ్చు కులాసాగా ఉన్నంతసేపూ ఉండి, చివర్ని ధర్మము జయించుటకు దుష్టులు దండనపొందుటకు పనికొచ్చే మహాత్కార్యం సొంతంగానో, ఎవరితోనో కలిసో చేసేస్తాడు. ఇది ప్రేక్షకుల అభిమానాన్ని సంపాదించిపెట్టే మాట నిజమైతే కావచ్చు గాని, రానురాను అది చాలా నందం మారక్క రేడియో నాటకాలలో మంచిబాలుడు రామూ, మోహన్, లలితా మాటాడుకునే డైలాగులన్నీ కలిపినట్టు చేలబారుగా చప్పగా తయారవుతోంది. జీవితంపక్కన నిలబడి, అందులో కష్టసుఖాలమీద వ్యాఖ్యానిస్తు నవ్వించే వాడికుండవలసిన నిశిత దృష్టి, ధైర్యం, స్ఫూర్తి ఈ పాత్రలలో లోపిస్తున్నాయి. పెద్ద మను[illegible]

హాస్యనటులు

తెన్నులు వీటికి మూలంగా ప్రాతిపదిక అయితే కావచ్చుగాని, అంగులో ఉన్న గొప్ప లక్షణాలు లేనపుడు ఇవి నిర్వీర్యాలు అయిపోతున్నాయి

నిర్మాతలు తన పేగను గుర్తించి వినియోగం చేసుకోకుండా, కథ అనే గదిలో తనను ఒక అందమైన తెరగానో దీపపు సెమ్మెగానో, చిత్రపటంగానో వాడుకోడానికి అవకాశం ఇవ్వకుండా, చనువు అలుసుగా అనువాదం కాకుండా రేలంగి కట్టుదిట్టం చేస్తే, మరి నూరు, ఇంకో నూరు చిత్రాలలో కూడా ఎప్పటికప్పుడు స్వచ్ఛమైన హాస్యం కల్పించి సంతోషపెట్టగల ప్రజ్ఞ అతనిలో ఉందని అతనిని ఎరిగిన వారంతా నమ్ముతున్నారు. ఆ మధ్య ఒక నాటినటుడు అన్నట్టు ఒక హాస్యనటుడు నూరు చిత్రాలలో నటించి నిలబడగలిగాడంటే, అతగాడిలో వెయ్యి చిత్రాలకు తట్టుకు నిలబడగల సత్తా ఉన్నదన్న సత్యం ఇప్పుడే ఋజువైందనీ, అరుదుగా సంభవించే ఇటువంటి గొప్ప సందర్భం అందరూ హర్షించవలసినదని అంగీకరించాలి

* * *

'ఆసినీ బంఢబజ' అంటూ నెల్లూరి పల్లెటూరి పెద్దమనిషిని విశాలాంధ్ర ప్రజానీకానికంతటికీ అభిమాన పాత్రుడిని చేసిన రమణారెడ్డి ప్రధానంగా ఆ ప్రాంతీయుల వేషభాషలకూ, వారి అమాయకత్వానికీ, మంచితనానికీ, గడుసుదనంలా కనబడే వెర్రిబాగులతనానికీ మనోహరమైన రూపకల్పన చేసి ప్రసిద్ధుడయ్యాడు. ఈ అనుకరణలోనూ, చిన్న చిన్న హావభావాలను సొగసుగా ప్రదర్శించడంలోనూ అతను సున్నితమైన హాస్యాన్ని చూపించాడు. హాస్యంగా మాట్లాడడంలో, రచన చాతుర్యంలో చమత్కారాలకూ, ఛలోక్తులకూ ఉండే స్థానమే, హాస్య నటనలో రమణారెడ్డి హాస్యానిదీను. సినిమాలలో చేరడానికి ముందు, ఇతను ఘన డాక్టర్ చంద్రశేఖరం ట్రూప్‌లో పర్యటిస్తూ అనుకరణాది విద్యలు ప్రదర్శించి మంచిపేరు తెచ్చుకున్నాడు. సినిమాలలో చేరాక, అతనికి తెలిసిన విద్యలు ప్రదర్శించే అవకాశాలు పరిమితమైపోయి, ప్రజాదరణ పొందిన విద్యనే తిరిగి తిరిగి ప్రదర్శించవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. దాదాపు ఒకే రకం పాత్రను రమణారెడ్డి చేత వేయిస్తూ వచ్చారు నిర్మాతలు. రంగస్థలంమీద నిజమైన మాజిక్ చేయగల రమణారెడ్డి సినీ రంగస్థలంమీద కూడా తనకి దొరికిన పాత్రలతోనే మాజిక్ చేసి, మాట

గించి నిజమైన సత్తా చూపగల అవకాశం తప్పక రాగలదని అటువంటివారి సామర్థ్యాన్ని ఎరిగినవారూ, రమణారెడ్డి, ఇటీవలి చిత్రాలలో (ముఖ్యంగా ఇల్లరికం) చేసిన హాస్యంచూసి ఆనందించినవారూ నమ్ముతున్నారు

కేవలం కథకుడు కట్టిపెట్టిన సన్నివేశాల మీద, సంభాషణల మీదా ఆధారపడకుండా సొంత ప్రజ్ఞ కొంతైనా చూపాలన్న పట్టుదల చిత్తశుద్ధి కలిగి వ్యవహరించిన వారిలో కీర్తిశేషుడు జోగారావు ఒకడు,— పాతాళభైరవి, చంద్రహారం చిత్రాలలో ఇతనికి మంచి పేరు వచ్చింది. ప్రతిభావారి 'ఏది నిజం?'లో కూడా ఇతడు చాలా హాయిగా నటించాడు. హాస్యం అపహాస్యం కాగల ప్రమాదం ఉన్నపుడు అంత పనికి ఒడిగట్టక పోవడం కూడా జోగారావు ప్రత్యేకతలలో ఒకటి. సినిమాకి రావడానికి ముందు హాస్యగాడుగా పేరు తెచ్చుకుని, వచ్చాక పేరు పెంచుకోడానికి తగు అవకాశాలు లేక కాలక్షేపం చేస్తున్న వారిలో నల్ల రామమూర్తి, బాలకృష్ణలను చెప్పుకోవాలి. ఒకే తరహా పాత్రలను విసుగెత్తేదాకా వేసి, కొత్తవి రాక ఉన్నచోటే ఉండిపోయినవారిలో చదలవాడ కుటుంబరావు, వంగర వెంకటసుబ్బయ్య, అల్లు రామలింగయ్య, పెద్ద వేషం కాని చిన్న వేషం కాని రూపురేఖలు వేషభాషలు తీర్చకుండా, నీ యిష్టం వచ్చినట్టు చేసెయ్ అంటూ బేఖాతరుగా ఒప్పగించే వేషాలు వేసి ఎదగకుండా ఉండిపోతున్న వారిలో పేకేటి శివరాం ముఖ్యులు. సమర్థులైన దర్శకులు కఠినంగా చెబుతూ ఉంటే, బాగా నటించి రాణించగలవారిలో పద్మనాభాన్ని, సీతారాంను రామకోటిని చెప్పుకోవాలి. పద్మనాభం హాస్యం చేయబోతూ ఆపని చేస్తున్నట్టు మనకి వార్నింగు ఇస్తాడు. ఒకపుడు ఇతనూ బాలకృష్ణా కలసి నటించినపుడు చాలమంది ఈ జంటమీద చాలా ఆశలు పెట్టుకున్నారు. అప్పట్లో పద్మనాభం చాలా చురుగ్గా హుషారుగా, ఉండేవాడు. మితి తప్పకుండా ఉండేందుకు ప్రయత్నించి, పరిహద్దు దగ్గర ఆగేవాడు. సీతారాంకు కొంతకాలంగా హాస్యపాత్రలు లభించటంలేదు. అతను వేశాడు కాబట్టి హాస్యం ఉండనక్కోవనిపిస్తోంది. నిజానికి ఈ దుస్థితి ఇవాళ దాదాపు అందరు హాస్యనటులకూ పట్టింది. వెనకటికో పండితుడు తెనాలిరామలింగడి కథలు విని, 'పాండురంగ మాహాత్మ్యం'లో పొట్ట చెక్కలయ్యేలా నవ్వించే ఘట్టాలు కుప్పతిప్పలుగా ఉన్నట్టు ప్రకటించి నానా హైరానా

నల్లపరెడ్డి బ్రదర్స్ "పెద్ద
చిత్రంలో రంగారా

కొందరు మంచిగాల్లు బెర్నార్డ్‌షా
సినిమా తీసినపుడు పాత్రల్లో వేగ
నవ్వేసిన సహృదయులకి విరిక్కి
లేదనుకొంటి నీకు చాలా మ
ఎదటివాడిలో ప్రజ్ఞ ఉందని ఒక
నపుడు, రెండోసారి అది కనబడక
అతిగా గౌరవించలమంచినున

ఇంత మంచి పేరున్న సహ
ప్రేమనూ మన సినిమా నిర్మాతలూ
తలూ ఒక్కొక్కసారి హాస్యనటులు
యోగం చేసుకుంటున్నారనిపిస్తు
పేరుండిగా అని డబ్బిచ్చే నిర్మాత
డబ్బిస్తున్నాడుగా అనుకుని పేరుగ
జాయింటుగా కుట్రచేసుకున్నట్టు
లను నిరుత్సాహపరుస్తున్నారు
ఫలానా కమీడియన్ ఉన్నాడ
సాతో దర్శకుడూ రచయితా పా
కల్పనగాని, సన్నివేశాల కల్పన
పటి ఆలోచించి చెయ్యరు వాళ
న్నారని నటుడు ఏదో చేస్తాడ
ఇది పరిపాటి అయి అలవాటు అ
అంటే రచయితా దర్శకుడూ గూ
చేసుకుని సెటుమీద గుట్టుగా
దాన్ని, ఎవడంచేతో అంగుకుని క
జనంమీదికి గిరాటేయడమే కా
ంగా తి ఏర్పడింది ఊతప

★ బొంబాయి లేఖ ★

సావన్

ఇరవయ్యో శతాబ్దంలో సినిమాలు తీస్తారనీ అందులో పౌరాణిక, చారిత్రిక, ఐతిహాసిక చిత్రాలలో హీరో వేషాలకు చక్కనివాడు కావాల్సి ఉంటుందనీ తెలిసే భరతభూషణ్ పుట్టి, బొంబాయిలో బసచేశాడనీ, అతను ఉన్నాడనే చైతన్య మహాప్రభు, బైజూబావ్రావంటి చిత్రాలు తీసేవారు తీస్తున్నారనీ భరత్ భక్తులు అంటారు. అతను వీటికి తప్ప సాంఘికాలకు పనికిరాడనే వారూ చాలమంది ఉన్నారు. గతవారం నావల్టీ సినిమాలో విడుదలఅయిన ఎస్. సి. ఫిలింస్ వారి సాంఘికచిత్రం 'సావన్' చూసిన మీదట ఈ అభిప్రాయాన్ని చెరిపేసుకుని, అతను ఈ వేషాలుకూడా అద్భుతంగా వేస్తాడని అంతా ఒప్పుకోవలసివస్తుంది. భరత్ ఇందులో ఏకంగా రెండువేషాలు వేశాడు. ఇద్దరూ అన్నదమ్ములు. ఒకడు పూలరంగడు. అందమైనవీ, మధురమైనవీ అతనిసొత్తు. ఒకరిసొత్తు కాజెయ్యడం, దోచుకోడం రెండో వాడిపద్ధతి ఇద్దరూ రెండందాలా తల్లిని అవస్థపెడతారు. ఈ యిద్దరన్నదమ్ముల పాత్రలను, పరస్పర విరుద్ధాలైన వారి తీరుతెన్నులనూ భరత్ అతిసమర్థంగా, సౌలభ్యం ఉట్టిపడేలా నటించాడు. లోగడ అతను సాంఘికాలతోగాని, సాంఘికాలు అతనితోగాని రాణించి ఉండకపోతే, అది కథలోపమేతప్ప అతని లోపం కాదని ఈ చిత్రంతో ఋజువు అయింది.

'సావన్' ప్రాణానికి హాయిగొలిపే చిత్రం. సరదాగా ఆడుతూ పాడుతూ సాగిపోతుంది. ముఖ్యంగా మొదటి భాగంలో కథ,మాటలూ పాటలూ, చిత్రణ, నటన అన్నీ తేలికగా, హోరుగాలిలో దూదిపింజెలంత తేలికగా, సాగాయి. భరత్, అమితల ప్రేమ కథకూడా ఆహ్లాదం కలిగించే విధంగా, మధురంగా, కొన్నిచోట్ల కొంటెగా చిత్రించారు. ప్రేక్షకులకి ఈ భాగంలో ప్రతిదీ నచ్చుతుంది. ఇదంతా ఉత్తరార్థంలో రాగల బరువైనకథను తట్టుకోడానికి శక్తినికూడా ఇస్తుంది.

ఇందులోనూ అందులోనూ, ఆ వేషం లోనూ ఈ వేషంలోనూకూడా భరత్ అతి సమర్థంగా నటించాడు విశేషం, అమితా కూడా అంతబాగానూ పాత్రను నడపగలగడమే ఆ అమ్మాయికింకా స్థిరపడ్డ సినిమా హీరోయినుల బోరితనం, కొందరూ కొందరి ముదరతిరహా సంప్రాప్తం కాలేదు. స్వచ్ఛంగా ఉంటుంది చదువుకుంటున్న కాలేజీపిల్లల చూపుడు, తిక్క పొగరుఅన్నీ ఆమెమాటలలో చేష్టలలో ఇంకా కనిపిస్తూనే ఉంటాయి. ఇంకోరకం పాత్రకి ఎలా ఉన్నా, ఈ వేషానికి అవే పెట్టని సొమ్ములల్లే రాణించాయి. ఇతర నటులలో అచలా సచ్‌దేవ్, జీవన్ బాగున్నారు. తివారీ మొక్కు తీర్చుకున్నట్టు నటించాడు.

ఈ చిత్రానికి హాన్సరాజ్ బెహల్ మంచి సంగీతం సమకూర్చాడు. ఒకటే లోపం అనిపించింది. సన్నగా బంగారు తీగలాఉంటే అమితా కంఠానికి, షంషాద్ బీగం పాటను ప్లేబాక్ పెట్టడం. ఇది చాలా ఎబ్బెట్టుగా ఉంది. షంషాద్ పాట విడిగా బాగుండవచ్చుగాని, అమితా చలనచిత్రంమీద అమితమనోహరంగా ఉండదు. ఇది వినా మిగతా పాటలూ నేపథ్యసంగీతం చాలా బాగున్నాయి. ఛాయాగ్రహణం కూడా చిత్రానికి అలంకారప్రాయమై భాసించింది. మొత్తంమీద ఈ సంస్థ ఇంతక్రితం తీసిన 'మిలన్' కన్న ఇది అన్నివిధాలా మెరుగే.

చిరాగ్, రోష్నీ

దేవేంద్రగోయెల్ కొత్తచిత్రం 'చిరాగ్ కహా, రోష్నీకహా' (ఈపాటికి విడుదల అయివుండాలి) గతవారం రామ్‌నాద్ లెబొరెటరీలో చూపడం జరిగింది. చాలా కట్టుదిట్టమైనకథ, రాజేంద్రకుమార్, మీనాకుమారి, హనీఇరానీల నటన, కలసి చక్కని చిత్రాన్ని రూపొందించాయనీ, ఇది దర్శక నిర్మాత గోయెల్ ప్రతిష్ఠను ఇనుమడింపచేస్తుందనీ అనిపించింది. రవి దీనికి సంగీత దర్శకుడు.

వన్స్ మోర్!

ప్రజానీకం యావత్తూ జవహర్‌లాల్ నెహ్రూను ముందుపెట్టుకుని చప్పట్లుకొట్టి 'వన్స్ మోర్' అనకపోయినా, బిమల్ రాయ్ అటు మొన్నటి పబ్లిసిటీ స్టంటును మొన్న మళ్ళీచేశాడు. ఈసారి 'సుజాత'కీ, బిమల్ రాయికీ జోహార్లు అర్పిస్తూ ఉత్తరం వ్రాసిన పెద్దమనిషి,బొంబాయి ముఖ్యమంత్రి,వై.బి. చావన్ పండిట్‌జీ సర్టిఫికేట్ చాలదని కాబోలు; ముఖ్యమంత్రి ఉత్తరాన్ని కూడా బిమల్ రాయ్ ఒకప్రకటనగా పత్రికల్లో అచ్చు వేయించేశారు. ఇది ప్రధానిపట్ల గౌరవం ప్రకటించడం అవునో కాదో మాకు తెలియదుగాని, ఈ లెఖ్ఖని బిమల్ రాయ్‌జీ జిల్లా కాంగ్రెసు నాయకులనించీ, కలెక్టర్లనించీ, కౌన్సిలర్, సాల్టిన్‌స్పెక్టరు, శానిటరీ ఇన్‌స్పెక్టరు, గవర్నరు, మేయరు మొదలైనవాళ్ళ ఉత్తరాలు కూడా తీసుకుంటూ పోతాడేమోనని, ఆయాపదవులలో ఉన్నవాళ్ళు భయపడుతున్నారని పుకార్లు.

— [illegible]

ప్రయాణాలలో వాటికి నటుడిలోని కళాంశ అబ్బుతుందనీ, వాటిపై అతని ముద్ర పడుతుందనీ వాటిలో అతని హృదయం స్పందిస్తుందనీ అనుకునేవారు గురాశాపరులూ, కష్టసుఖాలు తెలుసుకోకుండా వాగే క్రూరులూ అనుకోవలసిన స్థితి ప్రవర్తిల్లుతోంది.

పైవాటికి ఈనాడున్న సినిమాహాస్యనటులు ప్రతివారికీ ప్రత్యేకమైన ప్రతిభా వ్యుత్పత్తులున్నాయి. ఎవ్వరూ గాలివిసురుకి వచ్చిపడి డబ్బు పోగేసుకుంటున్నవారు కారు మంచినటన ప్రదర్శించితే చాలా పేరు వస్తుందికాబోలని భయపడి గజగజ వణికిపోయి ఆ జోలికి పోరాదనుకుంటున్నవారూ కారు

బాక్సాఫీసు సూత్రాలు భయంకరమైన సాలెగూడులా మనుషుల చుట్టూ, వాళ్ళ మనసుల చుట్టూ అల్లుకుపోయి, ఏంచేయడానికీ అవకాశాలు అంతగా లేకుండా చేసే పరిస్థితులు చుట్టు ముట్టడంవల్ల చాలమంది మనం ఆశించినంతగా ఏమీ చేయడంలేదు

నిజానికి సమకాలిక జీవితంమీద అందరికన్న గొప్పగా వ్యాఖ్యానించి మంచిచెడ్డలు చెప్పగల అర్హత అవకాశం మిగతా వారికన్న హాస్యనటులకు ఎక్కువ ఉంది. బాధ్యతకూడా ఎక్కువగా వారిపైనే ఉంది. బాక్సాఫీసు సూత్రాలను తిట్టి పోసుకుంటూ కూర్చోవడం గొప్పకాదు. వివేకమూ కాదు. అందువల్ల హాస్యనటులుకూడా తమ బాధ్యతలను ఆలోచించుకొని, తమ వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రదర్శించి కాలకెత్తుకు నిలబడడానికి అనువైన పరిస్థితులకోసం కృషి చెయ్యాలి. అంటే సెట్టుమీద కవిరాసిన డైలాగును విసిరికొట్టి సొంతంగా చెప్పడం ఒకటే కాదు; డైలాగు రాసేముందు, ఆ మాట, దానికి మూలమైన కథావస్తువు దేనిలోంచి తీసుకుంటే బాగుంటుందో ఆలోచించడం వాంఛనీయం.

ప్రస్తుతం తెలుగుసినిమా హాస్యం గుర్భరమైనస్థితిలో చాలా దిగులుగా ఉందని ఈ వాక్యాలు మిమ్మల్ని అసింటా పిలిచి మీతో గుట్టుగా చెప్పినా నమ్మకండి. హాస్యం నిక్షేపంలా ఉంది. ఎటొచ్చీ 'నిశ్చింతగా' ఉంది. ఇదే చిక్కు. ముఖ్యంగా ఇరుగుపొరుగు ప్రాంతాలలో దేశాలలో స్థితిగతులు ఎలా ఉన్నదీ మనతో పోల్చి చూసుకున్నపుడు ఈ ముక్క అనిపిస్తుంది.

ఆ గొడవ లేకపోతే మన హాస్యమంత మంచివస్తువు మరొకటి లేదనుకుని చప్పట్లు కొడితే, పక్కవారికి—నిద్రాభంగం అయితే తప్ప—ఏ మాత్రం అభ్యంతరం ఉండదు.

★ బుకానందలహరి ★

(14-వ పేజీ తరువాయి)

లోకం అంతా కోడై కూస్తోంది కొక్కొరొకో అంటూ. మంచే కానీండి చెడే కానీండి. చర్చ అంటూ చేస్తోందిగదా. మంచిచెడ్డా అనేవి రిలేటివ్. మనిషికీ మనిషికీ ఉండే చుట్టరికాన్ని బట్టి ఉంటాయి. ఏమంటే మీకు గిట్టనప్పుడు నాకు మంచిదైంది మీకు చెడ్డది ఏమంటారు? భేషైన మాటన్నాను గదూ. ఇంకా బోల్డు అనగలను. పుచ్చుకునేవాడికి అప్పు అయినదే, ఇచ్చుకునేవాడి ప్రాణానికి బాకీలా కనిపిస్తుంది. నిజంగా ఆమధ్య ఉన్నది కేవలం పదిరూపాయలనోటే. వీడికీ వాడికీ ఇంకా ఎవడు పెడితే వాడికీ అందరికీ, కొంపమీది కోతికి అందరికీ కావలసిందదే. దాన్నే కొందరు అప్పు అని, పొరపడతారు. కొందరు బాకీ అని భ్రమిస్తారు. కొందరు ఇవ్వం అంటారు. కొంద రిస్తామంటారు. ఈ భ్రమా భ్రమణంమధ్య అఖండజ్యోతిలా వెలిగేదే డబ్బు. అందుకే ఒక సూర్యుండు సమస్త జీవులకు. అంటూ ఒక బుక్కు. అన్నట్టు అప్పంటే గర్తొచ్చింది చెప్పొచ్చినమాట. మీ రొక్క రెండ్రోజులు సర్దగలరూ. రాత్రి ఆట కాగానే టాక్సీ దొరికితే సరేసరి; లేదా తెల్లారగానే మీ హోటలుకి తెచ్చిస్తాను. మీరు హోటల్లో ఉంటారుకదూ.. పోనెండి. మీరుండేది ఇంటికే...ఇది నా కొక్క గురుతుండీ. మధ్య ముక్కూ మొహం ఎరగని వాడు ఇలా అడిగాడనుకునేరు. మీ కాబోయే అల్లుడికే పడుకోక్కబోయేముందు చెప్పుమన్నాడు. కావాలంటే కట్నంలో అడ్జస్టు చేసుకోవచ్చు; లేదా రేపే ఇస్తాను అని చెప్పమన్నాడు. ఆపైన మీయిష్టం. వాడే అడుగును కాని మొహం చెల్లక... మనలో మనమాట మళ్లీ వాడితో అనకండి. ఏడుస్తాడుగాని, వాడి మొహంకన్న సత్తుబేడ చవ్వాని చెల్లుతుంది. వాట్? వెళ్ళిపోతున్నారేం? డబ్బు ఇంటికెళ్లి తేవాలా? .. పోన్లెండి ఉన్నదేదో ఇచ్చివేతే ఈలోగా రెండాటలేస్తాం...అరె! కోపమా? అసలివ్వరా?? యాభైకూడా యివ్వరా??? నాకేం అల్లుడి కొక్క పంపిస్తే ఆనక మీ కెంత ట్రబులిస్తాడో తెలుసుకోండి. సోషల్ డ్రామాలు చదవలేదు మీరు. మొహం చూస్తే తెలీలే? మీసాలూ మీరూను. ఏవండోయ్! ఆగండి. మాట. ఇందాక పదిస్తానన్నారు నాకూ, అవైనా ఇవ్వండి నిన్నటి ఐదూ ఇదీ కలిపి—భలే వాడి వయ్యా. ఏవండోయ్! ఆగండాగండి అప్పొద్దులెండి ఇగో మీ మీసాలూ కళ్లజోడూ ఇక్కడ మర్చిపోయారు.

ఖంగారుగా పోతున్న రామయ్యగారు గబుక్కున ఆగి మొహం తడుముకుని, ఒక్కసారి ఉలికిపడి ధుమధుమలాడుతూ నేరుగా రైలుకి వెళిపోయారు...

* * *

అప్పారవు హోటలు గదిలో కొచ్చేసరికి ఇందాక రామయ్యగారు ప్రదర్శించిన రసాన్నే సుర్నాథం అద్భుతంగా పోషిస్తున్నాడు.

అప్పారావు, ఎందుకేనా మంచిదని ఓ కాయితమ్ముక్క అతని చూపుపడేచోట పడేశాడు అది భగ్గుమంది అబ్బాయ్! పెళ్లిచూపులకి తెచ్చాను ఈ కండువా పంచాను. మనవి కావు. నువ్వలా కోపంగా చూసి మాడ్చేస్తే నువ్వే అచ్చుకోవాలి అన్నాడు. అతని పక్కన చేరి.

సుర్నాథం అప్పుడు, తెలుగులోను, ఇంగ్లీషులోను, కొత్తగా నేర్చుకున్న వచ్చీ రాని అరవమాటల్లోనూ, హిందిలోనూ అప్పారావుమీద తనకు గల అభిప్రాయాలను సమగ్రంగా వివరించి, అప్పారావు మేధాసంపదను, అతని విధానాలనూ రేడియోలో ప్రతి శబ్దాన్ని ప్రసారయంత్రాలు ఖండించి పట్టు చెక్కేశాడు. తన పెళ్లిసంబంధం తప్పించి రక్షించి పెట్టినందుకు కృతజ్ఞతను కూడా మధ్యలో తనకీ అతకీ కూడా తెలీకుండా వెల్లడించాడు.

ఇప్పుడు ఈ రామయ్యగారు మావూరెళ్లి మా నాన్నకి చెప్పేస్తే ఎలా? నేనిలా మూడు ముక్కలాట లాడుతున్నాననీ అప్పులు చేస్తున్నాననీ . ఆయన ఇవి నిజమనుకుంటే, కాదని బుజావు చెయ్యడానికి జేజెమ్మ దిగొచ్చినా లాభంలేదు గదా అన్నాడు.

అవ్వా బువ్వా ఎలా వస్తాయి అని విసుక్కున్నాడు అప్పారావు. ఏదో ఆ టైముకి ఒక బ్రిలియంట్ అయిడియా వచ్చింది అంతే

నీ తలకాయ. నువ్వు చేసింది చవట పని. నీది పరమ చెత్త అయిడియా. నువ్వేసే జోకులంత పాతది.

అయితే అప్పివ్వవా?

ఇవ్వను.

అయితే నీ ఖర్మం. నేను గనక తక్షణం వెళ్ళి కీల్పాకు ఆస్పత్రిలో చేరిపోయానంటే రామయ్యగారికి అంతా తెలిసపోతుంది. నేను పిచ్చివాణ్ణని నిన్ననే అనుమానపడ్డాడు. ఇవాళ నమ్మేసి, చెంపలేసుకుని నీ రూముకి మళ్ళీవచ్చి వరించి అవతల పారేస్తాడు. అప్పుడు దేవుడు కాదు నేను కూడా రక్షించలేను నిన్ను జాగ్రత్త అన్నాడు అప్పారావు శాంతంగా.

* * *

ఆర్నెల్ల తరువాత బియ్యేతప్పి, ఇంటిదగ్గర ఆత్మహత్య జేసుకుంటానని హడావుడి చేసి ఆ పట్టు పట్టూ భానుమతిని పెళ్లాడేదాకా పట్టుపట్టి సెగ్గి గృహస్థాశ్రమం వాళ్ళలో కలిసిపోయిన సుర్నాథం వర్తమానం మీద తండ్రికెరుగుగా, అప్పారావుకి అప్పు మంజూరు చేయించే సమస్యపక్కన, స్తంభానికి జేరబడి జరిగిన కథ నెమరువేసేవరకూ కళ్లు చెమ్మగిల్లాయి.

* * *

తాడో పేడో తేల్చుకోవోయ్! అలా వానున్నా నిలబడితే ఎలా? నీకు అన్నం

పంచాయితీలకు

1	పంచాయితీ అధ్యక్షుల ముఖ్య సలహాలు	.. రు	2-00
2	పంచాయితీ రికార్డుగైడ్	.. ,,	2-50
3.	పంచాయితీ కోర్టుగైడ్	.. ,,	2 50
4	పంచాయితీ రికార్డుగైడ్	. ,,	2-50

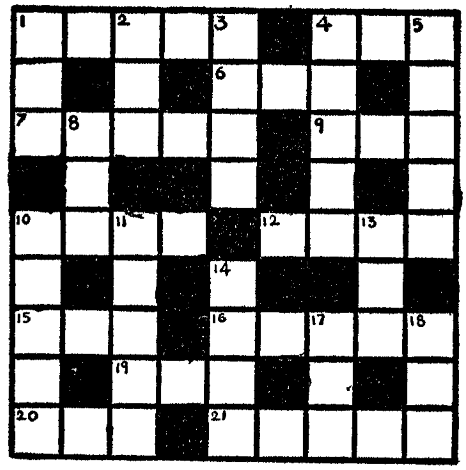
మావద్ద మద్రాసు గ్రామ పంచాయితీ ఆకులు, గవర్నమెంటు ఎకౌంటు టెస్టులు, మేన్యూవల్సు, పబ్లిక్ హెల్తు ఆకులు మొదలైనవి గలవు. కావలసిన పుస్తకములు తెల్పినచో రేటు తెలియపర్చబడును.

Panchayat Samachar (Regd)

(Agents for Madras & Andh a Pradesh Govt Put lications)

Gutala-West Godavarı Dt.

ఆంధ్ర గళ్ళనుడికట్టు 17.

ఆధారాలు

అడ్డం.

1. అంటే అంటే కథ మొదలు.
. నాదు హితము కోరుటలో కూతురు.
6. చివర చేయిగల నూరు సెంట్లు.
7. తగలెట్టడానికే గాని తినడానికి పనికిరాని చెరుకు.
9. 14 నిలువుకు వేలువిడిచిన బంధువు.
10 మామూళ్లలు విధము
12. బి. ఏ. లు వాగుకలో పాలకుడు.
15. ఆకలే జాస్తీ కొవసంలో ధైర్యంవస్తుంది.
16 నాటకాలు ఆడే సేజి కాదు. నాట్యాలు చేసేది.
19 తరితో వెంటాడి....
20. మంచిపనులు చేస్తే వచ్చేది. కట్టుకో మంటారు గాని ధరించేది కాదు.
21. 1 అడ్డంతో మొదలయ్యేదాని చివర మాటలు.

నిలువు.

1. తమిళం బిగ్గరగా మాట్లాడము.
2 మధ్య సున్నాతో గడిచె, చివరకు సంపాదించె.
3. రాలేని రాలుగాయకు పాడువారు.
4. పోదుర్ ! నగుర్ ! బెగుర్ ... ఇటు వంటివి ఘోరములు ! !
5. వాడు తనలో గనిఉన్న అయోగ్యుడు.
8. తిరగబడ్డ కిల్లాడే రిక్కట !
10. పిలచి మాట్లాడడం. (ఇంపు ఉచ్చరించారా ?)
11. జారిపాతమువల్ల వాడనిపువ్వు.
13. వాలుగన్ను మొదట జలచరం.
14 ఉంగరపు వేలు పేరులేనిది.
17. జనరంజకంలో కొసకు పేలేది.
18. బాణం సైజాం వాస్తవ్యుడు.

16-వ నుడికట్టుకుజవాబులు

1 సీ	లం	■	2 తై	■	3 ప	4 ర	ప	5 తి
లా	■	6 ప	లు	7 కే	■	మ్ము	■	థు
8 ప	దే	సి	■	9 శం	10 క	■	11 కా	లు
నిం	■	కూ	■	■	ను	■	లు	■
12 ద	13 వ	న	14 ము	■	15 మ	16 రు	వ	17 ము
■	స	■	క్క	■	■	బ్బు	■	స
18 స్వా	తి	■	19 లు	20 చా	■	21 రో	క	లి
గ	■	22 పే	■	23 న	24 రు	లు	■	వా
25 తం	ద	నా	లు	■	క్మి	■	26 కూ	డు

దాల సాయపడ్డవాడైతే కొదండమూబాగుం డేదు మరి. కోడలు కూడా నొచ్చుకుంటుందేమో. మీ యిద్దర్నీ కలిపినవాడికి—

గుర్నాథం ఉలికిపడి అయనకేసి చూశాడు. ఇదంతా నీకెలా తెలుసు నాన్నా అన్నట్టు

మునసబుగారు ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుకుంటూ, కుర్చీ పక్కనున్న పత్రికని చిత్రా అవర్జాల బుక్కు చాటుకి తోసేశారు గుంభనగా.

గుర్నాథం సిగ్గుపడ్డాడు.

ఇస్తే బాగానే ఉంటుంది నాన్నా. అతను మంచివాడూ. మళ్లీ తప్పకుండా ఇచ్చేస్తాడు. ఐనా. ఐడొందలే గదా అన్నాడు నసుగుతూ.

అయి దొందలకేం. అది సర్లే తరవాత ఆడబ్బూ, నీ జతగాడూ కూడా లేకుండా పోతే ఏంగానూ అని స్నేహాలు చెడతాయి చూడూ ఓ పక్క నీకు బాగా కావలసిన వాడంటున్నావయె—

గుర్నాథం ఏదో అనబోయి తండ్రి మొహం చూసి తలవంచుకున్నాడు.

కొడుకు మొహం కళలికలు, వాటి చాటున చిన్నబుచ్చుకున్న వైనమూ గమనించి, లాలనగా సర్లే అనబోయి మానేసి,—

అప్పివ్వడానికి రొఖ్ఖమూ, ఇద్దామన్న మనసు ఎలా అవుసరమో, తీర్చడానికి కూడా డబ్బూ, తీరుద్దామన్న మనసూ ఉండాలి. అవి రెండూ చూసుకోవాలి మరి ప్రవేశకుడు కావల్చుకుంటేను అన్నారు జనాంతికంగా.

కొడుకు మాటాడలేదు. గచ్చు పగులులో ఇరుక్కుపోయిన ఒక చిన్న పూతిక పుల్లను ఖైదు విడిపించి ఒక పక్కగా పెట్టాడు.

కొందరు, తీసుకున్నంత దూకుగా తిరిగివ్వరు మరి. ఓ పట్టాన ఇవ్వ బుద్ధిగాదు. రాకరాక పెద్దమొత్తం చేతికొస్తే అదిగాస్తా అప్పులాడి ఎదానగొట్టడానికి ప్రాణం ఒప్పదు గద.

చెచంయ్య కథ తెలుసా ? మీ పెదతాత చెప్పేవాడు అప్పుల కొచ్చే వాళ్లకి. వాకిట నులక మంచం వేసుకు, పులిలా కూచునే వాడు, కబుర్లూ కథలూ చెబుతూ. నివ్వెప్పుడన్నా విన్నావో లేదోగాని నాకు అస్తమానం మనసులో మెసుల్తూనే ఉంటుంది. వరాలుమీద జాలీ వేస్తుంది కోపమూవస్తుంది, నవ్వూ వస్తుంది – చిన్నపుడు ఉట్టికథే అనుకున్నా. తరవాతరవాత దాంటో మహా అనుభవాలెన్నో దిద్దీ తెలిసొచ్చింది.

(పైవారం చెంచయ్య కథ)

★

గమనిక

పుస్తకసమీక్ష, బాలల సంఘం సభ్యులపేర్లు స్థలాభావం చేత ఈవారం ప్రచురింపలేకపోయినందుకు చింతిస్తున్నాము.

చదరంగం

సమస్య 4 పరిష్కారం

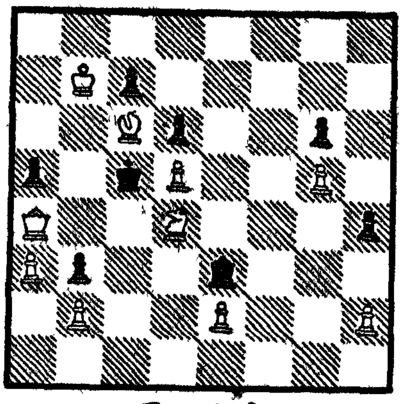
కీలకం ఎత్తు : ఏ (మ 8) × ఙ

దీనికి నలుపు ఎదురు ఎత్తులుగా జవాబు చెప్పవచ్చు అయినా అందులో మూడు మాత్రమే ముఖ్యమైన రక్షణలు. మిగతా నాలుగూ వేయడానికి వీలైన ఎత్తులే గాని వేస్తే లాభం లేనివి అయితే సమస్యలో అన్ని సాధక బాధకాలు చర్చించుకోవాలి కనుక అధిక సంఖ్యలో ఎత్తులు చూపిన వారి పేర్లె ప్రకటిస్తున్నాను. వారు శ్రీయుతులు 1. పి. రామగోపాలరావు (హైదరాబాదు), 2 వి వి ఆర్ పట్నాయక్ (చింతలపూడి), 3 చాడ రామచంద్రమూర్తి (పాయకరావు పేట)

"క్రీడి"

సమస్య 6 రచన : క్లాస్‌మన్

నలుపు 8

తెలుపు 10

తెలుపు ఆడి మూడెత్తులలో ఆట కట్టాలి

కథ కాని కథ

(16 వ పేజీ తరువాయి)

అన్నారు. ఇక క్లాసు క్లాసంతా ఒకటే నవ్వు.

వేమూరి జయలక్ష్మి,
విజయవాడ

* * *

"తోచడం"

[రెండవ బహుమతి రూ 5]

వేసంగి సెలవుల అనంతరం యథాప్రకారం మా యూనివర్సిటీ తెరిచేరు మేం నలుగురు మిత్రులం, రాధాకృష్ణ, గోపాలం, ఆచారి, సుబ్బారావు నామధేయులం. సామానంతా చేరవేసి సెకండు క్లాసు పెట్టెలో దూరం కొద్దిగా స్థిమితపడి అందరం తలొక లేటెస్టు డిటెక్టివు నవల్సీ పైకితీసేం రైలు కదిలింది

ఆ పెట్టెలో మేం కాక మరొక మనిషి మాత్రం, మా ఎదరగా కూర్చుని వున్నారు. బహుశా తెలుగు మేష్టారై ఉంటారు పొడవైన సన్నటి మనిషి గంభీరంగా చూసే కళ్ళు పల్చటి క్రాఫింగు, లాల్చీ, పంచ,— పాపం ఆయనకేమీ తోచడం లేదేమో కిటికీ లోంచి బయటకు చూస్తున్నారు—మమ్మల్ని అసలు లెక్క చెయ్యకుండా

"ఏం మేష్టారూ పాపం ఏం తోచడం లేదల్లేఉంది. ఈ డిటెక్టివ్ నవల చదివి చూస్తారేమిటి ?" గోపాలం ఏదో తమాషా చేద్దామనుకొన్నాడు.

ఆయన చిరునవ్వు నవ్వి గోపాలం కేసి వింతంగా చూసేరు "అసలు తోచడం అంటే ఏమిటోయ్ ?" సూటిగా ప్రశ్నించారు.

లాజిక్కు గోపాలం నీరు గారిపోయ్యాడు

"నాకు తోచకపోవడం ఏమిటోయ్ వెర్రివాడా నిశ్శబ్దంలో తోస్తోంది తోస్తోంది కనుకే ఇలా కూర్చున్నా ఏవనీ చెయ్యకుండా కూర్చున్నా పాపం మీకేమీ తోచడం లేదల్లే వుంది. ఒక్కరూ నిమిత్తంగా కూర్చోలేక పోతున్నారు ఇందాకట్నుంచి చూస్తున్నా ఒకసారి పుస్తకం తీస్తారు ఒకసారి ఈలపాట పాడతారు. ఒకసారి సిగరెట్టు తగలేస్తారు ఒకసారి గుర్రపుబండి తల గోకుతారు ఉన్నట్టుండి ఒకసారి రైల్లో సినీమా నటుడిలా ఉంటాడో ప్రదర్శిస్తారు .. పాపం . ఈ అవస్థంతా ఏమీ తోచకపోవడం వలనే కదా పైగా నాకు ఏమీ తోచడంలేదని సానుభూతి చూపిస్తారు నాకు నిజంగా తోస్తోంది. తోచకపోతే పేకాట మా దగ్గర ఉంటే ఆ గడ్డి ఈ గడ్డి కాని నమిలేద్దును ఏమంటావోయ్ ?" ఆయన గోపాలాన్ని అడిగేరు. (గడ్డి అంటే మా డిటెక్టివు నవల్లా ?)

అమాయకపు పైపూతల్ని మేష్టారి కేసి తమాషా చేద్దామనుకున్న గోపాలం నిశ్శబ్దమయాడు రైలు ఏదో స్టేషనులో ఆగింది ఆయన చరచరా దిగి నడచి వెళ్ళిపోయారు

"ఈయనెవరో గట్టివాడిలా ఉన్నారు. ఎవరు చెప్మా !" అన్నాడు పరాజితుడైన గోపాలం

"ఇప్పుడు దిగి వెళ్ళినాయనే నా . కిళ్ళంపూడి పాటి కామేశ్వరరావు గారు " అప్పటికే మా పెట్టెలో ఎక్కిన యువకుడన్నాడు

బులుసు రాధాకృష్ణమూర్తి,
కాకినాడ

★

అదీ ఇదీ

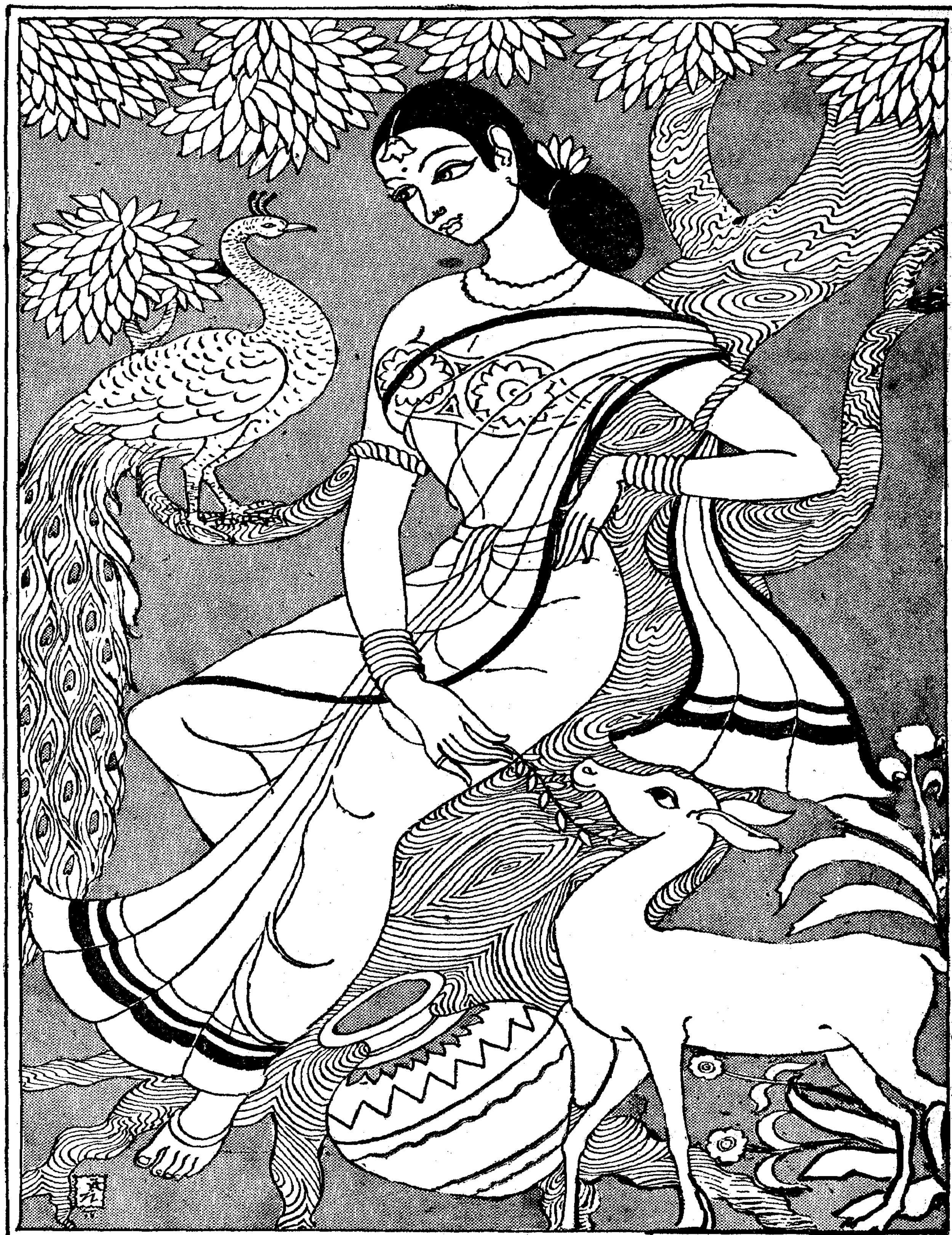
పొమాటో . పొటెటో (బంగాళాదుంప) టొమేటో (రామ్ములక్కాయ) కలిపి పొమాటో అనే కొ[illegible]ను పేకొక కొత్త మొక్కను కూడా సృష్టించవచ్చునని ఒక చైనా రైతు కనిపెట్టాడు పొటేటో, టొమేటో మొక్కలు అంటుకట్టి ఆ కొత్త మొక్క లోంచి, పైన రామ్ములక్కాయలు, అడుగున బంగాళాదుంపలు అతడు పండించాడు

సారాంశం : బళ్ళారిలో ఒక బాకలివాడు గాడిదమీద బట్టలమూటలు మోసుకుపోతూ ఉండగా అతన్ని అరెస్టుచేశారు కారణం : ఆ చాకలి చాకలి కాడు. ఆ బట్టలమూటలు బట్టలమూటలు కావు ఆ మూటల్లో 20 గాలన్ల సారా ఉంది అతడు దాటిని దొంగతనంగా రవాణా చేసే మనిషిట.

వినిపించని కేక కీ॥ శే॥ ఘజల్ అలీ పెంచిన మైనాకు పొద్దున్నే యజమానిని నిద్రలేపటం అలవాటు రాజభవనంలో ఆయన శవాన్ని అందరూ వచ్చి దర్శించి దుఃఖించి పోతూండగా ఎంతకూ లేవని యజమానిని చూసి "సాహెబ్. ఉఠియే" (బాబూ లేవండి) అంటూ ఆ మైనా పలికింది. సాయంత్రమయ్యే సరికి అలవాటు కొద్దీ "అల్లాహో అక్బర్" అంటూ నమాజ్ చేసింది

★

Printed and Published for Nageswara Rao Estates (Private) Ltd by S Radha Krishna at

వ న క న్య

చిత్రం : టి. ఎస్. పాండు — కోటంరాజాలి.

ఎంత లాలిత్వము, ఎంత మృదుత్వము, ఎంత తాజాయైన సువాసన!

కాష్మీర్ బొకె టాల్కమ్ పౌడరు వాడితే మీకు అటువంటి హాయినిస్తుంది!

మీరు వాడే ఫేసు పౌడరును మెరిసేలా చేసుకోండి. కాష్మీర్ బొకె టాల్కును కొంచెము పౌడరులో చల్లండి కాష్మీర్ బొకెలో ఉన్న ఎక్కువ మృదువైన, మనోహరమైన తళతళ మీ పౌడరును మెరిసేలా చేస్తుంది!

పాపాయిని హాయిగా, సౌఖ్యముగా ఉండేలా చూడండి! కాష్మీర్ బొకె పౌడరు యితర ప్రత్యేకమైన బేబీ పౌడర్లంత మెత్తగానూ ఉంటుంది దానిని రాస్తే మీ పాపాయి పువ్వులా తాజాగా ముద్దొస్తూంటుంది ఈ పౌడరు మీకూ మీ పాపాయికి కూడ పనికివస్తుంది!

కాష్మీర్ బొకె టాల్కు యొక్క చల్లని పుష్పదళమువంటి స్పర్శకు మీరు పూల గుత్తుం మధ్య ఉన్న చక్కని అనుభవము పొందుతారు! దానిని ఒళ్లంతా రాసుకోండి - వసంత ఋతు పూలపరిమళము వంటి సువాసలో శోభిల్లుతూ ఉంటారు స్నానముచేసిన ప్రతి సారి దానిని రాసుకోండి

కాష్మీర్ బొకె
టాల్కమ్ పౌడరు

పురుషులు ప్రేమించే పరిమళం గలిది